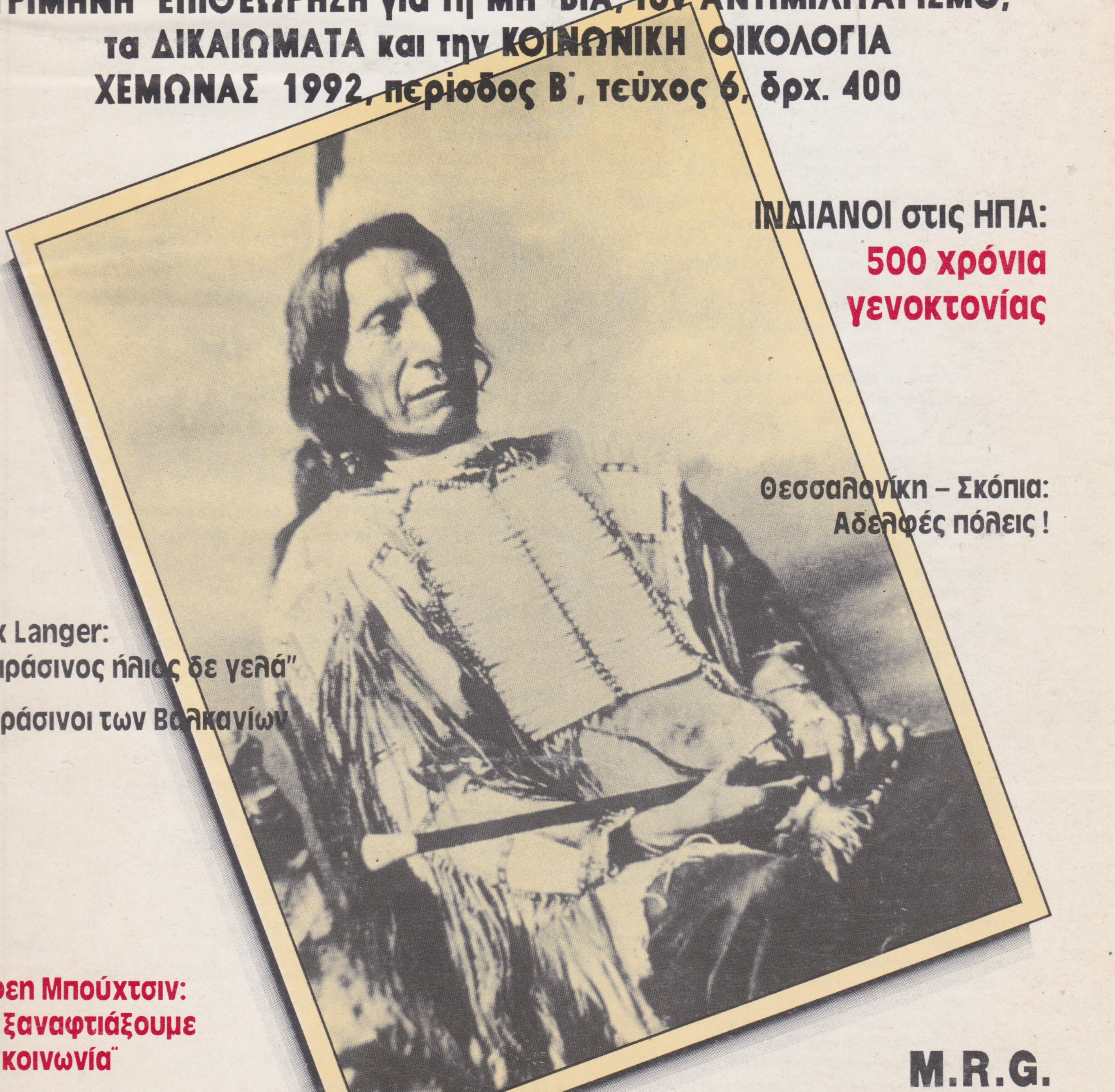
ΑΡΝΟΥΜΑΙ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ για τη ΜΗ ΒΙΑ, τον ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟ, τα ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ και την ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΜΩΝΑΣ 1992, περίοδος Β΄, τεύχος 6, δρχ. 400

ΙΝΔΙΑΝΟΙ στις ΗΠΑ:
500 χρόνια γενοκτονίας

Θεσσαλονίκη – Σκόπια: Αδελφές πόλεις !

Alex Langer:
"Ο πράσινος ήλιος δε γελά"

Οι πράσινοι των Βαλκανίων

Μάρεη Μπούχτσιν:
"Να ξαναφτιάξουμε την κοινωνία"

M.R.G.
Οι έλληνες της Αλβανίας

Σιωπή στην Ελεύθερη Ραδιοφωνία

Κοινωνική ¨αμυνα: Τρία μαθήματα Ιστορίας

ΑΡΝΟΥΜΑΙ

Τρίμηνη επιθεώρηση για τη ΜΗ ΒΙΑ, τον ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟ, τα ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ και την ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Φιλίππου 51, 546 31 Θεσσαλονίκη,
τηλ.-fax. 031/ 222.503
Αθήνα: Σολωμού 27, 2ος όρ., τηλ. 01/ 36.02.773

ARNOUME (I REFUSE)
Quarterly review about
non violence, antimilitarism,
human rights and social ecology
51, Filippou str., 546 31 Thessaloniki, Greece

Φεβρουάριος 1991
τεύχος 6, περίοδος Β', Δρχ. 400

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : Αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία
Κέντρο Πληροφόρησης για την Οικολογία, την Ειρήνη και τη Μη-Βία
Εκδότης: Γεωργόπουλος Αλέξανδρος (031/ 364.935)
Γραμματεία Σύνταξης: Μιχάλης Τρεμόπουλος (031/ 234.033), Σπύρος Ψύχας (01/ 32.38.984), Χρήστος Γκουντινάκος.

Σ'αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:
Χαρίλαος Αρχοντής, Αλέξης Γαλανίδης, Μιχάλης Γαρουφαλιάς, Γιάννης Γκλαρνέτατζης, Πέτρος Καζίας, Γιώργος Κουβίδης, Άννα Κουτσοπούλου, Δημήτρης Λιθοξόου, Γιασμίνα Μωυσίδου, Βασίλης Μοναστηριώτης, Σταύρος Μπούρμπουλας, Σάκης Παπαδημητρίου, Θανάσης Παρίσης, Δημήτρης Ταξιαρόπουλος, Γιώργος Τσιάκαλος, Άντα Τσαρέα, Σ.Χ., Γιάννης Χρυσοβέργης, Mehmet Bilge, Brian Tokar.

Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση: ΑΔΑΜ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
Προξ. Κορομηλά 49, τηλ. 031/ 275.768
Film - Montage: NORMA, Φιλίππου 37, τηλ. 287.537
Εκτύπωση: ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ, Ολυμπίας 47, τηλ. 933.508
Δακτυλογράφηση: Θέτις Ευστρατιάδου

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ - Διαφημίσεις:
Βόρεια Ελλάδα: Παναγιώτης Μακρής (031/ 241.917, 234.033)
Νότια Ελλάδα: Μιχάλης Πρωτοψάλτης (01/ 51.28.304)

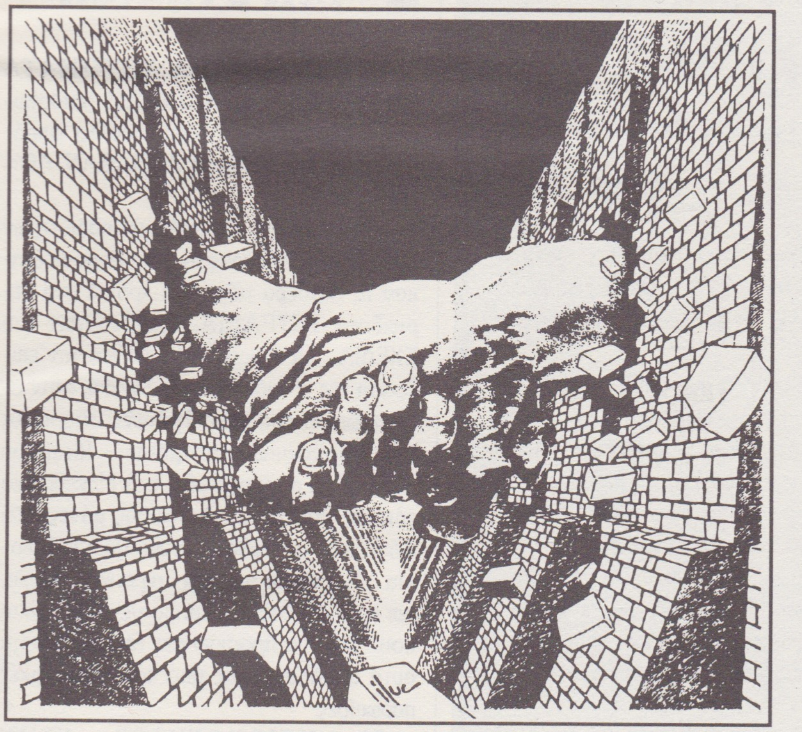
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
4 τεύχη το χρόνο, 2000δρχ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΑΧΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ ...

"Μα γι' αυτό ακριβώς πρέπει να εξολοθρέψουμε τη βλακεία˙ γιατί κάνει βλάκες αυτούς που τη συναντούν"

Bertold Brecht

ΣΙΓΟΥΡΑ οι εξελίξεις στα Βαλκάνια -και στη χώρα μας- αποτελούν μια πολύ λυπηρή απόδειξη για τη μη γραμμικότητα της ιστορίας. Τα εθνικιστικά φαντάσματα στέλνουν ανατριχίλες φρίκης σε κάποιους, λίγους, ενώ οι περισσότεροι φαίνονται γοητευμένοι από τον ξαναζεσταμένο βρυκόλακα. Μα καλά, αναρωτιούνται οι εχέφρονες πολίτες, δεν του δώσαμε κι αυτουνού όσα του χρωστάγαμε; Δεν μαθητεύσαμε δίπλα του, και δεν του πληρώσαμε οβολό -δαγκωμένο καλά μέσα στο στόμα- για να περάσουμε την Αχερουσία των δύο Παγκοσμίων Αρμαγεδόνων;

Σ' ΑΥΤΕΣ τις δύσκολες στιγμές -όπου τα casus belli, οι επεμβάσεις και οι διαμελισμοί είναι στην ημερήσια διάταξη- δεν μπορούμε παρά να στραφούμε στους λίγους φωτισμένους, διανοητικούς πατέρες και αδελφούς: Η πρώτη αρχή της μη βίαιης δράσης είναι *η μη συνεργασία με οτιδήποτε ταπεινωτικό*, έλεγε ο Μαχάτμα Γκάντι. Κάνουμε έκκληση σε όλους τους ανθρώπους που ξεπέρασαν το "παιδικό στάδιο" της ανθρώπινης ράτσας, που λέγεται -παλιός ή νέος- εθνικισμός, να απέχουν από οτιδήποτε αισθάνονται να υποβαθμίζει την ανθρώπινή τους διάσταση.

Η ΧΩΡΙΣΜΕΝΗ σε μικρά κουτάκια ανθρώπινη σκέψη, "καθρεφτίζει" με τον ίδιο τρόπο τον εξωτερικό κόσμο, ώστε η κοινωνία γίνεται αντιληπτή σαν "κομμάτια κι αποκόμματα" από διάφορες άσχετες μεταξύ τους κοινωνικές ομάδες -έθνη, φυλές, αιρέσεις, κόμματα, πατρίδες- κι αυτό το φριχτό κοσμοείδωλο παράγει τις απανωτές κρίσεις που μας ταλανίζουν, λέει ο Fritjof Capra. Άλλη μια προσπάθεια λοιπόν να καταλάβουμε την "απέναντι πλευρά", τον "Άλλο" μήπως και καταλάβουμε βαθύτερα τον εαυτό μας. Αυτή τη συνειδησιακή κατάσταση που λέγεται άνθρωπος και που μπορεί να τα βάλει με τα όπλα και να κερδίσει, όπως λέει ο Vaclav Havel. Και μάλιστα χωρίς ν' ανοίξει μύτη.

Σ' ΟΛΕΣ τις ιστορίες βίαιων αναμετρήσεων, όπου κάποια ομάδα νόμιζε πως μπορούσε να εξαφανίσει τις άλλες, τα κατάφερνε τελικά να κυριαρχήσει πάνω σε μια "έρημη χώρα". Κατ' επανάληψη ξύπνησαν λαοί ολόκληροι και συνειδητοποίησαν πως πολεμούσαν για μια διάτρητη "τιμή", για ένα "όνομα", για ένα "αδειανό πουκάμισο" μιας "Ελένης". Τίποτα παραπάνω.

ΖΟΥΜΕ στιγμές ιστορικές. Και τα λόγια και οι πράξεις μας τούτες τις μέρες μετράνε ακριβά για τις μελλοντικές γενιές.

ΌΣΟΙ ΛΟΥΦΑΖΟΥΝ περιμένοντας να περάσει το κακό, όσοι κλείνουν τα μάτια μπροστά στον πόλεμο που μπορεί να έρχεται, όσοι αδυνατούν να φανταστούν πως μέσα σε λίγες ώρες μπορούν - με μια προβοκάτσια στα σύνορα π.χ.- οι γελοίες εθνικιστικές κορώνες να μετατραπούν σε ιαχές πολέμου, σε σφαίρες και άψυχα κορμιά, να ξέρουν πως θάρθουν στιγμές που θα το μετανοιώσουν. Αλλά θάναι πολύ αργά...

ΤΩΡΑ ΛΟΙΠΟΝ. Όσοι κι αν είμαστε. Να βγούμε δημόσια και να εκφράσουμε την αγανάκτησή μας. Να βρούμε φίλους και συνεργάτες απ' την άλλη πλευρά των συνόρων. Να βάλουμε φρένο στον εθνικιστικό, σοβινιστικό και αντιδημοκρατικό κατήφορο.

ΠΡΙΝ οι ερπύστριες συντρίψουν κάθε τί διαφορετικό...

Έξι σημειώσεις για τον εθνικισμό

του Δημήτρη Λιθοξόου

I. Στην Ιδεολογία και τους ιδεολογικούς μηχανισμούς του κράτους, στο κεφάλαιο για τη θρησκευτική ιδεολογία του χριστιανισμού, ο Αλτουσέρ σημειώνει πως εκείνος περιορίζεται στο παράδειγμα μιας θρησκείας ωστόσο η τυπική δομή κάθε ιδεολογίας είναι πάντοτε ίδια.1 Η συμφωνία με τη θέση αυτή, νομίζω πως επιτρέπει, περνώντας από τη θρησκευτική στην εθνική ιδεολογία, τη διατύπωση του ερωτήματος αν το έθνος είναι τόσο υπαρκτό όσο και ο θεός.

II. Ο θάνατος υπήρξε ανέκαθεν το προνομιακό συμβάν που πάνω του οικοδομείται ο λόγος.2 Ο φόβος μπροστά στο θάνατο πλάθει την αθανασία.3 Η σωτηρία της ψυχής στη θεία κοινωνία, η αίσθηση της συνέχειας της κοινότητας πέρα από το χρόνο, βρίσκονται πριν το μύθο, που θεμελιώνει τη συλλογικότητα.4

III. Η "ετεροφοβία" του ανθρώπου προηγείται της αναζήτησης ταυτότητας.5 Η ετεροφοβία είναι διττή: προς τον Άλλο και προς τους άλλους. Η πρώτη οδηγεί στο μύθο του αθάνατου Δημιουργού και η δεύτερη στο μύθο της αθάνατης κοινότητας.

IV. Διαμεσολαβώντας ως γνώστης και ερμηνευτής του μύθου, το θρησκευτικό ιερατείο ή το πολιτικό σύστημα, αντλεί εξουσία μέσω της ιδεολογικής νομιμοποίησης που του προσφέρει η κοινότητα, η οποία βεβαίως δεν επιθυμεί να απωλέσει την ψυχή της.6

V. Η φαντασιακή κοινότητα εδράζεται στην προβολή της ατομικής ύπαρξης στον ιστό της συλλογικής αφήγησης.7 Με τον ίδιο τρόπο το έθνος εδράζεται στον εθνικό μύθο. Η εθνική διανόηση, στη θέση των ιερέων-αφηγητών, διαχειρίζεται το έργο της αναπαραγωγής του μύθου. Ανάμεσά τους, οι εκλεκτοί, οι μεγάλοι δημιουργοί και οι προικισμένοι συντηρητές, είναι ελάχιστοι.

VI. Η παρομοίωση του έθνους με σύγχρονο Ιανό, που το πίσω του πρόσωπο κοιτάζει την ιστορία για να αντλήσει δύναμη να αντιμετωπίσει τη δοκιμασία της "ανάπτυξης" που βρίσκεται προς στο δεύτερο πρόσωπό του8, μπορεί να επαναδιατυπωθεί: Η συνεχής δοκιμασία της άνισης ανάπτυξης θέτει σε κίνδυνο τη συνοχή της κοινότητας, δίχως το μύθο και τη συλλογική ταυτότητα που προσφέρει αυτός.

1. Λουί Αλτουσέρ, Θέσεις, Θεμέλιο, Αθήνα, 1978, σελ. 112.
2. Βλ. το εισαγωγικό κείμενο του Γ. Μερτίκα στο τ. 9 (1990) του ΛΕΒΙΑΘΑΝ.
3. Βλ. Ερνστ Κασσίσερ, Ο μύθος του κράτους, Γνώση, Αθήνα, 1991, σελ. 20.
4. Βλ. Paolo Pistoi, Εθνική ταυτότητα και πολιτική κινητοποίηση, εισαγωγή Κ. Κατσουρού, ΛΕΒΙΑΘΑΝ, Αθήνα, 1991, σελ. 32
5. Βλ. Joseph Gabel, Ουτοπική και ψευδής συνείδηση, ΛΕΒΙΑΘΑΝ, 5(1989), σελ. 94.
6. Βλ. Jurgen Habermas, Για την κοινωνική ταυτότητα, ΛΕΒΙΑΘΑΝ, 6(1990), σελ. 43.
7. Βλ. Ετιέν Μπαλιμπάρ, Η μορφή έθνος: ιστορία και ιδεολογία, στο βιβλίο των Ιμμανουέλ Βαλλερστάιν - Ετιέν Μπαλιμπάρ, "Φυλή, έθνος, τάξη", ΠΟΛΙΤΗΣ, Αθήνα, 1991, σελ. 143.
8. Ο Σύγχρονος Ιανός του Τομ Νερν δημοσιεύτηκε κατά το ήμισυ (και αγνώριστος). Βλ. ΤΕΤΡΑΔΙΑ 27 (1991)

ΒΙΒΛΙΟ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

1) **ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ** (Ατασθαλίες της ελληνικής ιστοριογραφίας) Δημήτρη Λιθοξόου, Εκδόσεις ΛΕΒΙΑΘΑΝ, Αθήνα.

Πρόκειται για μια συλλογή παλιότερων άρθρων του συγγραφέα, που δημοσιεύτηκαν τα τέσσερα τελευταία χρόνια στα περιοδικά ΤΕΤΡΑΔΙΑ, ΛΕΒΙΑΘΑΝ και ΣΧΕΔΙΑ. Πραγματεύονται κυρίως την επίδραση της εθνικιστικής ιδεολογίας στην αντιμετώπιση από τους Έλληνες ιστορικούς των μειονοτικών ζητημάτων. Ιδιαίτερη μνεία κάνει ο συγγραφέας στο Μακεδονικό ζήτημα, που τους τελευταίους μήνες έχει δώσει ζωή σε άφθονη εθνικιστική φιλολογία. Πρόκειται για ένα "αιρετικό" βιβλίο, και κατά συνέπεια πολύτιμο σε κάθε πολίτη που θέλει να προσεγγίσει τα προβλήματα αυτά απαλλαγμένος από τις εθνικιστικές παρωπίδες.

2) ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (και ο πολιτικός κόσμος)

Κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος του δελτίου της Εταιρίας για τα Δικαιώματα των Μειονοτήτων, που ιδρύθηκε το Νοέμβρη του 1990 και είναι μέλος του διεθνούς δικτύου MINORITIES' RIGHTS GROUP. Το δίκτυο αυτό εδρεύει στο Λονδίνο και συμμετέχει συμβουλευτικά στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ. Το τεύχος τιτλοφορείται "Μειονότητες στην Ελλάδα και ο πολιτικός κόσμος". Περιέχει ένα εκτεταμένο άρθρο για τις εθνικές γλωσσικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές μειονότητες στην Ελλάδα και τα πρακτικά μιας δημόσιας συζήτησης, που είχε γίνει για το θέμα αυτό στις 10 Γενάρη 1990 στην ΕΣΗΕΑ με τη συμμετοχή των βουλευτών Κ. Καραμανλή και Β. Τσουδερού από τη ΝΔ, Γ. Λιάνη και Γ. Παπανδρέου από το ΠΑΣΟΚ και Μ. Παπαγιαννάκη και Α. Αλαβάνου από το ΣΥΝ. Η έκδοση είναι εμπλουτισμένη με φωτογραφικά ντοκουμέντα (έγγραφα κυρίως), που αφορούν παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων μειονοτήτων που ζουν στην Ελλάδα.

ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ Ε.Δ.Μ.

Ως γεύση του τεύχους, δημοσιεύουμε παρακάτω τα αποτελέσματα των απογραφών του 1928 και του 1951, που είναι και η τελευταία που περιλάμβανε ερωτήματα για τη θρησκεία και τη γλώσσα του πληθυσμού. *Η παρουσίαση του απαγορεύθηκε από τον πρόεδρο της ΕΣΗΕΑ, κ. Β. Μαθιόπουλο.*

Γλωσσικές και θρησκευτικές ομάδες στην Ελλάδα

			ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1928		ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1951			
Εθν.ομάδα	**Γλώσσα**	**Θρησκεία**	**Αριθμός**	**%**	**Αριθμός Μητρική Γλώσσα**	**%**	**Αριθμός Ομιλούμενη**	**%**
Ελλ. Ορθόδ.	ελληνική	ορθόδοξοι	5.819.742	93.8	7.345.495	96.2	7.435.268	97.4
Τούρκοι	τουρκική	μουσουλμ.	86.506	1.4	92.219	1.2	92.443	1.2
Αλβανοί	αλβανική	μουσουλμ.	18.773	0.3	22.736	0.3	7.803	0.1
Πομάκοι	πομακική	μουλουλμ.	16.773	0.3	18.671	0.3	17.874	0.2
Καθολικοί	ελληνική	καθολικοί	33.910	0.6	28.092	0.4	28.267	0.4
Προτεστάντες	διάφορες	προτεσταντ.	9.003	0.1	6.724	0.1	6.859	0.1
Εβραίοι Σεφαρ.	ισπανική	ισραηλίτες	62.999	1.0	1.218	0.0	-	-
Εβραίοι Ελλ.	ελληνική	ισραηλίτες	9.792	0.2	4.107	0.1	6.325	0.1
Αρμένιοι	αρμενική	ορθόδοξοι	33.634	0.5	8.990	0.1	3.677	0.1
Σλαβομακεδόνες	σλαβική	ορθόδοξοι	81.984	1.3	41.017	0.5	10.346	0.1
Βλάχοι	βλαχική	ορθόδοξοι	19.703	0.3	39.855	0.5	10.554	0.1
Αθίγγανοι	αθιγγανική	διάφορες	4.998	0.1	7.429	0.1	4.147	0.1
Υπόλοιποι	διάφορες	διάφορες	6.865	0.1	15.158	0.1	9.258	0.1
			6.204.684		7.632.801		7.632.801	

30 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑΣ

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 30 χρόνων δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπενθυμίζουμε ότι η Διεθνής Αμνηστία είναι ανεξάρτητη οργάνωση, με 1.100.000 μέλη σε περισσότερες από 70 χώρες. Εργάζεται για την απελευθέρωση των κρατουμένων συνείδησης, τη δίκαιη και έγκαιρη παραπομπή σε δίκη όλων των πολιτικών κρατουμένων και την κατάργηση των βασανιστηρίων και της ποινής του θανάτου. Χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τις συνδρομές και τις δωρεές των μελών και των υποστηρικτών της. Έχει συμβουλευτική σχέση με τα Ηνωμένα Έθνη, την Ουνέσκο, το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον Οργανισμό των Αμερικανικών Κρατών και τον Οργανισμό Αφρικανικής Ενότητας. Έχει τιμηθεί με τα βραβεία Νόμπελ και Ωνάση. Το ελληνικό τμήμα, με περίπου 3.300 μέλη, δημιουργήθηκε το 1975. Βασική αρχή του τρόπου επέμβασης της Διεθνούς Αμνηστίας είναι πιέσεις υπό μορφή γραμμάτων και διαβημάτων στις κυβερνήσεις. Εργάζεται για όσους δεν έχουν κάνει χρήση βίας και φυλακίζονται χωρίς δίκη ή παράνομα. Τα αυταπόδεικτα και αναντίρρητα δικαιώματα κάθε ατόμου στη ζωή και την ελεύθερη έκφραση χωρίς διάκριση χρώματος, φύλου, γλώσσας, ιδεολογίας ή θρησκείας δεν είναι σεβαστά από όλους, στον 20ό αιώνα της τεχνολογίας και των διαστημικών ταξιδιών. **Η Διεθνής Αμνηστία χρειάζεται τη βοήθειά μας.**

ΤΟΥΣ ΑΛΛΑΞΑΝ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ

Αφού οι βασικοί μας εχθροί είναι οι Τούρκοι που είναι μουσουλμάνοι, τότε και οι νέοι μας εχθροί οι Σκοπιανοί θα είναι κι αυτοί μουσουλμάνοι. Έτσι φαίνεται σκέφτηκε ο συντάκτης του άρθρου στην "Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία" της 26ης Ιανουαρίου 1992 όπου στο θρησκευτικό χάρτη των Βαλκανίων αναγράφεται "Γιουγκοσλαβία: Κροατία καθολικοί, Σερβία-Μαυροβούνιο: ορθόδοξοι, και Σκόπια-Βοσνία- Ερζεγοβίνη: μουσουλμάνοι. Και σε άλλο σημείο του άρθρου: "ενώ οι μουσουλμάνοι κυριαρχούν στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τα Σκόπια" με τονισμένα πιο μαύρα γράμματα. Παλιότερα, παρόμοια έχουν γραφτεί και στον "Ελεύθερο Τύπο" ενώ η θεωρία του μουσουλμανικού τόξου θεωρεί την πλειοψηφία των κατοίκων της πρώην Γιουγκοσλαβικής Μακεδονίας μουσουλμάνους, παρότι είναι γνωστό ότι η πλειοψηφία των κατοίκων αυτής της περιοχής είναι χριστιανοί ορθόδοξοι. Ασχετοσύνη ή εσκεμμένο ψέμα για να μιλήσουμε για εμπλοκή της Τουρκίας, για να τους μισήσουμε όχι μόνο ως αλλόφυλους αλλά και ως αλλόθρησκους και για να υποστηριχθεί η συμμαχία με την ομόδοξη Σερβία;

ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ

Από τα πιο σημαντικά στοιχεία του συνεδρίου ήταν και η εκλογή του Μεχμέτ Μπιλγκέ (Οικολογική Κίνηση Θεσσαλονίκης) στη Γραμματεία των Ο.Ε., όπως και η έντονη παρουσίαση της περιφέρειας.

Θα υπάρξει και δεύτερη φάση του συνεδρίου των Οικολόγων Εναλλακτικών, στις 22 και 23 Φεβρουαρίου, κατά την οποία θα ρυθμιστούν εκκρεμότητες οργανωτικής φύσης και θα συζητηθεί αναλυτικότερα η θέση της Ομοσπονδίας για την εξωτερική πολιτική της χώρας. Τα νέα μέλη της Γραμματείας που εξελέγησαν στο συνέδριο είναι :

Καραμπελιάς Γιώργος, Τζιούμπας Θανάσης, Παπανδρέου Περικλής, Φιλανιώτης Τάσος, Γιαννουλοπούλου Γιάννα, Μαραγκάκης Μιχάλης, Τρεμόπουλος Μιχάλης, Συμεωνίδου Σημέλα, Σχινάς Ορέστης, Παναγούλης Θοδωρής, Πρωτοψάλτης Μιχάλης, Τσικρικά Αρετή, Σγούρος Σπύρος, Μακρής Θανάσης, Κέννεντυ Ντι, Χαλδούπης Ηλίας, Γραικού Ευγενία, Μακρής Παναγιώτης, Λεπτουργίδης Σάββας, Ψύχας Σπύρος, Παπαπολυμέρου Στέφανος, Παντελεμίδου Νίκη, Νάστος Αλέξανδρος, Μπιλγκέ Μεχμέτ, Μπούτρης Γεώργιος, Πετρουλάκη Μαρία, Στρατηγάκη Τασούλα.

Είναι φανερό ότι λόγω του προχωρημένου της ώρας της ψηφοφορίας (μετά τις 10 το βράδυ της Κυριακής) και λόγω αποχής πολλών Οικολόγων τα ονόματα του "ρηξικού" μπλοκ (Π.Ε.Κ.) φιγουράρουν στις πρώτες θέσεις. Η νεκροψία θα δείξει...

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ένα χρόνο μετά τις Δημοτικές εκλογές, στις 25 και 26 Οκτώβρη 1991 συναντήθηκαν στη Θεσσαλονίκη, με πρωτοβουλία της αντίστοιχης Οικολογικής Κίνησης, εκείνες οι Δημοτικές κινήσεις, με οικολογικά χαρακτηριστικά και ανεξάρτητες από κόμματα, που παρεμβαίνουν στο χώρο τους με επιτυχία.

Την πρώτη μέρα της Συνάντησης, τοποθετήθηκαν με εισηγήσεις γύρω από τη διεθνή εμπειρία των αντίστοιχων δημοτικών παρεμβάσεων και το κίνημα στη Β. Αμερική ο Δημήτρης Ρουσσόπουλος (Οικολογικό Μόντρεαλ, 24%) για τη σύνδεση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τα οικονομικά μεγέθη και την κοινωνία των πολιτών ο Τάκης Φωτόπουλος (καθηγητής στο Λονδίνο) και ο Γιοβάν Μανασιζέσκι (Πράσινοι των Σκοπίων), ενώ οι Λόζαν Τεμέλκοβ και Μπόγιαν Μπογιανόφσκι (Πράσινοι Βουλγαρίας) τοποθετήθηκαν πάνω στη δική τους εμπειρία τη δεύτερη μέρα.

Στη δεύτερη μέρα της Συνάντησης συμμετείχαν με εισηγήσεις, με στόχο την ανταλλαγή εμπειρίας και δικτύωσής τους οι: Μπάμπης Αντωνιάδης (Πρωτοβουλία Δημοτών Ναυπλίου, 5,3%), Γιάννης Βοργίας (Αυτόνομη Οικολογική Κίνηση Π. Φαλήρου, 4,3%), ο Χρήστος Μπέσσας (Οικολογική Κίνηση Κοζάνης, 8%), Κώστας Τσαντίλης (Λάρισα-Ανεξάρτητη Αυτοδιοίκηση, 7,8%), και Γιάννης Τζιώλας (Οικολογική Θεσσαλονίκη, 2,6%), ενώ έκαναν παρεμβάσεις οι Θανάσης Παπακωνσταντίνου (Πολίτες για την Οικολογία και την Κοινωνική Αλληλεγγύη - Αθήνα), Γιώργος Τσορμπατζής (Αυτόνομη Παρέμβαση Νεαπολιτών) κ.ά.

Φιλοδοξούσαμε να έχουμε εκτενή αποσπάσματα από τις εισηγήσεις και το διάλογο, αλλά "λόγω πληθώρας ύλης", που λένε, θα το κάνουμε στο επόμενο τεύχος.

Να ευχηθούμε "καλή συνέχεια" στην προσπάθεια.

"ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ" ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Στο πρόσφατο συνέδριο των Οικολόγων Εναλλακτικών πέρασε μια τροποποίηση στην καταστατική θέση της Ομοσπονδίας περί μη βίας με τη φράση: "Τασσόμαστε υπέρ των μη βίαιων πρακτικών δράσης, αλλά δικαιολογούμε τη βία ως έσχατη μορφή ατομικής και κοινωνικής αυτοάμυνας. Υπάρχουν ιστορικά παραδείγματα που δικαιώνουν και τους υποστηρικτές και τους αρνητές της βίαιης αντιπαράθεσης, άρα το θέμα χρήζει εναλλακτικής θεώρησης". Η τροποποίηση αυτή προτάθηκε από το "Κράξιμο" και ψηφίστηκε από τη "Ρήξη" και τους "αντιεξουσιαστές" αφού ο όρος "έσχατη κοινωνική αυτοάμυνα" αφήνει πολλά περιθώρια που καλύπτουν τον εθνικό πόλεμο εναντίον των εχθρών του έθνους και τον κοινωνικό πόλεμο κατά του κράτους. Μετά τις, σε μεγάλο βαθμό συναισθηματικές αντιδράσεις των Θ. Μακρή, Μ. Μαραγκάκη, Μ. Καλλής και άλλων συνέδρων έγινε το πρωτοφανές και παράτυπο να αποσυρθεί ψηφισμένη απόφαση για να διασωθούν τα προσχήματα. Ως πότε άραγε; Γ.Γ.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΚΙΝΗΣΗ ΕΙΡΗΝΗΣ...

"Να καταργήσουμε τη λέξη εθνικισμός" δήλωσε ο πρόεδρος της "πανελλαδικής ένωσης ειρήνης και αφοπλισμού" κ. Χρήστος Αργυρόπουλος στην πρώτη δημόσια εμφάνιση της οργάνωσης, που έγινε στο αμφιθέατρο της Νομικής σχολής του Α.Π.Θ. τον περασμένο Νοέμβρη.

Η Ένωση υπήρξε το αποτέλεσμα του προβληματισμού μιας ομάδας απλών πολιτών από το 1982 γι' αυτό και τονίστηκε ο υπερκομματικός χαρακτήρας της, αφού "η πρακτική του «καπελώματος» των κινημάτων ειρήνης μοιάζει να απέτυχε", όπως είπαν.

Η εκδήλωση έγινε στο "στενό κύκλο", όπως έδειχνε ο αριθμός των -ηλικιωμένων κατά βάση- παρισταμένων αφού "έλαμψαν" με την απουσία τους οι εκπαιδευτικοί, οι εκπρόσωποι των κομμάτων, του Τύπου και της

εκκλησίας, που -κατά τον κ. Αργυρόπουλο- θα έπρεπε να παραβίσκονταν.

"Ξεκινήσαμε -είπε- πριν από εννέα χρόνια μια ομάδα απλών πολιτών απ΄ όλα τα κοινωνικά στρώματα, με απλές ειλικρινείς και ανιδιοτελείς προθέσεις, με μόνο κίνητρο τον έντονο προβληματισμό και τις ανησυχίες μας για τους κινδύνους που διατρέχει η παγκόσμια ειρήνη. Σήμερα -συνέχισε ο κ. Αργυρόπουλος- κανείς δεν θέλει τον πόλεμο, όλοι ζητούν το τραπέζι των διαπραγματεύσεων και το παγκόσμιο -όχι διεθνές- δικαστήριο, γιατί η λέξη έθνος είναι εχθρική στη φιλία των λαών. Ο εγγυητής της ειρήνης θα πρέπει να είναι ο Ο.Η.Ε. και το Συμβούλιο Ασφαλείας, με την προϋπόθεση να αναθεωρηθούν οι αποφάσεις της δημιουργίας του καθώς και η λειτουργία του". Το εάν οι υπάρχουσες οργανώσεις ειρήνης δεν καρποφόρησαν -κατά τον κ. Αργυρόπουλο- όσο θα έπρεπε, οφείλεται μάλλον στην κομματική χροιά και όχι ίσως στην πρόθεση.

Κατά την οργάνωση η Ειρήνη θα γίνει πραγματικότητα εάν: 1) ο Ο.Η.Ε. καθιερωθεί παγκόσμια -κεντρική- κυβέρνηση με όλες τις εξουσίες και με έδρα τους Δελφούς. 2) το Παγκόσμιο Δικαστήριο αποφασίζει για οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των χωρών και 3) την εφαρμογή των αποφάσεων της κυβέρνησης και του Δικαστηρίου παρακολουθεί και επιβάλλει το Συμβούλιο Ασφαλείας.

"Και βέβαια -συνέχισε ο κ. Αργυρόπουλος- αφού όλα αυτά προϋποθέτουν την αδελφοποίηση των λαών, απαραίτητη θα είναι η συμβολή της εκκλησίας και των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση κοινής συνείδησης".

"Θέλουμε να πιστεύουμε -κατέληξε ο κ. Αργυρόπουλος- ότι οι προτάσεις μας δεν είναι ακατόρθωτες".

Και εμείς θα θέλαμε πολύ να το πιστεύουμε αφού ένα τέτοιο όραμα καλοδιάθετων πολιτών δεν πραγματοποιείται επειδή σκοντάφτει στα άνομα συμφέροντα των ισχυρών και στην ακόρεστη βουλιμία των συμφερόντων της πολεμικής βιομηχανίας.

(Βασ. Ηρακλείου 10, Θεσ/νίκη, τηλ. 618.860)

Κώστας Κεκαϊλιάδης

ΠΕΡΙΕΡΓΑΙ "ΣΥΜΠΤΩΣΕΙΣ"

Μυρίζει εθνικά το θέμα. Επίθεση σε ραδιοσταθμούς της Άνω Πόλης

ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΟΝ (3 Φλεβάρη 92) του Ανταποκριτού μας (Γ.Β.).

Με μίαν εκτεταμένη επιχείρηση-σκούπα στις ταράτσες κατοικιών συνεργεία του δήμου συνεπικουρούμενα από μεγάλες αστυνομικές δυνάμεις, τον κ. εισαγγελέα και γερανό που ενοικιάσθη έναντι 5.000.000 δρχ. και υπό την ζωντανήν τηλεοπτικήν κάλυψη της TV-100 προχώρησαν στο ξήλωμα των κεραιών των ραδιοφωνικών σταθμών της περιοχής μας.

Η επίθεση αυτή που ουσιαστικά εστιάζεται στο Ραδιο-Κιβωτός και το Ραδιο-Ουτοπία μιας και μόνον αυτοί εκπέμπουν πλέον από την περιοχή και μάλιστα με ισχύν κατωτέραν αυτής που θέτουν τα διεθνή στάνταρντς αναστάτωσε τους κατοίκους της περιοχής μιας και από πρωτοβουλία τους ξεκίνησε το όλον θέμα.

Θα πρέπει να αναρωτηθεί κανείς πώς σε μια κρίσιμη για το έθνος περίοδο αποφασίζεται να κλείσουν οι σταθμοί που βρίσκονται στα βόρεια όρια της πόλης και έχουν τη δυνατότητα ελέγχου της εισόδου και άμεσης πληροφόρησης. Σε μια περίοδο που οι Σκοπιανοί τυπώνουν χάρτες με τη Θεσσαλονίκη πρωτεύουσα αυτόνομου κράτους αντί να δοθεί ένα δάνειο εθνικής σκοπιμότητας σ΄ αυτούς τους ακρίτες που επιτελούν εθνικό έργο εδώ ψηλά, επιλέγεται το κλείσιμο των σταθμών. Το γεγονός θεωρείται λίαν ύποπτο, αν μάλιστα ληφθεί υπ΄ όψη ότι απερρίφθη και άλλη ενδιάμεση πρόταση αυτή της επαναλειτουργίας του Γεντί-Κουλέ ταυτόχρονα και σαν φυλακής και σαν Ραδιο-Κιβωτός, Ραδιο-Ουτοπία, πρόταση που έλυνε κάθε πρόβλημα: και τους κρατούσαμε και μας κρατούσαν την περιοχή.

Αλλά αυτό που εθορύβησε αληθώς τους κατοίκους και τους περισσοτέρους έκανε να αλλάξουν γνώμη είναι η "σύμπτωσις" της έναρξης της επιχείρησης μετά τη συνάντηση Μητσοτάκη-Ντεμιρέλ στο Νταβός.

Αδιασταύρωτοι αλλά και αδιάψευστοι πληροφοριοδότες ισχυρίζονται ότι το θέμα απασχόλησε ζωηρά τους δύο άνδρες. Συγκεκριμένα ότι ο κ. Ντεμιρέλ έθεσε θέμα Γιεντί-Κουλέ αλλά και Καρά-Τεπέ στον κ. Μητσοτάκη τα οποία μαζί με το Κυπριακό μπήκαν στην άκρη για να συζητηθούν αργότερα με αποτέλεσμα το πάγωμα της λειτουργίας των σταθμών στην Άνω Πόλη όσο και στο χώρο του Δήμου Συκεών "προσωρινά".

Άλλη φήμη που ανησύχησε ζωηρά τους κατοίκους είναι ότι ο κ. Ντεμιρέλ αξίωσε τη μεταφορά του Ραδιο-Κιβωτός στο όρος Αραράτ ισχυριζόμενος πως πρόκειται για την πραγματική κιβωτό που εκλάπη κατά τους πολέμους της δεκαετίας '20.

Φήμες φέρουν τον κ. Μητσοτάκη αποφασισμένο να την παραχωρήσει στον "φίλο του Σουλεϊμάν" όχι γιατί αναγνωρίζει το δίκιο του αλλά σαν μια χειρονομία καλής θέλησης. Πολιτικοί και κοινωνικοί φορείς διαμαρτύρονται στο μεταξύ γιατί μαζί με το κτίσμα πομπός, κεραίες κ.λπ. κινδυνεύουν να αποσταλλούν πακέτο εις Αραράτ και όλοι οι συντελεστές του Ραδιο-Κιβωτός, οι οποίοι θεωρούνται υπό τον κ. Ντεμιρέλ απόγονοι των ζώων του Νώε πράγμα για το οποίο συμφώνησε και ο κ. Μητσοτάκης. Άγνωστον παραμένει μέχρις στιγμής αν το Ραδιο-Ουτοπία ακολουθήσει κι αυτό το δρόμο της Κιβωτού για συμπαράσταση.

Στο μεταξύ σήμερον το απόγευμα εμφανίσθηκε στην περιοχή μας περιφερόμενος Σκοπιανός καλλιτέχνης ο οποίος ενδιαφερόταν να νοικιάσει κτίριο των σταθμών που κλείνουν για να ανοίξει μπακάλικο...

Εδώ εχθρός, εκεί εχθρός πούναι ο εχθρός;

Μέσα στον καταιγισμό των πληροφοριών που μας προμηθεύουν τα media είναι αναπόφευκτο να ξεχνάμε τις "χθεσινές" ειδήσεις και να "ζούμε" μ΄ αυτές τις ημέρας. Αυτό δεν είναι κακό, άλλωστε τώρα που όλα τα προβλήματα έχουν λυθεί, διεθνή και εθνικά, μπορούμε να απολαμβάνουμε την καθημερινότητα μ΄ έναν απόλυτο τρόπο. Τις δολοφονίες της ημέρας, τ΄ αυτοκινητιστικά, τις κληρώσεις λαχείων, τα εφημερεύοντα νοσοκομεία κ.λπ.

Η "καταιγίδα της συνείδησης" που έχουν εξαπολύσει οι τηλεοπτικοί σταθμοί, διαλέγοντας ένα αντάρτικο πόλης σπίτι με σπίτι στήνοντας τους ανθρώπους στα 6 μέτρα (να μη τους πειράζει και η ακτινοβολία) έχει πετύχει το σκοπό της. Όχι απλά κατάργηση της συνείδησης αλλά προχώρημα στη ρίζα του κακού στη σκέψη και στη μνήμη.

Αν ο πρόεδρος Μπους δίστασε να προχωρήσει στη διάλυση του Ιράκ, τα σύγχρονα media δεν επαναλαμβάνουν αυτό το "λάθος". Θα προχωρήσουν βαθιά να εκριζώσουν το σατανά.

Ποιός αλήθεια θυμάται τις παρακάτω ειδήσεις που μετέδωσαν (όλες το τελευταίο εξάμηνο) τα κανάλια;

- Μετά από επίσημη επίσκεψη Βουλγάρων επιτελών του υπουργείου εθνικής άμυνας ο κ. Βαρβιτσιώτης ανακοινώνει πανηγυρικά ότι ο ελληνικός στρατός αναλαμβάνει να συνδράμει στην εκπαίδευση και επαναδιοργάνωση του βουλγαρικού στρατού.

- Μετά την αναγνώριση της Δημοκρατίας της Μακεδονίας σαν ανεξάρτητου κράτους από τη Βουλγαρία ανακοινώνεται ανεπίσημα πως την εκπαίδευση του υπό συγκρότησιν στρατού της θα αναλάβει ο Βουλγαρικός στρατός.

- Μετά την αμηχανία του ΝΑΤΟ για τον προσανατολισμό του στην περίοδο της νέας τάξης πραγμάτων ανακοινώνεται επίσημα η δημιουργία σχηματισμού ταχείας επέμβασης από ελληνικές - τουρκικές - ιταλικές δυνάμεις. Στη συνέχεια "διαρρέει" μια πληροφορία για κοινή ελληνο - τουρκική δύναμη που θα ελέγχει την περί τον Έβρο περιοχή (που διαψεύδεται...).

- Μετά την επίσκεψη της αλβανικής ηγεσίας στην Τουρκία ανακοινώνεται επισήμως ότι η Τουρκία θα αναλάβει την εκπαίδευση και ανασυγκρότηση του αλβανικού κράτους.

Ποιός αλήθεια θυμάται; Και ποιός μπορεί να σκεφθεί και να συσχετίσει μεταξύ τους τα παραπάνω μαζί με τη μόνιμη πανηγυρική σχεδόν καθημερινή είδηση: και νέα όπλα μεταφέρονται στη χώρα μας -και τις γειτονικές γιατί πιο βόρεια δεν τους χρειάζονται πλέον...

Αν δεν έχουμε αυταπάτες για το ποιός είναι ο πολιτισμός στα τέλη της χιλιετηρίδας μας θα πρέπει να κατανοήσουμε πως το αίτημα μιας πολυπολιτισμικής κοινότητας στα Βαλκάνια είναι μια πραγματικότητα σήμερα. Ο εκπαιδευτικός οργασμός που παρατηρείται στους στρατούς της περιοχής, το σπάσιμο των συνόρων στην πληροφόρηση, η αυτάρκεια της περιοχής μας απέναντι σε δύση και ανατολή και το απλόχερο μοίρασμα της γνώσης ανάμεσα στους γείτονες-συγκάτοικους των Βαλκανίων η πίστη και η ελπίδα ότι μπορούμε να σφαγούμε μόνοι μας, μπορεί να οδηγήσει σε μια πραγματική έκρηξη.

Για δεκαετίες ολόκληρες οι μόνοι πραγματικοί φίλοι των Βαλκανίων ήταν οι έμποροι όπλων. Αν στο παρελθόν τα προτιμούσαν για διακοπές (λέγε με Κασόγκι) σήμερα και με κίνδυνο να στερηθούν τις διακοπές τους βλέπουν το όραμά τους να γίνεται πράξη.

Το νέο τηλεπαιχνίδι που παίζεται απ΄ όλους τους λαούς της Βαλκανικής θέτει το κρίσιμο ερώτημα: "Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;". Και τα δώρα είναι μεγάλα. Προσαρτήσεις εδαφών και λάφυρα, νεκροί και ανάπηροι, εθνικές και θρησκευτικές ηγεμονίες.

Παίχτε και κερδίστε.

Ποιός στ΄ αλήθεια είναι ο εχθρός;

Μα δεν υπάρχουν εχθροί στις μέρες μας.

Είναι το παιχνίδι για το παιχνίδι. Η γοητεία του σπορ. Δεν υπάρχουν πια εθνότητες στα Βαλκάνια, υπάρχουν μόνο σπόρτσμανς που θέλουν να παίξουν. Το προαιώνιο παιχνίδι: πόλεμο. Με μια μικρή διαφορά: τότε δεν υπήρχε τηλεόραση.

Ο σημερινός πολεμιστής είναι το alter ego του τηλεθεατή. Που κουράστηκε να πεθαίνει μόνος του κάτω από τις ριπές του εκφωνητή του δελτίου ειδήσεων. Που θέλει να βιώσει τη συλλογικότητα έστω και με τη μορφή μιας ομαδικής αυτοκτονίας. Που διεκδικεί μια ισότιμη θέση στην ιστορία σαν δημιουργός της.

Όχι ο πόλεμος δεν ξεκινάει μόνο με το πάτημα ενός κουμπιού από τον αιμοδιψή πρόεδρο των Ε.Π.Α. Ξεκινάει και με το πάτημα του τηλεκοντρόλ από τον αιμοδότη τηλεθεατή. Για να προβάλλει στον πλανήτη η αντίθεση της νέας εποχής: η σύγκρουση ανάμεσα σε μια καταστροφική και μια αυτοκαταστροφική τάση.

Γιώργος Κουβίδης

Σχέδια έκτακτης ανάγκης

"Τα σχέδια εκτάκτων αναγκών υπάρχουν και αναθεωρούνται κατά διαστήματα αλλά θα πρέπει να υπάρχει και κάποια ενημέρωση του κόσμου η οποία ομολογώ δεν γίνεται" δήλωσε ο Νομάρχης Νομού Θεσσαλονίκης κ. Ε. Χαϊτίδης.

"Η ενημέρωση αυτή δεν γίνεται από την πολιτεία γιατί δυστυχώς σαν λαός δεν έχουμε την ψυχραιμία να δούμε ορισμένα πράγματα, όπως τα σχέδια έκτακτης ανάγκης και μας πιάνει πανικός, συνέχισε ο κ. Χαϊτίδης, απαντώντας στις πληροφορίες του Ράδιο Παρατηρητής για ενεργοποίηση των σχεδίων "Αιγεύς" και "Φοίβος", που αφορούν καταγραφή κτιρίων, μηχανημάτων, ατόμων, οργάνωση συσσιτίων κ.λπ. από τη δεύτερη εβδομάδα του έτους.

"Ο στρατός παίζει κάποιο ρόλο στην εφαρμογή των σχεδίων όπως και η Νομαρχία, αλλά η εντολή για συγκέντρωση στοιχείων έχει δοθεί εδώ και 10 μήνες. Αποφεύγουμε όμως να ενημερώσουμε το κοινό για να μη το πανικοβάλουμε. Άλλωστε δεν υπάρχει λόγος να ενημερώνεται ο κόσμος για κάποια θέματα τα οποία είναι και εμπιστευτικά και απόρρητα" κατέληξε ο κ. Χαϊτίδης.

Ομολογία μετά διαψεύσεως, που λένε... ***Μ.Α.Τ.***

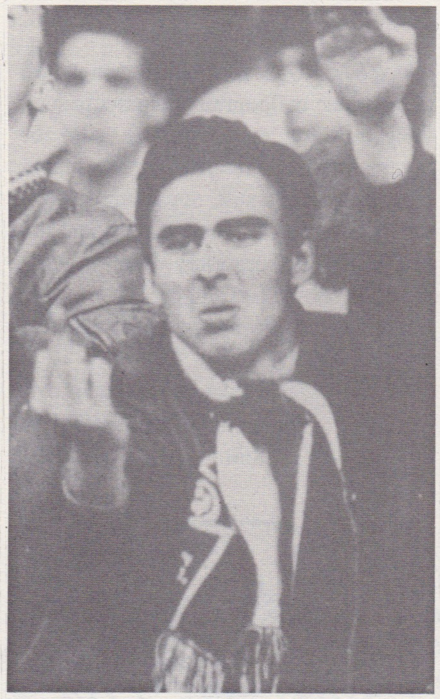
ΛΟΣ ΆΝΤΖΕΛΕΣ: Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Ο Darryl Stephens, 28 ετών, εκτελέστηκε με 28 σφαίρες (!) από άνδρες της ειδικής αστυνομίας (εκπαιδευμένων σε στρατιωτικού τύπου τακτικές), οι οποίοι εισέβαλαν σπίτι του, και τον βρήκαν άοπλο, με τα εσώρουχά του, μέσα στο μπάνιο. Παρ΄ όλα αυτά, ένας προϊστάμενός τους, δήλωσε πως πυροβόλησαν διότι φοβήθηκαν για τη ζωή τους! Δεν συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα οι αστυνομικοί να συντηρούν βεντέτες και να αντεκδικούνται. Πριν λίγες μέρες είχαν ξαναεπισκεφτεί το σπίτι του ζητώντας να διενεργήσουν έρευνα, αλλά η μητέρα του μετέπειτα σκοτωμένου δεν τους άφησε ζητώντας ένταλμα έρευνας, το οποίο και δεν επεδείχθη. Χολωμένοι οι φερέλπιδες νέοι έφυγαν ενώ ορκίζονταν φωναχτά πως θα ξαναγυρίσουν με τα απαραίτητα έγγραφα. Κατόπιν αυτού, η μητέρα του θύματος οσμιζόμενη μπαρούτι μετακόμισε, αποτυγχάνοντας να πείσει το γιο της να φερθεί το ίδιο προνοητικά. Στις 2 Σεπτεμβρίου -μετά μερικές μέρες- ξαναγύρισαν, έσπασαν την πόρτα στις 2 μετά τα μεσάνυχτα και άδειασαν τα όπλα τους πάνω του.

Είναι χαρακτηριστικό πως το γεγονός αυτό κρατήθηκε μυστικό μέχρι τις αρχές Δεκεμβρίου, πώς οι δύο κουμπουροφόροι υπηρετούν ακόμη και πώς τα ονόματά τους κρατούνται μυστικά.

Πριν εννέα μήνες ο βάναυσος ξυλοδαρμός μαύρου μοτοσυκλετιστή, κινηματογραφήθηκε κρυφά από διερχόμενο, και δείχτηκε από την τηλεόραση προς δόξαν της αστυνομίας. Για να σωθούν τα προσχήματα διατάχτηκαν ανακρίσεις και ετοιμάζεται δίκη για τους ενόχους αστυνομικούς.

Είναι γεγονός πως η περίπλοκη πραγματικότητα μιας πόλης με δέκα εκατομμύρια κατοίκους, τριάμισυ εκατομμύρια αυτοκίνητα, 700 συμμορίες να λυμαίνονται τους δρόμους και 70.000 νεανικό κόσμο να επανδρώνει αυτές τις συμμορίες χρηματοδοτούμενο από τη διακίνηση ναρκωτικών, τις περισσότερες φορές γιατί δεν μπορεί να βρει αλλού δουλειά, είναι μια αρκετά μυστήρια κατάσταση,

την οποία δυο παλιές ταινίες πάνω στη ζωή των συμμοριών και της σχέσης τους με την αστυνομία οι Ατίθασοι μαχητές (The Wanderers) του Φίλιπ Κάουφμαν και τα χρώματα της βίας (Colors) του Ντένις Χόπερ, εικονογραφούν με ενάργεια.

Το αδιέξοδο του βίαιου διακανονισμού, η χαμένη αίσθηση της ταυτότητας και της κοινότητας, και η προκλητική συμπεριφορά της αστυνομίας, που φαίνεται συχνά σαν να επιζητά τη σύγκρουση (trigger behavior), πράγμα για το οποίο σήμερα ακόμη κατηγορείται στο Λος Άντζελες, φτιάχνουν ένα σκηνικό βαρβαρισμού στο τέλος του 20ού αιώνα.

Να ελπίσουμε ότι αυτός ο πολιτισμός (πόλεις, θεσμοί, κουλτούρα) πάει προς το τέλος του; *Α.Γ.*

ΤΟ ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Το γερμανικό κοινοβούλιο ενέκρινε νόμο, σύμφωνα με τον οποίο, επιτρέπεται να παγιδεύονται και να παρακολουθούνται τα τηλέφωνα και η αλληλογραφία εταιρειών που είναι ύποπτες για εξαγωγή πυρηνικής και χημικής τεχνολογίας στο Ιράκ, τη Λιβύη και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Υποτίθεται πως ο νόμος πέρασε για να μην ξαναβρεθεί η κυβέρνηση στη δυσάρεστη θέση να πληροφορείται από ξένες μυστικές υπηρεσίες, τα ˝κατορθώματα˝ των γερμανικών εταιρειών. Ήδη σε πέντε από αυτές γίνονται ανακρίσεις για πιθανή βοήθεια που προσέφεραν στο ιρακινό πρόγραμμα εμπλουτισμού ουρανίου, μετά από καταγγελίες του ΟΗΕ. Από τον GUARDIAN 24/1/92.

ΑΠΟΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αυτό είναι το σύνθημα της POPEM (Peace Organization of the People of Europe and Mediterranean) στο 2ο συνέδριό της (22-24 Νοεμβρίου 1991). Η σχετική απόφαση που εγκρίθηκε από αντιπροσώπους πολλών ευρωπαϊκών χωρών, όπως επίσης της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής, όχι μόνο ζητά την εφαρμογή των διεθνών νόμων και των αποφάσεων του ΟΗΕ, αλλά επίσης ζητεί την ˝απόσυρση όλων των ξένων δυνάμεων και εποίκων από την Κύπρο και την πλήρη αποστρατιωτικοποίησή της˝. Ζητά επίσης σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων(...) συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος όλων των προσφύγων να γυρίσουν στα σπίτια τους(...) και την άμεση πληροφόρηση για την τύχη των αγνοουμένων.

Γενικός γραμματέας τη POPEM, ξαναεκλέχτηκε ο Dennis Sammut, ένας βουλευτής του τοπικού εργατικού κόμματος, που ανέλαβε να στείλει στους αρχηγούς των κυβερνήσεων των Μεσογειακών κρατών ένα γράμμα, με προτάσεις για την ειρηνευτική προσπάθεια στη Μέση Ανατολή, τη Γιουγκοσλαβία, την απελευθέρωση της Κύπρου, το σταμάτημα των Αμερικανικών πιέσεων στη Λιβύη και την άρση του οικονομικού αποκλεισμού της χώρας αυτής και για τη συνεργασία μεταξύ των χωρών της Μεσογείου, δηλ. για κοινή αντιμετώπιση των προβλημάτων του περιβάλλοντος, της φτώχειας, και την προώθηση της ελευθερίας και ειρήνης.

(Από το Peace News Bulletin, 4 Δεκ. 1991.)

ΚΥΠΡΟΣ: ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

- Δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας (αριθμός 2669 της 17.1.1992) η τροποποίηση του ισχύοντος στρατολογικού νόμου περί Εθνικής Φρουράς, σύμφωνα με την οποία οι αντιρρησίες συνείδησης θα μπορούν να κάνουν ένα είδος εξωστρατιωτικής -πλην όμως στρατιωτικής- υπηρεσίας χωρίς στολή.

Πρόκειται για μια πρώτη ρύθμιση, η οποία εκκρεμούσε στην κυπριακή Βουλή από την άνοιξη του 1988 και ευδόκησε να προχωρήσει μόνον με συναίνεση με την ελληνική κυβέρνηση: Υπενθυμίζεται ότι λίγες ημέρες πριν ψηφιστεί ο νόμος, ο ΥΕΘΑ κ. Βαρβιτσιώτης βρισκόταν στην Κύπρο για "διαβουλεύσεις", ενώ ακριβώς τότε η ΟΝΝΕΔ βγήκε και υποστήριξε ευθαρσώς την 5ετή "εναλλακτική στρατιωτική θητεία" για να προϊδεάσει και το ελληνικό κοινό.

Σημειώνεται ότι στην Κύπρο τα προηγούμενα χρόνια φυλακίσεις είχαν υποστεί γιατί αρνήθηκαν θητεία ή συμμετοχή σε ασκήσεις ο διεθνιστής και οπαδός της συνύπαρξης Τουρκοκυπρίων-Ελληνοκυπρίων Γιάννης Πάρπας και μερικές δεκάδες Μαρτύρων του Ιεχωβά. Το όλον θέμα είχε προκαλέσει και το ενδιαφέρον των Τουρκοκυπριακών μέσων ενημέρωσης (ο νοών νοήτω) που κατηγορούσαν την κυπριακή κυβέρνηση για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων!

Έτσι, στις συνελεύσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης, που εξέτασαν το θέμα, από τις "αμαρτωλές" στον τομέα των αντιρρησιών χώρες (Ελλάδα-Τουρκία-Κύπρος-Ελβετία), η Κύπρος εξέφρασε τις λιγότερες επιφυλάξεις να τροποποιήσει τη νομοθεσία της (Συμβούλιο των Υπουργών, Μάρτης 1987) και κατέθεσε αργότερα σχετικό νομοσχέδιο. Όσον αφορά την Ελλάδα και την Τουρκία, είχαν θεσπίσει ένα είδος "μορατόριουμ" τα τελευταία χρόνια: Όταν κατηγορούνταν η μια για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αντιρρησίες κ.λπ. σε βήματα όπως αυτό του Συμβουλίου της Ευρώπης, η άλλη απείχε διακριτικά, έλειπε κατά σύμπτωση ο αρμόδιος βουλευτής κ.ά. Αυτά, στα πλαίσια των μετά το Νταβός συμφωνιών να μην κοντράρει καμιά από τις δύο κυβερνήσεις την άλλη σε διεθνές επίπεδο και για εκείνη τουλάχιστον την περίοδο.

Η Κύπρος με την υπερψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου υποδήλωσε και πάλι την "ευαι-

σθησία" της για την εφαρμογή των αποφάσεων των διεθνών οργανισμών, ώστε να μην βρεθεί και αυτή στο εδώλιο του κατηγορουμένου κατά το ελληνικό πρότυπο. Σημειώνεται εν προκειμένω ότι το νομοσχέδιο πέρασε με συναίνεση των διαφόρων τάσεων της κυπριακής βουλής.

Όσον αφορά τον ίδιο το νόμο, κατ᾽ αρχήν δεν ικανοποιεί ένα βασικό και αρχειακό αίτημα των αντιρρησιών: Να μην κατατάσσονται, να θεωρούνται πολίτες, να μην υπάγονται όχι μόνο σε στρατιωτικό διοικητή αλλά και γενικότερα στο στρατιωτικό σχεδιασμό και φυσικά να μην υπόκεινται στη στρατιωτική δικαιοσύνη. Αντίθετα, υποχρεώνονται σε κατάταξη και κατόπιν ο στρατός τους στέλνει όπου νομίζει να εκτελέσουν άοπλως τη θητεία τους... Επιπλέον δεν ορίζεται το πού θα γίνεται η "άοπλη εκτός στρατού στρατιωτική υπηρεσία", αφήνοντας ανοικτή την εκδοχή του στρατιωτικού νοσοκομείου ή της πολιτικής άμυνας αφ᾽ ενός και την παροχή υπηρεσίας σε κοινωνικούς (ή μόνο κρατικούς;) φορείς αφ᾽ ετέρου.

Θετικό σημείο η αναγνώριση στους στρατιώτες του δικαιώματος να δηλώνουν οποτεδήποτε ότι αρνούνται να συνεχίσουν τη θητεία τους για λόγους συνείδησης, ενώ ηχεί περίεργα η αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου(!) να κρίνει ως δευτεροβάθμιο (και όχι ανεξάρτητο) όργανο το ποιός είναι αντιρρησίας και ποιός όχι.

Με δεδομένο τον κυπριακό νόμο οι Έλληνες αντιρρησίες και αρνητές στράτευσης διαφόρων τάσεων θα κληθούν να τοποθετηθούν σύντομα στον αντίστοιχο ελληνικό, που αναμένεται να είναι ελαφρώς χειρότερος και ενδεχομένως απολύτως απαράδεκτος. Η επινόηση άλλωστε όρων όπως η "εναλλακτική στρατιωτική υπηρεσία" (βλέπε εκτός από ΟΝΝΕΔ πρόσφατα και Ν. ΠΑΣΟΚ παλαιότερα, και τον χαιρετισμό του κ. Γουσέτη ως εκπροσώπου της "Διεθνούς Αμνηστίας" στο συνέδριο των Οικολόγων Εναλλακτικών), όρων δηλ. που αντιφάσκουν εννοιολογικά και δεν έχουν σχέση με την εναλλακτική κοινωνική υπηρεσία όπως υφίσταται στην Ευρώπη, μας προϊδεάζουν για το τί έπεται και εν Ελλάδι.

Το πλήρες περιεχόμενο του νόμου είναι διαθέσιμο σ᾽ όποιον ενδιαφέρεται. **ΣΨ.**

50.000 ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΟΙ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ!

Οι ανυπότακτοι στην Τουρκία αυτή τη στιγμή είναι πάνω από 50.000 άτομα και κάθε δυο χρόνια το τουρκικό κράτος κάνει έκκληση σε όλους αυτούς να καταταγούν και να τελειώσουν με τις υποχρεώσεις τους, υπηρετώντας συμβολικά 1-2 μήνες και εξαγοράζοντας το υπόλοιπο. Η θητεία μειώθηκε στον 1,5 χρόνο και σύντομα έχει εξαγγελθεί ότι θα μειωθεί στους 12 μήνες.

Πρόκειται για πληροφορίες που συμπεριέλαβε στην ομιλία του ο Τούρκος Αχμέτ Ναζίμ, σε εκδήλωση συμπαράστασης στον Παύλο Ναθαναήλ. Ο Ναζίμ αναφέρθηκε και στην άλλη όψη, δηλ. στη βία που ασκείται σε όσους συλλαμβάνονται ως λιποτάκτες και υποχρεώνονται με το ζόρι να κάνουν θητεία, αλλά και στους αποφοίτους πανεπιστημίων που μπορούν νόμιμα να απαλλαγούν πλήρως!

Ο Αχμέτ Ναζίμ τοποθετήθηκε στα "εθνικά" λέγοντας ότι η ελληνοτουρκική κρίση συντηρείται για εσωτερική κατανάλωση και ότι ο τούρκικος λαός θέλει την απόσυρση του τούρκικου στρατού από την Κύπρο, παρ' όλη την προπαγάνδα ότι η εισβολή έγινε να να σωθούν οι Τουρκοκύπριοι. Ο φόβος όμως που υπάρχει από την απέναντι όχθη, είναι ότι αν φύγει ο τούρκικος στρατός... θα εισβάλει ο ελληνικός. Επίσης τοποθετήθηκε κάθετα ενάντια στην καταπίεση του κουρδικού λαού και των μειονοτήτων γενικότερα.

Σαν αντιμιλιταριστής ζήτησε να αντιταχθούμε σε κάθε οργανωμένη βία και σαν αναρχικός να αρνηθούμε την εναλλακτική θητεία. Η κοινωνική θητεία τόνισε δεν είναι το πρώτο στάδιο για την κατάργηση του στρατού, αλλά προετοιμάζει τον επαγγελματικό στρατό. Η αποδοχή της επίσης οδηγεί στην αποδοχή της ιδιότητας του "υπηκόου" ενός κράτους.

Κατά τον Ναζίμ οι αντιρρησίες συνείδησης στην Τουρκία θα αυξηθούν την επόμενη περίοδο, διότι υπάρχει μια όλο και αυξανόμενη συνειδητοποίηση του ρόλου του στρατού και απόρριψη του μιλιταρισμού από τη νεολαία και τους διανοούμενους. Ειδικά η καταστολή και τα βασανιστήρια από την τελευταία χούντα προς τους πολίτες έρριξαν τη χαριστική βολή στο παλιότερο σύνθημα "ο στρατός με το λαό", αφού ο στρατός ξεκάθαρα δρούσε ενάντια στο λαό.

Ο περιορισμένος όμως αριθμός των "δημόσιων" αντιρρησιών-αρνητών στράτευσης στην Τουρκία έχει να κάνει με το ότι οι νέοι άνθρωποι διστάζουν να δηλώσουν αντιρρησίες, διότι θα πρέπει κατόπιν να ζήσουν σε καθεστώς παρανομίας. Παρά την ύπαρξη νομικού κενού, την έλλειψη δηλ. νόμου που να ποινικοποιεί την ανυποταξία, υπάρχει πάντα η περίπτωση της σύλληψης και της στράτευσης με τη βία.

ΣΨ.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

Διαμαρτυρήθηκαν μερικοί φίλοι από το χώρο των ριζοσπαστών χριστιανών για το σχόλιο περί Χριστιανοφαρισαϊσμού, που επεδείχθη πανταχόθεν με αφορμή την κηδεία του Οικουμενικού Πατριάρχη Δημητρίου (Αρνούμαι Νο 5).

Και πράγματι ο Πατριάρχης Δημήτριος προβάλλοντας το χριστιανοκοινωνικό μήνυμα του Ευαγγελίου, αντικατέστησε το "Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών" και τις Μεγάλες Ιδέες με τη σεμνότητα και τις συνεχείς προσπάθειες για ειρήνη και ελληνοτουρκική φιλία. Οι προσπάθειες του αυτές ομολογουμένως δεν ετύγχανον της αποδοχής του ελληνικού πολιτικού κόσμου και διάφοροι Πρόεδροι κατά καιρούς εξεδήλωναν τη δυσαρέσκειά τους για τις δηλώσεις του για ειρήνη, αποδοχή, συνεργασία. Αυτούς ακριβώς και αυτό το περί εθνικοφροσύνης κλίμα που εντέχνως παρήχθη στην κηδεία του αφορούσε και το σχόλιο.

Ο νεοεκλεγείς Πατριάρχης Βαρθολομαίος έκανε ένα "πολιτικό" βήμα παραπέρα και χαρακτήρισε τον εαυτό του ως "γέφυρα" ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία: "Το Πατριαρχείο φιλοδοξεί ανέκαθεν να είναι γέφυρα μεταξύ των δύο λαών" θα πει στην εκλογή του και θα τονίσει: "Όταν υπάρχει ένταση στις σχέσεις των δύο κυβερνήσεων, αυτό έχει τον αρνητικό αντίκτυπό του στις μειονότητες. Γι' αυτό και εργαζόμεθα ως Πατριαρχείο και προσευχόμεθα πάντοτε για την ομαλή πορεία των σχέσεων".

Ο ρόλος του Πατριαρχείου στη σημερινή κρίση στα Βαλκάνια απασχολεί όμως και γενικότερα: Στο πρόσφατο συνέδριο των Οικολόγων Εναλλακτικών κατατέθηκε πρόταση από το Γιώργο Ζωγράφο ακριβώς γι' αυτό: "Ο ρόλος του Πατριαρχείου θα μπορούσε να είναι θετικός σε μια πορεία κατευνασμού και ειρήνευσης στην περιοχή, καθώς η πολιτεία του τείνει αναγκαστικά στον περιορισμό του ρόλου των Εθνικών Εκκλησιών που έχουν συνδέσει την ύπαρξή τους με τα εθνικά κράτη. Η ενδυνάμωση του Οικουμενικού Πατριαρχείου στη βάση του Οικουμενικού μηνύματος της Ορθοδοξίας, αλλά και της προσέγγισης και του διαλόγου με το Ισλάμ θα έχει θετικές επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή".

Τελικώς η πρόταση αυτή καταψηφίστηκε, αφού αρχικά ψηφίστηκε με οριακή πλειοψηφία. Σημειωτέον ότι για το θέμα αυτό σε καμιά ομάδα και τάση του Συνεδρίου δεν υπήρχε ομοφωνία και ο καθείς ψήφιζε κατά συνείδηση...

ΣΨ.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΣΤΑ 18

Η ΟΝΝΕΔ, στο 2ο Συνέδριό της, που έγινε στη Θεσσαλονίκη, πρότεινε ένταση της στρατιωτικοποίησης των νέων, απηχώντας - προφανώς- επιλογές της κυβέρνησης. Οι πολιτικές νεολαίες ΕΚΟΝ Ρήγας Φεραίος, ΚΝΕ, Νέοι από τους Οικολόγους Εναλλακτικούς, ΚΝΕ (ΝΑΡ), Νέοι του ΣΥΝ και Ν. ΠΑΣΟΚ δήλωσαν την έντονη αντίθεσή τους για τη στράτευση στα 18 γιατί όπως παρατηρούν :

- Το συνταγματικό δικαίωμα της μόρφωσης για τους νέους διακόπτεται για τη θητεία με ανυπολόγιστες συνέπειες τόσο ψυχολογικές όσο και εκπαιδευτικές για τους νέους που έχουν εισαχθεί σε ΑΕΙ ή ΤΕΙ.

- Στερούνται το δικαίωμα να ξαναδώσουν πανελλαδικές εξετάσεις εκείνοι που δεν εισήχθησαν με την πρώτη φορά.

- Η οικονομική επιβάρυνση του προϋπολογισμού για την κάλυψη των θέσεων που μέχρι σήμερα κάλυπταν πτυχιούχοι στρατευμένοι θα είναι τεράστια, σε εποχή σκληρής λιτότητας για τους εργαζόμενους.

- Η χειραγώγηση και η υποταγή ολων των 18άρηδων που μόλις τελείωσαν το σχολείο θα είναι πολύ πιο εύκολη, σ΄ ένα χώρο που είναι αρκετά πίσω σε σχέση με την κοινωνία στον τομέα των συνταγματικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων.

Οι νέες ιδέες της νεολαιίστικης παράταξης της κυβέρνησης όπως φαίνεται σκουριάζουν πολύ πιο γρήγορα από αυτές του κομματικού της φορέα, αναιρώντας μια σειρά από κατακτήσεις του νεολαιίστικου κινήματος, και αγγίζουν το όριο της γελοιότητας όπως η πρόταση για 5ετή εναλλακτική κοινωνική θητεία στα... Σώματα Ασφαλείας.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΕΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Έληξε με απροσδόκητη επιτυχία η πρώτη φάση της διεθνούς εκστρατείας του Ευρωπαϊκού Γραφείου για την Αντίρρηση Συνείδησης (EBCO), για την απελευθέρωση όλων των κρατουμένων Ελλήνων αντιρρησιών. Η καμπάνια άρχισε στις 15 Μάη, παγκόσμια ημέρα των αντιρρησιών συνείδησης, και επρόκειτο να λήξει στις 8 Δεκέμβρη, παγκόσμια ημέρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αρχικός της στόχος ήταν η αποστολή 10.000 καρτών διαμαρτυρίας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Πρόεδρο της Βουλής και τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας. Πάνω από 800 οργανώσεις νεολαίας απ΄ όλη την Ευρώπη συμμετείχαν στην καμπάνια, με αποτέλεσμα στις 8 Δεκεμβρίου να έχουν διανεμηθεί περισσότερες από 30.000 κάρτες, ενώ πολλές οργανώσεις είχαν ζητήσει τα φιλμ της κάρτας, προκειμένου να την ανατυπώσουν με δικά τους έξοδα.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες το EBCO αποφάσισε να παρατείνει την καμπάνια μέχρι το Μάη του 1992. Ήδη στην καμπάνια αποφάσισαν να συμμετάσχουν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Γιάννης Χρυσοβέργης

ΔΥΟ ΔΕΝ ΠΡΟΛΑΒΑΝ ΝΑ ΓΥΡΙΣΟΥΝ

Γλίτωσαν από το καθεστώς Αλία, ξέφυγαν από τις "σκούπες" των "αδελφών" Ελλήνων αστυνομικών, δεν πήγαν από χέρι ποινικών Αλβανών που μετακόμισαν στην Ελλάδα, και κατάφεραν να βρουν ένα μεροκάματο κάπου στον Ασπρόπυργο για να μην γίνουν κλέφτες. Μάζεψαν ελιές και πήραν μερικά χρήματα για να κάνουν Χριστούγεννα στη "μητέρα πατρίδα". Δεν πρόλαβαν. Σκοτώθηκαν σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα, παραμονή Χριστουγέννων. Ούτε τα ονόματά τους δεν αναφέρει το αστυνομικό δελτίο. Γιατί να τ΄ αναφέρει άλλωστε; Δεν ήταν παρά δυο... Αλβανοί. Δύο Αλβανοί εργάτες που δεν έκλεψαν για να φάνε αλλά δούλεψαν. Αυτό τους χαλάει τη σούπα, την εικόνα που θέλουν να δώσουν στην κοινή γνώμη οι σωβινιστές της χώρας μας, ο ρατσιστικός τύπος και ο έρπων φασισμός που σέρνεται ύπουλα και μέσα στα σπίτια μας από την τηλεόραση και τον... Αντένα!

("Νέα Προοπτική", φ. 45)

ΕΤΑ: ΕΝΟΠΛΟ ΤΕΛΟΣ;

Διαβάστε την παρακάτω δήλωση και μαντέψτε ποιοι την υπογράφουν :

"Ο τύπος της ένοπλης δράσης που διεξάγουμε τελευταία, θα κάνει τους πολιτικούς μας στόχους μη αποδεκτούς. Η κοινωνία μας όλο και περισσότερο απομακρύνεται από την ένοπλη πάλη(...) και θα πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα για καινούργιες πολιτικές πρωτοβουλίες". Δεν θα το πιστέψετε ίσως, αλλά αυτή η δήλωση υπογράφεται από 70 φυλακισμένους Βάσκους αντάρτες πόλης της αυτονομιστικής οργάνωσης ΕΤΑ. Κατάλαβαν τελικά πως τα όπλα δεν λύνουν κανένα πρόβλημα, ούτε προωθούν συλλογικές-κοινωνικές λύσεις. Αντίθετα βγάζουν εντελώς από το παιχνίδι ολόκληρα κοινωνικά στρώματα, που αποσυρόμενα, δυσπιστούν όλο και περισσότερο στις στρατιωτικού τύπου τρομοκρατικές ομάδες.

Σύντροφοι δολοφόνοι της 17ης Νοέμβρη, ακούτε;

ΑΡΝΗΤΕΣ ΣΤΗ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

Σύμφωνα με κάποιες πληροφορίες οι λιποτάκτες και οι αντιρρησίες συνείδησης στη Γιουγκοσλαβία έχουν φθάσει -το Γενάρη- τις 50.000! Είναι χαρακτηριστικό ότι μέχρι τον περασμένο Σεπτέμβρη (TAZ, 2 & 7.10.91) 11.000 στρατιώτες του Ομοσπονδιακού στρατού της Γιουγκοσλαβίας, είχαν λιποτακτήσει στην Κροατία, ενώ άλλοι 14.000 ήταν αιχμάλωτοι. Στη Σερβία, μόνο ένα τρίτο των εφέδρων ανταποκρίνονταν στις κλήσεις τους για κατάταξη, και χιλιάδες άλλοι που προσωρινά ανέλαβαν υπηρεσία, την εγκατέλειψαν μετά από λίγο. Στο Βελιγράδι 200 έφεδροι διαδήλωσαν ενάντια στον πόλεμο, σύμφωνα με το σερβικό περιοδικό Vreme. Κι όλα αυτά, παρόλο που το "Γιουγκοσλαβικό" προεδρείο απειλούσε τους ανυπότακτους με φυλακίσεις δέκα χρόνων, ενώ τους μόνιμους στρατιώτες με θάνατο.

ΕΔΩ ΦΙΛΑΝΔΙΑ

Στις 21 Οκτωβρίου 15 ειρηνιστές -μέλη οι πιο πολλοί της WRI (Διεθνής των Αντιστεκόμενων στον Πόλεμο)- κατέλαβαν μια αντιαεροπορική βάση κοντά στο Ελσίνκι, διαμαρτυρόμενοι, έτσι, για την αντίθετη στα προγράμματα αφοπλισμού της Ευρώπης φιλανδική πολιτική.

Οι καταληψίες έκλεισαν τις εισόδους της βάσης και ύψωσαν τη σημαία με το σπασμένο όπλο-σήμα των απανταχού αντιρρησιών συνείδησης, στην κεντρική πύλη της βάσης. Στη συνέχεια συζήτησαν με τους στρατιώτες και τους μοίρασαν προκηρύξεις με τρία αιτήματα: να περικοπούν οι πολεμικές δαπάνες, να μειωθεί η στρατιωτική θητεία στους έξι μήνες (σήμερα η θητεία στη Φιλανδία είναι 8 ως 11 μήνες), και να γίνουν σεμινάρια με θέμα "εκπαίδευση στην ειρήνη" στα πλαίσια των προσπαθειών του ΟΗΕ για μείωση των εξοπλισμών στην Ευρώπη. Τα αιτήματα αυτά κατετέθηκαν επίσης στον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Αμύνης της Φιλανδίας.

Η κατάληψη-εκδήλωση διαλύθηκε στη συνέχεια -χωρίς επεισόδια- από τη στρατιωτική αστυνομία, αλλά η σημαία των αντιρρησιών συνείδησης έμεινε εκεί να κυματίζει για αρκετές ώρες ακόμη, αφού κανένας φαντάρος δεν πήρε την πρωτοβουλία να την κατεβάσει.

Η ΙΑΠΩΝΙΑ ΣΤΑ ΟΠΛΑ!

Μετά το ξεπέρασμα κάποιων "παρατυπιών" οφειλόμενων στην "ανυπομονησία" του Kiichi Miyazawa, πρωθυπουργού της Ιαπωνίας, οι οποίες οδήγησαν στην "εθνοπατερική" κλωτσοπατινάδα που είχαμε το προνόμιο να παρακολουθήσουμε από τις οθόνες των τηλεοράσεών μας προ καιρού, τελικά ψηφίστηκε το επίμαχο νομοσχέδιο που επιτρέπει αποστολή ιαπωνικών στρατευμάτων έξω από τα σύνορα της χώρας. Πέρα από την αίσθηση που δημιούργησε στο εσωτερικό, προκάλεσε και ανησυχίες στο εξωτερικό. Η Νότιος Κορέα.-35 χρόνια ιαπωνικής κυριαρχίας δεν είναι λίγα (1910-1945)- σχολίασε προσεκτικά το γεγονός τονίζοντας την ανάμιξη της χώρας του Ανατέλλοντος Ηλίου στην πολιτική λύση της Καμπότζης και την αποστολή παρατηρητών για να ελέγχουν την ανακωχή μεταξύ των εμπολέμων στην ίδια χώρα. Και ενώ η κυβέρνηση της Ιαπωνίας λέει πως το νομοσχέδιο δεν εννοεί τίποτα παραπάνω παρά αποστολή στρατευμάτων στα πλαίσια της Ειρηνευτικής δύναμης του ΟΗΕ, η αντιπολίτευση ισχυρίζεται πως όλος αυτός ο ελιγμός έγινε για να συνηθίζει σιγά-σιγά ο κόσμος στην ιδέα...

Και πάνω που αναρωτιόμαστε "ποιά ιδέα δηλαδή;" ήρθε αυτή η 50ή επέτειος του βομβαρδισμού του Pearl Harbor από τη γιαπωνέζικη αεροπορία και μας στρίμωξαν λογής-λογής ανατριχίλες...

ΑΛΓΕΡΙΑ: ΕΝΑ "ΚΑΛΟ" ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ;

Η θετική υποδοχή που έτυχε από τις κυβερνήσεις της Ευρώπης το στρατιωτικό πραξικόπημα στην Αλγερία δείχνει την άποψη που έχουν αυτές οι κυβερνήσεις για την έννοια της δημοκρατίας. Κι όμως ο σκοπός δεν αγιάζει τα μέσα και το στρατιωτικό πραξικόπημα στην Αλγερία πρέπει να καταγγελθεί ως τέτοιο και να επιβληθούν κυρώσεις εναντίον της νέας κυβέρνησης της χώρας ώστε να αναγκαστεί να προχωρήσει στη διεξαγωγή του δεύτερου γύρου των πρώτων ελεύθερων και πολυκομματικών εκλογών που έγιναν στη χώρα από την ανεξαρτησία της το 1962. Μπορεί η άνοδος στην εξουσία του Ισλαμικού Μετώπου Σωτηρίας να σημαίνει επιστροφή σε μεσαιωνικό σκοταδισμό σε πολλά θέματα αλλά καθώς η στρατιωτική κυβέρνηση δεν θα καταφέρει να λύσει τα φλέγοντα ζητήματα της Αλγερίας, όπως δεν τα κατάφερε και η μονοκομματική κυβέρνηση του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (F.L.N.) επί 30 χρόνια, είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι Ισλαμιστές θα καταλάβουν την εξουσία αφού πρώτα χυθεί πολύ αίμα και στεφθούν με το φωτοστέφανο του μάρτυρα.

Μόνη ελπίδα για τη δημοκρατία στην Αλγερία είναι τα δημοκρατικά κόμματα με ισχυρότερο στον πρώτο γύρο των εκλογών το Μέτωπο Σοσιαλιστικών Δυνάμεων του Αΐτ Αχμέντ (ενός εκ των ιστορικών ηγετών του F.L.N. στα χρόνια του αγώνα κατά των Γάλλων) και όχι τα τανκς.

ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΜΕ ΤΟΝ VANUNU...

Πριν πέντε χρόνια, η διαβόητη Μοσάντ απήγαγε τον ισραηλινό Mordechai Vanunu από τη Ρώμη και τον μετέφερε στο Ισραήλ, όπου δικάστηκε μυστικά σαν κατάσκοπος και καταδικάστηκε σε 18 χρόνια φυλάκιση. Το έγκλημά του ήταν πληροφορίες που έδωσε στους Sunday Times για τη μυστική παραγωγή πυρηνικών όπλων του Ισραήλ. Η Διεθνής Αμνηστία καταγγέλλει τις συνθήκες κράτησής του σαν απάνθρωπες.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ

Χρειάστηκε ένας χρόνος για να επιβεβαιώσει με πανηγυρική ανακοίνωσή του μάλιστα το Πολεμικό Ναυτικό τις καταγγελίες που επίμονα έκαναν όσοι ήταν αντίθετοι στη συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο του Κόλπου. Όλο αυτό το διάστημα ο αρμόδιος υπουργός εθνικής άμυνας κ. Βαρβιτσιώτης δεν κουράστηκε να μας διαψεύδει και να περιορίζει την εμπλοκή της Ελλάδας στο "Λήμνος" και το "Έλλη". Τώρα λοιπόν που ο πόλεμος τελείωσε μπορούμε να μάθουμε πώς κατορθώσαμε να "ικανοποιηθούν οι σύμμαχοι":

226 ανεφοδιασμοί συμμαχικών πλοίων
350.000 τόνοι πετρέλαιο
96 επισκευές συμμαχικών πλοίων
2 φρεγάτες
26 πλοία σε περιπολία
4 αεροσκάφη ναυτικής συνεργασίας

Αυτά από το Ναυτικό. Αναμένουμε με ενδιαφέρον και τον πανηγυρικό της αεροπορίας... Αλλά μέχρι τότε -και για πάντα- ας θυμόμαστε πως οι υπουργοί εθνικής άμυνας δεν αποτελούν αξιόπιστη πηγή, σε αντίθεση με το αντιπολεμικό κίνημα. Και πως στον επόμενο πόλεμο το να περιμένουμε ένα ολόκληρο χρόνο για την αλήθεια ίσως να είναι πολύ αργά.

• Αλλά επειδή μιλιταριστικοί και πατριωτικοί κύκλοι -πράγμα πολύ in στις μέρες μας- θα θεωρήσουν τα παραπάνω αστεία πράγματα, εκτός της ανακοίνωσης του Πολεμικού Ναυτικού αναδημοσιεύουμε και μια προσωπική "ανακοίνωση" ενός αγρότη που πολέμησε και που περιγράφει κι αυτός πόσο τον ικανοποίησε το ελληνικό κράτος. Ξέρουμε βέβαια την απάντησή σας αξιότιμοι κ.κ. υπουργοί, πατριώτες κ.λπ.: μα ικανοποιούμε μόνο συμμάχους!

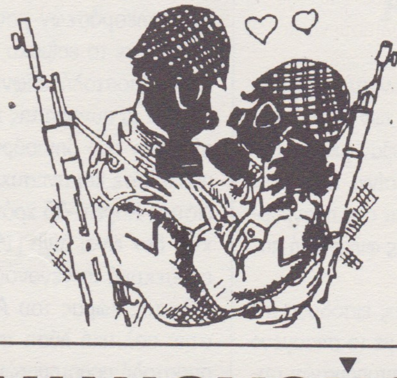
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΕΙΝΟΥΝ ΣΤΟ ΙΡΑΚ

Διάφορες έρευνες που έγιναν μετά τον Ιούνη 1991 στο Ιράκ, δείχνουν ότι το 1 στα 5 παιδιά στο νότο και το 1 στα 10 στην υπόλοιπη χώρα υποσιτίζονται. Συνολικά, πάνω από μισό εκατομμύριο παιδιά κάτω των 5 ετών υποσιτίζονται, ενώ η παιδική θνησιμότητα έχει ήδη διπλασιαστεί

(Le Monde Diplomatique, Δεκ. 1991).

ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑ ΕΙΠΑΤΕ;

Το υπουργείο Άμυνας της Μ. Βρετανίας δεν έκανε τίποτε για να σταματήσει κάποια παραγγελία από το Ιράκ, παρά το ότι ειδοποιήθηκε από το διευθυντή της εταιρείας, πως αυτό που κατασκεύαζε, έμοιαζε πολύ με εκτοξευτή βλημάτων. Το υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, το υπουργείο Άμυνας και η εταιρεία Eagle Trust, έγιναν κυριολεκτικά μαλλιά-κουβάρια την άνοιξη του 1988, και από τότε αλληλοκατηγορούνται χωρίς να πείθουν κανένα βέβαια. Επειδή είναι δύσκολο να βρούμε ποιος ήταν περισσότερο επιλήσμων και ποιος λιγότερο, ας προβάλλουμε μια απορία. Η απορία είναι η εξής (ίσως λίγο απλοϊκή): Αν ο σωλήνας αυτός προοριζόταν για τη Χιλή, ας πούμε, ή για το Ζαΐρ, το Πακιστάν ή την Ινδονησία, θάταν άραγε όλα καλά κι όλα ωραία; Μάλλον! Όσο κι αν φαίνεται παράλογο... Αλλιώτικα η αξιοζήλευτη τέταρτη θέση στον κόσμο που κατέχει σήμερα η Μεγ. Βρετανία στις εξαγωγές όπλων, θα χανόταν με όλα τα συνεπαγόμενα (απώλεια

Η πατρίς ευγνωμονούσα...

Γράφει μεταξύ άλλων ο κ. *Γιώργος Ανδρουλάκης,* από τους Βολιώνες Αμαρίου Ρεθύμνου:

«Είμαι τραυματίας της περιόδου Ιουλίου 1974 κατά την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο, συμμετέχοντας στην αποστολή της μονάδας των Λ.Ο.Κ. που έφυγε στις 21 Ιουλίου από την Κρήτη.

Μετά τον τραυματισμό μου ταλαιπωρήθηκα επί δύο (2) χρόνια στα διάφορα νοσοκομεία και η Πολιτεία μας με "τίμησε" με την περιφρόνησή της, ανταποδίδοντάς μου έτσι την "πίστη" της στα εθνικά ιδανικά για τα οποία πήγα τότε να δώσω το αίμα μου.

Πέρασαν από το 1974 12 χρόνια και μόλις το 1986 πήρα μια σύνταξη πείνας (15.000 δρχ.) μετά από αφάνταστες ταλαιπωρίες. Σημειώστε ότι ήμουνα αγρότης και ότι το διαμπερές τραύμα μού κατέστρεψε το δεξί μου χέρι, με το οποίο έβγαζα το ψωμί μου.

Από τότε μέχρι σήμερα αγωνίζομαι να πείσω τους αρμόδιους, ότι είμαι τραυματίας από τις 22 Ιουλίου 1974 και επομένως δικαιούμαι από τότε, έστω αυτή, την ταπεινωτική για τραυματία πολέμου, σύνταξη, αλλά μάταια.

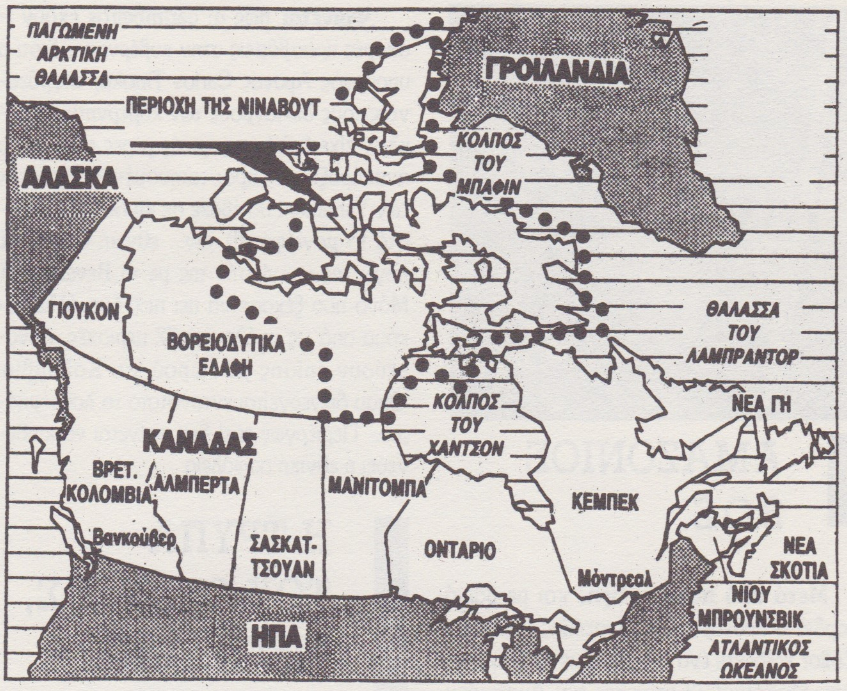
Αναγκάστηκα να προσφύγω στα δικαστήρια, ώσπου με την 4494/19-1-90 δικαστική απόφαση θα έπαιρνα 730.000 δρχ. (!) γι' αυτό το χρονικό διάστημα (δηλαδή 5.000 δρχ. τον μήνα). Και ξαφνικά έρχεται η πιο απρόσμενη και οδυνηρή έκπληξη. Ο νομικός σύμβουλος του ΥΠ.ΕΘ.Α. κ. Σοφός Αναστάσης κάνει έφεση κατά της παραπάνω απόφασης, για να την ακυρώσει. Και ερωτώ τον κ. υπουργό: Γιατί συνεχίζεται αυτή η απαράδεκτη αντιμετώπιση τραυματιών πολέμου;».

Ο FRANCO ZEFFIRELLI

Ο γνωστός σκηνοθέτης ήταν μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Φιορεντίνα μέχρι πριν από έξι μήνες, όταν κατηγορήθηκε πως επιδοκίμασε υβριστική συμπεριφορά των οπαδών της ομάδας του προς τους νεκρούς οπαδούς της Γιουβέντους που έχασαν τη ζωή τους στο Heysel το 1985, θύματα των Άγγλων χούλιγκανς, και παραιτήθηκε.

Σήμερα κατηγορείται για υβριστική συμπεριφορά προς τον αραβικό κόσμο. Γιατί; Κάποιο δεκάλεπτο φιλμ που γύρισε διαφημίζοντας τη γενέτειρά του Τοσκάνη και προοριζόταν να δειχθεί στο Riyad της Σαουδικής Αραβίας, "κόπηκε" από την τοπική λογοκρισία, γιατί έδειχνε κάποια από τα καλύτερα γυμνά γλυπτά του Μιχαήλ Αγγέλου. "Θα ήταν πρόκληση για την κοινωνία μας" δήλωσαν οι υπεύθυνοι. Ο Zeffirelli όμως άναψε και κόρωσε: Σε συνέντευξη χαρακτήρισε συλλήβδην και αθρόως όλους τους Άραβες, βάρβαρους, πρωτόγονους, απολίτιστους, αλλά και... άπιστους! Τους χαρακτήρισε σαν πιο επικίνδυνους από τους Ναζί για τον πολιτισμένο κόσμο, και κάλεσε τους Ισραηλινούς και "προσέξουν" τώρα στις διαπραγματεύσεις! Η PLO στη Ρώμη χαρακτήρισε τις δηλώσεις ρατσιστικές, ενώ ο πρέσβυς της Σαουδικής Αραβίας ζητά δημόσια απολογία.

Είναι γνωστή η στενοκεφαλιά των αραβικών κοινωνιών σε σχέση με το γυμνό. Αλλά βέβαια οι υπερβολές δεν πείθουν κανένα. Λίγη ταπεινοφροσύνη από τον σκηνοθέτη του Ρωμαίου και της Ιουλιέττας δεν θα έβλαπτε. Και χωρίς να υπάρχει πρόθεση δικαιολόγησης των Σαουδαράβων, ίσως θάπρεπε οι Δυτικοί να δουν και λίγο τα πράγματα με τα αραβικά μάτια. Κατά τα άλλα η επιθετική συμπεριφορά γεννά ίδιου είδους αντίρροπη συμπεριφορά και πάει λέγοντας. Αυτές οι ορθολογικές ανοησίες του είδους πολιτισμένοι Ευρωπαίοι/απολίτιστοι Άραβες εγκυμονούν ένα ρατσισμό ιδιόρρυθμο που ομολογουμένως δεν τον περιμέναμε από ένα ευαίσθητο άνθρωπο! Γιατί τόση συγκινησιακή πανούκλα; Δεν υπάρχει καμιά τρυφερή ψυχή για να μαλακώσει τον υπερεξογκωμένο εγωισμό του ανθρώπου αυτού;

ΜΙΑ ΝΟΥΝΑΒΟΥΤ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΣΚΙΜΩΟΥΣ !

Μια νέα χώρα δημιουργήθηκε αθόρυβα. Η έκτασή της είναι αχανής, 772 τετραγωνικά μίλια, κάτι περισσότερο δηλαδή από την Αλάσκα και την Καλιφόρνια μαζί, και φαίνεται πως διαθέτει υπέδαφος πλούσιο σε φυσικούς θησαυρούς, όπως πετρέλαιο και σίδηρο... Με μιαν απόφαση που θα μπορούσε να αλλάξει την ιστορία και των υπόλοιπων ινδιανικών πληθυσμών της Αμερικής, η κυβέρνηση του Καναδά παραχώρησε στους Εσκιμώους -ύστερα από 15 ολόκληρα χρόνια διαβουλεύσεων- τη γη που εκείνοι πρώτοι κατοίκησαν. Το όνομά της, "Νουναβούτ" -που στη γλώσσα των Ινουίτ (της μεγαλύτερης φυλής Εσκιμώων της περιοχής) σημαίνει "η χώρα μας". Η χώρα τους είναι βεβαίως αφιλόξενη, έχει βουνά και δάση πνιγμένα στο χιόνι, περιστοιχίζεται από πάγους που δεν λιώνουν ποτέ, αλλά για τους 17.500 κατοίκους της δεν παύει να είναι η αγαπημένη και ιερή χώρα των προγόνων τους. Και μια μικρή "λεπτομέρεια": Η Νουναβούτ παραχωρεί στον Καναδά το δικαίωμα εκμετάλλευσης μεγάλου μέρους των κοιτασμάτων της, έναντι συμμετοχής στα κέρδη. Η συμφωνία είναι πολυετής και ανανεώσιμη...

ΕΞΑΓΩΓΕΙΣ ΟΠΛΩΝ

Για να μην ξεχνάμε ποιοί ετοιμάζουν τον επόμενο πόλεμο:

	Συνολικές εξαγωγές (σε δισ. δολλάρια)	Σε βιομηχανικές χώρες	Στον Τρίτο Κόσμο	Στη Μέση Ανατολή
Σοβιετική Ένωση	60,80	29,0%	71,0%	29,1%
Αμερική	53,81	59,6%	40,4%	26,6%
Γαλλία	13,78	23,9%	76,1%	15,9%
Ηνωμένο Βασίλειο	7,75	19,9%	80,1%	8,5%
Κίνα	7,68	1,5%	98,5%	9,9%
Δυτ. Γερμανία	4,75	59,0%	41,0%	1,1%
Τσεχοσλοβακία	2,40	69,5%	30,5%	0,9%

[Πηγή: Arzte ./. Atomkrieg (magazine of the German IPPNW), June 1991]

ΑΜΑΖΟΝΙΟΣ S.O.S.

Μετά από πολύ σκέψη, και με βαριά καρδιά ο πρόεδρος της Βραζιλίας Fernando Collor εξέδωσε ένα διάταγμα με το οποίο ανακηρύσσονται 72 περιοχές του Αμαζονίου σαν προστατευόμενες. Μία από αυτές, η μεγαλύτερη, κοντά στα σύνορα με τη Βενεζουέλα, θα αποδοθεί στους Yanomani, την τελευταία μεγάλη φυλή που σώζεται στα Αμαζονιακά δάση, και αριθμεί 9.000 άτομα. Αυτό βέβαια συνεπάγεται πως το φρενιασμένο κυνήγι του χρυσού μέσα στις περιοχές αυτές θα σταματήσει.

Χρυσός είπατε; Μα βέβαια, χρυσοθήρες (υπολογισμοί του υπουργείου Ορυκτών και Ενέργειας τους ανεβάζουν ίσως και στις 500.000 άτομα) λυμαίνονται την Κολομβιανή, Βενεζουελανή, Περουβιανή και φυσικά τη Βραζιλιανή Αμαζονία. Αυτοί οι garimbeiros όπως λέγονται (χρυσοθήρες) μεταχειρίζονται υδράργυρο κατά την επεξεργασία αποχωρισμού του χρυσού από τη λάσπη, ρυπαίνοντας με ανυπολόγιστες ποσότητες του μετάλλου αυτού τα φυσικά οικοσυστήματα της περιοχής, απειλώντας με μια καινούργια Minimata. Μόνο που σ΄ εκείνη την περίπτωση δηλητηριάστηκαν περίπου 400 άτομα, ενώ εδώ πρόκειται για μισό εκατομμύριο. Ήδη ανιχνεύεται υδράργυρος στα ψάρια του Αμαζόνιου και στα παιδιά της φυλής Kayapo. Πάντως για κάθε τόννο παραγόμενου χρυσού, ένας τόννος υδραργύρου απορρίπτεται στο περιβάλλον.

Φαίνεται πως οι garimbeiros έχουν ισχυρές προσβάσεις στην κυβέρνηση, διότι ο υπουργός Άμυνας Carlos Tinoko, εκφράζοντας τους δισταγμούς των κυβερνητικών κύκλων είχε δηλώσει μερικές μέρες πριν πως η ανακήρυξη της προστατευομένης περιοχής των Yanamani θα έβαζε σε κίνδυνο (ναι σωστά το μαντέψατε!!) την... εθνική ασφάλεια, λόγω της γειτνίασής της με τη Βενεζουέλα. Μόνο που ξέχασε να πει πως δύο άλλες ακόμα από τις υπόλοιπες 72 περιοχές, συνορεύουν επίσης με Περού και Κολομβία. Όπου διενεργείται εντονότατα το λαθρεμπόριο. Περιέργως εκεί δεν φαίνεται να κινδυνεύει η εθνική ασφάλεια.

Η ΤΡΥΠΑ ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ, ΜΕΓΑΛΩΝΕΙ ΑΚΟΜΗ;

Οι περιπτώσεις καρκίνου του δέρματος θα αυξηθούν κατά 300.000 (μια αύξηση 26%) κι οι καταρράκτες κατά 1,75 εκατομμύρια υπολογίζει η τελευταία αναφορά πάνω στο θέμα, που εκπονήθηκε από ειδικούς του ΟΗΕ, όταν το όζον μειωθεί κατά 10%. Για πρώτη φορά γίνεται καθαρό πως σκουρόχρωμοι και ανοιχτόχρωμοι άνθρωποι κινδυνεύουν το ίδιο από τις υπεριώδεις ακτίνες που ετοιμάζονται να συντρίψουν το ανοσοποιητικό σύστημα ανθρώπων, ζώων και φυτών, όπερ σημαίνει στην απλή νεοελληνική πως θα πεθαίνουμε από απλές μολύνσεις. Τύφλα νάχει το AIDS και η ραδιενεργός ακτινοβολία δηλαδή. Εν τω μεταξύ Βρετανοί επιστήμονες μέτρησαν 8% λιγότερο όζον πάνω από την Ευρώπη, σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία.

ΑΓΝΟΟΥΝ ΤΟ AIDS

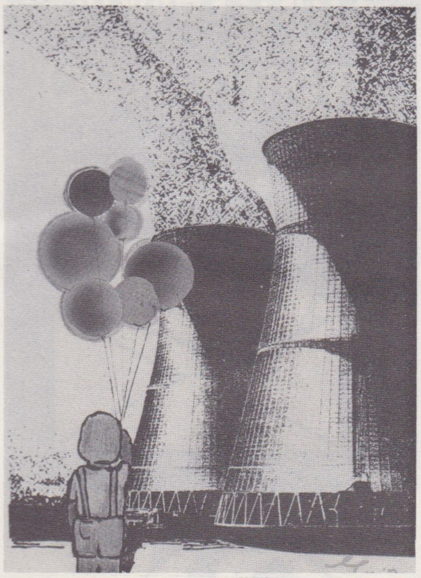
Οι έφηβοι αγνοούν σκανδαλωδώς τις συμβουλές για ασφαλές σεξ. Δεν χρησιμοποιούν προφυλακτικό όταν κάνουν έρωτα με καινούργιο παρτενάιρ, αν και ανησυχούν λίγο. Δεν προσέχουν καθόλου το πώς διαλέγουν ερωτικούς συντρόφους. Αυτά ήταν μερικά από τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη από την εταιρεία London International Group (τη μεγαλύτερη εταιρεία παρασκευής προφυλακτικών), στην Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία και Ηνωμ. Πολιτείες, με αντικείμενο τις ερωτικές συνήθειες και συμπεριφορές των νέων μεταξύ 16 και 21 ετών, το 1990. Τα 4/5 είναι σεξουαλικά ″ενεργοί″, το 1/3 Ιταλών και Βρετανών χρησιμοποιούν προφυλακτικά αλλά τα 2/3 των Γερμανών. Η μεγαλύτερες αλλαγές στη σεξουαλική συμπεριφορά εμφανίστηκαν στις Ηνωμ. Πολιτείες, σε ποσοστό 67% των ερωτηθέντων.

Φαίνεται πως ακόμα και θάνατοι διασημοτήτων όπως ο Freddie Merccury, τραγουδιστής των Queen, δεν καταφέρνουν να ταράξουν τη σχεδόν αδιάφορη στάση του κοινού. Οι κοινωνιολόγοι που επεξεργάστηκαν το ερωτηματολόγιο είπαν πως πριν από ένα χρόνο είχαν λάβει τις ίδιες απαντήσεις ακριβώς (!) και χαρακτήρισαν το γεγονός θλιβερό. Ενώ μέχρι σήμερα κάθε ευρωπαϊκή χώρα έχει να παρουσιάσει μερικές χιλιάδες περιπτώσεις, η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, προειδοποίησε για 10 φορές μεγαλύτερο αριθμό φορέων μέχρι το 2000. Ίσως τα πράγματα έχουν ωριμάσει για την εισαγωγή σεξουαλικής εκπαίδευσης στα σχολεία.

ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ!!

15 άτομα σκοτώθηκαν και 114(!) τραυματίσθηκαν κατά τη διάρκεια αυτοκινητιστικών συγκρούσεων που έγιναν στο δρόμο που ενώνει το Los Angeles με το San Francisco, στις 30.11.1991 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι ″καραμπόλες″ -τέσσερις τον αριθμό- στις οποίες ″πήραν μέρος″ 104 οχήματα(!!) συνολικά, -λεωφορεία, ΙΧ, νταλίκες- γέμισαν με συντρίμια 1 1/2 μίλι δρόμου, και οφείλονταν σε ξαφνική ανεμοθύελλα που μείωσε το οπτικό πεδίο των οδηγών. Αναφέρθηκε πως η προηγηθείσα ξηρασία πέντε ετών, απέτρεψε τους γεωργούς από το να καλλιεργήσουν και έτσι η αιολική διάβρωση ″έδωσε και πήρε″, εμπλουτίζοντας τους ισχυρούς α-

νέμους με μπόλικο χώμα. Η εξοργιστική διαχείριση νερού και εδάφους δίνει καρπούς πραγματικά αιματηρούς: 18 ώρες μετά τον αποκλεισμό του δρόμου, ο αριθμός των νεκρών ακόμα αυξανόταν, γιατί τα συνεργεία δεν είχαν προλάβει να ολοκληρώσουν τις έρευνές τους...

ΤΟ ΧΑΛΙ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Η αγγλική εφημερίδα Independent αποκάλυψε πως τον Ιανουάριο του 1986 μισός τόννος ουρανίου απορρίφθηκε στη θάλασσα, μετά από ατύχημα στο εργοστάσιο επανεπεξεργασίας πυρηνικών καυσίμων Sellafield. Ύστερα από δύο εβδομάδες, μετά από θραύση σωλήνα μεταφοράς, εργάτες μολύνθηκαν με πλουτώνιο. Όταν η Επιθεώρηση Πυρηνικών Εγκαταστάσεων (Κυβερνητικός οργανισμός επιφορτισμένος με την επίβλεψη των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τη διασφάλιση της τήρησης των κανόνων ασφαλείας) κινήθηκε για έλεγχο, "ανώτατα κλιμάκια" της κυβέρνησης προσπάθησαν να μπλοκάρουν τις έρευνες και το κατόρθωσαν για έξι μήνες. Όταν όμως ο πρωθυπουργός της Ιρλανδίας Fitzerald συναντήθηκε με την Thatcher και διαμαρτυρήθηκε για τα λειψά μέτρα ασφαλείας που χαρακτηρίζουν το Sellafield (η θάλασσα μεταξύ Αγγλίας-Ιρλανδίας είναι η πιο ραδιενεργή θάλασσα του κόσμου) αυτή του υποσχέθηκε άμεση διερεύνηση του θέματος. Και διέταξε να... ξεμπλοκαριστεί ο δρόμος για τις έρευνες!! Φυσικά το αποτέλεσμά τους ουδέποτε ανακοινώθηκε. Διότι η παραγωγή πλουτωνίου είναι κρατικό μυστικό που άπτεται της εθνικής ασφάλειας...

ΘΥΜΟΣΑΣΤΕ ΤΟ RAINBOW WARRIOR;

Ένας καταζητούμενος σαν συνεργός στην επιχείρηση βύθισης του πλοίου Rainbow Warrior της Greenpeace (Ιούλιος 1985, Ν. Ζηλανδία), συνελήφθη το Δεκέμβρη στην Ελβετία. Υπενθυμίζουμε πως για τη δολιοφθορά αυτή είχε συλληφθεί ένα ζευγάρι "τουριστών" με ελβετικά διαβατήρια που αποκαλύφθηκαν πλαστά ενώ οι κάτοχοί τους βρέθηκε πως ήταν αξιωματικοί της Γαλλικής Αντικατασκοπείας. Μετά το σκάνδαλο που επακολούθησε ο Γάλλος υπουργός Άμυνας Charles Hernu παραιτήθηκε και το ζευγάρι καταδικάστηκε σε 10 χρόνια φυλάκιση, τους μετέφεραν σε ναυτική βάση της Γαλλίας στον Ειρηνικό, και το 1988 κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας ο Chirac τους απελευθέρωσε προς άγρα των ψηφοφόρων που θάθελαν να νιώθουν υπερήφανοι για την εθνική (αλλά και υπερατλαντική) δράση των πρακτόρων του κράτους τους. Και ενώ όλοι ήθελαν το γρηγορότερο να ξεχάσουν το "θλιβερό" αυτό συμβάν, συνελήφθη ο Gerald Andries, και ξανά όλοι θα θυμηθούν τις Γαλλικές πυρηνικές δοκιμές στον Ειρηνικό και τη "βρώμικη" δράση των πρακτόρων της αντικατασκοπείας, και μάλιστα σε μια στιγμή που η δημοτικότητα του Mitterand βαίνει μειούμενη. Οι Νεοζηλανδοί φοβούνται εμπορικές κυρώσεις αν ζητήσουν την έκδοση του Andries, αλλά η κυβέρνηση δεν μπορεί και να αγνοήσει τη φωνή αυτών που αγανάκτησαν βλέποντας την "ιδιαίτερη" μεταχείριση που επιφυλάχθηκε στο ζευγάρι των Γάλλων. Πάντως την επομένη, ένα συνεργείο της Νεοζηλανδικής τηλεόρασης συνελήφθη ενώ βιντεοσκοπούσε το κτίριο που στεγάζει τη Γαλλική Αντικατασκοπεία στο Παρίσι, και η κασέτα τους αφαιρέθηκε.

Η GREENPEACE ΖΗΤΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΑ

Οργή και αγανάκτηση επικρατεί στις τάξεις της Διεθνούς Greenpeace μετά την απόφαση της κυβέρνησης της Νέας Ζηλανδίας να μην εκδόσει το γάλλο πράκτορα Gerald Andries ο οποίος συνελήφθη στις 26 του περασμένου Νοεμβρίου στην Ελβετία. Ο Andries ενέχεται στο σκάνδαλο της ανατίναξης της ναυαρχίδας της οργάνωσης "Rainbow Warrior", από τις γαλλικές μυστικές υπηρεσίες τον Ιούλιο του 1985 στο λιμάνι του Ώκλαντ της Ν. Ζηλανδίας. Το σαμποτάζ αυτό είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο ενός μέλους του πλοίου, του φωτογράφου Fernando Pereira.

Ο Andries συμμετείχε στην ομάδα των έξι γάλλων πρακτόρων που ανατίναξαν το πλοίο πριν από έξι χρόνια στο Ώκλαντ της Ν. Ζηλανδίας ενώ ετοιμαζόταν να σαλπάρει προς το γαλλικό πεδίο πυρηνικών δοκιμών στο Ν. Ειρηνικό. Δύο γάλλοι πράκτορες, ο Αλαίν Μαφάρτ και η Ντομινίκ Πριέρ, συνελήφθησαν τότε, κατηγορήθηκαν για φόνο και καταδικάστηκαν σε 10 χρόνια φυλάκισης αφού ομολόγησαν εν μέρει την ενοχή τους.

Η Greenpeace που έκανε ήδη προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, είναι αποφασισμένη να χρησιμοποιήσει όλα τα ένδικα μέσα προκειμένου να μην απελευθερωθεί ο Andries και να μην μπει ο φάκελλος "Rainbow Warrior" για μια ακόμη φορά στο αρχείο. Όπως λέει ο Steve Jawyer "όσο η Γαλλία συνεχίζει τις πυρηνικές της δοκιμές στον Ειρηνικό, τόσο οι ενέργειές μας δικαιώνονται".

ΣΑΝ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Η βαριά πόρτα έκλεισε πίσω του. Στο μικρό δωμάτιο με το ζόρι χωρούσαν αλλά ήταν όλοι εκεί. Σαν ένας καινούργιος μυστικός δείπνος, μόνο που εδώ πλέον δεν είχαν να φάνε.

Ο ψηλός με το συνωμοτικό ύφος πήρε το λόγο πρώτος.
- Η κατάσταση των οικονομικών μας είναι πλέον... Αν πω απλώς δραματική δεν θα αποδίδω σωστά την έκταση της κατάστασης. Δεν νομίζω να υπάρχουν λέξεις πλέον... Εγώ τουλάχιστον δεν βρίσκω...
- Να δώσουμε την υπευθυνότητα του τομέα στον Μαρωνίτη πετάχτηκε ο ψηλός νεαρός με τα γυαλιά.
Έμειναν όλοι έκπληκτοι με τη νέα ιδέα. Λίγο μετά ο ψηλός που μιλούσε στην αρχή αναθάρρησε από το σοκ και ψέλλισε.
- Μα αυτός δεν έχει σπουδάσει οικονομικά.
- Ναι αλλά θα μπορέσει να βρει την κατάλληλη λέξη για να περιγράψει τα απερίγραπτα, είπε με απάθεια ο νεαρός.
- Τί κρίμα που έχει πεθάνει ο Βασίλης Ρώτας. Θα του αναθέταμε τα εξωτερικά. Αυτός που είχε μεταφράσει Σαίξπηρ θα καταλάβαινε τα κείμενα των συμφωνιών πριν τις υπογράψει, είπε ένας χοντρούλης που κρατούσε μπαστούνι.
- Ελάτε τώρα... Ηρεμείστε... Δεν υπάρχει λόγος να χύνουμε χολή ο ένας στον άλλο, είπε μια νεαρή γυναίκα που έμοιαζε στον ψηλό που μίλησε στην αρχή. Η λύση είναι αλλού.
Όλοι έμειναν με το στόμα ανοιχτό να την κοιτούν. Κρεμόταν από τα χείλη της.
- Πρέπει να φέρουμε μαζί μας τον Ορέστη Κολοζώφ.
- Ποιον; είπαν όλοι με μια φωνή. Αυτός είναι...
- Ξέρω αλλά γνωρίζει να ανακαλύπτει την ουσία των προβλημάτων. Τί είπε όταν ο Γέλτσιν ζήτησε τα λεφτά πίσω; Δεν χρωστάμε σε μη υπάρχοντες. Αν λοιπόν αποδεικνύαμε ότι δεν υπάρχουν οι δανειστές μας, δεν θα χρωστούσαμε σε κανέναν.
- Και πώς θα γίνει αυτό, παιδί μου; ρώτησε ο ψηλός.
- Διά της διαγραφής, χαμογέλασε εκείνη.
- Από το κόμμα; πετάχτηκαν όλοι.
- Όχι καλέ, με κόκκινο στυλό.
Ακούστε. Εκπρόσωπός μας θα κληθεί στην τηλεόραση, σε ιδιωτικό κανάλι και με κόκκινο στυλό θα διαγράψει από τη λίστα των δανειστών μας όσους δεν αναγνωρίζουμε ότι υπάρχουν.
- Εκπληκτικό, είπε ο ψηλός και στράφηκε στον τύπο που μ΄ ένα walkman στ΄ αυτιά χόρευε στο άκουσμα μιας γυναικείας φωνής που τραγουδούσε ″Αυτό το καλοκαίρι θέλω να γνωρ...″.
Έχεις κόκκινο στυλ...
- Δεν θέλω ανοησίες είπε δυνατά η κοπέλα. Στην τηλεόραση θα στείλουμε τον Αργύρη Σαλιαρέλη που έχει πείρα.
- Και πρεσβευτή στον Οργανισμό Αφρικανικών κρατών ποιόν θα στείλουμε; Τον Αζάνκα; είπε κάποιος ειρωνικά και αμέσως δαγκώθηκε.
- Ναι, είπε εκείνη ξεφλουδίζοντας μια ακόμη μπανάνα από τις πολλές που είχε μπροστά της. Αν πετύχει στην αποστολή που του ανέθεσα. Και κοίταξε το ρολόι της.
Τότε χτύπησε η πόρτα. Άνοιξαν.
- Τους έφερε καί τους 2; ρώτησε αυτή όλο αγωνία.
Η καταφατική απάντηση την χαλάρωσε.
Επιτέλους όσοι τους έμοιαζαν ήταν μαζί τους.

Χρίστος Μάτης

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (Υπέρ εθνικής εγρηγόρσεως)

Επιμέλεια: Χρήστος Μάτης

ΑΠΟΡΙΕΣ

Μια από τις ελλείψεις της ελληνικής οικονομίας, που δεν φαίνεται ιδιαίτερα, είναι η έλλειψη του Στρατάρχη.

13 αντιστράτηγους διαθέτει ο στρατός μας. Έναν ανά λιγότερο από 10.000 οπλίτες. Και με ένδοξο παρελθόν όλοι. Πράσινο, νεοδημοκρατικό ή απλώς δημοκρατικό.

Παρακαλείσθε όπως λύσετε την απορία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

″Γιατί για την πατρίδα δίνουμε τη ζωή μας αλλά τίποτε άλλο;″.

Οι απαντήσεις να σταλούν το συντομότερο: ΜΕΓΑΡΟ ΗΡΩΔΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ, ΑΘΗΝΑ.

Ο λαβών υπόσχεται να χρησιμοποιήσει τις πλέον κοινότυπες.

ZAPPING

Η γαλλική κυβέρνηση αποφάσισε να κλείσει το MINITEL-Rouge, την υπηρεσία των τηλεπικοινωνιών για ανταλλαγή μηνυμάτων που έφτανε μέχρι την αναζήτηση ερωτικών συντρόφων.

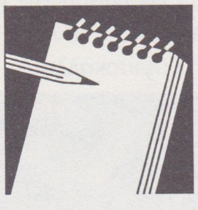
Οργή προκάλεσε στη Θεσσαλονίκη η προβολή από το ιδιωτικό κανάλι της Βέροιας VRT ταινίας προχωρημένου ερωτικού ενδιαφέροντος. Η προβολή της παραπάνω ταινίας και χωρίς αναφορά στον τίτλο της θίγει άμεσα τα συμφέροντα των ιδιοκτητών λεσχών για video με ερωτικές ταινίες, επιχειρήσεων σε άνθηση.

Επειδή η δημόσια χυδαιότητα καταργεί την ισχύ του αρχαίου ελληνικού ρητού "Τα εν οίκω μη εν δήμω" ενώστε και σεις τη φωνή ένστασης.

Μετά την επόμενη προβολή τηλεφωνείστε στο 520235, 519359.

Εισαγγελέας Υπηρεσίας Θεσσαλονίκης για να διαμαρτυρηθείτε για την ημίωρη μόνον προβολή.

Οι βιντεοεγγραφές που θα κατατεθούν την επόμενη να είναι σε σύστημα PAL.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

Η ελληνική κυβέρνηση πιστή στις αρχές που έχει διακηρύξει δεν προχώρησε σε κανένα διορισμό νέου δημοσίου υπαλλήλου ούτε την 25 Δεκεμβρίου 1991 ούτε την 1η Ιανουαρίου 1992, ούτε την 6η Ιανουαρίου 1992.

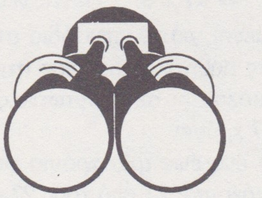
Επειδή εκφράζονται φόβοι ότι παρόμοια γεγονότα θα επαναληφθούν την 25η Μαρτίου 1992 ζητείστε την περικοπή των αργιών του Δημοσίου τομέα οι οποίες πλέον καθίστανται επικίνδυνες.

Ο υπουργός Προεδρίας θα είναι συμμέτοχος της λαϊκής οργής εναντίον της καθυστέρησης που υπονομεύει το υπεσχημένο έργο της κυβέρνησης.

Επιστολές διαμαρτυρίας έχουν ήδη ληφθεί στην παρακάτω διεύθυνση.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ
Βασ. Σοφίας 15, Αθήνα

Οι επιστολές που θα ληφθούν μέχρι 29 Φεβρουαρίου θα συμμετάσχουν στους διορισμούς Μαρτίου.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με υπεύθυνες δηλώσεις του Ν. 105 έκαναν γνωστό στη στήλη ότι έχουν εγγραφεί στα ταμεία ανεργίας και ζητούν εργασία :

α) 60χρονος πρώην πρόεδρος με πείρα στις διαλύσεις (αντιοικονομικών ενώσεων).

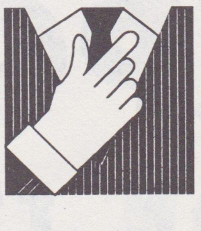
β) 77χρονος πρώην γραμματέας ειδικευμένος στην ανέγερση τειχών που κρατούν τουλάχιστον 28 χρόνια.

γ) 61χρονος στρατηγός εν αποστρατεία με άνεση σε αυτοδιαχειριστικά πειράματα ικανός να δουλεύει και σε υπόγειο. (Φορά πάντα μαύρα γυαλιά στον ήλιο).

Όλοι οι παραπάνω δέχονται να λάβουν τη θέση Αλβανών λαθρομεταναστών και απευθύνονται στα αισθήματα της φιλανθρωπίας σας. Απαντήσεις γίνονται δεκτές με ενθουσιασμό

The ex Warsaw Pact
Warsaw, Polland

Όλοι όσοι απαντήσουν θα λάβουν αντίτυπο της έκδοσης The (Last) 3 days in August.

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Ποτέ ως έθνος δεν είχαμε την ευκαιρία να έχουμε αντιπάλους ασθενέστερους ημών. Πράγμα που μας δημιούργησε το σύνδρομο της αναζήτησης εγγυήσεων απανταχού της οικουμένης.

Εγγυήσεις από το ΝΑΤΟ εναντίον κάθε επιβουλής των βόρειων συνόρων από το αιμοσταγές Σύμφωνον της Βαρσοβίας. Εγγυήσεις από τις ΗΠΑ εναντίον της επιβουλής των ανατολικών μας συνόρων από το νεοθωμανικό imperium.

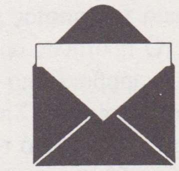
Νά λοιπόν τώρα που ήλθε η ώρα της ΕΟΚ να μας προστατεύσει από την επιβουλή από τα Σκόπια που και στρατό δεν έχουν και όπλα δεν έχουν και λεφτά δεν έχουν.

Αναζητείται εχθρός έναντι του οποίου να ζητηθούν εγγυήσεις από τον Οργανισμό Αφρικανικών Κρατών, την Παγκόσμια Ομοσπονδία χόκεϊ επί πάγου, τη διεθνή ένωση τραγουδιστών με χρυσούς δίσκους και την οργάνωση για τα δικαιώματα των ζώων.

Οι απαντήσεις να σταλούν το συντομότερο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ακαδημίας 1, ΑΘΗΝΑ

Θα θεωρηθούν συμβολή σε εθνικό έργο.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Επιμέλεια: ***Χρήστος Γκουντινάκος***

Στο διάστημα που μεσολάβησε από το προηγούμενο τεύχος, υπήρξαν κάποια γεγονότα που σημάδεψαν τους πολιτικοκοινωνικούς εκείνους χώρους που βρίσκονται έξω και πέρα από τις κυρίαρχες επιλογές των κυβερνώντων και των κατεστημένων κομμάτων. Αυτά τα γεγονότα καταγράφει το παρόν χρονογράφημα που θα καθιερωθεί σε κάθε τεύχος, σαν μια προσπάθεια προβολής της δράσης εναλλακτικών ομάδων, αυτόνομων κινήσεων, κοινωνικών χώρων, αλλά και της κρατικής προσπάθειας για φίμωση και καταστολή τους.

24/10 Πορεία μαθητών για τα προβλήματα της παιδείας. Γίνονται επεισόδια στο κέντρο της Αθήνας. Ακολουθεί κατάληψη του Πολυτεχνείου κατά τη διάρκεια της οποίας καίγεται η πρυτανεία. (Ο πρύτανης αργότερα θα αναφερθεί σε προβοκάτσια των κατασταλτικών μηχανισμών). Στη συνέχεια παραβιάζεται το άσυλο από τα ΜΑΤ και παρακρατικές ομάδες και συλλαμβάνονται 28 άτομα.

26/10 Ασκείται δίωξη σε βάρος της Συγκλήτου για μη αποτροπή της καταστροφής της Πρυτανείας. Η δίωξη γίνεται προς γνώση και συμμόρφωση της Συγκλήτου ώστε στο μέλλον να επιτρέπει αυτοστιγμεί την παραβίαση του ασύλου ή ακόμα καλύτερα να το καταργήσουν τελείως.

30-31/10 Πέντε νέοι κατηγορούμενοι για τα επεισόδια στη διάρκεια της μαθητικής πορείας στις 24/10 καταδικάζονται σε εξοντωτικές ποινές από 5-7 χρόνια.

Από ένα έως τρία χρόνια φυλάκιση καταδικάζονται 21 από τους 27 κατηγορούμενους για την κατάληψη του Πολυτεχνείου.

1/11 Χτύπημα της 17 Ν με ένα νεκρό και 6 τραυματίες. Στην πραγματικότητα ο στόχος δεν είναι άλλος από τις ατομικές ελευθερίες και τα συνταγματικά δικαιώματα, που θα πληγούν για μια ακόμα φορά.

"Λύστε μας τα χέρια" αιτεί η ΕΛ.ΑΣ. και περνά άμεσα στην υλοποίηση του αιτήματος με συλλήψεις, ξυλοδαρμούς και εφόδους σε σπίτια "υπόπτων".

Ο εισαγγελέας Πρωτοδικών Δ. Δωρής ασκεί έφεση κατά της απόφασης του δικαστηρίου για τις "χαμηλές" ποινές από 1-3 χρόνια που επιβλήθηκαν στους κατηγορούμενους για την κατάληψη του Πολυτεχνείου.

Παράλληλα εναντίον των 27 ασκείται δίωξη για τον εμπρησμό της Πρυτανείας. Οι μηχανισμοί καταστολής επιδιώκουν τη φυσική εξόντωση των 27 και τον παραδειγματισμό όσων θελήσουν στο μέλλον να διαφωνήσουν με την κρατική εξουσία.

2/11 33 νεαροί συλλαμβάνονται κατά τη διάρκεια αφισοκόλησης και διώκονται με σωρεία κατηγοριών.

Η αφίσα καταγγέλλει τον εμπρησμό της Πρυτανείας από τα ΜΑΤ.

4/11 Αρχίζει η δίκη των 33 αφισοκολλητών. Οι 33 παρουσία δημοσιογράφων καταγγέλλουν ότι βασανίστηκαν μετά τη σύλληψή τους. Περιγράφουν άγριους ξυλοδαρμούς, σεξουαλικούς εξευτελισμούς μέχρι και εικονικές εκτελέσεις. Ανάμεσα στους κρατούμενους είναι και μια έγκυος που κακοποιήθηκε βάρβαρα.

5-6/11 Συνεχίζεται η δίκη των αφισοκολλητών σε κλίμα έντονης αστυνομοκρατίας. 15 από τους κατηγορούμενους καταθέτουν μήνυση για τα βασανιστήρια που υπέστησαν. Πολλοί από αυτούς βρίσκονται σε άσχημη κατάσταση.

Αρχίζει η δίκη των Κλέαρχου Σμυρναίου και Χριστόφορου Μαρίνου. Οι δύο είχαν συλληφθεί τον Οκτώβριο του 1987 στην Καλογρέζα, όπου δολοφονήθηκε από τα ΕΚΑΜ ο Μιχάλης Πρέκας.

10/11 Στη Λάρισα συλλαμβάνονται και παραπέμπονται σε δίκη 2 άτομα για αφισοκόλληση. Οι αφίσες αναφέρονται στον εμπρησμό της πρυτανείας από τα ΜΑΤ και ζητούν την απελευθέρωση των 33 αφισοκολλητών.

Η πρώτη αφίσα αναπαράγεται υπογραμμένη από διάφορες ομάδες και κολλιέται σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα, Βόλο και άλλες πόλεις.

11/11 Αποκαλύπτεται ακροδεξιά οργάνωση μετά από έκρηξη και τον τραυματισμό μέλους της. Η Ασφάλεια προσπαθεί να υποβιβάσει την υπόθεση.

Ο ισοβίτης Γιάννης Πετρόπουλος γνωστός για τον αγώνα του ενάντια στο απάνθρωπο σωφρονιστικό σύστημα, αποκτά δικαίωμα έφεσης και γίνεται η δίκη για τη μείωση της ποινής ισόβιας κάθειρξης που του είχε επιβληθεί στη χούντα.

12/11 σκευωρία ενάντια στους Σμυρναίο και Μαρίνο καταρρέει σταδιακά, ενώ συνεχίζεται η δίκη τους, καθώς όλα τα αποδεικτικά στοιχεία σε βάρος τους αποδεικνύονται στημένα.

Στη Θεσσαλονίκη γίνεται πορεία συμπαράστασης στους 33 από αναρχικούς και άλλες πολιτικές ομάδες.

Η ακροδεξιά οργάνωση ΟΝΑΚ ″πέφτει στα μαλακά″ λόγω της ιδεολογικής τους συγγένειας με τους κατασταλτικούς μηχανισμούς. Η ΟΝΑΚ ανέλαβε την ευθύνη για την έκρηξη σε μαγαζί Τούρκου, ενώ ετοίμαζαν βόμβα για τη δίκη του αντιρρησία συνείδησης Παύλου Ναθαναήλ.

13/11 Οι 33 αφισοκολλητές καταδικάζονται για παράνομη αφισοκόλληση, ασκούν έφεση και αφήνονται ελεύθεροι. Η καταδίκη τους ερμηνεύεται σαν προσπάθεια της εξουσίας για ποινικοποίηση της έκφρασης και διακίνηση ιδεών. Αθωώνονται λόγω αμφιβολιών οι 2 αφισοκολλητές στη Λάρισα.

14/11 Στη δίκη του ισοβίτη Γ. Πετρόπουλου η απολογία του γίνεται ένα κατηγορώ απέναντι στο σωφρονιστικό σύστημα. Η δίκη διακόπτεται για να εξεταστεί από ψυχίατρους.

Στην Αθήνα γίνεται πορεία ενάντια στην κρατική τρομοκρατία και στην ποινικοποίηση των ιδεών. Οι διαδηλωτές ζητούν την απελευθέρωση των καταληψιών του Πολυτεχνείου.

Στη Θεσσαλονίκη οργανώνεται πορεία και αφισοκόλληση από το Κ.Σ. της ΦΕΑΠΘ ενάντια στην ποινικοποίηση της διακίνησης ιδεών.

18/11 Γίνεται πικετοφορία ενάντια στον πόλεμο μπροστά στο Γιουγκοσλαβικό Προξενείο στη Θεσσαλονίκη. Η κινητοποίηση οργανώνεται από το ″Αρνούμαι″ και την Αντιμιλιταριστική Ομάδα της Οικολογικής Κίνησης.

21/11 Μελετώνται έκτακτες εξουσίες στην αστυνομία για την αντιμετώπιση των τρομοκρατικών ενεργειών.

Η Διεθνής Αμνηστεία εκδηλώνει ενδιαφέρον για τη σύλληψη και το βασανισμό των 33 αφισοκολλητών.

25/11 Απόπειρα εμπρησμού στην ΕΛΜΕ Αχαΐας από την ακροδεξιά οργάνωση ″Χρυσή Αυγή″.

Οι καθηγητές ερμηνεύουν την ενέργεια σαν προσπάθεια να σταματήσει η αποκάλυψη και τιμωρία των δολοφόνων του Ν. Τεμπονέρα.

28/11 Ο Γεράσιμος Μπουκουβάλας δικάζεται για μια ακόμα φορά. Αυτή τη φορά για οπλοκατοχή.

Η Κίνηση Υπεράσπισης Κοινωνικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων καταγγέλλει τη σκευωρία.

29/11 Η ειδική επιτροπή του Ευρωκοινοβουλίου ζητά να αλλάξει η κατασταλτική πολιτική απέναντι στα ναρκωτικά.

1/12 Παγκόσμια Ημέρα Φυλακισμένων για την Ειρήνη.

Στην Ελλάδα βρίσκονται φυλακισμένοι 400 θρησκευτικοί αντιρρησίες συνείδησης και ο ολικός αρνητής στράτευσης Παύλος Ναθαναήλ.

5/12 100 Θεσπρωτοί δικάζονται και αθωώνονται για τον αποκλεισμό του νομού το φθινόπωρο του 1988.

Η κινητοποίηση είχε σαν αίτημα το να μη μολυνθεί ο ποταμός Καλαμάς από τα λύματα των Ιωαννίνων.

6/12 Συμπληρώνονται 5 χρόνια από την ημέρα που εμφανίστηκε ο αντιρρησίας συνείδησης Μιχάλης Μαραγκάκης.

18/12 Κομάντος της Ασφάλειας εισβάλλουν (με αυτόματα!!!) στην κατάληψη της οδού Φερών και Φυλής κατά τη διάρκεια εκδήλωσης και συλλαμβάνουν 88 άτομα.

Η ενέργεια αυτή εντάσσεται στην προσπάθεια των κατασταλτικών μηχανισμών να τρομοκρατήσουν εκείνους τους πολιτικούς χώρους, που συνεχίζουν να αντιστέκονται μέσα στη γενικότερη παθητικοποίηση.

29/12 Έκκληση της Διεθνούς Αμνηστίας στην Ελλάδα για απελευθέρωση των αντιρρησιών συνείδησης.

30/12 Η Ρόζα Μπέρκνερ καταγγέλλει στον τύπο τις συνεχιζόμενες σε βάρος της διώξεις και δηλώνει ότι δεν θα αποδεχθεί τους περιοριστικούς όρους που της επιβλήθηκαν.

5/1 Ο ΒέλγοςΒίλυ Φοτρέ εκδότης του περιοδικού "Ανθρώπινα δικαιώματα χωρίς σύνορα" και ερευνητής των οργανώσεων Freedom House, Helsinki Watch, Διεθνής Αμνηστεία, επισκέπεται τις φυλακές που κρατούνται οι θρησκευτικοί αντιρρησίες συνείδησης.

11/1 Μέλη της Οργάνωσης για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ συλλαμβάνονται για αφισοκόλληση και παραπέμπονται με βαριές κατηγορίες. Η αφίσα ζητά την αναγνώριση της "Σλαβικής Μακεδονίας".

14/1 Θεατρική παράσταση και προβολή ταινίας με αφορμή τη δίκη του Π. Ναθαναήλ στις 16/1 από την Πρωτοβουλία για την Αντιμιλιταριστική Δράση και την Άρνηση Στράτευσης.

15/1 Συνέντευξη τύπου για τον Π. Ναθαναήλ από το Σύνδεσμο Αντιρρησιών Συνείδησης και την Πρωτοβουλία για την Αντιμιλιταριστική Δράση και την Άρνηση Στράτευσης.

Εκδήλωση συμπαράστασης στην ΑΣΟΕΕ.

ΣτηνΚύπρο κατατίθεται νομοσχέδιο που προβλέπει άοπλη στρατιωτική υπηρεσία για αντιρρησίες.

Ανακρίσεις για τις μαθητικές καταλήψεις τον περασμένο χειμώνα σε μαθητές Γυμνασίων διενεργεί η Ασφάλεια στη Λάρισα.

Συνέντευξη τύπου οργάνωσαν η Κίνηση Υπερ. Κοινων. και Πολιτ. Δικαιωμ. και η Πρωτοβουλία ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία με αφορμή την έκδοση εντάλματος σύλληψης σε βάρος της Ροζίνας Μπέρκνερ.

Εκδήλωση-συζήτηση για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών από το ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Αντιαπαγορευτικής Ένωσης (L.I.A.). Μέλη της οργάνωσης τάχθηκαν κατά της λογικής της καταστολής και υποστήριξαν την ελεγχόμενη διάθεση ναρκωτικών ουσιών και υποκατάστατων.

16/1 Έγινε στο στρατοδικείο του Ρουφ η δίκη του Π. Ναθαναήλ. Ο αρνητής στράτευσης καταδικάστηκε σε ένα χρόνο φυλάκιση με τριετή αναστολή. Κατέθεσαν σάν μάρτυρες υπεράσπισης μέλη της WRI και αντιμιλιταριστικές οργανώσεις απόΑυστρία, Δανία, Τουρκία, Ολλανδία, Ισπανία και από το Ευρωπαϊκό Γραφείο για την Αντίρρηση Συνείδησης.

Δεκάδες χιλιάδες λιποτάκτες !

Φυγή προς τα εμπρός; Πίσω από την επίθεση των "ομοσπονδιακών" διαγραφόταν μια βαθιά ανησυχία... Και πράγματι... Οι Γιουγκοσλάβοι λιποτάκτες έδωσαν μιαν άλλη διάσταση στον πόλεμο. Οχυρωμένοι πίσω από το κύριο στρατόπεδο του Βελιγραδίου, καμιά τριανταριά Σέρβοι κραυγάζουν την επανάστασή τους: Δεν θέλουμε να αγωνιστούμε πίσω από την κόκκινη σημαία των κομμουνιστών. Δεν θέλουμε να αγωνιστούμε, εκτός εάν μας εξηγήσουν γιατί αγωνίζεται η Σερβία...

Πρόκειται για μια μικρή ομάδα από τις χιλιάδες των Σέρβων που λιποτακτούν σήμερα από το λαϊκό στρατό της Γιουγκοσλαβίας, που είναι ο πλέον εξοπλισμένος στα Βαλκάνια. Τα 9,5 εκατομμύρια Σέρβων της Ομοσπονδίας είναι από δω και στο εξής το μόνο απόθεμα από το οποίο θα στρατολογούνται οι 110.000 στρατεύσιμοι που χρειάζονται για την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία. Ο στρατός δεν θα μπορεί πλέον να υπολογίζει στους Σλοβένους και στους Κροάτες, που διακήρυξαν την ανεξαρτησία τους στις 25 του τελευταίου Ιούνη. Η Μακεδονία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη ακολούθησαν, αφήνοντας στο στρατό να πάρει το μέρος της Σερβίας σ΄ αυτόν τον εμφύλιο.

Αλλά, όπως φώναζαν και οι λιποτάκτες του Βελιγραδίου, κανείς δεν μπήκε στον κόπο να εξηγήσει στους στρατευμένους Σέρβους γιατί αγωνίζονται. "Μας είπαν ότι θα χωρίζαμε τους εμπόλεμους αλλά, στην πραγματικότητα, δεν έγινε έτσι" βεβαιώνει ο Μίλαν Μίλσεβιτς, ένας έφεδρος της σερβικής περιοχής του Βαλβέζο, ο οποίος λιποτάκτησε και πέρασε στη Βοσνία.

Εκτός από τους Σέρβους λιποτάκτες, χιλιάδες άλλοι στρατεύσιμοι φυλακίσθηκαν από τους Κροάτες, από την αρχή της πολιορκίας των στρατοπέδων του ομοσπονδιακού στρατού. Μερικές χιλιάδες νέων, διαφόρων εθνικοτήτων, κρύβονται. Σύφωνα με τη "Βρέμη", ανεξάρτητο εβδομαδιαίο έντυπο, μόνο 15% των κατοίκων του Βελιγραδίου και 50% των Σέρβων ανταποκρίθηκαν, το Σεπτέμβριο, στο κάλεσμα του πολέμου.

Το φαινόμενο δεν περιορίζεται όμως στον ομοσπονδιακό στρατό: Σύμφωνα με τον Μίλος Βάζιτς, ειδικό επί στρατιωτικών θεμάτων του περιοδικού, 10.000 Κροάτες διέ΄φυγαν στη Σλοβενία για ν΄ αποφύγουν να κάνουν τη θητεία τους στην εθνική Φρουρά. Άλλοι διέφυγαν στην Ιταλία.

Ο Σάσα, 23 ετών, φοιτητής της Φυσικής, καταγόμενος από το Βελιγράδι, έφυγε στην Αγγλία όπου μελετά αγγλικά: δεν θάθελα να συμμετάσχω σ΄ αυτόν τον παράλογο πόλεμο, εξήγησε τηλεφωνικά από το Λονδίνο. Δεν μισώ τους Κροάτες και δεν επιθυμώ να πεθάνω για τρελούς πολιτικούς.

Ο Σάσα πιστεύει ότι ο πόλεμος εξερράγη κατόπιν σχεδίου του Μιλόσεβιτς και του Κροάτη ανταγωνιστή του, του Προέδρου Φράνκο Τούντμαν.

Ένας λιποτάκτης 31 χρόνων, από το Βελιγράδι, πατέρας δύο παιδιών έχει την ίδια άποψη: Είναι ένας πόλεμος μεταξύ δύο ανθρώπων, στον οποίο δεν είμαστε παρά απλά νούμερα. Θα μείνω στη φυλακή δυο χρόνια αν χρειαστεί, αλλά κάποια μέρα θα ξαναβγώ και τα παιδιά μου θα έχουν πατέρα.

Οι λιποταξίες έχουν ανυπολόγιστες συνέπειες πολιτικές και στρατιωτικές για το στράτευμα. Ακόμα περισσότερο και διότι η εικόνα του στρατού όλο και αμαυρώνεται στα μάτια του λαού μετά από τόσους μήνες στρατιωτικών χειρονομιών σε βάρος του λαού, όπως βεβαιώνει ο Μίλος Βάζιτς.

Βρίσκεται λοιπόν σήμερα πολύ μακριά από το λαϊκό στρατό που επιθυμούσε ο Τίτο και που θα ευνοούσε τη δι-εθνική ανάμιξη. Αντίθετα, ο αρχηγός του επιτελείου, στρατηγός Μπλαγκόζ Αντζίζ, ένας "σκληρός" Σέρβος, του οποίου οι γονείς σκοτώθηκαν από Κροάτες φασίστες κατά τον τελευταίο παγκόσμιο πόλεμο, προσπαθεί προφανώς να κάνει το στρατό να κλίνει προς την πλευρά του Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς.

(Μτφ. από τη Liberation : ***Σ.Χ.****)*

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΓΙΟΥΓΚΟ-ΠΟΛΕΜΟ...

...από διακόσιους περίπου *Σέρβους φαντάρους* στο Βελιγράδι που οργάνωσαν μια μεγαλειώδη διαμαρτυρία ενάντια στον πόλεμο, παρά τις απειλές της σερβικής κυβέρνησης για ποινές φυλάκισης άνω των δέκα ετών στους αρνητές στράτευσης.

...από την *Κροατία*, όπου *12 ειρηνιστικές* οργανώσεις συγκρότησαν την Αντι-Πολεμική Επιτροπή της Κροατίας που υπερασπίζεται ενεργά το δικαίωμα στην άρνηση στράτευσης και έχει ως κεντρικό αίτημα τον πλήρη αφοπλισμό των Βαλκανίων κάτω από το σλόγκαν "Να γίνουν τα Βαλκάνια μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη ειρήνης".

...από *επτά ειρηνιστικές οργανώσεις* από όλες τις δημοκρατίες της Γιουγκοσλαβίας που έστειλαν ένα γράμμα στο Λόρδο Κάριγκτον, πρόεδρο του Συμβουλίου για την Ειρήνη της ΕΟΚ, στη Χάγη, ζητώντας να ακουστεί στα σαλόνια των διπλωματών η φωνή των ειρηνιστικών κινημάτων.

Το γράμμα ξεκινάει με την εξής φράση: "Αγαπητέ Λ. Κάριγκτον, πέρα από τις δύο ομάδες που πολεμούν στη Γιουγκοσλαβία υπάρχει και μία τρίτη που πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπ΄ όψη μας - οι άνθρωποι!"....

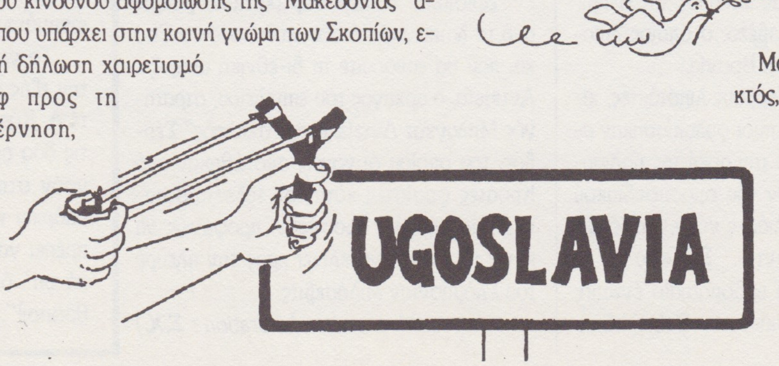
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – ΣΚΟΠΙΑ
Αδελφές πόλεις !

Αν αφήσουμε στην άκρη τις εθνικιστικές κραυγές και την προπαγανδιστική σκόνη που σκεπάζει την πραγματικότητα, τότε θα καταλάβουμε ότι η μόνη ρεαλιστική λύση για την πρώην γιουγκοσλαβική Μακεδονία είναι η πολιτική φιλίας και στενής συνεργασίαςμε την Ελλάδα.

Ελάχιστα έχει γίνει αντιληπτό ότι ο πρόεδρος της "Μακεδονίας" Κύρο Γκλιγκόρωφ αποτελεί έναν αξιοποιήσιμο παράγοντα στην περιοχή, με τον οποίο η ελληνική κυβέρνηση μπορεί και πρέπει να έχει άμεση και ευθεία επικοινωνία. Η μετριοπαθής πολιτική του έχει εξασφαλίσει την ανοχή των δύο αλβανικών κομμάτων στην κυβέρνησή του και έχει στείλει το φιλοβουλγαρικό VMRO στην αντιπολίτευση.

Ο 26χρονος εθνικιστής πρόεδρος του VMRO Λιούπτσο Γκεοργκέφσκι, που συγκατοίκησε για λίγους μήνες, στην ειδική θέση του αντιπροέδρου παρά τω προέδρω της Δημοκρατίας με τον Γκλιγκόρωφ, ήδη προσπαθεί να ξανακερδίσει το χαμένο έδαφος μετά τη ραγδαία πολιτική φθορά του VMRO, που είχε αναδειχθεί πρώτο κόμμα. Ήταν το VMRO που πέρασε στο Σύνταγμα τον περασμένο Νοέμβρη τα περί "μακεδονικών μειονοτήτων" σε γειτονικές χώρες, καθώς και τη δυνατότητα να αποφασίζει η Βουλή τη μεταβολή των συνόρων της Δημοκρατίας, με τα 2/3 των βουλευτών της (άρθρα 68 και 74), διαδικασία που μπορεί να προκαλέσει και λαϊκή πρωτοβουλία 150.000 πολιτών (από τα 2.100.000 κατοίκους).

Η άμεση αποδοχή από τον Γκλιγκόρωφ των δύο από τους τρεις όρους της απόφασης των Βρυξελλών για τα "κριτήρια για την αναγνώριση νέων κρατών στην Ευρώπη", που επέβαλε η Ελλάδα στην ΕΟΚ φωτογραφίζοντας τα Σκόπια (αμετάθετο συνόρων, απάλειψη των περί μειονοτήτων σε ξένες χώρες και αποφυγή αλυτρωτικής ονομασίας), συνάντησε την οργή των οπαδών του VMRO, που θα βλέπαν με θετικό μάτι μια ομοσπονδοποίηση με τη Βουλγαρία. Ήδη όμως η αίσθηση του κινδύνου αφομοίωσης της "Μακεδονίας" από τη Βουλγαρία, που υπάρχει στην κοινή γνώμη των Σκοπίων, επέβαλε την χλιαρή δήλωση χαιρετισμό του Γκλιγκόρωφ προς τη βουλγάρικη κυβέρνηση, για μια αναγνώριση που μπορεί να αποδειχτεί μπούμεραννγκ για τη Βουλγαρία.

Αυτά ήταν και τα στοιχεία που συνεκτίμησε και η επιτροπή Μπαντατέρ για να βγάλει θετικό πόρισμα για την αναγνώριση της "Δημοκρατίας της Μακεδονίας" από την ΕΟΚ, συγκεντρώνοντας πάνω της την εθνική μας οργή.

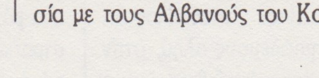
Η Ελλάδα, ενθυμούμενη -ύστερα από 48 χρόνια χρήσης της ονομασίας "Μακεδονία" από την 6η Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας- να θέσει διεθνώς το ζήτημα του τίτλου ως κυρίαρχη απειλή για την ίδια, επιδιώκει "να πάρει και τα σώβρακα" από την ασταθή διακυβέρνηση του Γκλιγκόρωφ. Έτσι, ανανεώνει τη συμμαχία με το σέρβικο μεγαλοϊδεατισμό, συζητώντας -επίσημα- με τον Μιλόσεβιτς για την πιθανότητα συγκρότησης μιας τρίτης "μικρής Γιουγκοσλαβίας" -ερήμην, φυσικά, των ενδιαφερομένων μερών- προετοιμάζοντας ίσως το έδαφος για μια κάθοδο των συγκρούσεων προς το Νότο και πιθανή εφαρμογή των σχεδίων διαμελισμού της "Μακεδονίας".

Προτιμά δηλαδή τους εναγκαλισμούς με τον τελευταίο επιζώντα -στην εξουσία- κομμουνιστή, παρ΄ όλο που η Ελλάδα τον ξεπούλησε, παραιτούμενη από το δικαίωμα άσκησης veto στην ΕΟΚ για την αναγνώριση της Σλοβενίας και της Κροατίας, μια και θεώρησε ότι πέρασε τις θέσεις της για τα Σκόπια.

Αντί λοιπόν η Ελλάδα να εξασφαλίσει οικονομικά και άλλα ανταλλάγματα από μια φτωχή και τυφλή διπλανή χώρα, που αποτελεί την "Μογγολία" των Βαλκανίων, έχει επείγουσα ανάγκη από τη χρήση του λιμανιού της Θεσσαλονίκης και είναι διαθέσιμη για τεράστιες ελληνικές επενδύσεις -ήδη η Ελλάδα αποτελεί την 4η χώρα σε όγκο συναλλαγών με τη "Μακεδονία", μετά τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Γαλλία- προτιμά να σηκώνει ψηλά τη χιλιοτρυπημένη σημαία του copyright του ονόματος της "Μακεδονίας".

Προτιμά να καταστρέφει τις καλές σχέσεις της με τη Βουλγαρία, να διευκολύνει την πολιτική και οικονομική διείσδυση του τουρκικού παράγοντα, να αποκόβει την οδική σύνδεσή της με την Ευρώπη, να τα βάζει με τον Πάπα, την Ιταλία και τους άλλους ευρωπαίους εταίρους της -και όχι μόνο- και να πριονίζει την καρέκλα του Γκλιγκόρωφ, ανοίγοντας τους ασκούς του Αιόλου στην περιοχή.

Όμως το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα του Γκλιγκόρωφ είναι η τεράστια αλβανική μειονότητα -που αποτελεί το 30-35% του πληθυσμού- και ήδη διακήρυξε τη διάθεσή της για αυτονομία και συνεργασία με τους Αλβανούς του Κοσσυφοπεδίου και του Μαυροβουνίου με το δημοψήφισμα της 12ης Ιανουαρίου 92, απειλώντας την ενότητα της Δημοκρατίας. Αυτός είναι και ο λόγος που ο τίτλος "Σλαβική Μακεδονία" δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός, μια και οι Αλβανοί ζητούσαν στο Σύνταγμα να κατοχυρωθεί ότι η "Μακεδονία" είναι "κράτος των Μακεδόνων και των Αλβανών". Ένας παρόμοιος τίτλος -ευπρόσδεκτος για τους Σλάβους- θα έκοβε και τις τελευταίες γέφυρες του Γκλιγκόρωφ με το πιο μετριοπαθές -από τα δύο- αλβανικό

κόμμα και θα έριχνε την κυβέρνηση.

Και ενώ η στάση και οι δηλώσεις Μητσοτάκη άφηναν από το Νοέμβρη κάποιες πιθανότητες για ελληνική υποχώρηση στο ζήτημα του τίτλου, φαίνεται πως υπερίσχυσαν οι αλυτρωτικές απόψεις περί ελληνικής μειονότητας στο Μοναστήρι και η καλλιέργεια ενός κλίματος εθνικής περικύκλωσης από τους σκληρούς τύπου Σαμαρά και Παπαθεμελή, εξαφανίζοντας κάθε πιθανότητα να πέσει η Ελλάδα στα μαλακά για το ζήτημα της ονομασίας.

Ήδη ο Σαμαράς προετοιμάζεται για ένα κλίμα, όπου η Ελλάδα θα είναι η μόνη χώρα που δεν θα αναγνωρίσει τη "Μακεδονία", ασκώντας veto στην ΕΟΚ, εκβιάζοντας δηλ. τους εταίρους της κατά τη συνήθη της πρακτική. Άσχετα βέβαια αν -όπως δήλωσε και ο Ιταλός υπουργός εξωτερικών Τζιάννι ντε Μικέλις (Κ. Ελευθεροτυπία 19.1.92)- "όταν συζητήθηκε το θέμα στις Βρυξέλλες ο κ. Σαμαράς δέχθηκε να αλλάξει στο κείμενο το ουσιαστικό «όνομα», (nome) με το ουσιαστικό «ονομασία» (denominazione) ακριβώς για να γίνει λιγότερο χτυπητό το πράγμα. Αν είχε γραφτεί «όνομα», ήταν σαφές ότι το «Μακεδονία» έπρεπε να αλλάξει".

Ο Ντε Μικέλις, που στην Ιταλία είχε τη "ρετσινιά" του φιλοσέρβου, φαίνεται ότι προσπαθεί να αποκατακτήσει τις σχέσεις του με τα Σκόπια, αλλά και με κείνα τα στελέχη σαν τον Πίκολι, πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Ιταλίας που εκφράζει μια τάση πλήρους ταύτισης με τους σκληρούς των Σκοπίων και προσπαθεί να βάλει "πάγο" στις επιθετικές πλευρές της ελληνικής πολιτικής.

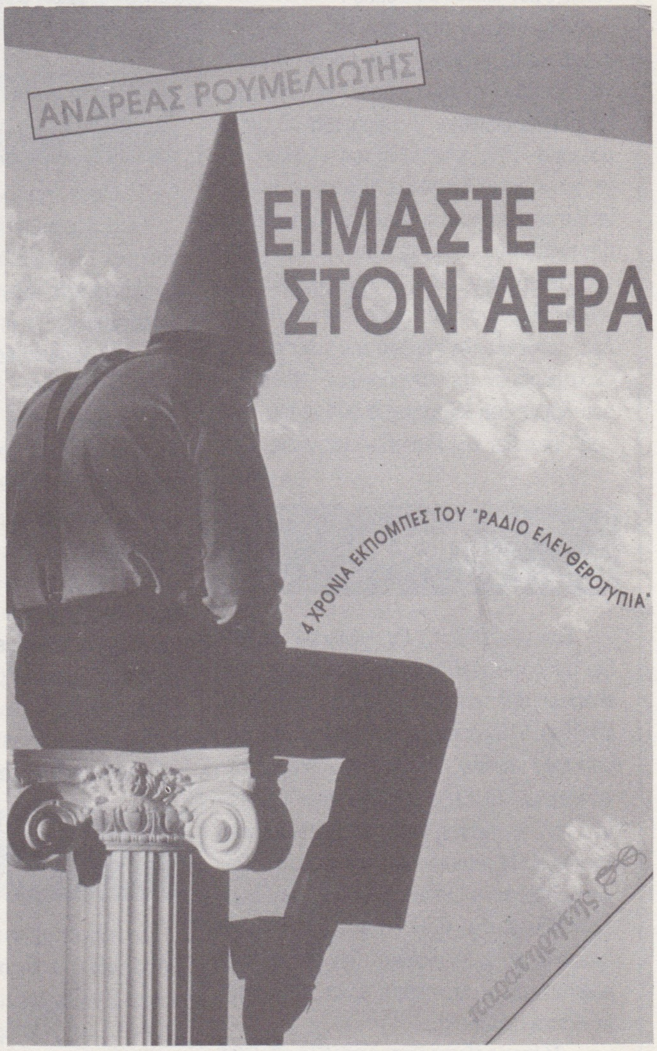
Μετά τη διεθνή αναγνώριση της Σλοβενίας και Κροατίας, η Σερβία, καταλαβαίνοντας ότι έχασε τον κυρίαρχο ρόλο της, κάνει ότι μπορεί να να περισώσει έστω και ένα υπόλειμμα "μικρής Γιουγκοσλαβίας". Είναι όμως φανερό ότι τα Σκόπια ακόμη και σε μια τέτοια περίπτωση -με πολύ λίγες πιθανότητες- θα συμμετείχαν έχοντας εξασφαλίσει τη διεθνή αναγνώριση, ακριβώς για να μη αφομοιωθούν από τη Σερβία. Έχοντας λοιπόν εξασφαλίσει ήδη την αναγνώριση από Βουλγαρία και Τουρκία, παζαρεύοντας με τα Τίρανα -που ζητούν σε αντάλλαγμα την αναγνώριση της "Δημοκρατίας του Κοσσυφοπεδίου"- έχοντας ελπίδες στον Καναδά και τις ΗΠΑ -λόγω του ισχυρού "μακεδονικού λόμπυ"- και την υποστήριξη αρκετών ευρωπαίων, θα παίξουν το παιχνίδι σκληρά μέχρι το τέλος.

Και επειδή είναι αδύνατα για να επιβληθούν στρατιωτικά -οι 25.000 στρατός, που προσπαθούν να συγκροτήσουν, δεν μπορούν καν να επιτηρήσουν τα 600 χιλιόμετρα των συνόρων τους- ούτε και μπορούν να εξοπλίσουν και το 35% των Αλβανών χωρίς σοβαρό ρίσκο, ο μόνος δρόμος τους προς την αναγνώριση δεν μπορεί παρά να είναι ειρηνικός.

Γι΄ αυτό και η πρόταση για αποστρατιωτικοποιημένη "Μακεδονία" έχει διαδοθεί σε ευρύτατους χώρους. Γι΄ αυτό και η Ελλάδα πρέπει να αγκαλιάσει τις μετριοπαθείς φωνές των Σκοπίων. Γι΄ αυτό και πρέπει να εξαφανιστούν τα λάβαρα του πολέμου. Γι΄ αυτό και μπορεί το πράσινο, οικολογικό, ειρηνιστικό, ριζοσπαστικό κίνημα να πάρει άμεσα εφαρμόσιμες πρωτοβουλίες. Γι΄ αυτό και πρέπει να προωθήσουμε ένα σύνθημα-αντίβαρο στην εθνικιστική υστερία :

Θεσσαλονίκη - Σκόπια, αδελφές πόλεις!

Μιχάλης Τρεμόπουλος

ΕΝΑ ΖΟΜΠΙ ΗΛΘΕ ΠΑΛΙ ΑΠ' ΤΑ ΠΑΛΙΑ...

Λίγες μέρες μετά την "κοινωνική" συνάντηση Μητσοτάκη-Ντεμιρέλ στο Νταβός (για τ' αποτελέσματά της, η "νεκροψία" θα δείξει) ο Στρατηλάτης Κωνσταντίνος απηύθυνε "βασιλικό" διάγγελμα, από το Κλόστερς της Ελβετίας, προς τον ελληνικό λαό.

Οραματιζόμενος τη "Μεγάλη Ελλάδα", ζήτησε την απελευθέρωση της υπόλοιπης... Μακεδονίας και χαρακτήρισε το "Βορειοηπειρωτικό" ως το μόνο άλυτο "ευρωπαϊκό πρόβλημα του πολέμου".

"Μακεδονικό πρόβλημα -είπε ο Εξαδάκτυλος- ασφαλώς υπάρχει και τούτο διότι, όπως είναι γνωστό, ένα τμήμα μόνο της ελληνικής Μακεδονίας απελευθερώθηκε. Ο ακμαίος ελληνικός πληθυσμός περιοχών, όπως του Μοναστηριού, του Κρουσόβου, της Γευγελής, της Αχρίδας και τόσων άλλων πόλεων δεν απελευθερώθηκε".

Είναι γνωστό πως "ο λύκος στην αναμπουμπούλα χαίρεται". Και μπορεί ο λύκος να είναι απειλούμενο είδος, αλλά αποτελεί θρασύτητα απέναντι στα πρόβατα να εμφανίζεται ο "τέως" στο γυαλί του "Αντένα" και με προνομιακό τρόπο να πλασσάρεται ως ο υπέρτατος εκφραστής του σοβινιστικού και αλυτρωτικού κλίματος που καλλιεργείται τους τελευταίους μήνες. Αν κρίνουμε από την αναβάθμιση των "πρώην" στην Ανατολική Ευρώπη αλλά από την ποιότητα των επιχειρημάτων του εθνικιστικού-φιλοπόλεμου λόμπυ στη χώρα μας ο λόγος του "κοκού" ίσως δεν είναι και τόσο για γέλια...

ΜΑΤ

ΕΠΙΘΕΣΗ

"Σύντομα, βέβαια, θα πρέπει να επανέλθει αναπροσαρμοσμένο στα στόματα των ελλήνων πολιτικών και το θέμα της Βορείου Ηπείρου. Πέρασαν πια τα χρόνια των φανατισμών και των ιδεολογικού χαρακτήρα απαιτήσεων. Οι δεξιοί αλβανοφάγοι βρίσκονται υπό το έδαφος μαζί με τη φωτιά και το τσεκούρι. Η περιοχή αυτή είναι τόσο ελληνική όσο και τα Γιάννενα. Το να μην έχεις διεκδικήσεις εκεί-όταν και η κουτσή Μαρία διεκδικεί τη Θεσσαλονίκη- δεν αποτελεί απλώς ιστορικό κρετινισμό αλλά ισοδυναμεί με εθνική προδοσία...

Πέτρος Κωστόπουλος *(Κλίκ Φεβ.92)*

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΙΣΤΩΝ

Αυτοί οι άνθρωποι είναι επικίνδυνοι !

ΤΙ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ;

"Αλήθεια, τί περιμένουμε;

Γιατί δεν προχωράμε σε άμεσες συνεννοήσεις να μπούμε στα Σκόπια. Όχι για να διεκδικήσουμε εδάφη. Αλλά για να δείξουμε ότι κανείς δεν μπορεί να παίζει ατιμώρητα με την Ασφάλεια και την εδαφική ακεραιότητα της Ελλάδας. Και για να αποκτήσουμε ένα εδαφικό "ατού", που θα μπορέσετε να το ανταλλάξουμε αργότερα με την Αλβανία, παίρνοντας τη Β. Ήπειρο.

Και αν ο διαμελισμός των Σκοπίων γίνει τελικώς από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία (μετά από συνεννόηση ή κατόπιν συγκρούσεως), αντί να γίνει από Σερβία, Βουλγαρία και Ελλάδα, τότε εμείς όχι μόνο χάνουμε τεράστια ευκαιρία να βγούμε κερδισμένοι, αλλά διατρέχουμε τον θανάσιμο κίνδυνο να βγούμε οικτρά απομονωμένοι!"

Χρύσανθος Λαζαρίδης *(Αυγή 26.1.92)*

ΝΑ ΔΡΑΣΟΥΜΕ ΑΝΑΛΟΓΩΣ ...

Επειδή όμως στον κόσμο η διπλωματία μόνη ουδέποτε έλυσε ένα σοβαρό πρόβλημα και τα Σκόπια μας περιγελούν -δεν είναι υπερβολή αυτό- υπάρχει ανάγκη άμεσων, επιδέξιων, δυναμικών χειρισμών στρατιωτικής πίεσης πρός τα Σκόπια. Τώρα, όχι αύριο.

Να καταλάβουν ότι υπάρχουμε.

Υπάρχουν και άλλες παράμετροι στο θέμα Σκόπια (ζωντανές και "από θέση ισχύος" οι απόψεις του Χρύσανθου Λαζαρίδη στα τελευταία άρθρα στον "Οικονομικό Ταχυδρόμο" και την "Αυγή"), το κατεπείγον, όμως, εν εξελίξει και λογικώς πρότερον, είναι το ζήτημα της μή αναγνώρισης με το όνομα Μακεδονία".

Στέλιος Παπαθεμελής *(Βήμα 2.2.92)*

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΠΙΕΣΗ

Μόνο η αναφορά στο ενδεχόμενο άσκησης αποτελεσματικής στρατιωτικής πίεσης ενεργοποιεί όλες τις φοβίες και τα αντανακλαστικά, που καλλιέργησε η επικράτηση μιας ηττοπαθούς και μειονεκτικής αντίληψης για την προσέγγιση των εθνικών θεμάτων, η οποία δεν αποτυπώθηκε μόνο στη "μιζέρια" της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, αλλά και ιδεολογικοποιήθηκε.

Σταύρος Λυγερός *(Καθημερινή 24.1.92)*

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

"Επι δύο περίπου μήνας, η χώρα υφίσταται έναν ανηλέητον ψυχρόν και συκοφαντικόν πόλεμον και εσείς παραμείνατε ακλόνητοι, ήρεμοι και βέβαιοι ότι το δίκαιον ήτο με το μέρος μας. Αξιωματικοί-Υπαξιωματικοί-Στρατιώται-Ναύται και Σμηνίται. Η στιγμή της ιστορίας ήλθε. Είμεθα πανέτοιμοι να δώσωμεν την πρέπουσα απάντησιν.

Η γή θα ηρεμήσει και πάλι. Οι πόλεις μας, θα ξαναχτιστούν, αλλά η ιστορία δεν θα ξαναγραφεί. Την συνέχεια της ιστορίας μας την γράφετε εσείς από σήμερα, αγωνιζόμενοι μαζί με τους συμμάχους μας. Ο εχθρός θα συντριβεί. Η Ελλάς και οι σύμμαχοί της δεν πτοούνται.

Η νίκη είναι δική μας". **Στόχος** (5.2.92)

ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ
ΤΩΡΑ
ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΤΑ ΣΚΟΠΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Πετάχτηκε στη συγκέντρωση του Δήμου (13.2.92) απ' τους "Εθνικιστές Θεσσαλονίκης"

ΠΡΟΣ ΝΕΑ ΦΡΕΝΑΠΑΤΗ

"Αλλά η επώδυνη συνέπεια της εθνικιστικής υστερίας δεν είναι μόνο η προλείανση του εδάφους, ώστε να διέλθει άνευ εμποδίων η στρατοκρατική πρόταση. Είναι ταυτοχρόνως η τροφοδοσία της **νέας φρεναπάτης**, του νέου οράματος -η δημιουργία νέου μύθου περί τον οποίο θα λικνίζεται το εθνικό σκάφος.

Ενταγμένος στο CORPUS της εξουσιαστικής λογικής ο νεοεθνικισμός θεωρεί παρέλκουσα τη συζήτηση για στοιχειώδεις αξίες, όπως το δικαίωμα των λαών για αυτοδιάθεση. Εθίζει σε βολικές ερμηνείες, εξοφθάλμως άδικες (π.χ. τα των ημών μειονοτήτων εμά και τα των άλλων εμά...). Και, φυσικά, αδικεί τα θετικά στοιχεία, τις καλές προθέσεις, τη ζέση και το ανιδιοτελές ορισμένων εκ των εκπροσώπων του..."

***Γ. Τριάντης**, (Κ. Ελευθεροτυπία 9.2.92)*

ΑΠΟΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

"Βλέπω μια υπερεθνικοφροσύνη και το υπερβάλλον πάντοτε βλάπτει τα κράτη. Αν μας εμπλέξουν στην αστάθεια των Βαλκανίων θάναι άδικο για την πατρίδα μας και αποπροσανατολισμός. Βλέπω τέτοιες επικίνδυνες απόψεις και μέσα στο δικό μου το κόμμα και με στεναχωρεί..

Έχουμε ανάγκη από ειρήνη και δεν κινδυνεύουμε από τους βόρειους γείτονές μας. Διαφορές υπάρχουν με όλους τους λαούς αλλά πρέπει να τις επιλύσουμε με κατανόηση και πνεύμα δικαιοσύνης.

Την ονομασία τους τα Σκόπια την έχουν εδώ και 50 χρόνια, αλλά το "μακεδονικό" είναι ανύπαρκτο. Λυπάμαι που αυτή η κινδυνολογία φθάνει να δημιουργεί πρόβλημα στο λαό μας. Έτσι, κάποιοι καταφέρνουν ωραιότατα να αποσπούν την προσοχή από τα έντονα εσωτερικά μας προβλήματα.."

***Κυριάκος Σπυριούνης**, στρατηγός ε.α. πρώην βουλευτής ΠΑΣΟΚ, (21.1.92)*

Ο ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΞΕΣΠΑΘΩΝΕΙ !

"Άλλος ένας βλάκας και ο Σαββόπουλος. Αυτός καλά θα κάνει να ασχολείται με τη μουσική. Δεν δέχομαι συστάσεις από αγράμματους και κρετίνους. Ο άνθρωπος φοράει μια σημαία και περιφέρεται στα σύνορα σαν μπαλαρίνα"!

Θόδωρος Αγγελόπουλος

Και η απάντηση του Σαββόπουλου:

"Ο κ. Αγγελόπουλος είναι τόσο ανύπαρκτος όσο και η "Μακεδονία των Σκοπίων" και η θολούρα των Ευρωπαίων. Απλώς, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε την παγερότητά τους και να αγνοούμε την υστερία τους".

***Βήμα**, 9.2.92*

ΚΑΠΟΙΕΣ ΨΥΧΡΑΙΜΕΣ ΦΩΝΕΣ

ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΙΣΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΤΡΙΔΟΛΑΤΡΕΣ

Ο κ. Κ. δεν τόκρινε απαραίτητο να ζει σε μια συγκεκριμένη χώρα. Έλεγε: Παντού μπορώ να πεινάσω. Κάποτε όμως έλαχε να περνάει από μια πόλη που την είχε κυριέψει ο εχτρός της χώρας όπου ζούσε. Τον πλησίασε τότε ένας αξιωματικός του εχτρού και τον ανάγκασε να κατεβεί από το πεζοδρόμιο. Ο κ. Κ. κατέβηκε και διαπίστωσε ξαφνικά ότι είχε αγαναχτήσει ενάντια σ' αυτόν τον άνθρωπο, και μάλιστα όχι μόνο ενάντια σ' αυτόν τον άνθρωπο μα προ παντός ενάντια στη χώρα που ανήκε ο άνθρωπος αυτός, τόσο, που ευχήθηκε να γίνει ένας σεισμός και να την καταπιεί. **Γιατί, ρώτησε ο κ. Κ., έγινα εθνικιστής εκείνη τη στιγμή; Γιατί συνάντησα έναν εθνικιστή. Μα γι' αυτό ακριβώς πρέπει να εξολοθρεύουμε τη βλακεία γιατί κάνει βλάκες αυτούς που τη συναντούν.**

***Μπέρτολτ Μπρεχτ** Από τις "Ιστορίες του κ. Κόυνερ (η διαλεκτική σαν τρόπος ζωής)*

ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕ ΘΥΜΗΔΙΑ

"Όσοι υποστηρίζουν την επιθετική πολιτική του Casus Belli να αναλογιστούν τις ευθύνες τους. Μια τέτοια πολιτική θα ήταν προηγούμενο και για άλλους να κάνουν Casus Belli. Σκέφτεται κανείς τί δικαιώματα θα έδινε η Ελλάδα στην Τουρκία για τη Θράκη, Κύπρο και τα νησιά του Αιγαίου".

Σκέφτεται κανείς ότι ενώ η Ελλάδα υποστηρίζει διεθνώς ότι είναι μια χώρα που δεν αμφισβητεί και δεν ζητεί τίποτε από κανέναν και άλλοι την προκαλούν γι' αυτό και λέει «ελάτε να υπερασπιστούμε τη σταθερότητα στην περιοχή», αντ' αυτού να γίνεται η Ελλάδα κάποια στιγμή δύναμη κατοχής; Είναι απαράδεκτο να συζητιούνται τέτοια πράγματα ελαφρά τη καρδία σε καφενειακού τύπου συζητήσεις... Η Ελλάδα θάπρεπε να αναζητήσει τη δύναμή της στην τήρηση και την υπεράσπιση των διεθνών και κατοχυρωμένων αρχών. Με ποιό δικαίωμα μπορεί να βγαίνει η Ελλάδα και να λέει ότι «αρνούμαι στον οποιονδήποτε να κάνει ότι θέλει γιατί δεν μου αρέσει αυτό»....

Η σύλληψη και παραπομπή σε δίκη των μελών της ΟΑΚΚΕ για την αφισοκόλληση της άποψής τους -με όρους με τους οποίους διαφωνώ- ενώ κατηγορούνται ότι διέσπειραν ανησυχία στον ελληνικό λαό, σας διαβεβαιώνω ότι διέσπειραν ανησυχία σε μένα και στους υπόλοιπους ευρωβουλευτές. Μια δημοκρατική κοινωνία πρέπει να μπορεί να ανέχεται τη διαφορετική φωνή και μάλιστα τότε ακριβώς δοκιμάζεται, όταν ανέχεται την εξαιρετικά διαφορετική και μικρή φωνή... Δεν υπάρχει ιδιαίτερη έξαρση του σωβινισμού στην Ελλάδα, όμως κάποιοι προσπαθούν να προκαλέσουν τα εθνικιστικά αντανακλαστικά των Ελλήνων με διάφορες προφάσεις. Είναι κωμικό τη στιγμή που η Ελλάδα -και λόγω συμμετοχής στην ΕΟΚ, έχει τα περισσότερα ατού στα Βαλκάνια να υποκινούν τα εθνικιστικά πάθη και να κινδυνολογούν. Το να οδηγείς την Ελλάδα σε διεθνή απομόνωση είναι μήπως εθνική πολιτική; Με αυτό το σύνδρομο του ανάδελφου έθνους προκαλούμε διεθνώς περισσότερο τη θυμυδία παρά τη σοβαρή ανησυχία".

***Μιχάλης Παπαγιαννάκης**, Ευρωβουλευτής ΣΥΝ, 28.1.92*

Η Γιουγκοσλαβία θα πρέπει να περιμένει την... άποψη των Οικολόγων Εναλλακτικών

Στο πρόσφατο συνέδριο της Ομοσπονδίας των Οικολόγων Εναλλακτικών για το ζήτημα της Γιουγκοσλαβίας υπήρξαν τρία κείμενα προτάσεις. Το πρώτο από τη "Ρήξη" (Π.Ε.Κ.) - "Πράξη" που υποστήριζε τη διατήρηση της μικρής Γιουγκοσλαβίας και θεωρούσε την ανεξαρτοποίηση και άλλων δημοκρατιών ως παράγοντα αποσταθεροποίησης ενώ χρησιμοποιούσε τον όρο "Δημοκρατία των Σκοπίων". Αυτό το κείμενο συγκέντρωσε 133 ψήφους στην πρώτη ψηφοφορία και 155 στη δεύτερη. Το τρίτο κείμενο του Κώστα Διάκου επέμενε στην ξένη παρέμβαση, ήταν ασαφές σε πολλά σημεία, ενώ μιλούσε κι αυτό για αποσταθεροποιητικό ρόλο της "Δημοκρατίας των Σκοπίων". Αυτό το κείμενο συγκέντρωσε 90 ψήφους στην πρώτη ψηφοφορία κι έτσι δεν συμμετείχε στη δεύτερη. Το δεύτερο κείμενο, που ήταν της Οικολογικής Κίνησης Θεσσαλονίκης και συγκέντρωσε 95 ψήφους στην πρώτη και 122 στη δεύτερη ψηφοφορία, παραθέτουμε εδώ.

Να σημειώσουμε ότι λόγω της διάταξης για ειδική πλειοψηφία των 2/3 στα πολύ σημαντικά ζητήματα, κανένα κείμενο δεν αποτελεί απόφαση της Ομοσπονδίας.

1. Η Γιουγκοσλαβία δεν υπάρχει πλέον. Οι προσπάθειες που πρέπει να γίνουν για την ειρήνη πρέπει να λάβουν υπόψη τις νέες συνθήκες. Νέα κράτη γεννιούνται και το θέμα είναι να μην προκληθούν νέοι πόλεμοι.

2. Έτσι, θεωρούμε ότι οποιαδήποτε δημοκρατία ή αυτόνομη περιοχή από τις οκτώ, που αποτελούσαν τη Γιουγκοσλαβική Ομοσπονδία, έχει δικαίωμα να κηρυχθεί ανεξάρτητη. Το ζήτημα των συνόρων είναι δύσκολο όχι μόνο στα Βαλκάνια αλλά σε όλο τον κόσμο. Επειδή όμως δεν είναι δυνατόν να περιληφθούν όλα τα μέλη ενός έθνους σε ένα κράτος, χωρίς αυτό να περιλαμβάνει άλλες μειονότητες, θεωρούμε ως καταρχάς μικρότερο κακό τη μετατροπή των εσωτερικών συνόρων των πρώην ομόσπονδων Δημοκρατιών σε εξωτερικά σύνορα των νέων κρατών.

3. Τα σύνορα αυτών των νέων κρατών μεταξύ τους μπορούν να αλλάξουν μόνο με συμφωνία όλων των ενδιαφερομένων σε συνομιλίες υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε. και της Δ.Α.Σ.Ε. και όχι με την απειλή ή τη χρήση όπλων. Σε αυτά τα σύνορα πρέπει να κατοχυρώνονται πλήρως τα δικαιώματα όλων των μειονοτήτων και να είναι δυνατή η παρέμβαση όλων των διεθνών οργανισμών γι΄ αυτά τα θέματα.

4. Πρέπει να καταλάβουμε ότι, αντί για εξοπλισμούς και λυκοφιλίες με βάση το δόγμα "ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου", είναι ανάγκη να αντιμετωπίσουμε ρεαλιστικά την κοινή μοίρα μας με όλους τους άλλους βαλκανικούς λαούς για να δημιουργήσουμε μαζί ένα καλύτερο μέλλον, εξουδετερώνοντας όλες τις ξένες επεμβάσεις.

5. Γι΄ αυτό πιστεύουμε ότι η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να σταματήσει τον εναγκαλισμό με το Σέρβο εθνικιστή ηγέτη Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς που, μαζί με τους Κροάτες εθνικιστές ηγέτες, είναι οι κύριοι υπεύθυνοι για τη σημερινή αιματοχυσία. Σημειώνουμε επίσης το γεγονός ότι η σερβική ηγεσία ακολουθώντας την πολιτική του Ισραήλ και της Τουρκίας προβαίνει σε εποικισμούς με Σέρβους των κροατικών εδαφών που έχει καταλάβει ο "ομοσπονδιακός" στρατός.

6. Επίσης η Ελλάδα πρέπει να προσπαθήσει να βρει μια συμβιβαστική λύση στο θέμα της πρώην Γιουγκοσλαβικής Μακεδονίας, βασιζόμενη στο δικαίωμα των πληθυσμών σε αυτοπροσδιορισμό σύμφωνα με τις αρχές της Δ.Α.Σ.Ε., που έχει υπογράψει και η χώρα μας και να δημιουργήσει σχέσεις φιλίας και με αυτούς τους γείτονές μας.

7. Ακόμη, αποδοκιμάζουμε τις εθνικιστικές εξάρσεις, που διεκδικούν εδάφη από τους βόρειους γείτονές μας (Παπαθεμελής, Πάγκαλος, Τζιτζικώστας) καθώς και τις παρεμβάσεις του Γ.Ε.Σ., που συμβουλεύει την κυβέρνηση σχετικά με το θέμα. Πρέπει να αντισταθούμε στο καρκίνωμα του εθνικισμού, είτε στην "κλασική" είτε στη "μοντέρνα" εκδοχή του πριν κάνει επικίνδυνες μεταστάσεις και μετατρέψει την "πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης" σε απέραντα νεκροταφεία ή στρατόπεδα συγκέντρωσης.

8. Η αποστολή ειρηνευτικών δυνάμεων του Ο.Η.Ε. είναι άμεσα αναγκαία για τη διατήρηση της εκεχειρίας. Μόνη όμως ελπίδα για μακροπρόθεσμη ειρήνη στη Γιουγκοσλαβία και σε ολόκληρη την περιοχή των Βαλκανίων είναι το ειρηνιστικό κίνημα και οι άνθρωποι που αρνούνται να πολεμήσουν τους συνανθρώπους τους. Εκφράζουμε τη συμπαράστασή μας στους λιποτάκτες και τους αντιρρησίες συνείδησης σε όλους τους στρατούς (ομοσπονδιακό, κροατικό, σερβικές πολιτοφυλακές κ.λπ.) που κυνηγιούνται από τις κυβερνήσεις τους. Ακόμη αγωνιζόμαστε να σταματήσει το διεθνές εμπόριο όπλων (νόμιμο και παράνομο) ιδιαίτερα προς τις εμπόλεμες περιοχές και τη Γιουγκοσλαβία.

ΑΝΤΙΠΟΛΕΜΙΚΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Στις 18 Δεκέμβρη η Ειρηνιστική Αντιμιλιταριστική Ομάδα της Οικολογικής Κίνησης Θεσσαλονίκης πραγματοποίησε πικετοφορία - διαμαρτυρία για τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία έξω από το Προξενείο της Θεσσαλονίκης και για μια ώρα μοίραζε αντιπολεμικές προκηρύξεις.

Στις 19 Δεκέμβρη, ημέρα συμπαράστασης στο αντιπολεμικό κίνημα των χωρών της πρώην Γιουγκοσλαβίας, επέδωσε στον Πρόξενο το κείμενο που ακολουθεί:

Νικητής του πολέμου είναι πάντα ο θάνατος!

Για μισό περίπου αιώνα η Ευρώπη έζησε ειρηνικά και χωρισμένη στα δύο. Για σαρανταπέντε χρόνια τα σύνορα παρέμειναν αναλλοίωτα στη γηραιά ήπειρο. Οι καιροί όμως άλλαξαν. Την πτώση των τυραννικών καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού ακολούθησε το χάος: οικονομική κρίση, πολιτική αστάθεια, αλλαγές συνόρων, εθνικιστική έξαρση και ΠΟΛΕΜΟΣ. Σκηνές βγαλμένες από τα χρόνια των δύο μεγάλων πολέμων εμφανίστηκαν μπροστά μας, δίπλα μας: δρόμοι σπαρμένοι με πτώματα, φοβισμένα πρόσωπα αμάχων σε καταφύγια, απελπισμένοι πρόσφυγες. Το πρόβλημα που ταλαιπώρησε τη Γιουγκοσλαβία από τη στιγμή που ιδρύθηκε, η διαμάχη Σέρβων-Κροατών οδηγεί αυτή τη χώρα στη διάλυση, μια διάλυση που γίνεται με πάταγο και χιλιάδες θύματα. Οι Σέρβοι ηγέτες, κυβέρνηση και αντιπολίτευση, διακηρύσσουν ότι καμιά περιοχή που κατοικείται από Σέρβους δεν πρόκειται να μείνει εκτός του σερβικού κράτους. Η αρχή του έθνους-κράτους, που ποτέ δεν εφαρμόστηκε ολοκληρωτικά στην ιστορία, ξαναχτυπά. Αν ο Μιλόσεβιτς επιτύχει τους σκοπούς του στην Κροατία θα έρθει η σειρά της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και της Γιουγκοσλαβικής Μακεδονίας, ενώ παράλληλα η σερβική καταπίεση των αλβανών στο Κοσσυφοπέδιο το μετατρέπει σε ηφαίστειο έτοιμο να εκραγεί. Τα ίδια ακριβώς έλεγε και έκανε ο Χίτλερ: πρώτα ένωσε τη Ρηνανία με τη Γερμανία, μετά την Αυστρία, κατόπιν κατέλαβε τα Σουδήτια Όρη από την Τσεχοσλοβακία και επιτέθηκε στην Πολωνία ζητώντας το διάδρομο του Ντάντσιχ.

Στην Ελλάδα οι επίσημοι πολιτικοί σιωπούν ή υποστηρίζουν φανερά τον σοσιαλεθνικιστή των Βαλκανίων, είτε γιατί είναι ο τελευταίος "κομμουνιστής" ηγέτης της Ευρώπης είτε για τους λεγόμενους "εθνικούς λόγους" (αλήθεια, πώς θα διαμαρτύρεται η ελληνική πολιτική ηγεσία για τους τουρκικούς εποικισμούς στην Κύπρο, όταν υποστηρίζει τον Μιλόσεβιτς που εποικίζει με Σέρβους περιοχές της Κροατίας;). Και ακόμη, ο εθνικισμός και ο σωβινισμός που ανθούν στην Ευρώπη βρίσκουν πρόσφορο έδαφος και στη χώρα μας. Εδαφικές διεκδικήσεις προβάλλονται από όλο σχεδόν το πολιτικό φάσμα: Ο μητροπολίτης Κονίτσης Σεβαστιανός ζητά τη Βόρειο Ήπειρο, ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Παπαθεμελής ζητά το Μοναστήρι και η "ΕΟ 17 Νοέμβρη" ζητά την Κύπρο. Ακόμη, φασιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις εμφανίζονται βάζοντας στόχο τους ξένους και τους αντιρρησίες συνείδησης.

Την ίδια στιγμή ο ελληνικός στόλος είναι συγκεντρωμένος στην Κέρκυρα, ενώ ετοιμοπόλεμα ελληνικά στρατεύματα βρίσκονται εδώ και καιρό στα σύνορα με Γιουγκοσλαβία και Αλβανία. Σε μια εποχή μείωσης των εξοπλισμών παγκοσμίως, η Ελλάδα ξοδεύει δις δραχμές για εξοπλισμούς και αγορές επιθετικών ελικοπτέρων (μόνο για 12 "Απάτσι" θα δώσουμε 276 εκατομ. δολλάρια). Σε μια εποχή λιτότητας η Ελλάδα φιγουράρει στην πρώτη θέση σε έξοδα εξοπλισμού (5,5% του ΑΕΠ) πάνω και από τις ΗΠΑ, την Τουρκία και τη Μ. Βρετανία.

Θα έπρεπε να είναι φανερό σε όλους ότι αντί για πολεμικούς εξοπλισμούς και λυκοφιλίες με βάση το δόγμα "ο εχθρός του εχθρού μου είναι φίλος μου", οι βαλκανικοί λαοί πρέπει να αντιμετωπίσουν ρεαλιστικά την κοινή τους μοίρα και να δημιουργήσουν μαζί ένα καλύτερο μέλλον, εξουδετερώνοντας τις ξένες επεμβάσεις.

Αν συνεχίσουμε να παρακολουθούμε στην τηλεόραση και τις εφημερίδες τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία, αύριο θα κατέβει πιο νότια, στην πόρτα μας. Αν δεν υποστηρίξουμε τώρα το κίνημα ειρήνης και τους αντιρρησίες συνείδησης στις Δημοκρατίες της Γιουγκοσλαβίας, αύριο θα είναι πολύ αργά...

- Η ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΙΑ - ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ - ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ
- Ο ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΑΤΡΙΔΑ - ΜΑΤΟΚΥΛΑ ΛΑΟΥΣ - ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ
- Ο ΕΧΘΡΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ - ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ
- ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΗ "ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ" ΤΩΡΑ - ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΚΑΤΑ ΜΗΚΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ
- ΝΑ ΠΑΨΕΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΝΑ ΠΑΙΖΕΙ ΤΟ ΔΙΚΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΕΘΝΙΚΙΣΤΗ ΣΛΟΜΠΟΝΤΑΝ ΜΙΛΟΣΕΒΙΤΣ
- ΟΧΙ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ, ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΣΕΡΒΙΑ, ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥΡΚΙΑ, ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΑΛΒΑΝΙΑ, ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΦΕΝΑΚΗ
- ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΠΛΩΝ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΠΡΟΣ ΕΜΠΟΛΕΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΤΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΑΝΩ

"Η κατάρρευση του πραξικοπήματος στη Σοβιετική Ένωση, φαίνεται να επαναφέρει θεαματικά την ιδέα ενός κόσμου, ή τουλάχιστον μιας Ευρώπης, όπου τα τανκς και πίσω τους οι συνασπισμένες δυνάμεις του ιδεολογικού μηχανισμού, της αστυνομίας και του στρατιωτικο-βιομηχανικού συμπλέγματος, υποχωρούν αμαχητί μπροστά στην άρνηση των δημοκρατών και της διεθνούς κοινότητας". *Liberation (23.8.91)*

Δεν είμαστε από τους θιασώτες της αστυνομικής αντίληψης της ιστορίας. Ούτε και απ΄ αυτούς που χειροκροτούν άκριτα κάθε "μεταρρύθμιση" από τους μαθητευόμενους μάγους της Ανατολής. Ούτε -φυσικά- και απ΄ αυτούς που πετούν και το μωρό μαζί με τα βρώμικα νερά της λεκάνης. Γι΄ αυτό και πέρα από τί εκφράζουν αυτοί που καταλαμβάνουν τελικά τις εξουσίες και πώς τελικά τις διαχειρίζονται, έχει τεράστιο ενδιαφέρον η ίδια η δυναμική και η κίνηση των κοινωνιών.

Τί το κοινό όμως μπορεί να συνδέει το αποτυχημένο πραξικόπημα του Αυγούστου 1991 στην τότε Σοβιετική Ένωση, με τα επίσης αποτυχημένα πραξικοπήματα του Καπ στο Βερολίνο (1920) και των Γάλλων στρατηγών στο Αλγέρι (1961); Προσπαθούμε με τα επόμενα τρία άρθρα, να αποδείξουμε τη δυναμική της μεγάλης μάζας του πληθυσμού, μακριά από μυθοπλασίες, μέσα από τα κοινά σημεία της δράσης της, που επελέγησαν συνειδητά ή ασυνείδητα από τους ανώνυμους και επώνυμους πρωταγωνιστές.

Θέλουμε να βάλουμε σε συζήτηση -με καινούργια δεδομένα αυτή τη φορά, αλλά και με την συνεπικουρία κάποιων παλιών παραδειγμάτων- τη θέση που έχει υποστηριχθεί σε όλα τα παλιότερα τεύχη αυτού του περιοδικού: Πώς η άμυνα ενάντια σε ένα εξωτερικό εισβολέα, ή σ΄ ένα εσωτερικό σφετεριστή της εξουσίας πραξικοπηματία, μπορεί κάλλιστα να λάβει χώρα με μη βίαιους τρόπους και συμπεριφορές.

Η θέση αυτή έχει επεξεργαστεί από διάφορους ερευνητές, που έχουν καταλήξει σε ορισμένα κοινά σημεία που χαρακτηρίζουν τον ειδικό αυτό τρόπο άμυνας, την οποία ονομάζουν μη βίαιη κοινωνική άμυνα ή απλώς κοινωνική άμυνα.

Το πρώτο απ΄ αυτά είναι και το δόγμα πάνω στο οποίο στηρίζεται η εφικτότητα του εγχειρήματος της μη βίαιης άμυνας και έχει ως εξής: **κανένα καθεστώς δεν μπορεί να συνεχίσει να κυβερνάει, αν δεν έχει εξασφαλισμένη, αν όχι την ενεργό υποστήριξη, τουλάχιστον τη συναίνεση της πλειοψηφίας του πληθυσμού.**

Η αξία του "δόγματος" αυτού φαίνεται καλύτερα, αν αναλογιστούμε πως και στα τρία ιστορικά παραδείγματα οι πραξικοπηματίες έχουν με το μέρος τους το στρατό (ή το μεγαλύτερο μέρος του) διαθέτοντας έτσι συντριπτική υπεροπλία, πλην όμως απολύτως θεωρητική.

Το δεύτερο σημείο, άμεσο συνεπαγόμενο του προαναφερθέντος δόγματος είναι πως **ο αποτελεσματικότερος τρόπος για να εκφραστεί η διαφωνία του πληθυσμού με τα τεκταινόμενα στον πολιτικό στίβο, είναι η κήρυξη γενικής απεργίας, σαν μια έκφραση μη συνεργασίας με τους πραξικοπηματίες.** Κάθε είδους πολιτική εξουσία πηγάζει μεταξύ άλλων από το ανθρώπινο δυναμικό που υπακούει και συνεργάζεται με αυτήν, από τις δεξιότητες και τις γνώσεις που κατέχει αυτό το δυναμικό, και από τους υλικούς πόρους (φυσικοί πόροι, εμπόριο, βιομηχανία, μέσα επικοινωνιών και μεταφορών κ.λπ.) που ελέγχει έμμεσα, μέσω του ανθρώπινου δυναμικού που προαναφέρθηκε. Μη συνεργασία με τη μορφή της γενικής απεργίας σημαίνει αποστέρηση της πολιτικής εξουσίας από τις πηγές αυτές, με αποτέλεσμα την κατάρρευσή της.

Το τρίτο σημείο είναι η **αντίσταση μέσα στο στρατό,** κυρίως μέσω των εφέδρων, που είτε μετέρχονται πράξεις κεκαλυμμένης αντίστασης α λα Σβέικ, είτε ανοικτά εκφράζουν πολιτικά την ανυπακοή τους αρνούμενοι να εκτελέσουν διαταγές και αψηφώντας τις συνέπειες.

Το τέταρτο σημείο είναι η - παρά το πραξικόπημα- **συνεχιζόμενη παράλληλη παρουσία της νόμιμης κυβέρ-**

ΣΤΗ ΜΗ ΒΙΑΙΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

νησης που καλεί το λαό σε γενική απεργία, εκδίδει διαταγές, επικοινωνεί με το εξωτερικό, παροτρύνει γενικώς σε πράξεις μη βίαιης πολιτικής ανυπακοής, με λίγα λόγια αντιστέκεται. Ο Μπάουερ, ο Ντε Γκωλ και ο Γιέλτσιν έπαιξαν αλάνθαστα αυτό το ρόλο.

Ένα πέμπτο σημείο, για το οποίο δεν έχουμε πολλά στοιχεία σε ό,τι αφορά το πραξικόπημα του Καπ και της Αλγερίας, αλλά εμφανίζεται όλο και πιο σημαντικό όσο βαδίζουμε προς το τέλος του αιώνα και η αλληλεξάρτηση μεταξύ κοινωνιών και οικονομιών αυξάνει, είναι **η βαρύνουσα σημασία της διεθνούς κοινής γνώμης**: Οι Σοβιετικοί το 1968 δύσκολα θα μπορούσαν να μη λάβουν υπ΄ όψη την αγανάκτηση της κοινής γνώμης στη Δύση από την εισβολή στην Τσεχοσλοβακία, αν και οι Τσεχοσλοβάκοι κατά τη διάρκεια της μη βίαιης αντίστασής τους, δεν εκμεταλλεύτηκαν τόσο τον παράγοντα αυτόν όσο η Πολωνική αντιπολίτευση στα χρόνια που ακολούθησαν τη δημιουργία της Αλληλεγγύης, ο αγώνας για τη δημιουργία της οποίας θεωρείται επίσης σαν μια κλασική μη βίαιη εκστρατεία μη συνεργασίας και πολιτικής ανυπακοής.

Θα συνεχίσουμε με άλλα ιστορικά παραδείγματα. Στους νεώτερους αναγνώστες κάνουμε τη σύσταση να διαβάσουν το ΑΡΝΟΥΜΑΙ Νο 3 το οποίο περιείχε αφιέρωμα στην κοινωνική άμυνα.

Η κοινωνική άμυνα, μάθημα ιστορίας Ι: Το πραξικόπημα του Καπ (1920)

Στις 13 Μαρτίου του 1920 στο Βερολίνο, έγινε ένα στρατιωτικό πραξικόπημα με αρχηγό τον Στρατηγό Φον Λούτβιτς. Ο Βόλφγκανγκ Καπ της άκρας δεξιάς έγινε καγκελάριος. Οι αρχηγοί του γερμανικού στρατού αρνήθηκαν να υποστηρίξουν την εκλεγμένη κυβέρνηση και δεν εναντιώθηκαν στο πραξικόπημα. Έμενε στο λαό λοιπόν να αναλάβει δράση.

Η δημοκρατία της Βαϊμάρης δημιουργήθηκε αντί του Β΄ Γερμανικού Ράιχ μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Το 1920 πρόεδρος της κυβέρνησης ήταν ο Φ. Έμπερτ. Με το πραξικόπημα η κυβέρνηση του Μπάουερ μεταφέρθηκε από το Βερολίνο στη Στουτγκάρδη απ΄ όπου οργάνωνε την αντίσταση και τη μη συνεργασία.

Όταν οι άνθρωποι του Καπ έκλεισαν 2 εφημερίδες της κυβέρνησης, όλοι οι εκδότες του Βερολίνου έκαναν απεργία. Η κυβέρνηση του Έμπερτ κάλεσε σε γενική απεργία όλους τους Γερμανούς. Η υποστήριξη της απεργίας γινόταν κρυφά, και ειδικά στο Βερολίνο, και συμμετείχαν σ΄ αυτήν ομάδες όλου του πολιτικού και θρησκευτικού φάσματος. Η αντίδραση των δημοσίων υπαλλήλων ήταν επίσης σημαντική για την αντίσταση στο πραξικόπημα. Ο γραφειοκρατικός μηχανισμός παρέλυσε καθώς οι υπάλληλοι αρνούνταν να δουλέψουν στους κρατικούς οργανισμούς κάτω από την κυβέρνηση του Καπ. Η άρνηση για συνεργασία ήταν απόλυτη. Οι τράπεζες δεν εξαργύρωναν επιταγές ανθρώπων του Καπ, εκτός κι αν αυτές είχαν την υπογραφή της νόμιμης κυβέρνησης. Οι τυπογράφοι αρνούνταν να τυπώσουν ανακοινώσεις ή προκηρύξεις το Καπ. Η συγκοινωνία που συνέδεε το Βερολίνο με την Πρωσσία και την υπόλοιπη Γερμανία παρέλυσε. Οι νοσοκόμοι εγκατέλειψαν τα νοσοκομεία, και οι εργάτες τα εργοστάσια με τη μεγαλύτερη πρεμίζ. Ξημερώνοντας η 14η Μαρτίου, και ενώ όλος ο κόσμος ξαγρύπνησε μέχρι το πρωί περιμένοντας σοβαρά επεισόδια, όλα ήταν ήσυχα. Η πρωτεύουσα απλώς δεν είχε ψωμί, νερό, εφημερίδες, οι αγορές ήταν έρημες, οι σιδηρόδρομοι δεν λειτουργούσαν, οι τηλεφωνητές και τηλεγραφητές απεργούσαν. Δείγμα του πόσο η πολιτική ανυπακοή διάβρωσε ακόμα και τα ανώτερα κλιμάκια των κρατικών λειτουργών, ήταν η σύλληψη στις 15 Μαρτίου μερικών ανώτερων υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών. Ο Καπ κινήθηκε εναλλακτικά κάνοντας παραχωρήσεις απ΄ τη μια πλευρά και προσπαθώντας απ΄ την άλλη να φανεί σκληρός, αλλά με τίποτα απ΄ τα δύο δεν απέσπασε την υποστήριξη που ζητούσε. Καθώς η αδυναμία του έγινε πιο φανερή, η αντίσταση μεγάλωσε. Κάποιες στρατιωτικές μονάδες και η Ασφάλεια δήλωσαν την υποστήριξή τους προς τη νόμιμη κυβέρνηση.

Μετά από 4 μόνο μέρες ο Καπ έπεσε. Με την κατάρρευση του πραξικοπήματος, η κυβέρνηση του Έμπερτ μπορούσε πάλι να στηριχτεί στην υπακοή του στρατού.

Το πραξικόπημα του Καπ είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα γιατί δείχνει τη δύναμη των διαφόρων μορφών μη βίαιης αντίστασης και τη σημασία της νομιμότητας για κάθε κυβέρνηση. Συχνά οι άνθρωποι πιστεύουν ότι ένα μιλιταριστικό καθεστώς έχει από μόνο του τη δύναμη να επιβληθεί στο λαό, αλλά στην πράξη αυτό συμβαίνει μόνο όταν οι άνθρωποι δείχνουν τυφλή υπακοή. Για τους αρμόδιους στις τράπεζες το να αρνηθούν να εξαργυρώσουν τις επιταγές είναι ένα περίφημο παράδειγμα μη συνεργασίας και το παράδειγμα αυτό έχει ιδιαίτερη αξία γιατί σ΄ αυτή την περίπτωση η μη βίαιη αντίσταση έγινε με επιτυχία.

Πρέπει να θυμηθούμε ότι τη δημοκρατία της Βαϊμάρης διαδέχθηκε το τρίτο Ράιχ με μια διαδικασία αλλαγών που έγινε μέσα από νόμιμα κανάλια, συμπεριλαμβανομένων και εκλογών. Το ζήτημα της ανάδειξης των Ναζί στην εξουσία είναι πολύπλοκο. Δεν έχει σημασία εδώ το γεγονός ότι η δημοκρατία της Βαϊμάρης προσέφυγε κανονικά στο άρθρο 48 του συντάγματος, το οποίο στην ουσία ήταν επιβολή στρατιωτικού νόμου, για να σταματήσει τις "απειλές" ειδικά από την Αριστερά.

Φανερά δεν υπήρχε καμιά πολιτική για την ανάπτυξη της ικανότητας του λαού να χρησιμοποιήσει άμεση δράση για την υπεράσπιση της ελευθερίας και της δημοκρατίας. Το πραξικόπημα του Καπ οδήγησε σε μια αυθόρμητη μαζική εφαρμογή της μη βίαιης αντίστασης, αλλά -είναι γνωστό ότι- αυτό δεν είχε συνέπειες με μεγάλη διάρκεια και αντοχή στο χρόνο.

Του Brian Martin

από το βιβλίο "Κοινωνική άμυνα: προβληματισμοί και δράση".

Η κοινωνική άμυνα, μάθημα ιστορίας ΙΙ: Το πραξικόπημα των στρατηγών της Αλγερίας (1961)

Το πρόσφατο πραξικόπημα στην Αλγερία, λίγο πριν το δεύτερο γύρο των εκλογών που θα έφερναν τους Ισλαμιστές στην εξουσία, έχει πλευρές που δεν έχουν ακόμα αναλυθεί, όπως οι διαστάσεις και οι μορφές αντίδρασης της κοινωνικής δυναμικής. Πρίν όμως από 31 χρόνια, ένα άλλο πραξικόπημα στον ίδιο χώρο, αλλά με Γάλλους πρωταγωνιστές, είχε κάποια ενδιαφέροντα στοιχεία, που αξίζει να εντοπισθούν.

Οι προσδοκίες της γαλλικής Δεξιάς που έφεραν τον Ντε Γκωλ στην εξουσία το 1958 ήταν πως θα σταματούσε τον πόλεμο στην Αλγερία και θα την κρατούσε υπό γαλλική κατοχή. Όταν αυτές οι προσδοκίες άρχισαν να διαψεύδονται, φάνηκε σαν η μεγάλη μερίδα των Γάλλων αξιωματικών, ακόμη διακατεχόμενων από το αίσθημα της πρόσφατης ταπείνωσής της στην Ινδοκίνα (1954), να μην μπορεί να δεχτεί ένα ακόμη "πλήγμα", όπως η απόσυρση των γαλλικών στρατευμάτων από την Αλγερία.

Στις 22 Απριλίου 1961 εκδηλώθηκε πραξικόπημα τεσσάρων στρατηγών που επεκράτησε αναίμακτα όταν το 1ο Σύνταγμα Αλεξιπτωτιστών της Λεγεώνας των Ξένων μπήκε στο Αλγέρι. Εκείνη την εποχή το μεγαλύτερο μέρος του στρατού -περίπου μισό εκατομμύριο άντρες- ήταν στην Αλγερία, και οι περισσότεροι από τους διοικητές του ήταν στο πλευρό των πραξικοπηματιών. Οι νομιμόφρονες δίσταζαν να συμπλακούν με τους πραξικοπηματίες, και ένας απ΄ αυτούς, ο στρατηγός Pouilly έφτασε στο σημείο να πάρει τα στρατεύματά του και να βγει από το Οράν, όταν έφτασαν οι αντάρτες, για να αποφύγει τη σύγκρουση μαζί τους. Οι δύο μονάδες γαλλικού στρατού που στάθμευαν στη Γερμανία διοικούνταν από αξιωματικούς που επίτηδες είχαν μετατεθεί εκεί για να μην μπορούν να επηρεάσουν τις εξελίξεις στην Αλγερία. Ο αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας της Γαλλίας υποστήριζε το πραξικόπημα.

Έχοντας έτσι τα πράγματα, πολλοί φοβήθηκαν πως θα εκδηλωθεί εισβολή από αέρος στη Γαλλία, αν και αυτό διαψεύστηκε αργότερα από τους πρωταγωνιστές, χωρίς να γίνει ποτέ πιστευτό βέβαια. Όπως και να είχαν τα πράγματα, στις 24 Απριλίου ο Ντε Γκωλ έκανε έκκληση ζητώντας τη μη συνεργασία του πληθυσμού με το πραξικόπημα. "Στο όνομα της Γαλλίας... απαγορεύω σε όλους τους Γάλλους και ειδικά στους στρατιώτες, να εκτελέσουν οποιαδήποτε διαταγή των πραξικοπηματιών". Ο πρωθυπουργός Ντεμπρέ έκανε επί πλέον δηλώσεις προς την ίδια κατεύθυνση, αλλά με πιο λεπτομερειακές οδηγίες για μη βίαιη παρέμβαση της μεγάλης μάζας του πληθυσμού με σκοπό να εμποδιστεί η εισβολή αερομεταφερόμενων δυνάμεων φιλικά προσκείμενων στο πραξικόπημα. Είπε επί λέξει: "Οι πραξικοπηματίες του Αλγερίου, έχουν αεροπλάνα με τα οποία σκέπτονται να ρίξουν αλεξιπτωτιστές, ή ακόμα και να αποβιβάσουν στρατεύματα σε διάφορα αεροδρόμια της Γαλλίας, σαν πρώτο βήμα για την αρπαγή της εξουσίας... Μόλις αντηχήσουν οι σειρήνες, τρέξτε προς τα αεροδρόμια, με τα πόδια ή με αυτοκίνητα, για να πείσετε τους μπερδεμένους στρατιώτες, πως διαπράττουν ένα τεράστιο σφάλμα... Κάθε ένας ας νοιώσει πως είναι ένα μέρος του έθνους".

Ας σημειωθεί πως αυτές οι δηλώσεις θεωρήθηκαν πως είχαν και αποτρεπτική δύναμη για τους αντάρτες αξιωματικούς.

Εν πάση περιπτώσει, επειδή δεν γινόταν να στηριχτούν στους στρατιωτικούς, ο Ντε Γκωλ και ο Ντεμπρέ κάλεσαν τον πληθυσμό να υπερασπιστεί τη Γαλλία. Τα αεροδρόμια σφραγίσθηκαν, βρέθηκαν οχήματα τα οποία θα εμπόδιζαν προσγείωση αεροπλάνων αν χρειαζόταν; και φρουρές ανέλαβαν να φυλάξουν τα κτίρια κλειδιά της πρωτεύουσας. Οικονομικός και ναυτικός αποκλεισμός επεβλήθη στην Αλγερία.

Στις 25 Απριλίου, δέκα εκατομμύρια εργαζόμενοι, απεργώντας μια ώρα, έδειξαν την αλληλεγγύη τους προς την κυβέρνηση, θυμίζοντας ταυτόχρονα και αποτρεπτικά, το πανίσχυρο μη βίαιο όπλο της γενικής απεργίας, στους αντάρτες στρατηγούς της Αλγερίας.

Την ίδια νύχτα ο διοικητής των Γαλλικών δυνάμεων της Γερμανίας -επιτέλους, τρεις μέρες μετά την εκδήλωση του πραξικοπήματος- διακήρυξε τη νομιμοφροσύνη του προς τη νόμιμη κυβέρνηση του Παρισιού.

Ένας από τους αντάρτες στρατηγούς, έγραψε πως η έκκληση των Ντε Γκωλ, Ντεμπρέ, προς το γαλλικό λαό, πύκνωσε τις τάξεις των αναποφάσιστων στρατιωτικών που στάθμευαν στην Αλγερία. Άλλωστε οι υπηρετούντες τη θητεία τους στρατιώτες και μη ενστερνιζόμενοι τις απόψεις των πραξικοπηματιών, εφάρμοζαν μια γενικευμένη καλυμμένη αντίσταση τύπου "καλού στρατιώτη Σβέικ", παρά μια αντίσταση ανοιχτής μη συνεργασίας (που βέβαια τιμωρείται αυστηρά). Έχει αναφερθεί πως στα πλαίσια αυτής της τακτικής (που αποκλήθηκε Σβεϊκισμός), οι διαταγές δεν έφταναν στους αποδέκτες τους, φάκελλοι χάνονταν, οι επικοινωνίες μπερδεύονταν και οι μεταφορές δεν γίνονταν ικανοποιητικά, οι πιλότοι "εφεύρισκαν" ή προκαλούσαν οι ίδιοι βλάβες στα αεροπλάνα τους, κάποιοι απ΄ αυτούς τα πήραν και προσγειώθηκαν στη Γαλλία. Οι αρχηγοί του πραξικοπήμα-

τος έπρεπε λοιπόν να χαραμίζουν δυνάμεις που χρειάζονταν αλλού -π.χ. για να επιτεθούν στο Παρίσι- μόνο και μόνο για να διατηρούν την τάξη στους στρατώνες του Αλγερίου.

Όλη η αντίσταση στο πραξικόπημα έμεινε μη βίαιη, παρ΄ όλη την έκκληση του Ντε Γκωλ για αντίσταση "με όλα τα μέσα".

Στις 26 Απριλίου, το 1ο Σύνταγμα αλεξιπτωτιστών αποσύρθηκε από το Αλγέρι, σημαδεύοντας το τέλος της ανταρσίας των στρατηγών, που έληξε σχεδόν χωρίς να πέσει ούτε ντουφεκιά.

Curzio Malaparte, La putsch d΄ Alger (1961)
από το Monographies de la Defence Civile (VII)

Μάθημα ιστορίας ΙΙΙ
Η Κοινωνική Άμυνα, Το πραξικόπημα Και η επανάσταση : ΤΡΕΙΣ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΜΕΤΡΗΣΑΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΟΤΙ ΕΞΙ ΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΕΣΤΡΟΪΚΑ

Η απόπειρα του πραξικοπήματος στη Σοβιετική Ένωση τον περασμένο Αύγουστο δίκαια κατέλαβε μια από τις σημαντικότερες θέσεις στην ιστορία του 20ού αιώνα, γράφει ο Alexander Pronozin (Peace News, Σεπτ. 91) από τη Μόσχα. Η νίκη της νομιμότητας ήταν ο καταλύτης που έθεσε σε κίνηση τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, αλλά δεν πρέπει να ξεχάσουμε ότι ήταν η άοπλη άμυνα των πολιτών και όχι η σύγκρουση των στρατιωτικών δυνάμεων που νίκησε στις 21 Αυγούστου 1991 στη Μόσχα.

Δεν είναι πολύ παράξενο που έγινε αυτό το πραξικόπημα. Οι συνεχείς πολιτικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες θα κορυφώνονταν με την υπογραφή της νέας συμφωνίας Ένωσης στις 20 Αυγούστο, αναμφισβήτητα θα οδηγούσαν σε μια ριζική αποδυνάμωση της δύναμης της κεντρικής κυβέρνησης.

Είναι δύσκολο να υποστηριχτεί ότι ο μηχανισμός που μονοπωλούσε την εξουσία στη Σοβιετική Κυβέρνηση θα δεχόταν να παραχωρήσει τον έλεγχο χωρίς να πολεμήσει. Τα μόνα του όπλα ήταν οι δυνάμεις των δομών της κυβέρνησης: Ο στρατός, η Κα Γκε Μπε και το υπουργείο εσωτερικών. Σαν αποτέλεσμα, μόνο ένα στρατιωτικό πραξικόπημα θα υπερασπιζόταν το μηχανισμό αυτό. Η δυναμική αντίσταση που συνάντησαν οι συνωμότες προκάλεσε έκπληξη. Κανένα από τα σενάρια που αναπτύχθηκαν δεν προέβλεπε ένα τόσο γρήγορο τέλος.

Πώς άρχισε το πραξικόπημα

Πώς άρχισε λοιπόν το πραξικόπημα; Είδαμε όλοι τους συγκεκριμένους υποκειμενικούς στόχους των πραξικοπηματιών που δείξανε καθαρά ότι ήταν έτοιμοι για μαζική καταπίεση και ποτάμια αίματος.

Είναι πιο σημαντικό να αναφέρουμε κάποια χαρακτηριστικά που εξηγούνε τις ενέργειες των πραξικοπηματιών. Πρώτα, σε περίπτωση που το πραξικόπημα θα αποτύχαινε, δεν θα μπορούσαν να βασιστούν στο έλεος των δικαστηρίων. Δεύτερον, θα ήταν αδύνατο να τους καταλογήσει κανείς ανεπάρκεια ικανοτήτων και γνώσεων για την πραγματοποίηση ενός τέτοιου σχεδίου. Σε περιόδους πολεμικών συγκρούσεων η Σοβιετική κυβέρνηση είχε αποκτήσει αξιόλογη εμπειρία. Τρίτον, σίγουρα δεν διακατέχονταν από κάποια μεγάλη αγάπη για την ανθρωπότητα ή από κάποια επιθυμία να μην υπάρξει κάποια τυχόν αιματοχυσία αθώων ανθρώπων. Τα τελευταία χρόνια επανειλημμένα απέδειξαν την ασπλαχνία και τον κυνισμό τους στις Βαλτικές δημοκρατίες και τον Καύκασο.

Μερικά εκατομμύρια στρατιώτες με τον πιο σύγχρονο στρατιωτικό εξοπλισμό ήταν κάτω από την αρχηγία τους. Ο οποιοσδήποτε ειδικός θα μπορούσε να πει ότι καμιά στρατιωτική δύναμη στον κόσμο δε θα μπορούσε να νικήσει αυτά τα τέρατα μέσα σε 3 αιματοβαμμένες μέρες. Τέτοια στρατηγική, όμως, βρέθηκε, και η αποτελεσματικότητά της βασίστηκε όχι σε κάποια ακαταλαβίστικη αρχή της Φυσικής, αλλά σε έναν κοινωνικο-πολιτικό κανόνα. Ο κανόνας λέει ότι κανένα καθεστώς δεν μπορεί να μείνει για πολύ καιρό στην εξουσία χωρίς τουλάχιστον την παθητική υποστήριξη της πλειοψηφίας του λαού. Το όπλο που βασίζεται σ΄ αυτόν τον κανόνα ονομάζεται **μη βίαιη κοινωνική άμυνα.**

Πάντως, για να κατανοήσουμε τη σειρά και τη λογική των γεγονότων, πρέπει να λογαριάσουμε άλλους αντικειμενικούς παράγοντες στην κατάσταση που αντίκρυσαν οι πραξικοπηματίες. Δεν είχαν ένα άτομο που θα μπορούσε να γίνει αρχηγός του πραξικοπήματος. Ούτε ένας από τους οχτώ συνωμότες δεν είχαν κερδίσει την εκτίμηση είτε του λαού είτε του στρατού. Η κατεστραμμένη οικονομία της Σοβιετικής Ένωσης δεν τους έδωσε την πολυτέλεια ν΄ αδιαφορούν απόλυτα για τη γνώμη της διεθνούς κοινότητας στην οικονομική βοήθεια της οποίας τόσο πολύ στηρίζονταν. Επιπλέον η μεγάλη πλειοψηφία του Σοβιετικού στρατού ήταν νεοσύλλεκτοι. Κι αυτοί οι δεκαοχτάχρονοι στρατιώτες μεγάλωσαν στην περίοδο της Περεστρόϊκα. Άλλωστε, η πλειοψηφία των ανωτέρων ήταν Σλάβοι. Ενώ αυτοί οι αξιωματικοί μπορούν να δράσουν ελεύθερα στις μη Σλαβικές περιοχές, δεν είναι σίγουρο ότι θα μπορούσαν να κάνουν το ί-

διο και εναντίον ενός ειρηνικού πληθυσμού στη Μόσχα ή την Πετρούπολη (Λένιγκραντ). Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τους πραξικοπηματίες ήρθε από το Ρωσικό Κοινοβούλιο, την έδρα της Ρωσικής Δημοκρατίας και του προέδρου της Μπόρις Γιέλτσιν. Όταν οι πραξικοπηματίες βρήκαν το κτίριο υπερασπιζόμενο από τις οπλισμένες δυνάμεις ασφαλείας, επεξεργάστηκαν ένα λεπτομερές σχέδιο -που προέβλεπε και τη δολοφονία των 12 κυριότερων Ρώσων πολιτικώνγια να το καταλάβουν.

Για να δώσουν όμως μια έστω ελάχιστη νομιμότητα σ' αυτή την επιχείρηση έπρεπε να αναγγείλουν πρώτα την ανάληψη της εξουσίας. Προβάλλοντας τη μαζική ανυπακοή και την παραβίαση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τα θύματα που θα υπήρχαν κατά την εισβολή τους στον Ρωσικό Λευκό Οίκο.

Για να επιτύχουν το σκοπό τους οι πραξικοπηματίες πρώτα απ' όλα φρόντισαν να πάρουν υπό τον έλεγχό τους τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τις επικοινωνίες, και αμέσως οργάνωσαν μια μαζική προπαγανδιστική καμπάνια. Όμως τα έξι χρόνια της περεστρόϊκα που προηγήθηκαν είχαν μάθει το λαό να ξεχωρίζει την αλήθεια από το ψέμα. Από τις πρώτες κιόλας ώρες χιλιάδες άνθρωποι κατέβηκαν στο Λευκό Οίκο διαδηλώνοντας και σχημάτισαν μια ανθρώπινη αλυσίδα γύρω απ' αυτόν. Οι πραξικοπηματίες δεν είχαν προβλέψει μια τέτοια εξέλιξη. Περίμεναν μια λαϊκή αντίδραση παρόμοια με εκείνη άλλων εποχών όπου ο λαός ανεχόταν σιωπηρά τις πολιτικές αυθαιρεσίες στην πολιτική σκηνή της Σοβιετικής Ένωσης.

Η ομάδα Άλφα της KGB και η αιματοχυσία που δεν έγινε ποτέ

Τώρα το πρόβλημα είχε μπερδευτεί. Στο δρόμο για το Λευκό Οίκο είχε συγκεντρωθεί ένας μικρός αριθμός στρατιωτικών δυνάμεων και ένα πλήθος άοπλων πολιτών. Η υποχώρηση ήταν αδύνατη. Ο Μπόρις Γιέλτσιν δήλωσε αργότερα σε μια τηλεοπτική του συνέντευξη ότι είχε δοθεί η διαταγή να "καθαριστούν οι δρόμοι από τα πλήθη". Οι πραξικοπηματίες θα δήλωναν τότε ότι τα θύματα ήταν συνέπεια μιας "ευρείας σύγκρουσης με εξτρεμιστικά στοιχεία". Ένα τέτοιο δελτίο τύπου είχε ήδη ετοιμαστεί από τη στρατιωτική ηγεσία.

Μια ειδική ομάδα του "Τμήματος της KGB για τον αγώνα ενάντια στην τρομοκρατία" ονομαζόμενη "Άλφα" πήρε την ευθύνη της επιχείρησης. Τα σχέδια έγιναν με προσοχή και ο στρατός ήταν εξοπλισμένος με τα πιο δυνατά και σύγχρονα όπλα. Αλλά όταν εξηγήθηκε ότι στην πορεία οι άντρες θα ήταν υποχρεωμένοι να σκοτώσουν μερικές εκατοντάδες ή ακόμη και χιλιάδες άοπλων πολιτών, η μεγαλύτερη πλειοψηφία των στρατιωτών αρνήθηκε να εκτελέσει τη διαταγή παρά τις συνέπειες που αυτό θα είχε για τους ίδιους.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή όλα είχαν πάει σύμφωνα με το σχέδιο των πραξικοπηματιών. Αλλά για πρώτη φορά, εμφανίστηκαν τα όπλα της μη βίαιης πλευράς που ακινητοποιούσαν τους πραξικοπηματίες. Αυτή η άοπλη αντίσταση αποδείχθηκε η μεγαλύτερη κατάκτηση των υπερασπιστών του Λευκού Οίκου. Οι πραξικοπηματίες κατάλαβαν πλήρως ότι τα πράγματα πήραν άλλη στροφή. Η συνεχιζόμενη ύπαρξη της Ρωσικής κυβέρνησης η οποία αμέσως χρησιμοποίησε τη διαδεδομένη της δημοτικότητα για να αναλάβει την ανασυγκρότηση της δημοκρατικής αντιπολίτευσης, ήταν μια απειλή για τη χούντα. Δεν υπήρχε χρόνος για τους πραξικοπηματίες να επηρεάσουν τις στρατιωτικές δυνάμεις. Στη Μόσχα, οι ειδικές δυνάμεις της KGB επιστράτευσαν τις αναπληρωματικές μονάδες που αποτελούνταν, σύμφωνα με τους ειδικούς, από άτομα που ήταν αληθινά ζόμπι, ικανά να εκπληρώσουν κάθε διαταγή. Αλλά πλέον η Ρωσική κυβέρνηση είχε ήδη αποδείξει την ικανότητά της. (Οι δημοκρατικοί που εγκαταστάθηκαν μέσα στο Λευκό Οίκο διατήρησαν συνεχή επαφή με τους διαδηλωτές). Οι άνθρωποι είδαν ότι υπερασπίζονταν κάτι περισσότερο από τούβλα. Αυτή η διαπίστωση παρείχε μια ηθική δικαίωση και μεγάλωνε τη δύναμη των υπερασπιστών.

Οργανώνοντας την αντίσταση

Μια κυβέρνηση αντίστασης δημιουργήθηκε αμέσως από το Λευκό Οίκο. Τη δεύτερη μέρα είχαν ήδη αρχίσει να εκτελούν τα καθήκοντά τους από ένα υπόγειο καταφύγιο κοντά στο Σβέρντλοφσκ μερικά χιλιόμετρα από τη Μόσχα. Παράλληλα προσπαθούσαν να πετύχουν την επιστροφή της Ρωσικής κυβέρνησης. Αυτά τα μέτρα βασικά μείωναν τη σημασία της κατάληψης του Λευκού Οίκου και πίεζαν τους πραξικοπηματίες να καθυστερήσουν τα σχέδιά τους. Σ' αυτές τις προσπάθειες μια άλλη μέθοδος μη βίαιης αντίστασης έγινε σαφής: η οργάνωση μιας παράλληλης δομής εξουσίας.

Η πρώτη νίκη έδωσε κουράγιο στο μαζικό κίνημα αντίστασης. Μέσα σ' αυτό το κλίμα η Ρωσική κυβέρνηση επέδειξε μεγάλη ψυχραιμία και ικανότητα. Η κεντρική της γραμμή ήταν η ολική ανυπακοή στους πραξικοπηματίες και η μη χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας. Εισακούοντας στο κάλεσμα του Γιέλτσιν για γενική απεργία, μια σειρά από οργανισμούς σε πολλές περιοχές της χώρας σταμάτησαν να δουλεύουν από την επόμενη κιόλας μέρα. Αυτό έγινε παρά τον πλήρη αποκλεισμό των ανεξάρτητων μέσων επικοινωνίας και την απαγόρευση των απεργιών.

Οι υπάλληλοι των απαγορευμένων μέσων μαζικής ενημέρωσης δεν έχασαν το κουράγιο τους. Για παράδειγμα, στη Μόσχα, υπάλληλοι έντεκα απαγορευμένων εφημερίδων ενώθηκαν για να εκδώσουν μια "γενική εφημερίδα" τυπωμένη σε φωτοτυπίες. Μεγάλος αριθμός

φύλλων αυτής της εφημερίδας κολλήθηκαν στους τοίχους, στο μετρό, στις στάσεις λεωφορείων και σ΄ άλλα κεντρικά μέρη. Αυτό ήταν σημαντικό όχι μονο για να γίνει σωστή και άμεση πληροφόρηση. Σ΄ όλη την πόλη, μεγάλες παρέες μαζεύονταν γύρω από τις αφίσες αυτές και αντάλλαζαν απόψεις για τα τελευταία γεγονότα. Είχε μεγάλη ψυχολογική αποτελεσματικότητα και πρόσθετε μια ξεχωριστή νότα στην πόλη. Η ποιότητά τους δε ήταν τόσο καλή ώστε κάθε προσπάθεια να τις σκίσουν ήταν αδύνατη και συνάμα γελοία.

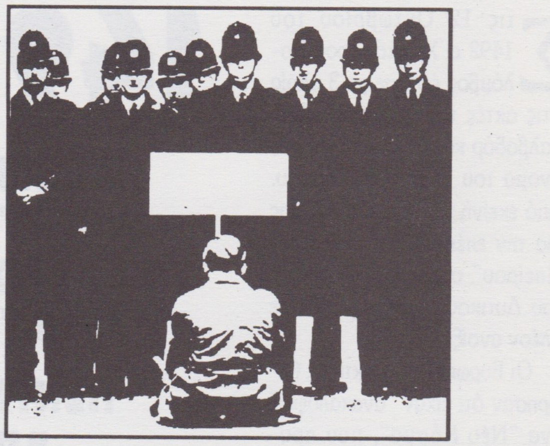
Καταλήψεις και απεργίες στρατιωτών

Επίσης χρησιμοποιήθηκαν και άλλες μορφές μη βίαιης δράσης, όπως η συγκέντρωση και κατάληψη σε κτίρια και οργανώσεις της κυβέρνησης. Εκατοντάδες φοιτητές στρατιωτικών σχολών του υπουργείου Άμυνας κλείστηκαν στους κοιτώνες τους και διακήρυξαν την απροθυμία τους να πάρουν μέρος στην ανατροπή του Γκορμπατσώφ. Οι Μοσχοβίτες αναμειγνύονταν με τους στρατιώτες που έμπαιναν στην πόλη, εφαρμόζοντας έτσι έναν ακόμα σημαντικό τύπο μη βίαιης δράσης. Οργάνωσαν μεγάλες συγκεντρώσεις γύρω από τα στρατιωτικά οχήματα και τα τανκς. Κανείς δεν έδειχνε προσωπικό μίσος για τους στρατιώτες. Τους έδιναν τσιγάρα και φαγητά.

Αυτή η στάσης της καλής θέλησης και η αμεροληψία της πληροφόρησης έδωσαν τέλος στο "πολεμικό πνεύμα" των πραξικοπηματιών. Μια τέτοια δράση δημιούργησε την ανάγκη μιας συνεχούς κίνησης των στρατιωτικών μονάδων που επόπτευαν την πόλη. Οι μονάδες που είχαν πεισθεί από το λαό να μη συμμετάσχουν στο πραξικόπημα αντικαταστάθηκαν από άλλες, καινούργιες.

Στήνοντας οδοφράγματα - η αλλαγή αρχίζει

Τα οδοφράγματα έγιναν με λεωφορεία, φορτηγά και απορριμματοφόρα. Βέβαια, δεν παρουσίαζαν σοβαρά εμπόδια στα τεθωρακισμένα, αλλά ήταν απολύτως ικανά να σταματήσουν τους αντιπάλους έστω και για λίγα λεπτά. Αυτά τα λεπτά ήταν αρκετά για να ενωθούν οι διαδηλωτές με τους στρατιώτες. Άτομα που γνώριζαν τις γλώσσες των μη ρωσικών εθνοτήτων μιλούσαν στους στρατιώτες στις δικές τους γλώσσες στη διάρκεια που τα τανκς προσπαθούσαν να γκρεμίσουν τα οδοφράγματα. Σαν αποτέλεσμα αυτών των συζητήσεων έξι τανκς που διατάχθηκαν να καταλάβουν το Λευκό Οίκο πήγαν με τη ρωσική πλευρά. Κρέμασαν ρωσικές σημαίες στις κεραίες τους και έστρεψαν τα όπλα τους 180 μοίρες μακριά από το Λευκό Οίκο.

Η απάντηση της Μόσχας στην απαγόρευση της κυκλοφορίας ήταν σημαντική. Τη νύχτα της 20ής με 21ης Αυγούστου όταν χτύπησε ο συναγερμός υπήρχαν στους δρόμους της πόλης τόσοι άνθρωποι όσοι πάντοτε μετά τις 11 το βράδυ. Τα δημόσια συγκοινωνιακά μέσα συνέχιζαν να λειτουργούν. Ένας παρατηρητής δεν θα είχε ποτέ πιστέψει ότι υπήρχε απαγόρευση της κυκλοφορίας. Αυτή η συλλογική και ψύχραιμη αντίδραση των Μοσχοβιτών ήταν αποφασιστική για την απόδειξη προς τους πραξικοπηματίες της αποτυχίας των προσπαθειών τους να "βάλουν σε μια τάξη" τη χώρα.

Σήμερα κάποιοι ειρωνευόμενοι λένε ότι αυτό που πρέπει να κάνουμε δεν είναι να δικάσουμε τους συνωμότες, αλλά να τους στήσουμε αγάλματα. Γιατί μέσα σε τρεις μέρες μόνο εξασφάλισαν τη δρομολόγηση θεμελιακών πολιτικών αλλαγών στη χώρα, πράγμα που οι δημοκράτες δεν κατόρθωσαν να πετύχουν μέσα σε έξι χρόνια της πολιτικής της περεστρόικα. Σ΄ αυτή την περίπτωση αξίζουν μεγαλύτερη αναγνώριση. Κανείς πριν απ΄ αυτούς δεν είχε πετύχει τόσο πειστικά και γραφικά να αποδείξει την αποτελεσματικότητα της μη βίαιης κοινωνικής άμυνας.

*(Μετάφραση: **Άννα Κουτσοπούλου**)*

1492-1992

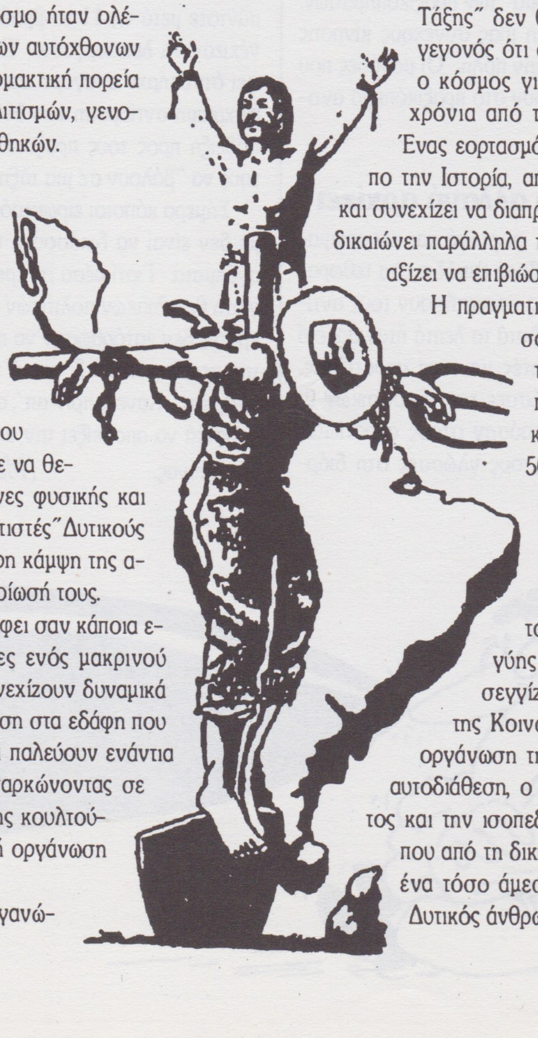
ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΝΔΙΑΝΟΥΣ

ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΦΑΓΗΣ

του Σάκη Γ. Παπαδημητρίου

Στις 12 Οκτωβρίου του 1492 ο Χριστόφορος Κολόμβος έφτασε με 3 πλοία στις ακτές του σημερινού Σαν Σαλβαδόρ και το κατέκτησε στο όνομα του ισπανικού θρόνου. Από εκείνη τη στιγμή, ο δρόμος για την επέκταση της ˝Γηραιάς Ηπείρου˝ στα παρθένα εδάφη του Δυτικού Ημισφαιρίου είχε πλέον ανοίξει.

Οι Ευρωπαίοι κατακτητές θεώρησαν ότι είχαν ˝ανακαλύψει˝ ένα ˝Νέο Κόσμο˝, που προσφερόταν για καταπάτηση και εκμετάλλευση. Η μισαλλοδοξία, ο θρησκευτικός φανατισμός και η ˝υλιστική˝ αντίληψή τους για τον κόσμο δεν τους επέτρεψε να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν τις αναρίθμητες κουλτούρες και τους υψηλούς πολιτισμούς των λαών που ζούσαν εκεί διάσπαρτοι επί 14000 χρόνια τουλάχιστον πριν την άφιξή τους. Η επαφή του ˝λευκού πολιτισμού˝ με τον ινδιάνικο κόσμο ήταν ολέθρια. Απότο 1492 και ύστερα, η ιστορία των αυτόχθονων ανθρώπων της Αμερικής ακολουθεί μια τρομακτική πορεία από συνεχείς διωγμούς, καταστροφές πολιτισμών, γενοκτονίες, εκτοπισμούς και καταπατήσεις συνθηκών.

Σήμερα, 500 χρόνια μετά και ενώ η γενοκτονία συνεχίζεται, οι εκατοντάδες αυτόχθονες εθνότητες, που έχουν χάσει ως τώρα τουλάχιστον 60 εκατομμύρια ανθρώπους, αντιμετωπίζουν μια μεγάλη πληθυσμιακή συρρίκνωση και φοβερά δύσκολες συνθήκες διαβίωσης.

Ωστόσο, η ψυχική δύναμη και η περηφάνια αυτών των ανθρώπων είναι κάτι που συναντιέται πολύ σπάνια και δεν θά ΄πρεπε να θεωρήσουμε σαν τυχαίο γεγονός ότι 5 αιώνες φυσικής και πολιτιστικής εξόντωσης από τους ˝εκπολιτιστές˝Δυτικούς δεν στάθηκαν ικανοί να πετύχουν την πλήρη κάμψη της αντίστασης ή την απόλυτη πολιτισμική αφομοίωσή τους.

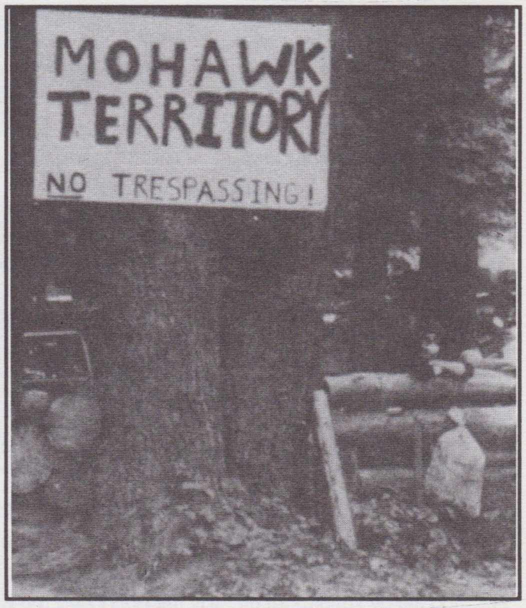
Παρά το μύθο λοιπόν, που τους περιγράφει σαν κάποια ελάχιστα υπολείμματα, παράξενες φιγούρες ενός μακρινού παρελθόντος, οι Ινδιάνοι της Αμερικής συνεχίζουν δυναμικά τον αγώνα τους για επιβίωση και αυτοδιάθεση στα εδάφη που κάποτε ήταν δικά τους. Εξακολουθούν να παλεύουν ενάντια στην εξουσία του Λευκού ανθρώπου, ενσαρκώνοντας σε μεγάλο βαθμό τα βασικά χαρακτηριστικά της κουλτούρας τους: την ελευθερία, την μη-ιεραρχική οργάνωση και την αρμονία με τη φύση.

Στη Λατινική Αμερική οι ινδιάνικες οργανώσεις είναι πολλές σ΄ όλες τις χώρες όπου βρίσκονται Ινδιάνοι, ενώ στο Βορρά το Αμερικάνικο Ινδιάνικο Κίνημα (AIM) αποτελεί μια σημαντική απειλή για τα εξουσιαστικά καθεστώτα των ΗΠΑ και του Καναδά. Μια ανοιχτή πληγή μέσα στην καρδιά αυτού που ο Δυτικός άνθρωπος ονομάζει ˝πολιτισμένο κόσμο˝. Ενός πολιτισμού που η οικοδόμησή του στηρίχτηκε στη βίαιη καταστολή, το δουλεμπόριο, τη γενοκτονία και την οικολογική εξαθλίωση. Δραστηριότητες που απορρέουν από την αρρωστημένη αντίληψη που αποτελεί βασικό στοιχείο της Δυτικής φιλοσοφίας: της ικανότητας του ανθρώπου για πλήρη κυριαρχία πάνω στη φύση. Όμως, είναι γνωστό ότι ˝η ιστορία γράφεται πάντα από τους νικητές˝. Έτσι, στους σημερινούς καιρούς της ˝Νέας Παγκόσμιας Τάξης˝ δεν θα πρέπει να μας δημιουργεί έκπληξη το γεγονός ότι οι ΗΠΑ και μαζί τους ολόκληρος σχεδόν ο κόσμος γιορτάζουν φέτος την επέτειο για τα 500 χρόνια από την ˝ανακάλυψη˝ του ˝Νέου Κόσμου˝. Ένας εορτασμός που διαστρεβλώνει με επαίσχυντο τρόπο την Ιστορία, αποσιωπώντας τις αθλιότητες που διέπραξε και συνεχίζει να διαπράττει ο Δυτικός κυρίαρχος πολιτισμός, και δικαιώνει παράλληλα την αντίληψη ότι ο μόνος πολιτισμός που αξίζει να επιβιώσει είναι ο δικός του.

Η πραγματική πρόκληση λοιπόν, είναι να κατανοήσουμε και να υποστηρίξουμε τους αγώνες των αυτόχθονων μέσα από το συνολικό πλαίσιο του πολιτισμού και της πραγματικής ιστορίας τους, παρά το γεγονός ότι τα 500 χρόνια μυθολογίας μας έχουν εκπαιδεύσει στο αντίθετο.

Το αφιέρωμα αυτό (που φιλοδοξούμε να συνεχιστεί και στο επόμενο τεύχος) έχει σαν στόχο να συμβάλλει, με τη σειρά του, στην ενίσχυση της διεθνούς αλληλεγγύης για τους Ινδιάνους της Αμερικής, προσεγγίζοντας παράλληλα μερικά βασικά ζητήματα της Κοινωνικής Οικολογίας, όπως η μη-ιεραρχική οργάνωση της κοινωνίας, το δικαίωμα των λαών για αυτοδιάθεση, ο αγώνας ενάντια στο συγκεντρωτικό κράτος και την ισοπεδωτική βιομηχανική ανάπτυξη. Ζητήματα που από τη δική του οπτική το Ινδιάνικο Κίνημα θέτει μ΄ ένα τόσο άμεσο και αυθεντικό τρόπο που δύσκολα ο Δυτικός άνθρωπος θα μπορούσε να πετύχει.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΤΩΝ MOHAWK και Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ στη ΛΗΘΗ και στην ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

Πρόσφατα έληξε μια μεγάλη σύγκρουση μεταξύ του έθνους των Μοχώκ και της καναδικής κυβέρνησης στη μικρή πόλη Όκα, στα προάστεια του Μόντρεαλ, στο Κεμπέκ. Η σύγκρουση αυτή είχε αρχίσει τον Ιούλη του 1990 και αφορμή της οι ενέργειες του δημάρχου της Όκα, Ζαν Κελέτ. Φανατικός λάτρης του γκολφ ο ίδιος, πρότεινε την επέκταση του γηπέδου γκολφ της περιοχής του σε βάρος του γειτονικού άλσους του Κεϊνεστέικ. Με δύο "μικρές" λεπτομέρειες: το υπό αμοποίηση άλσος αποτελεί τα 250 και πλέον, τελευταία χρόνια, τόπο λατρείας και πατροπαράδοτο νεκροταφείο των φυλών του έθνους των Μοχώκ.

Αποτελεί μάλιστα και το αρχαιότερο ανθρωπογενές δάσος του Καναδά, μιας και αυτές οι φυλές το δημιούργησαν για να προστατέψουν τους τάφους των προγόνων τους. Επίσης το υπάρχον γήπεδο γκολφ της περιοχής συνορεύει από τη μια μεριά με το άλσος του Κεϊνεστέικ, αλλά από την άλλη καταλήγει σε τεράστιες εκτάσεις άχρηστων και αναξιοποίητων βάλτων. Παρόλα αυτά ο Ζαν Κελέτ προχωρά στις περιέργων ελατηρίων πρωτοβουλίες του, αναγκάζοντας μερικές εκατοντάδες πολεμιστών Μοχώκ, να καταλάβουν το Μάρτη του 1990 το δάσος, να υψώσουν οδοφράγματα και να κηρύξουν την περιοχή "απελευθερωμένη ζώνη πολεμιστών". Κάτω από την πίεση της κοινής γνώμης του ινδιάνικου πληθυσμού, όλο και περισσότερες φυλές υποστηρίζουν το εγχείρημα, ενώ ένα ευρύ κίνημα συμπαράστασης εμφανίζεται στην περιοχή. Οι τοπικές οικολογικές ομάδες για τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και μεμονωμένα άτομα προσφέρουν τη βοήθειά τους, σπάζοντας τον κλοιό, που εντωμεταξύ είχε δημιουργήσει η τοπική αστυνομία γύρω απ΄ το άλσος, προμηθεύοντας τους πολιορκημένους ινδιάνους με τρόφιμα, φάρμακα και ρουχισμό.

Στις 11 Ιούλη, η αστυνομία του Κεμπέκ επιχειρεί την πρώτη επίθεση, με μπουλντόζες, κρανοφόρους και δακρυγόνα. Οι ιθαγενείς απαντούν με πέτρες, ξύλα αλλά και πραγματικά πυρά και την αναγκάζουν να αναδιπλωθεί. Αποτέλεσμα: ένας 30χρονος αστυνομικός, ο Μαρσέλ Λεμέι, νεκρός. Από ΄κει και πέρα αναλαμβάνει ο καναδικός στρατός. Ο αποκλεισμός του άλσους τώρα γίνεται πλήρης καθώς καμιά επαφή με τον "έξω κόσμο" δεν είναι δυνατή. Κάποιες σκέψεις των πρωτοβουλιών συμπαράστασης για εφοδιασμό των πολιορκημένων με τη βοήθεια ιδιωτικών αεροπλάνων που θα πετούσαν τα εφόδια

ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΤΙ-ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΟΥ 1992

International Indian Treaty Council
710 Clayton Str., # 1
San Francisco, CA 94117
Συνδρομή περιοδικού $ 15

Clergy and Laity Concerned (CALC)
222 Decatur St. SE
Atlanta, GA 30303
Γράψτε τους σχετικά με τα έντυπα από τη συνάντηση της Βραζιλίας και το "Rediscovering America" In Formation packet.

South and Meso American-Indian Information Center (SAIIC)
P.O. Box 28703
Oakland, CA 94 604
Τα έντυπα από τη συνάντηση του Κίτο $ 5,00
Συνδρομή $ 15

North American Committee on Latin America (NACLA)
474 Riverside Dr. # 454
New York, NY 10115
Ειδική έκδοση: "Inventing America", Vol. XXIV, No 5, $ 5,00.

πάνω απ΄ το άλσος με αλεξίπτωτα, εγκαταλείπονται γρήγορα. Ο καναδικός στρατός είναι εφοδιασμένος ακόμη και με αντιαεροπορικά βλήματα! Μπροστά στο αυξανόμενο κλίμα τρομοκρατίας και καταστολής, που πλέον καλύπτεται απ΄ τον πρωθυπουργό του Κεμπέκ, Ρομπέρ Μπουρασά, το φάσμα της εξέγερσης διογκώνεται. Η αναγνωρισμένη από το καναδικό κράτος, επίσημη συνέλευση όλων των φυλών, συνέρχεται στις 18 Ιούλη στο Μόντρεαλ και υιοθετεί πλήρως τα αιτήματα και τις ενέργειες των εξεγερμένων. Οι ινδιάνοι της κοντινής περιοχής Κεϊναγουέιν, με μαντήλια στο πρόσωπο και ˝καλάσνικοφ˝ στο χέρι, καταλαμβάνουν τη γέφυρα Μερσιέ που συνδέει τη βιομηχανική ζώνη του Μόντρεαλ με τις εργατικές συνοικίες, κόβοντας στη μέση τη ζωή της πόλης. Αποτελώντας το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στην κατασκευή τέτοιων γεφυρών, η απειλή τους ότι σε περίπτωση αιματηρής επέμβασης θα την τινάξουν στον αέρα, καθώς και οι άλλες δυναμικές ενέργειες, κόψιμο σιδηροδρομικών γραμμών, μαχητικές εκδηλώσεις, καταλήψεις εθνικών οδών και γεφυρών, φαίνεται πως πιάνει τόπο. Μετά μάλιστα και τη δημόσια προειδοποίηση το Λουΐς Στίβενσον, ηγέτη των ινδιάνων Πέγκις της Μανιτόμπα προς την ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Οτάβα, ότι νέα επέμβαση θα προκαλέσει επιδρομές αντιποίνων κατά των στρατηγικών και οικονομικών εγκαταστάσεων της χώρας, τα πράγματα σοβαρεύουν.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση του Μπράιαν Μαλρόνι, προτείνει διάλογο με αντάλλαγμα την παράδοση των όπλων. Ο υπουργός Ινδιάνικων Υποθέσεων, Τομ Σίντον, δηλώνει πρόθυμος να διαπραγματευθεί αλλά ˝όχι με ένα όπλο να με σημαδεύει˝. Οι ίδιοι οι εξεγερμένοι εκμεταλλευόμενοι την ευνοϊκή γι΄ αυτούς κατάσταση με την όλο και μεγαλύτερη δημοσιοποίηση του θέματος, δεν φαίνονται διατεθειμένοι να παρατήσουν τα όπλα. Παράλληλα προχωρούν παραπέρα στις απαιτήσεις τους. Στο στόχαστρο τώρα η συνολική πολιτική του καναδικού κράτους, με την καταστολή, τις διώξεις, τις ˝μυστηριώδεις εξαφανίσεις˝, τις δολοφονίες, τις κραυγαλέες δικαστικές αυθαιρεσίες. Επίμαχες διεκδικήσεις, η αναγνώριση των συμβατικών δικαιωμάτων των ιθαγενών, σύμφωνα με τη διακήρυξη του βρετανικού στέματος το 1763 και όχι με τις μονομερείς αποφάσεις των τοπικών υπαλλήλων της Οτάβα του 1871 και 1877, αλλά και του Ινδιάνικου Νόμου του 1851 της καναδικής κυβέρνησης.

Εντωμεταξύ οι εμφανίσεις ˝αγανακτισμένων λευκών˝ γίνονται συνεχώς δυναμικότερες. Καλυμμένοι πίσω απ΄ τα τεθωρακισμένα του στρατού, πετούν πέτρες, βρίζουν και απαιτούν να τους αφήσουν να δράσουν μόνοι τους για να ˝επαναφέρουν την τάξη˝ (τί σας θυμίζει;). Παράλληλα οι ερυθρόδερμοι που έχουν απομείνει στο Μόντρεαλ καθώς και τα μικρομάγαζά τους, πέφτουν θύματα των ˝πολιτισμένων˝ λευκών. Και ενώ η κατάσταση οξύνεται περισσότερο μέρα με τη μέρα, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ενισχύει τις δυνάμεις της με χίλιους στρατιώτες του 22ου συντάγματος. Στις 30 Αυγούστου του ΄90 τα θωρακισμένα και οι στρατιώτες επιχειρούν την αποφασιστική και εκκαθαριστική έφοδο. Με σαφή εντολή να προελάσουν δίχως να ανοίξουν πυρ παρά μόνο σε περίπτωση αντίστασης, ρίχνουν τα οδοφράγματα, το ένα μετά το άλλο, περικυκλωμένοι από γυναικόπεδα και ειρηνικές διαδηλώσεις. Τα τελευταία 24ωρα οι πολεμιστές έχουν αντικατασταθεί και λεπτομέρειες που βλέπουν το φως της δημοσιότητας στον καναδικό τύπο, αναφέρουν μυστικές συμφωνίες της κυβέρνησης και των φυλάρχων, για φυγάδευση των αρχηγών και των όπλων, με αεροπλάνο προς άγνωστη κατεύθυνση.

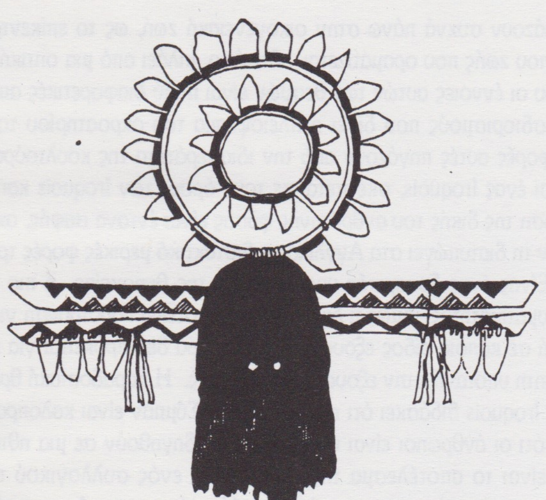
Στις 2 Σεπτέμβρη το ζήτημα φτάνει στον ΟΗΕ και στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Μερικές δεκάδες πολεμιστές όμως εξακολουθούν το αντάρτικο μέσα στο άλσος του Κεϊστέικ. Ακολουθεί ένα φοβερό ανθρωποκυνηγητό με δυνάμεις της αστυνομίας και στρατιωτικά ελικόπτερα. Στις 18 Σεπτέμβρη (Διεθνής Ημέρα για την Ειρήνη) ˝εκκαθαριστική επιχείρηση˝ οδηγεί σε εξάωρες συγκρούσεις στο νησί Τεκαγουίτα με 85 τραυματίες.

Μπροστά στο αδιέξοδο της κατάστασης, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση του Καναδά, αποφασίζει να παίξει το ρόλο του πυροσβέστη, μετά από 3μηνες μάχες και το ρόλο του φιλοϊνδιάνου μετά από χρόνιες διώξεις. Δίνει τη λύση στο πρόβλημα της ιδιοκτησίας του άλσους του Κεϊστέικ, η οποία διεκδικούνταν τόσο από τους ιθαγενείς όσο και από την τοπική δημοτική αρχή της Όκα. Λύση που συνοδεύεται από το απαραίτητο οικονομικό σκάνδαλο που΄τουλάχιστον αφήνει ανέγγιχτους τους αυτόχθονες κατοίκους. Αγοράζει τις βαλτώδεις εκτάσεις που συνορεύουν απ΄ τη μια μεριά με το γήπεδο γκολφ και ανήκουν σε δημοτικό σύμβουλο της Όκα σε τιμή ύψους ρεκόρ και τις δωρίζει στο δήμο για την επέκταση του γηπέδου του. Παράλληλα, αγοράζει σε εξευτελιστική τιμή το άλσος του Κεϊστέικ, ιδιοκτησίας -στα δικά του χαρτιά βέβαια- του δήμου και το παραχωρεί στην ινδιάνικη κοινότητα της περιοχής.

Έτσι, έμειναν όλοι ευχαριστημένοι αλλά πολύ περισσότερο οι φυλές των Μοχώκ. Σύμφωνα με το Native American News Service (Γραφείο Πληροφόρησης για τους αυτόχθονες της Αμερικής) οι ίδιοι οι Μοχώκ πιστεύουν πως πέτυχαν τόσο στον τελικό τους σκοπό, όσο και στο να προκαλέσουν το παγκόσμιο ενδιαφέρον και να κερδίσουν την παγκόσμια υποστήριξη στο δύσκολο αγώνα τους για αυτοκαθορισμό, επιβίωση και αξιοπρέπεια.

Πηγές :
1. ˝Ιός της Κυριακής˝. Κυρ. Ελευθεροτυπία 30/9/90
2. ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ: ˝Utne Reader˝, (Γενάρης-Φλεβάρης 91)
3. Native American News Service

Αλέξης Γαλανίδης

ΙΝΔΙΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΔΥΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΚΟΣΜΟΙ

του John Mohawk*

Πριν από μερικά χρόνια παρακολουθούσα ένα πανεπιστημιακό πρόγραμμα που αποσκοπούσε στην κατανόηση του Ινδιάνικου πολιτισμού. Παρουσιάστηκαν ομιλητές από τον Ινδιάνικο κόσμο απ΄ τους οποίους είχε ζητηθεί να μιλήσουν για τις Ινδιάνικες αξίες. Οι ομιλίες ήταν δυναμικές και επικεντρωμένες στην ανάγκη να διατηρηθούν οι σχέσεις ανάμεσα στην κοινότητα, την οικογένεια, τη φύση και σε μια βαθειά κατανόηση του εαυτού. Το ακροατήριο φάνηκε ικανοποιημένο με τις παρουσιάσεις και ακολούθησε μια συζήτηση.

Ένας από τους ομιλητές ήταν και ο Tom Porter, ένας Mohawk αρχηγός. Μίλησε με ευγλωττία και συναίσθημα για την οικογένειά του, τα παιδιά του και τη γιαγιά του, καταφέροντας να γοητεύσει το ακροατήριο. Μίλησε για την καταπίεση που σημάδεψε τα παιδικά του χρόνια, τα συναισθήματα που δοκίμασε μέσα από εκπαιδευτικά συστήματα που επιτρέπουν στα μη-Αγγλόφωνα παιδιά να γνωρίζουν ότι η ατέλεια στην Αγγλική γλώσσα είναι ένδειξη ανεπάρκειας. Μίλησε για το γενικό κλίμα στην Αμερική και τον Καναδά, όπου η οικογενειακή ζωή είναι εξαιρετικά δύσκολη και κατά συνέπεια η κοινοτική ζωή βρίσκεται υπό απειλή. Μίλησε από τη σκοπιά της δικής του κουλτούρας, της κουλτούρας των Six Nations Iroquois1 (ή αλλιώς Haudenosaunee) και οι περισσότεροι από το Αγγλόφωνο ακροατήριο ήταν φιλικοί, μερικές φορές έδειχναν να μοιράζονται κοινά αισθήματα, ενώ αρκετοί είχαν ολοφάνερα συγκινηθεί.

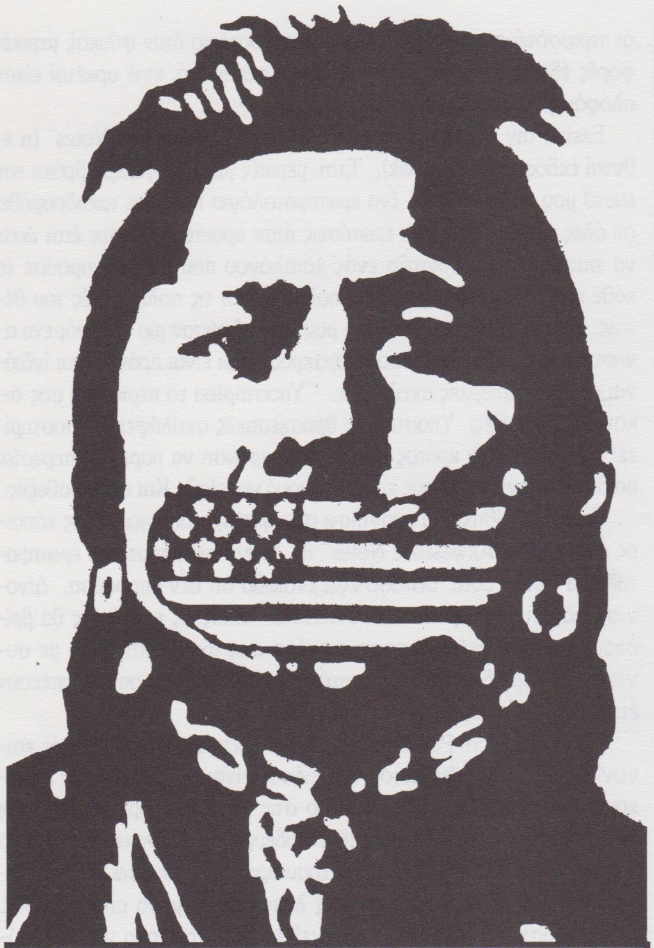
Εκείνη την εποχή ήμουν ο εκδότης του "Akwesasne Notes" (η εθνική έκδοση των Mohawk). Έτσι, μερικές μέρες αργότερα βρήκα τον εαυτό μου να παλεύει μ΄ ένα ερωτηματολόγιο που είχε ταχυδρομηθεί σε όλες τις εκδόσεις. Οι ερωτήσεις ήταν προετοιμασμένες έτσι ώστε να επιτρέψουν τη σύνταξη ενός καταλόγου που θα ταξινομούσε το κάθε περιοδικό ανάλογα με τις πολιτικές και τις πολιτιστικές του θέσεις. Οι ερωτήσεις που διάβαζα μου προκαλούσαν μια αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με το πόσο απομακρυσμένοι είναι πράγματι οι Ινδιάνοι από τις κυρίαρχες αντιλήψεις. "Υποστηρίζει το περιοδικό σας οικογενειακές αξίες; Υποστηρίζει θρησκευτικές αντιλήψεις; Υποστηρίζει την ιδέα ότι το κράτος έχει την υποχρέωση να παρέχει υπηρεσίες παιδικής φροντίδας στους εργαζόμενους γονείς;". Και ούτω καθεξής.

Τελικά αρνήθηκα να απαντήσω στο ερωτηματολόγιο. Ίσως κάποιος άλλος στο "Akwesasne Notes" θα απαντήσει κάποτε σε ερωτηματολόγια σαν κι αυτό, ωστόσο εγώ ένοιωθα ότι δεν μπορούσα. Δίνοντας μια θετική ή αρνητική απάντηση σ΄ αυτές τις ερωτήσεις θα βρίσκαμε το περιοδικό μας καταχωρημένο στις ίδιες κατηγορίες με συντηρητικά περιοδικά που υποστηρίζουν αντιλήψεις οι οποίες απέχουν έτη φωτός σε πνεύμα, από τις δικές μας.

Ο αρχηγός Tom Porter μιλάει για τις αξίες μιας παραδοσιακής κοινωνίας. Οι κοινωνίες αυτού του είδους είναι ποικιλόμορφες και έχουν πολλούς χαρακτήρες, ωστόσο στις μέρες μας βρίσκονται κάτω από εξαιρετική πίεση. Βρίσκονται παγιδευμένες σ΄ ένα συνεχή αγώνα μ΄ αυτό που λόγω έλλειψης καλύτερου όρου θα ονομάσω "εκσυγχρονισμό". Οι ανθρώπινες κοινωνίες λειτουργούν μέσα από θεσμούς. Οι παραδοσιακές κοινωνίες είναι εκείνες όπου τα άτομα για να καλύψουν τις ανάγκες τους στηρίζονται πάνω σε τοπικούς ανθρώπινους θεσμούς (οικογένεια, κοινότητα, ευρύτερες συγγενικές σχέσεις). Αυτές οι κοινωνίες λοιπόν, βρίσκονται σε σύγκρουση με τις κοινωνίες της σύγχρονης εποχής, που οφείλουν τη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους στην άνοδο του έθνους-κράτους. Σ΄ αυτές τις κοινωνίες οι άνθρωποι υπολογίζουν πλέον στους θεσμούς του έθνους-κράτους για την κάλυψη των αναγκών τους.

Πρόκειται μάλλον για έναν υπεραπλοποιημένο ορισμό, όμως είναι αυτός που κατά τη γνώμη μου ισχύει. Είναι αλήθεια ότι παραδοσιακές κοινωνίες έχουν υπάρξει σε διάφορους βαθμούς, επί αιώνες -στην πραγματικότητα χιλιετηρίδες- μετά την ανάπτυξη εθνών-κρατών. Μερικοί παραδοσιακοί θεσμοί, και ιδιαίτερα η εκκλησία, έχουν υποβιβαστεί εκτεταμένα σε εξουσιαστικά καθεστώτα προς όφελος της ιδέας του κράτους το οποίο καταστρέφει την παραδοσιακή κοινωνία. Δεδομένου της τεράστιας πολυπλοκότητας της Ιστορίας -τους πολυποίκιλους τρόπους αυτο-οργάνωσης των παραδοσιακών κοινωνιών, τις διαταραχές τους, τις αιματηρές βεντέτες και τις καταπιεστικές ιεραρχίες που εγκαθιδρύθηκαν σε διάφορες μορφές οικογενειακής και κοινοτικής ζωής- οι παραδοσιακές κοινωνίες έχουν πολλά διαφορετικά πρόσωπα.

Ο Tom Porter μιλάει για την ανάγκη ενίσχυσης και επανοικοδόμησης των παραδοσιακών θεσμών των Iroquois και οι κουβέντες του

Ο αγώνας των Ινδιάνων για αναγνώριση είναι βαθειά συνυφασμένος με την πάλη για επιβίωση και αποκτά πρόσθετη σημασία σε διεθνή επίπεδο. Στον ΟΗΕ μια "Ομάδα Εργασίας Αυτόχθονων Ανθρώπων" συντάσσει τις 31 αρχές της "Παγκόσμιας Διακήρυξης Των Δικαιωμάτων των Αυτόχθονων Ανθρώπων". Η παρουσίαση σχεδιάζεται να γίνει στη Γενική Συνέλευση του 1992. Η αναγνώριση των αυτόχθονων ανθρώπων σαν ξεχωριστές ομάδες θα δώσει το μήνυμα μέσα στα Ηνωμένα Έθνη ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα για αυτοδιάθεση. Ο ενωτικός κρίκος ανάμεσα στα περιβαλλοντικά προβλήματα και τα δικαιώματα των αυτόχθονων έχει επίσης προωθηθεί, από τη "Διεθνή Επιτροπή Αλληλεγγύης για τους Ινδιάνους" και από Ινδιάνικες οργανώσεις με την παρουσίαση μιας μελέτης που θα επιχειρήσει, για πρώτη φορά μέσα στα Ηνωμένα Έθνη, να συνδέσει με κατηγορηματικό τρόπο αυτά τα δύο προβήματα.

Από το Non-Violent Activist

εστιάζουν συχνά πάνω στην οικογενειακή ζωή, ως το επίκεντρο του τρόπου ζωής που οραματίζεται. Ωστόσο, μιλάει από μια οπτική γωνία όπου οι έννοιες αυτών των θεσμών είναι πολύ διαφορετικές από τους προσδιορισμούς που δίνει η πλειοψηφία του ακροατηρίου του. Οι διαφορές αυτές πηγάζουν από την ιδιαιτερότητα της κουλτούρας του. Είναι ένας Iroquois, σκέφτεται με τους όρους των Iroquois και η επίγνωση της δικής του ανθρώπινης φύσης είναι έντονα σαφής, ακόμα κι όταν τη διατυπώνει στα Αγγλικά με διστακτικό μερικές φορές τρόπο.

Είναι ένας δυναμικός υποστηρικτής της θρησκείας -ή πιο σωστά πνευματικότητας- όμως η δική του δεν αποτελεί παρότρυνση για υποταγή σε κάποιο είδος εξουσίας και σίγουρα δεν πρόκειται για κάποια ανόητη υποταγή στην εξουσία του κράτους. Η παραδοσιακή θρησκεία των Iroquois διδάσκει ότι η Φύση και το Σύμπαν είναι καλοπροαίρετα και ότι οι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι να οδηγηθούν σε μια ηθική που θα είναι το αποτέλεσμα της κατάκτησης ενός συλλογικού τρόπου σκέψης σχετικά με τις εμπειρίες του. Η αφήγηση της Δημιουργίας στη μυθολογία των Iroquois, για παράδειγμα, μιλάει για ένα κόσμο που δημιουργήθηκε από δίδυμα πνεύματα, όμως δεν πρόκειται για μια ιστορία σχετικά με το καλό και το κακό. Τα δύο δίδυμα πνεύματα συμμετέχουν από κοινού στη δημιουργία του πραγματικού (φυσικού) κόσμου που βιώνει ο άνθρωπος. Με το δικό του τρόπο το καθένα συμβάλλει εξίσου στον κόσμο που βιώνουμε. Το πρώτο δημιουργεί τον κόσμο της ανερχόμενης ζωής, τον πράσινο και ανθισμένο κόσμο της αναπαραγωγής που γοητεύει τον άνθρωπο. Το δεύτερο δημιουργεί μιαν άλλη, ίσως λιγότερο ελκυστική όψη της ζωής, που περιλαμβάνει πλάσματα όπως τα έντομα και τα αρπακτικά. Ωστόσο τα πλάσματα αυτά είναι εξίσου απαραίτητα για τη συνέχιση της ζωής όπως τη γνωρίζουμε.

Η πνευματικότητα των Iroquois είναι μια άσκηση στην εμπειρία και την κατανόηση του κόσμου όπου ζούμε. Κάθε άτομο είναι από μόνο του υπεύθυνο να συλλογίζεται για το ρόλο του μέσα στο σύμπαν, σε κάθε επίπεδο, περιλαμβανομένου της σχέσης μας τόσο με τον φυσικό κόσμο όπου κατοικούμε, όσο και με τον κοινωνικό που δημιουργούμε.

Υπάρχουν άφθονες διηγήσεις και παραβολές στην Ινδιάνικη προφορική παράδοση. Η καθεμιά έχει σαν στόχο να εισαγάγει τους ανθρώπους σ΄ ένα συλλογικό τρόπο σκέψης σχετικά με την πραγματικότητα. Ωστόσο η Ινδιάνικη εμπειρία είναι διαφορετική σε ποιότητα μ΄ αυτήν που βιώνουν οι άνθρωποι στις Δυτικές παραδόσεις. Και αυτό συμβαίνει εξαιτίας ενός πολύ σημαντικού λόγου. Όταν τελειώνει η αφήγηση μιας παραβολής, υπενθυμίζεται στη μάζωξη των Iroquois ότι έχουν ένα μυαλό και την υπευθυνότητα να το χρησιμοποιήσουν για να συλλογισθούν όσα έχουν ειπωθεί. Αμέσως μετά ακολουθεί μια συζήτηση όπου όλοι οι παρευρισκόμενοι μιλάνε γι΄ αυτό που νοιώθουν και για το πώς προσεγγίζουν το υλικό που παρουσιάστηκε. Μ΄ αυτόν τον τρόπο οι άνθρωποι ενθαρρύνονται να κάνουν δικό τους κτήμα το σύνολο της κοσμοθεώρησης. Αντίθετα, στη Δυτική παράδοση το υλικό παρουσιάζεται και αναλύεται. Κατόπιν οι άνθρωποι διδάσκονται τί σημαίνει και πώς θα πρέπει να σκέφτονται και να συμπεριφέρονται. Δεν υπάρχει καμία απαίτηση να σκεφτούν από μόνοι τους. Η σκέψη είναι το προνόμιο των "ειδικών", άνθρωποι διορισμένοι γι΄

αυτόν τον σκοπό, ενώ το χρέος του Κοινού Ανθρώπου είναι να πράξει σύμφωνα με τις οδηγίες που του δόθηκαν. Τον ίδιο χαρακτήρα έχει τόσο η θρησκεία όσο και η κυβέρνηση. Παρά το νομικό τους διαχωρισμό, το πνεύμα τους έχει ρίζες στην ίδια συλλογιστική.

Τα θεμέλια της δημοκρατίας στον κόσμο των Iroquois πηγάζουν από εκείνη την αντίληψη που ζητάει από τους ανθρώπους να είναι από μόνοι τους υπεύθυνοι για τη δική τους σκέψη. Τη στιγμή εκείνη που οι άνθρωποι εγκαταλείπουν την υπευθυνότητά τους να σκέφτονται από μόνοι τους, έχουν αυτομάτως υποβαθμίσει το νόημα και τη λειτουργία της δημοκρατίας. Στον κόσμο των Iraquois οι άνθρωποι δεν επιτρέπουν στους άλλους να σκέφτονται στη θέση των ιδιων. Κι αυτή είναι (στην πιο σαφή της έννοια) η αρχή όπου βασίζονται οι παραδοσιακές κοινωνίες, οι οποίες βρίσκονται σε μεγάλη αντίθεση με τους σύγχρονους θεσμούς.

Είναι ψυχολογικά υγιές να αντικρίζουν οι άνθρωποι το Σύμπαν σαν μια καλοπροαίρετη δύναμη. Το αντίθετο σημαίνει το να θεωρούν ότι το Σύμπαν είναι ένας ανοργάνωτος χώρος, ένας παράλογος "αγριότοπος". Τέτοιου είδους άνθρωποι θα αποφανθούν ότι πρέπει να επιβάλλουν "τάξη" σ' αυτό το χώρο, μια λογική πειθαρχίας. Θα "δαμάσουν" τον αγριότοπο και θα υιοθετήσουν μια ηθική, όχι μόνο τεχνητή, αλλά και οικολογικά ανεύθυνη. Από τη στιγμή λοιπόν, που οι άνθρωποι αποδέχονται την ιδέα ότι η φύση είναι παράλογη, απειλητική και χωρίς τάξη, τότε σταματούν πλέον να συλλογίζονται γι' αυτήν και ξοδεύουν την ενέργειά τους συλλογιζόμενοι την τάξη. Αυτοί οι άνθρωποι είναι ικανοί να υποστηρίξουν θεσμούς που επιτρέπουν και ενθαρρύνουν δραστηριότητες οι οποίες αλλοιώνουν τις βασικές τους σχέσεις με τη φύση, περιλαμβανομένου την ποιότητα του νερού, την ανάπτυξη των δασών και ούτω καθεξής.

Οι παραδοσιακές κοινωνίες αποκτούν οντότητα σ' ένα συγκεκριμένο τόπο. Με άλλα λόγια, οι περισσότερες παραδοσιακές κοινωνίες είναι αυτόχθονες, με την έννοια ότι πιστεύουν πως ανήκουν στο συγκεκριμένο τόπο όπου κατοικούν, είτε πρόκειται για μια έρημο ή ένα τροπικό δάσος ή μια δασώδης έκταση των βορειοανατολικών Η.Π.Α. Η μια γενιά μετά την άλλη αναλώνει ενέργεια συλλογιζόμενη το τί σημαίνει να είναι άνθρωποι του δάσους ή της ερήμου και αυτή η πορεία της σκέψης αναπτύσσει την αίσθηση της διατήρησης του οικοσυστήματος. Μια αίσθηση όχι μόνο υγιής αλλά και απαραίτητη για την επιβίωση. Αντιλαμβανόμαστε εύκολα τη διαφορά που έχει το αποτέλεσμα του συγκεκριμένου τρόπου σκέψης, σε σχέση μ' ένα λαό που καταναλώνει το χρόνο του συλλογιζόμενος τί σημαίνει να αποτελεί έναν έθνος-κράτος το οποίο διεκδικεί την ηγεμονία πάνω σε ερήμους και σε ακτές, ανάμεσα σε δίκτυα ποταμών με εξαιρετικά διαφορετική σύνθεση και οροπέδια.

Οι παραδοσιακές κοινωνίες δημιουργούν και υποστηρίζουν θεσμούς που αντανακλούν τις αξίες της ζωής σ' ένα συγκεκριμένο περιβάλλον. Όλες οι παραδοσιακές κοινωνίες που γνωρίζω και υποψιάζομαι όλες οι αυτόχθονες παραδοσιακές κοινωνίες είναι θεμελιωμένες πάνω σε θεσμούς που προσδιορίζονται από τη συγγένεια. Κι αυτό δε σημαίνει απαραίτητα συγγένεια αίματος. Ανάμεσα στους Iroquois η συγγένεια καθορίζεται από το κλαν. Οι άνθρωποι μπορούν να υιοθετηθούν μέσα σε κλανς και τα κλανς μπορεί να εκτείνονται μέσα σε άλλες εθνικές ομάδες. Το κλαν του Λύκου των Mohawk, που είναι γεωγραφικά η περισσότερο ανατολική εθνότητα των Iroquois, θεωρείται σαν ένα με το κλαν του Λύκου του Seneca, την περισσότερο δυτική εθνότητα. Το κλαν είνα ένας κοινωνικός θεσμός που διακηρύσσει μια ιδεολογία συγγένειας, η οποία όμως είναι επίσης βασισμένη σε μια ιστορική πραγματικότητα.

Οι Iroquois ακολουθούν το ίδιο πρότυπο και στο θεσμό για τη λήψη αποφάσεων. Το Μεγάλο Συμβούλιο των Iroquois (που είναι και το ανώτερο όργανο) αποτελείται από τους αρχηγούς όλων των κλαν, οι οποίοι συνέρχονται για να ακούσουν τα θέματα και να χρησιμοποιήσουν την καλύτερη συλλογιστική τους για την επίλυση των προβλημάτων. Το Συμβούλιο λειτουργεί με την παράδοση της ομόφωνης συναινετικής λήψης αποφάσεων. Αφού έχουν πάρει τις καλύτερες δυνατές πληροφορίες, οι αρχηγοί μοιράζονται τη συλλογική σκέψη τους πάνω στο θέμα μέχρι "να φτάσουν σε ένα μυαλό".

Οι διαβουλεύσεις των Συμβουλίων και των κοινοτικών συνελεύσεων διέπονται από το ίδιο πνεύμα που υπάρχει μέσα στα πιο σημαντικά παραδοσιακά διδάγματα. Ο σεβασμός απέναντι στη διαφορετική άποψη και η επιθυμία για ένα αποτέλεσμα που δεν θα αντιβαίνει το βαθύ

Καθώς οι αυτόχθονες κάτοικοι αγωνίζονται για την κατάκτηση των δικαιωμάτων τους, αντιμετωπίζουν παράλληλα τον κίνδυνο να θαφτούν ζωντανοί από βιομηχανικά απόβλητα και τοξικά κατάλοιπα. Η Waste Tech Services Inc., παράρτημα της Amoco Oil στο Colorado, είναι μια από τις πολλές εταιρίες που έχουν πρόσφατα προσπαθήσει να προσεγγίσουν τις Ινδιάνικες εθνότητες, με προτάσεις για την κατασκευή ογκωδών και επικίνδυνων αποθηκών με τοξικά καθώς και κλίβανους αποτέφρωσης, στους καταυλισμούς τους (reservations).

Οι Ινδιάνικοι καταυλισμοί έχουν εξελιχθεί σε εύκολους και βολικούς στόχους για τις βιομηχανίες τοξικών, καθώς εξαιρούνται από τους πολιτειακούς κανονισμούς προστασίας του περιβάλλοντος, οι οποίοι τείνουν να γίνουν αυστηρότεροι από αυτούς της Ομοσπονδιακής διοίκησης (όπου υπάγονται τα Ινδιάνικα εδάφη). Το "Γραφείο Ινδιάνικων Υποθέσεων" θεωρεί αυτές τις προτάσεις σαν τρόπους βελτίωσης της θέσης των αυτόχθονων ανέργων και της οικονομικής τους κατάστασης...

Από το περιοδικό "Utne Reader", Ιαν.-Φεβρ. 1991.

ꭱꮖꭿꭹꮑꮴ

Ε λο χι γχι νε τσε

Η Γή είναι η μητέρα μας

Μια μελέτη του 1990 πάνω στη δημογραφία των αυτόχθονων δείχνει ότι σε κάθε είδος φυτού ή ζώου προς εξαφάνιση αντιστοιχούν 5 περίπου πολιτισμοί Ινδιάνων της Αμερικής που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν. Οι αυτόχθονοι πληθυσμοί κατέχουν το υψηλότερο ποσοστό φτώχειας σ' ολόκληρες τις ΗΠΑ, ενώ το ποσοστό αυτοκτονιών ανάμεσα στους αυτόχθονες είναι διπλάσιο σε αναλογία από αυτό του υπόλοιπου πληθυσμού.

Σε αναφορά με το 1992 ο Antonio Gonzales από τη "Διεθνή Επιτροπή Αλληλεγγύης για τους Ινδιάνους" (International Indian Treaty Council) παρατήρηση: "Είναι σα να ζητάς από τους Εβραίους να γιορτάσουν τα γενέθλια του Χίτλερ".
Από το "Resisting The New World (Order), περιοδικό Non-Violent Activist, July/August 1991.

σεβασμό για τη φύση, απαιτούν ηθικές αντιλήψεις και πρακτικές μέσα από τις οποίες θα κοινωνικοποιηθούν οι άνθρωποι.

Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων στους Iroquois, για παράδειγμα, ο κάθε ομιλητής ή ομιλήτρια είναι ελεύθερος/-η να μιλήσει μέχρι να πει όλα όσα έχει να πει. Από την άλλη μεριά το εθιμοτυπικό θέλει τους ομιλητές να είναι σύντομοι και επί του θέματος. Όλοι οφείλουν να δώσουν την πλήρη και αδιάσπαστη προσοχή τους στον ομιλητή. Είναι τα άτομα αυτά που μιλάνε για τα διάφορα θέματα και όχι οι προσωπικότητες. Τελικά είναι δύσκολο να εκφράσει κανείς το πώς ακριβώς λειτουργεί, ωστόσο ο λαός των Iroquois είναι κοινωνικοποιημένος έτσι ώστε να μην νοιώθει άνετα μπροστά σε στομφώδεις και εξουθενωτικές αγορεύσεις. Για παράδειγμα, το είδος των ομιλιών που δίνουν οι Αμερικανοί Ευαγγελιστές θα θεωρούνται άσχημη συμπεριφορά και κατά κάποιο τρόπο προσβλητική απέναντι στους ανθρώπους που προτιμούν να ασχολούνται με συγκεκριμένα θέματα και σαφείς πληροφορίες και επιθυμούν να σκέφτονται μόνοι τους παρά να αφήνουν άλλους να το κάνουν γι΄ αυτούς.

Ο αρχηγός Porter μιλάει για την ανάγκη ισχυρών οικογενειακών αξιών και πνευματικής αναζωογόννησης, για υπευθυνότητα απέναντι στην κοινότητα και για ένα βαθύ σεβασμό απέναντι σ΄ αυτό που στις μέρες μας ονομάζεται οικολογία. Στην ορολογία των Iroquois όλες αυτές οι ιδέες όχι μόνο βρίσκονται σε απόλυτη συμφωνία, αλλά είναι ομοιογενείς μ΄ έναν τρόπο που το μεγαλύτερο μέρος της Δύσης χρειάζεται πολύ δρόμο για να τον φτάσει. Οι συζητήσεις του σχετικά με το ρόλο της διακυβέρνησης περιστρέφονται γύρω από τις υπευθυνότητες που έχει αυτή απέναντι στους ανθρώπους και όχι αντίστροφα. Οι αντιλήψεις του σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και σχετικά με τους θεσμούς που ανταποκρίνονται πραγματικά στις ανθρώπινες ανάγκες για ανατροφή, για ψυχολογική ασφάλεια, για την αίσθηση ότι ανήκουν σε μια κοινότητα και ένα τόπο, αγγίζουν βαθειά πολλούς από τους ακροατές του.

Οι ιδέες αυτές πρέπει να έχουν μια θέση μέσα στο σύγχρονο προοδευτικό κόσμο. Δεν είναι αποδεκτή η άποψη ότι οι άνθρωποι που υποστηρίζουν την οικογενειακή ζωή υποστηρίζουν και τις στρατιωτικές δαπάνες. Πρέπει να υπάρξουν άνθρωποι που θα σκεφτούν βαθειά για τις ευθύνες της διακυβέρνησης και για μια πολιτική ημερήσια διάταξη που θα αποδώσει τον πρώτο ρόλο στην ανθρώπινη ψυχική και πολιτιστική ανάπτυξη, μακριά από τα συμφέροντα της συγκεντρωτικής κρατικής εξουσίας. Κατά τη γνώμη μου, η οικογένεια μπορεί να παίξει ένα σημαντικό ρόλο σ΄ αυτά τα ζητήματα, ένα προοδευτικό θετικό ρόλο σαν ένας θεσμός που υποστηρίζει κοινωνικούς στόχους. Απαιτείται αρκετή σκέψη γύρω από το πώς θα έμοιαζε μια τέτοια οικογένεια, αν θα λειτουργεί με αποκλειστική βάση τη συγγένεια ή κάτι διαφορετικό.

Ωστόσο το γεγονός ότι η σημερινή διανόηση υιοθέτησε σε μεγάλο βαθμό την ιδεολογία του κράτους, εγκαταλείποντας το θεσμό της οικογένειας, ήταν μια από τις μεγαλύτερες τραγωδίες της εποχής μας και δείχνει επίσης ότι το μεγαλύτερο μέρος της Αμερικάνικης διανόησης ήταν εναντίον της παραδοσιακής κοινωνίας.

Είναι απαράδεκτο το γεγονός ότι ολόκληρος ο κόσμος των συναισθηματικών σχέσεων με το σύμπαν και οτιδήποτε είναι πνευματικό α-

ποτελεί αποκλειστική ιδιοκτησία ενός πολιτικο/θρησκευτικού κυκλώματος το οποίο είναι υπέρ της προσευχής (δηλ. του ελέγχου της σκέψης) στα σχολεία. Οφείλουμε να επανεξετάσουμε το ρόλο του ανθρώπου μέσα στο σύμπαν και να επιδιώξουμε τη δημιουργία θεσμών, μέσα από τους οποίους οι άνθρωποι θα πετύχουν κάποια μορφή κοινωνικοποίησης που θα τους ενθαρρύνει να δράσουν με συλλογικό τρόπο και προς όφελός τους, τόσο οικολογικά όσο και πνευματικά.

Θα ήθελα πάρα πολύ να δω αυτά τα βήματα να γίνονται. Οι ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο που αρνήθηκα να απαντήσω ήταν δυστυχώς σχετικές επειδή αντιλαμβάνονται την τάξη του κόσμου μ΄ έναν τέτοιο τρόπο ώστε να αντανακλούν μια πραγματικότητα εξαιρετικά επίπονη και τρομακτική. Βρίσκω τον εαυτό μου να συμφωνεί σε πολλά θέματα με τους ριζοσπάστες πολιτικούς για λόγους τελείως διαφορετικούς από τις αξίες που αυτοί υπογραμμίζουν. Βρίσκω τον εαυτό μου μακριά από το πνεύμα πολλών από αυτούς και πιστεύω ότι ένα μεγάλο μέρος της σκέψης τους γύρω από τους θεσμούς χρειάζεται επαναξιολόγηση. Γι΄ αυτό το λόγο μπορώ και έρχομαι σε συμφωνία μαζί τους πάνω σε πολλά θέματα οικολογίας και ειρήνης, αλλά πολύ σπάνια όταν αυτά αφορούν βασικούς κοινωνικούς στόχους.

Ο αρχηγός Porter αγγίζει όλους αυτούς τους ανθρώπους, είτε είναι ριζοσπάστες, είτε εργάτες ή φοιτητές. Κι αυτό συμβαίνει επειδή βρίσκει μια κοινή χορδή, ένα κομμάτι ανθρωπιάς που περνάει μέσα από τη γλώσσα και την κουλτούρα και τους οδηγεί σε μια περιοχή όπου η σκέψη είναι κοινή.

Οι προοδευτικοί στοχαστές μπορούν να μάθουν μέσα από αυτό κάτι που θα μπορούσε ενδεχομένως να αποτελέσει το έναυσμα για ένα αληθινό ανθρωπιστικό κίνημα, που δεν θα είναι τόσο σκληρό και αλλοτριωτικό όπως ο ανθρωπισμός που επικρατεί σήμερα.

Μετάφραση: ***Σάκης Γ. Παπαδημητρίου***

1 Τα Έξη Ιροκέζικα Έθνη. Πρόκειται για μια Συνομοσπονδία που ιδρύθηκε στα μέσα του 16ου αιώνα και αποτελείται από τα έθνη των Mohawk, Seneca, Onodaga, Cayuga, Tuscarora και Oneida (Σ.τ.Μ.).

* Το κείμενο αυτό περιέχεται στο βιβλίο "Renewing the Earth - The promise of Social Ecology" (Green Print, 1990), μια συλλογή άρθρων με επιμέλεια του John Clark. Ο John Mohawk είναι ένας Ινδιάνος δάσκαλος, συγγραφέας και ακτιβιστής. Υπήρξε εκδότης του "Akwesasne Notes", μια από τις πιο σημαντικές εκδόσεις των Ινδιάνων της Β. Αμερικής και τώρα εκδίδει το "Weekly Report" του Indegenous Press Network. Δίνει επίσης διαλέξεις στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικολογίας στο Vermont.

ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΝΔΙΑΝΟΥΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

- "Το Κίνημα των Ινδιάνων στις ΗΠΑ, 1968-78", *ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ*
- "Το ζήτημα των Ινδιάνικων Εδαφών στη Βραζιλία", *ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ*
- "Η Ινδιάνικη Αμερική", *ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ*
- "Οι Σαντινίστας και οι Ινδιάνικες μειονότητες στη Βραζιλία", *ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ*
- "Το αντάρτικο των Ινδιάνων στην Κολομβία", *ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ*
- "Η εξέγερση των Ινδιάνων Mohawk", *ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ*
- "Το βιβλίο των Ινδιάνων", *επιμ. Λεωνίδας Χρηστάκης, Εκδ. ΚΑΚΤΟΣ*
- "Τζερόνυμο. Τα απομνημονεύματα ενός Ινδιάνου επαναστάτη", *εκδ. ΕΛ. ΤΥΠΟΣ*
- "Μνήμες Φωτιάς", *Εδουάρδο Γκαλεάνο, 2 τόμοι, εκδ. ΕΞΑΝΤΑΣ*
- "Η καταστροφή των Ινδιάνων", *Βαρθολομαίος Ντε Λας Κάζας, εκδ. ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ*
- "Ινδιάνικη Ποίηση - Στα ίχνη του ανέμου", *οδός Πανός, εκδ. ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ*
- "Ο Κόσμος των Ίνκας", *Bertrand Flornoy, εκδ. ΚΑΚΤΟΣ*
- "Φωνές Προγόνων", *Νταϊάνι Γουαχου, εκδ. ΚΑΚΤΟΣ*
- "Το Κίνημα για την κατάκτηση των δικαιωμάτων των Ινδιάνων" *και* "Ανακάλυψη ή καταπάτηση", *στο ΕΚΤΟΣ ΟΡΙΩΝ, τ. 2.*
- "Το τέλος του Ινδιάνικου Καλοκαιριού", *στους ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΤΗΣ ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΥ, τ. 2.*
- "Πέντε αιώνες από την άφιξη του Κολόμβου στην Αμερική", *στο ΜΑΥΡΟ ΡΟΔΟ, τ. 1.*
- "Χορεύοντας με τον Λευκό Άνθρωπο" *και* "Στα βήματα του Σαμάνου", *στην ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΟΛΗ, τ. 27.*
- "Ινδιάνοι: Ο δρόμος των δακρύων", *στην ΙΣΤΟΡΙΑ, τ. 280.*
- "Η εξέγερση των Ινδιάνων Mohawks ενάντια στη γενοκτονία", *στο Ora Hihil, t. 1.*
- "11 Ιουλίου 1990: Ινδιάνοι", *στο Convoy, τ. 15.*
- "Άκου χλωμοπρόσωπε - Μήνυμα των Ιορκέζων στον Δυτικό κόσμο", *εκδ. ΕΛ.ΤΥΠΟΣ*
- "Η εξουσία των ίσκιων - Ομιλία του αρχηγού Σπάτλ", *εκδ. ΕΛ. ΤΥΠΟΣ*

MAREY BOOKCHIN

Συνέντευξη στον Μιχάλη Τρεμόπουλο

ΝΑ ΞΑΝΑΦΤΙΑΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι ιδέες του Μάρευ Μπούκτσιν έχουν επηρεάσει βαθειά το ριζοσπαστικό οικολογικό κίνημα και στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη. Πρόκειται για έναν ακούραστο άνθρωπο, που συμπληρώνοντας τον Γενάρη τα 71 του χρόνια, έχει να επιδείξει ένα τεράστιο όγκο βιβλίων, άρθρων και δραστηριοτήτων, σε μεγάλο βαθμό άγνωστων στο ελληνικό κοινό. Θεωρείται ο θεμελιωτής του Ινστιτούτου Κοινωνικής Οικολογίας στο Βερμόντ των ΗΠΑ Εκεί τον συναντήσαμε και είχαμε την ευκαιρία για χρήσιμες συζητήσεις, γεύση των οποίων εδώ παρουσιάζουμε.

– Βγάλατε πρόσφατα το βιβλίο "Remaking Society", που θα κυκλοφορήσει και στα ελληνικά. Τί σημαίνει για σας το "Να ξαναφτιάξουμε την Κοινωνία";

– Σήμερα πολλά περιβαλλοντικά και οικολογικά κινήματα προσπαθούν να λύσουν τα οικολογικά μας προβλήματα, προωθώντας μικρές αλλαγές στην κοινωνία, π.χ. με τη θέσπιση νόμων, με την ανακύκλωση, τη διαδήλωση, τη διαμαρτυρία, τα υπομνήματα κ.λπ. Αυτές οι προσπάθειες είναι πολύτιμες, αναμφίβολα. Πολλά από τα δάση σώθηκαν χάρη στις προσπάθειες περιβαλλοντικών ομάδων που ενδιαφέρονται μόνο για την προστασία των δασών. Είναι δυνατόν, στις ΗΠΑ και αλλού, να εμποδιστούν οι κυβερνήσεις να κατασκευάσουν πυρηνικά εργοστάσια με τις διαμαρτυρίες και την κινητοποίηση της κοινής γνώμης. Και υπάρχουν πολλοί "πράσινοι" σε κυβερνητικές ή νομοθετικές θέσεις, που προσπαθούν να περάσουν νόμους για την ποιότητα των τροφίμων, την ατμο-

σφαιρική ρύπανση, τη μόλυνση των υδάτων. Υπάρχουν πολλά τέτοια παραδείγματα. Αυτές οι προσεγγίσεις, όσο σημαντικές κι αν είναι, δεν φτάνουν στη ρίζα των σημερινών οικολογικών προβλημάτων, ούτε και των κοινωνικών. Γιατί, για μένα, αυτα τα δυο πάνε μαζί. Νομίζω ότι η κοινωνία πρέπει ν΄ αναδομηθεί από τη βάση ως την κορφή. Τί εννοώ μ΄ αυτό: Ότι δεν αρκεί απλώς η νομοθεσία ή το σταμάτημα των πυρηνικών αντιδραστήρων ή της κατασκευής νέων αυτοκινητοδρόμων ταχείας κυκλοφορίας. Δεν αρκεί ο καθαρισμός της ατμόσφαιρας ή των νερών εδώ κι εκεί. Στη Ρώμη, π.χ., σήμερα δεν επιτρέπεται η πρόσβαση αυτοκινήτων Ι.Χ. στο κέντρο της πόλης. Όμως ακόμη κι έτσι, η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι φοβερή. Τέτοιες κινήσεις μπορεί να καθυστερήσουν την οικολογική κρίση, στην οποία εισερχόμαστε, μπορεί να επιβραδύνουν το "φαινόμενο του θερμοκηπίου", αλλά δεν πρόκειται να το σταματήσουν. Ο τρόπος οργάνωσης της κοινωνίας, η παραγωγή άχρηστων αγαθών, η εντεινόμενη ανάπτυξη, τα περισσότερα απόβλητα και τα σκουπίδια... Όλα πρέπει ν΄ αλλάξουν. Απαιτείται όχι μόνον μια οικολογική αντίληψη, αλλά μια εντελώς νέα κοινωνία. Η οικολογική κρίση θα είναι μια καταστροφή! Το λέω με την εμπειρία μου 40 χρόνια στο οικολογικό κίνημα. Τα πράγματα ποτέ δεν εξελίχθηκαν τόσο γρήγορα, όσο τα τελευταία 10 χρόνια. Είναι απίστευτο, πόσες καταστροφές έχουν προκληθεί στον πλανήτη, στην ατμόσφαιρα, στους ανθρώπους...

Δεν φτάνουν οι μικρές αλλαγές. Χρειάζεται ν΄ αλλάξουμε ολόκληρη τη δομή της κοινωνίας. Να μπορούμε να ζούμε σε ισορροπία με τη φύση, ακριβώς επειδή θα ζούμε αρμονικά μεταξύ μας. Να πάψουμε να ενδιαφερόμαστε μόνο για το κέρδος... Να ξαναφτιάξουμε τις πόλεις μας, να φτιάξουμε νέους θεσμούς, στη θέση όσων παλιών δεν μας κάνουν, ν΄ αναζητήσουμε νέα τεχνολογία, λιγότερο βλαβερή... Πάνω απ΄ όλα να εξαλείψουμε το σημερινό συνολικό σύστημα κυριαρχίας, που οδηγεί στην ιδέα της κυριαρχίας του ανθρώπου πάνω στη φύση.

– Μπορούμε να δημιουργήσουμε τώρα έναν εναλλακτικό τρόπο ζωής;

– Ναι, υπάρχει εναλλακτικός τρόπος ζωής, που θα μπορούσαμε ν΄ ακολουθήσουμε. Μπορούμε ν΄ αλλάξουμε τρόπο διατροφής, να κόψουμε το κάπνισμα κ.λπ. Περίπου 2,5 εκατομμύρια Αμερικάνοι πεθαίνουν κάθε χρόνο, σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της διατροφής. Δεν λέω ότι δηλητηριάζονται άμεσα, αλλά η διατροφή τους, τους οδηγεί σε καρδιοπάθειες, εμφράγματα, υψηλή πίεση κ.λπ.... Επίσης, καθόμαστε πάρα πολύ. Η πλειοψηφία των Αμερικανών σήμερα δουλεύει σε γραφείο, 9 π.μ. - 5 μ.μ. Δεν κινούμαστε, δεν έχουμε επαφή με τη φύση, αλλά την παρατηρούμε μόνον απ΄ το παράθυρο του αυτοκινήτου.

Άρα πρέπει να διατρεφόμαστε διαφορετικά, να κινούμαστε διαφορετικά, ν΄ αναπτύξουμε νέες κοινότητες, τώρα!... Πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί και στο τί τρώμε και στο τί αγοράζουμε. Ας μην υποστηρίζουμε το σύστημα τόσο πολύ! Ας μην αγοράζουμε αυτά τα σαράβαλα που πουλάνε! Αν θέλουμε όχημα, ας είναι ένα απλό αυτοκίνητο. Πρέπει ν΄ αναπτύξουμε νέες στάσεις απέναντι στους άλλους κι απέναντι στη φύση. Κι αυτό πρέπει να γίνει τώρα γιατί η αλλοτρίωση και η αποξένωση παίρνουν τεράστιες διαστάσεις. Να επιστρέψουμε στη φύση μ΄ όποιον τρόπο μπορούμε, ακόμη κι αξιοποιώντας τους κήπους των σπιτιών μας -εδώ στην Αμερική πολλά σπίτια έχουν κήπους.

Όλ΄ αυτά πρέπει να γίνουν τώρα γιατί ο σημερινός τρόπος ζωής, στις κυριότερες βιομηχανικές χώρες του κόσμου, είναι καταστροφικός.

– Υπάρχουν βέβαια και τα προβλήματα στις σχέσεις των δύο φύλων. Τί καινούργιο, πιστεύετε ότι έφερε ο φεμινισμός στη ζωή μας;

– Το σπουδαιότερο που έκανε ο φεμινισμός ήταν να διδάξει τις γυναίκες, κι όχι μόνον αυτές, αλλά και τους άνδρες, ότι υπάρχει ένα πράγμα που λέγεται ιεραρχία. Όπως είναι η κυριαρχία των ανδρών πάνω στις γυναίκες. Κάτι που θα μπορούσε να υπάρχει και στις λεγόμενες σοσιαλιστικές ή αναρχικές κοινωνίες. Κι αν ακόμα εξαλείφονταν οι τάξεις, η γυναίκα θα μπορούσε να παραμείνει σε κατώτερη θέση. Μπορεί να μην είχε τότε να υποστεί την εκμετάλλευση, αλλά θα εξακολουθούσε να υφίσταται την κυριαρχία του άνδρα. Κι αυτό όχι μόνο στο χώρο της δουλειάς, αλλά και στο σπίτι, παντού. Ο φεμινισμός αποκάλυψε τη σημασία της ιεραρχίας. Έδειξε ότι δεν χρειάζεται εκμετάλλευση για να υπάρξει κυριαρχία, υποταγή. Πήγε πέρα από τη συνηθισμένη ταξική εκμετάλλευση, με την οποία ασχολήθηκε ο Μαρξισμός και ανέδειξε τη βασικότερη σχέση, αυτή της κυριαρχίας. Γιατί αν οι γυναίκες υφίστανται την ίδια εκμετάλλευση στη δουλειά, όπως και οι άνδρες, στο σπίτι συνεχίζουν να εξουσιάζονται,

από τους άνδρες αυτή τη φορά.

Ο φεμινισμός όμως μπορεί να πάρει και πολύ αντιδραστικές μορφές επίσης. Αυτό δείχνουν οι πρόσφατες εξελίξεις. Η στροφή προς τη "λατρεία της Θεάς", ένας νέος μυστικισμός, ένα είδος θρησκείας με Θεές κ.λπ., με επίκεντρο την "ειδική σχέση της γυναίκας με τη φύση". Έτσι, όπως και η οικολογία, και ο φεμινισμός μπορεί να καταλήξει σε αντιδραστικές ή -τουλάχιστον- οπισθοδρομικές μορφές.

– Αυτός, πιστεύετε ότι είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος για όλα τα "νέα κοινωνικά κινήματα", όπως τ' αποκαλούν οι νεομαρξιστές; Πώς εκτιμάτε τη δράση τους;

– Ήταν πρωταρχικά ο χώρος της κοινωνικής οικολογίας, που μίλησε για τα νέα κοινωνικά κινήματα. Πριν από τον Μαρξισμό. Από την κοινωνική οικολογία εμπνεύστηκε και το φεμινιστικό κίνημα και κυρίως από την ιδέα ότι η κυριαρχία πάνω στη φύση βρίσκεται πίσω από την εξουσίαση των ανθρώπων και ότι, εκτός από την ταξική εκμετάλλευση, υπάρχει η ιεραρχική εξουσίαση. Οι γυναίκες, γύρω από τις έννοιες της κυριαρχίας και της ιεραρχίας, ανάπτυξαν τη φεμινιστική θεωρία. Στον τομέα αυτό πρωτοστάτησε και το Ινστιτούτο για την Κοινωνική Οικολογία.

Η ύπαρξη των "νέων κοινωνικών κινημάτων" δεν είναι κάτι νέο. Εγώ -μιλώντας προσωπικά- πάλευα εναντίον της πυρηνικής ενέργειας στη Νέα Υόρκη το 1956 και το 1961-62. Το ίδιο και πολλοί, που συμφωνούσαν με τις ιδέες της κοινωνικής οικολογίας. Νομίζω ότι πολλοί μαρξιστές δεν καταλαβαίνουν πλήρως τα νέα κοινωνικά κινήματα, ποιές δυνατότητες υπάρχουν και ποιά προβλήματα αντιμετωπίζουν. Ότι αυτά είναι κυρίως αντιιεραρχικά και όχι μόνον αντικαπιταλιστικά, ότι αντιτίθενται σε 15.000 χρόνια ιεραρχίας και όχι μόνο στον καπιταλισμό. Είναι δύσκολο για πολλούς να καταλάβουν τη νέα δυνατότητα που ανοίγουν τα νέα κοινωνικά κινήματα, την καινούργια επαγγελία...

Είμαι όμως πολύ ανήσυχος μ' ό,τι συμβαίνει. Γιατί αυτά τα νέα κοινωνικά κινήματα, με τις τεράστιες ελπίδες που γέννησαν, έχουν σήμερα μολυνθεί από το μυστικισμό, ενώ σε μερικές περιπτώσεις έχουν καταληφθεί από φασίστες (συμβαίνει στις ΗΠΑ, αλλά και στην Ευρώπη). Όμως, και πάλι, το έδαφος είχε προετοιμαστεί από το νέο μυστικισμό. Στις ΗΠΑ, δίπλα στο ουτοπικό μήνυμα της κοινωνικής οικολογίας, τη δημιουργία της νέας οικολογικής κοινωνίας, έχουμε ακριβώς το αντίθετο, ένα "δυστοπικό" όραμα που δημιουργήθηκε από την τάση της "οικολογίας του βάθους" (deep ecology) και άλλες μυστικιστικές οικολογικές τάσεις. Αυτοί αφαιρούν το κοινωνικό στοιχείο της οικολογίας και δίνουν έμφαση στο ψυχολογικό, στην επιστροφή στην "άγρια κατάσταση".

Η κοινωνική οικολογία πρόσφερε ένα όραμα μιας αρμονικής ζωής με τη φύση, με λιγότερη εργασία και λιγότερη αλλοτρίωση, χωρίς να επιστρέψουμε σε καμιάς μορφής μυστικισμό ή ανιμισμό. Η κοινωνική οικολογία είναι ορθολογική (με την καλή, τη διαλεκτική έννοια του όρου), επιδιώκει την ανάπτυξη μιας νέας τεχνολογίας ώστε οι άνθρωποι να μπορούν να δουλεύουν λιγότερο και ν' αναπτύσσουν την προσωπικότητά τους, είναι φυσιοκρατική ως αντίληψη και όχι υπερφυσική. Όμως, τα οικολογικά κινήματα που διαμορφώνονται σήμερα, είναι αντιδραστικά. Τουλάχιστον αυτό συνάγεται, αν δεν δηλώνεται σαφώς. Μας καλούν να σκεφτούμε όπως τα βουνά! Μα τα βουνά δεν σκέφτονται. Είναι μια ανόητη πρόταση. Και πολύ ανθρωπομορφική. Γιατί θα έπρεπε να σκέφτονται τα βουνά; Και πώς θα μπορούσαν! Μας λένε να αισθανθούμε όπως τα δέντρα! Μα δεν είμαι δέντρο! Πώς θα μπορούσα να αισθανθώ όπως ένα δέντρο; Τα δέντρα είναι πολύ απλές μορφές ζωής σε σύγκριση με τον άνθρωπο ή άλλους οργανισμούς. Μας καλούν να διαλύσουμε την ατομικότητά μας, τον εαυτό μας μέσα στο "Κοσμικό Είναι". Μα, δεν ξέρω καν τί είναι αυτό! Μιλούν επίσης με πολύ αντιδραστικούς όρους για σχεδόν θεϊκές ιδιότητες της φύσης. Αλλά δεν νομίζω ότι η φύση μπορεί να είναι υπερφυσική! Είναι μια γελοία έννοια. Είναι μεγάλο πρόβλημα η ευρεία διάδοση τέτοιων απόψεων και στην Αμερική και στον αγγλόφωνο χώρο.

Έτσι, σήμερα, αντί οι φεμινίστριες να επιδιώκουν ένα κοινό μέλλον ισοτιμίας με τους άνδρες, φτάνουν, σε κάποιες περιπτώσεις, να τους μισούν! Κάτι τέτοιο όμως εξυπηρετεί τελικά την αστική τάξη και τους πλούσιους... Οπότε αυτές οι απόψεις γίνονται από μόνες τους πρόβλημα για την οικολογία και το φεμινισμό.

– Είστε ικανοποιημένος από το σημερινό ειρηνιστικό κίνημα;

– Ειρηνιστικό κίνημα σχεδόν δεν υπάρχει σήμερα. Αντίθετα υπάρχει ξενοφοβία, εθνικισμός κι ένα μεγάλο ρεύμα πατριωτισμού, μ' αφορμή τον πόλεμο του Κόλπου. Επίσης και στην Ευρώπη, το κίνημα δεν είναι πια ενεργό. Οι συμφωνίες μεταξύ Ανατολής-Δύσης το κατέστησαν ανενεργό [η συζήτηση γίνεται πριν από την ολοκληρωτική διάλυση της ΕΣΣΔ]. Δεν έχει πια λόγο ύπαρξης το ειρηνιστικό κίνημα, όπως το ξέραμε. Έχει, όμως, το αντιμιλιταριστικό. Όχι μόνο ειρήνη, αλλά ολοκληρωτικός αφοπλισμός, μείωση των στρατών, μείωση της ισχύος του Πενταγώνου: αυτοί είναι μακροπρόθεσμοι στόχοι. Όμως πρέπει να επιδιώξουμε άμεσα την αποστρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, γιατί ο μιλιταρισμός δεν δημιούργησε μόνο μεγάλους στρατούς, αλλά ολόκληρη οικονομία, που παράγει όπλα, βόμβες, αεροπλάνα. Και φυσικά αυτά δεν αποθηκεύονται στη χώρα παραγωγής, αλλά πουλιούνται σ' όλο τον κόσμο. Μια ολόκληρη οικονομία που ονομάζεται "εξοπλισμοί".

Χώρες όπως η Βραζιλία και η Βόρεια Κορέα, γίνονται εξαγωγείς όπλων, ενώ τα πυρηνικά εξαπλώνονται και, σήμερα πια, χώρες όπως το Ισραήλ, το Πακιστάν και η Αλγερία, πιθανότατα, κατέχουν πυρηνικές βόμβες. Αυτό είναι πολύ ανησυχητικό. Αλλά και οι ΗΠΑ συμπεριφέρονται πολύ υποκριτικά. Τη στιγμή που διεξάγουν διαπραγματεύσεις για την ειρήνευση στη Μέση Ανατολή, ταυτόχρονα εφοδιάζουν με όπλα και πυραύλους τις χώρες της περιοχής.

Για να διαλυθεί η μιλιταριστική οικονομία, χρειάζεται να χτυπηθούν δομές που επηρεάζουν άμεσα πολλές ζωές. Όταν π.χ. κλείνει μια στρατιωτική βάση, μια ολόκληρη περιοχή μπορεί να

ξεσηκωθεί, ζητώντας να μην κλείσει, γιατί οι άνθρωποι εξαρτούν τη δουλειά τους και τη ζωή τους απ΄ αυτό. Στην Καλιφόρνια π.χ., τουλάχιστον το 17% του πληθυσμού δουλεύει στην πολεμική βιομηχανία ή προγράμματα που σχετίζονται μ΄ αυτήν. Γι΄ αυτούς τους ανθρώπους πρέπει να βρεθούν εναλλακτικές λύσεις, ώστε να διατηρήσουν το βιοτικό τους επίπεδο, χωρίς να χρειάζεται να φτιάχνουν όπλα και βόμβες.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε, τέλος, ότι αυτοί οι εργαζόμενοι ελέγχονται συχνά από την αστυνομία για το αν έχουν κάποια ριζοσπαστική πολιτική δράση, οπότε, βέβαια, και δεν δουλεύουν ριζοσπάστες στην πολεμική βιομηχανία. Να, ποιό είναι το πρόβλημα της αποστρατιωτικοποίησης...

– Στο ριζοσπαστικό ειρηνιστικό κίνημα υπάρχουν κάποιες σημαντικές μορφές. Ποιά η γνώμη σας για τους: Γκάντι, Τολστόι, Θορώ, που επίσης μίλησαν υπέρ της μη βίας και της κοινωνικής ανυπακοής;

- Τους θαυμάζω όλους. Και τον Θορώ, κι ας υποστήριζε τον Τζων Μπράουν. Τον άνθρωπο που επέδραμε στις αποθήκες όπλων της αμερικάνικης κυβέρνησης και πήρε όπλα για να τα δώσει στους μαύρους σκλάβους. Ο Θορώ δεν ήταν τόσο ειρηνιστής και υποστηριχτής της μη βίας, όσο υπέρμαχος της άμεσης δράσης και της κοινωνικής ανυπακοής.

Ο Τολστόι ήταν χριστιανός. Προσπάθησε να επιστρέψει στις βασικές αρχές της θρησκείας, όπως αναφέρονται στη Βίβλο. Δεν είχε και πολλές σχέσεις με την εκκλησία. Ο Τολστόι ήταν μια φωνή της συνείδησης την εποχή του τσαρισμού και υπήρξε πηγή έμπνευσης για πολλούς.

Ο Γκάντι, τέλος, δεν ήταν μόνον υπέρμαχος της μη βίας. Προσπάθησε να ενθαρρύνει τους Ινδούς να μην εξαρτώνται από την ιμπεριαλιστική Βρετανία και τη Δύση. Προσπάθησε να κάνει τους ανθρώπους να ξαναβρούν τις ρίζες τους και ν΄ αλλάξουν τρόπο ζωής. Γνωστή είναι η προσπάθειά του να κατασκευάζουν οι Ινδοί μόνοι τα ρούχα τους... Πρέπει να τά΄χουμε κι αυτά υπόψη μας. Οι άνθρωποι αυτοί έκαναν κάτι παραπάνω από το να υποστηρίζουν τη μη βία.

Σήμερα η βία δεν είναι ο δρόμος για την κοινωνική αλλαγή. Αν επιδιώκεις σημαντικές αλλαγές, πρέπει να τις κάνεις με τη μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων, πρέπει επίσης να κερδίσεις με το μέρος σου και το στρατό, έτσι ώστε ν΄ αποδυναμωθεί το κατεστημένο. Τα χαρακώματα ανήκουν πια στο παρελθόν. Δεν μπορεί να ξαναγίνει ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος σήμερα. Με τα όπλα που έχουν, θα χαθεί σε δέκα λεπτά. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που θα μπορούσαν ίσως οι άνθρωποι να πάρουν τα όπλα. Όταν π.χ. απειλούνται οι ζωές τους, οι πολιτικές τους ελευθερίες κ.λπ. Όμως και τότε, πρέπει να επιδιώκεται η κινητοποίηση της πλειοψηφίας. Δεν πιστεύω στην τρομοκρατία. Ο τρομοκράτης ενεργεί μόνο για τον εαυτό του. Θέλει ν΄ αντικαταστήσει το λαό. Γενικά, πάντως, είμαι υπέρ της ειρηνικής κοινωνικής αλλαγής, που μπορεί να κερδίσει την πλειοψηφία των ανθρώπων, να κερδίσει ακόμη κι αυτούς τους απλούς στρατιώτες, που δουλειά τους είναι να υπακούν σε διαταγές.

– Στην Αθήνα είχαν γίνει μαζικές διαδηλώσεις εναντίον της επίσκεψης Μπους. Υπήρξαν επεισόδια και "κοκτέιλ μολότοφ". Πώς το σχολιάζετε;

- Χαίρομαι που ακούω πως έγιναν διαδηλώσεις. Θά΄πρεπε να γίνουν. Ο Μπους εκφράζει την ισχυρότερη ιμπεριαλιστική δύναμη του κόσμου. Πάντως εγώ ειλικρινά δεν θα ενθάρρυνα κανέναν να χρησιμοποιήσει "μολότοφ". Το πιο σημαντικό είναι να κατέβει στο δρόμο όσο περισσότερος κόσμος γίνεται. Οι "μολότοφ" δεν βοηθάνε σ΄ αυτό. Καταλαβαίνω και συμμετέχω σε διαδηλώσεις κι όταν αυτές σημαίνουν σταμάτημα της κυκλοφορίας κ.λπ. Όμως δεν μ΄ αρέσει να ρίχνονται μολότοφ. Ούτε εναντίον της αστυνομίας. Θεωρώ ότι οι αστυνομικοί είναι εργαζόμενοι και εκτελούν διαταγές. Βέβαια πολλές φορές γίνονται βίαιοι, όμως και πάλι οι μολότοφ δεν είναι απάντηση. Απάντηση είναι ο κόσμος στους δρόμους. Αυτό το μήνυμα φτάνει παντού. Και στην κυβέρνηση, και στον Μπους. Ενώ όταν ρίχνονται μολότοφ, ο Μπους το εκμεταλλεύεται: "Είναι λίγοι και προσπαθούν ν΄ αποσπάσουν την προσοχή". Ο αμερικάνικος τύπος το εκμεταλλεύεται: "Είναι τρομοκράτες και προσπαθούν να εμποδίσουν την εφαρμογή της Νέας Τάξης Πραγμάτων κ.λπ.". Είμαι λοιπόν υπέρ των μαζικών διαδηλώσεων, δεν βλέπω όμως τη χρησιμότητα κανενός είδους βίας.

– Στη Νότια Ευρώπη υπάρχουν πολλοί αναρχικοί, που υποστηρίζουν αυτού του είδους τη βία...

- Η έννοια αναρχικός είναι τόσο ευρεία, όσο και η έννοια σοσιαλιστής. Όπως υπάρχουν ουτοπικοί σοσιαλιστές, που δεν είναι μαρξιστές, έτσι υπάρχουν και ουτοπικοί αναρχικοί, που δεν αποδέχονται απαραίτητα τη βία. Ανέφερες ήδη ονόματα: Τολστόι, Θορώ, Γκάντι...

– Η Έμα Γκόλντμαν;

- Η Γκόλντμαν ήταν διατεθειμένη να χρησιμοποιήσει βία μερικές φορές. Όμως οι προαναφερθέντες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν σχεδόν ως αναρχικοί. Αλλά δεν πίστευαν στη βία. Πολλοί άλλοι υποστηρίζουν την αμυντική βία, όταν π.χ. απειλούνται οι πολιτικές ελευθερίες... Υπάρχουν όμως και τρομοκράτες επηρεασμένοι από τον Μαρξισμό ή τον Μαοϊσμό π.χ. η RAF στη Γερμανία, οι Ερυθρές Ταξιαρχίες στην Ιταλία. Δεν νομίζω ότι οι αναρχικοί είναι οι κυριότεροι υπέρμαχοι της βίας. Στην Ευρώπη

είναι κυρίως οργανώσεις σαν τις παραπάνω. Ξαναλέω πως είμαι ενάντιον της οποιασδήποτε τρομοκρατίας, γιατί ο τρομοκράτης παίζει το ρόλο που θα έπρεπε να παίξει ο λαός. Αυτός ή αυτή δρα και ο λαός μένει παθητικός, παρακολουθεί. Όμως η κοινωνική αλλαγή μπορεί να γίνει μόνον από το λαό και όχι από λίγους ήρωες ή ηρωίδες.

– Τί σημαίνει "Άμυνα" για σας; Κοινωνική ή εθνική Άμυνα;

- Δεν πιστεύω στο εθνικό κράτος. Πιστεύω στην αρχαιοελληνική ιδέα της "συνομοσπονδίας". Υπάρχει μεγάλη παράδοση και στην Ευρώπη και στην Αμερική, σύμφωνα με την οποία οι κοινότητες συνενώνονται, η εξουσία όμως παραμένει σ΄ αυτές, στο πρωτοβάθμιο επίπεδο. Η μεγάλη αυτή παράδοση φτάνει ως την Ισπανική Επανάσταση του 36-39 ή όπως τη λένε πολλοί τον Ισπανικό Εμφύλιο.

Το κράτος διευθύνει την κοινωνία από τα πάνω, από τα γραφεία των βουλευτών, των υπουργών κ.λπ. Επιβάλλει τους νόμους πάνω στους ανθρώπους. Κι αν ακόμη πολλοί απ΄ αυτούς τους κρατικούς λειτουργούς εκλέγονται, δεν αλλάζει τίποτα. Υπάρχει μια μεγάλη γραφειοκρατία, που δεν την εκλέγει κανείς. Η γραφειοκρατία έχει ή κάνει τους δικούς της νόμους και δεν το μαθαίνει κανένας. Υπάρχει βέβαια κι ο στρατός που καταπιέζει τους ανθρώπους.

Εγώ πιστεύω στη συνομοσπονδία, που σημαίνει ότι οι άνθρωποι οι ίδιοι, όταν το θεωρούν απαραίτητο, σχηματίζουν πολιτοφυλακές κι όχι επαγγελματικούς στρατούς. Η άμυνα θ΄ ανατίθεται στην πολιτοφυλακή (όπως υπάρχει σήμερα στην Ελβετία). Δεν χρειάζεται ο "εθνικός στρατός" των επαγγελματιών. Μπορούν οι ίδιοι οι άνθρωποι να πάρουν τα όπλα και να αμυνθούν, όταν χρειαστεί. Σ΄ αυτή την άμυνα πιστεύω. Ελπίζω μ΄ αυτόν τον τρόπο ν΄ απαλλαγούμε απ΄ τους στρατούς, αργότερα απ΄ τις πολιτοφυλακές και τέλος, απ΄ τα όπλα...

– Είναι ρεαλιστικό κάτι τέτοιο, σήμερα, στην Εποχή του Πολέμου των Άστρων;

- Γι΄ αυτό πρέπει ν΄ απαλλαγούμε κι απ΄ αυτόν! Όταν λέω "να ξαναφτιάξουμε την κοινωνία" δεν εννοώ μόνο τους πολιτικούς θεσμούς. Πρέπει ν΄ απαλλαγούμε από τους στρατούς και την ανάγκη γι΄ αυτούς. Πρέπει ν΄ απαλλαγούμε από τα όπλα και την ανάγκη γι΄ αυτά. Εκτός αν οι άνθρωποι θέλουν να κάνουν σκοποβολή ή να πάνε κυνήγι...

Δεν γίνεται να ξαναφτιάξουμε την κοινωνία, χωρίς ν΄ απαλλαγούμε από τους στρατοκράτες και την πολεμική βιομηχανία. Δεν γίνεται να παραμείνει ο στρατός, όταν τα πάντα γύρω αλλάζουν...

– Πολλοί είναι εναντίον και του κυνηγιού και όλων των όπλων.

- Αυτό είναι διαφορετικό. Δεν είμαι κυνηγός και δεν μ΄ αρέσει το κυνήγι. Προσωπικά δεν τρώω και πολύ κρέας. Όμως αυτό είναι προσωπική επιλογή. Θα ήμουν πολύ ευτυχισμένος αν ζούσα σε κόσμο χωρίς όπλα. Τέτοια κοινωνία επιδιώκω. Όσο για το κυνήγι... Δεν κυνηγώ. Όλοι όσοι ξέρω, δεν κυνηγούν. Πολλοί αγρότες στο Vermont , την περιοχή που ζω, δεν κυνηγούν για να βάλουν το κεφάλι του ζώου ή ένα ζευγάρι κέρατα στον τοίχο. Κυνηγούν για το κρέας. Το καπνίζουν, το συντηρούν κ.λπ. Νομίζω πως αν κάποιος θέλει να κυνηγήσει, αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος.

– Τί σημαίνει θάνατος για σας;

- Τώρα, στα 70 μου, που είμαι πιο κοντά στο θάνατο απ΄ ότι ήμουν όταν γεννήθηκα, τί σημαίνει θάνατος για μένα; Θάνατος σημαίνει ότι επιστρέφεις εκεί που ήσουν πριν γεννηθείς, πριν καν συλληφθείς. Η ζωή είναι ένα υπέροχο και συνάμα τραγικό φαινόμενο. Γιατί οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν και να ζήσουν τόσα πράγματα θαυμάσια ή και άσχημα. Από την άλλη, ο θάνατος δεν υπάρχει. Αυτό που υπάρχει είναι το "να πεθαίνεις". Όταν είσαι νεκρός δεν υπάρχεις πια. Έτσι οι περισσότεροι άνθρωποι μπερδεύουν το θάνατο με το "να πεθαίνεις". Το να πεθαίνεις είναι όταν είσαι άρρωστος, καταλαβαίνεις ότι η ζωή σου φεύγει, αισθάνεσαι το θάνατο...

– Ξέρετε -φυσικά- ότι ένα παλιό σήμα της οικολογίας προέρχεται από το αρχαιοελληνικό Θ, από τη λέξη Θάνατος...

- Ο θάνατος στην ελληνική μυθολογία είναι πραγματικός. Όταν κάποιος πεθαίνει, πάει στον Κάτω Κόσμο, όπου είναι πια μια σκιά· είναι κι αυτό μια μορφή ζωής. Αλλά για μένα ο θάνατος είναι το τέλος της ζωής. Σημαίνει την ανυπαρξία. Αν κάτι μένει πίσω, είναι τα σημαντικά έργα. Αυτά θυμούνται οι υπόλοιποι. Μ΄ αυτόν τον τρόπο συνεχίζει κανείς να ζει.

– Κάποιος μίλησε για "Μπουκτσινισμό". Υπάρχει κάτι τέτοιο τώρα ή θα υπάρξει στο μέλλον;

- Οι άνθρωποι αρέσκονται σ΄ αυτές τις κατασκευές. Θα ήθελα να πιστεύω ότι είπα κάτι καινούργιο, κάτι που δεν είχε ειπωθεί προηγουμένως. Όμως ας είμαστε ειλικρινείς, όλοι στηρίζονται στους προηγούμενους. Έχω επηρεαστεί πολύ από την ελληνική κλασική φιλοσοφία. Έχω μελετήσει για χρόνια τον Αριστοτέλη. Η γερμανική κλασική φιλοσοφία και, ιδιαίτερα, ο Χέγγελ υπήρξε σημαντική πηγή σκέψης για μένα, μάλλον τρόπος σκέψης: η διαλεκτική του Χέγγελ. Έχω επηρεαστεί από τον Μαρξ κι από τον Κροπότκιν και τον Μπακούνιν. Όμως οι εποχές, που αυτοί εργάστηκαν - είτε πριν από 2.500 χρόνια είτε πριν από 100- ήταν διαφορετικές. Είναι απαραίτητο να συνθέσουμε τις ιδέες τους, να τις ενσωματώσουμε και να προχωρήσουμε. Η κοινωνική οικολογία -είτε την πείτε οικοαναρχισμό είτε αλλιώς- προσπαθεί ν΄ ασχοληθεί με το σήμερα και το αύριο. Είμαστε στο τέλος μιας ολόκληρης ιστορικής περιόδου. Όπως ο αρχαίος κόσμος έφτασε στο τέλος του και αντικαταστάθηκε από το Μεσαίωνα και ο Μεσαίωνας αντικαταστάθηκε από το σύγχρονο καπιταλιστικό κόσμο, έτσι και σήμερα.

Μεγάλες αλλαγές έχουν συμβεί από τότε, που έγραψαν οι Θορώ, Τολστόι, Μαρξ, Μπακούνιν κ.λπ. Το εργατικό κίνημα έχει τελειώσει. Υπήρξε η μεγάλη ελπίδα για 100 χρόνια, από το 1848 ως το 1939. Τώρα πια κανείς δεν μιλάει για προλεταριακή επανάσταση, εκτός κι αν ζει στο παρελθόν. Έτσι γίνεται απαραίτητο ν΄ ανασυνθέσουμε πολλές ριζοσπαστικές ιδέες σε μια νέα σύνθεση. Εγώ τ΄ ονομάζω κοινωνική οικολογία (social ecology). Αν κάποιοι θέλουν να τ΄ ονομάσουν "Μπουκτσινισμό", επειδή εγώ έγραψα γι΄ αυτό, δεν με νοιάζει. Σημασία έχει το περιεχόμενο. Πολλοί άνθρωποι, που δούλεψαν μαζί μου, αποκλήθηκαν "Μπουκτσινιστές".

Αυτά για μένα είναι επιπολαιότητες. Δεν είμαι ούτε Γκαντικός, ούτε Μπακουνινικός, ούτε Μαρξιστής. Το να πάρεις τ΄ όνομα κάποιου και να βάλεις μια κατάληξη -ιστης, -ικος κ.λπ. από πίσω είναι επιπόλαιο.

- Πώς θα χαρακτηρίζατε τον εαυτό σας;

- Έχω διατηρήσει τη φαντασιακή πλευρά της παιδικής μου ηλικίας. Με την έννοια ότι συνεχίζω να ονειρεύομαι έναν καλύτερο κόσμο, μια καλύτερη ζωή. Φοβάμαι ότι, αν χάσω τη φαντασία μου, τότε, κατά κάποιο τρόπο, θα πεθάνω πνευματικά, πριν καν πεθάνω σωματικά. Δεν εγκαταλείπω την ξεκάθαρη οπτική του "Λόγου", τον "αντι-ιδεαλισμό" που είδα στους παππούδες μου, όταν ζούσαν στη Ρωσία πολλά χρόνια πριν η γιαγιά μου είχε γεννηθεί το 1860...

Δεν εγκαταλείπω την ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο. Αυτή με καθοδήγησε ως εδώ. Θα μπορούσα εύκολα να ζήσω μια μικρή ζωή σ΄ ένα μικρόκοσμο, θα μπορούσα ν΄ ανακατευτώ με τις επιχειρήσεις ή κάποιο επάγγελμα, θα μπορούσα να είμαι καθηγητής. Σήμερα δεν σχετίζομαι ιδιαίτερα με κανένα ίδρυμα ή θεσμό. Έχω παραιτηθεί. Υπήρξα βιομηχανικός εργάτης, δούλεψα σε χυτήριο φτιάχνοντας ατσάλι, ήμουν σε απεργίες, ήμουν στον πόλεμο, στο στρατό κ.λπ. Πέρασα απ΄ όλα τα μέρη και τις καταστάσεις, προσπαθώντας να κατανοήσω καλύτερα τον κόσμο και να διατηρώ, ταυτόχρονα, τα ιδανικά μου. Αν ποτέ χάσω τα ιδανικά, το ενδιαφέρον μου για τους ανθρώπους και τον κόσμο, θα είναι σα να πεθαίνω. Έτσι αισθάνομαι, έτσι χαρακτηρίζω τον εαυτό μου. Πιστεύω στη συντροφικότητα, τη φιλία, τη φροντίδα, την υπευθυνότητα. Όλ΄ αυτά είναι κτήμα της γενιάς των ριζοσπαστών απ΄ την οποία προέρχομαι. Πολλοί απ΄ αυτούς έχουν πεθάνει, μιλάμε για την εποχή πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Όλ΄ αυτά είναι μέρος του εαυτού μου και πιστεύω πως είναι αργά πια για να ν΄ αλλάξω.

- Έχετε ήδη γράψει πολλά βιβλία. Τί έχετε τώρα στο μυαλό σας; Ποια τα σχέδιά σας;

- Πρόκειται να γράψω ένα βιβλίο με τίτλο "Ηθική και Οικολογική Κοινωνία" για έναν μεγάλο αμερικανό εκδότη. Θέλω να συμπεριλάβω τις ιδέες μου για μια νέα οικολογική ευαισθησία και να κριτικάρω όλες αυτές τις μυστικιστικές τάσεις στην οικολογία και το φεμινισμό. Πρέπει να το τελειώσω μέσα στον επόμενο χρόνο. Θ΄ αφήσω το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικολογίας, θα κλειστώ μέσα και θα γράψω.

Πρέπει επίσης να ξαναγράψω ένα βιβλίο για τη "Φιλοσοφία της Φύσης", που έχω ήδη εκδόσει, αλλά θα πρέπει να το κάνω μικρότερο. Αυτό αρχίζει από τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους και φτάνει ως τις μέρες μας. Υπάρχει επίσης μια σειρά άρθρων για διάφορα θέματα και βέβαια οι απαντήσεις στους επικριτές μου. Υπάρχουν αρκετοί τέτοιοι και θέλω ν΄ απαντώ πάντα προσεκτικά. Τέλος θα ήθελα -κι ας μην φανεί αλλαζονικό ή εγωκεντρικό- να γράψω και κάποια Απομνημονεύματα. Υπάρχουν νέοι άνθρωποι, που δεν γνωρίζουν τί γινόταν στην Αμερική του ΄20 και του ΄30, τα ριζοσπαστικά κινήματα κι όλα αυτά. Επειδή ήμουν ενεργά αναμιγμένος στο κίνημα του ΄30, θά ΄θελα να γράψω γι΄ αυτό.

Δουλεύω μαζί με τη συντρόφισσά μου, τη γυναίκα μου Janet Biehl. Είμαι πολύ ευτυχής γι΄ αυτό. Καθώς είναι αρκετά νεώτερή μου, έχει μεγαλύτερη ενεργητικότητα και δυνάμεις.

Δεν είναι, σίγουρα, στις προθέσεις μου να γυρίσω τον κόσμο, να οργανώσω κινήσεις κ.λπ. Βλέπεις και μόνος ότι χρειάζομαι μπαστούνι για το περπάτημα, δεν μπορώ να κινηθώ πολύ κι έχω διάφορα προβλήματα υγείας. Δεν μπορώ να γυρνάω όπως πριν από 20 ή ακόμη και 10 χρόνια. Έτσι η ζωή μου θ΄ αφιερωθεί στο γράψιμο κι εν μέρει στη διδασκαλία. Όσο μπορέσω να ζήσω...

- Δεν αμφιβάλλετε καθόλου για τις ιδέες σας;

- Υπάρχουν δυο τρόποι να δεις τον κόσμο. Μπορείς να πάρεις τα πράγματα όπως είναι και να προσαρμοστείς σ΄ αυτά. Κοιτώντας έξω απ΄ το παράθυρο της Νέας Υόρκης -όπου έζησα και δεν θα ξαναπάω- βλέπω κυκλοφοριακό, νέφος, ναρκωτικά και σκοτωμούς. Στη βάση των όσων βλέπω τα πράγματα είναι χάλια, δεν ελπίζω σε τίποτα.

Ο άλλος τρόπος είναι να σκεφτείς τί μπορεί να κάνουν οι άνθρωποι, τί δυνατότητες υπάρχουν. Μετά θα δεις τί θά ΄πρεπε να γίνει και τέλος, αν οι άνθρωποι είναι λογικοί, τί μπορεί να γίνει. Αυτό το δρόμο ακολουθώ κι έτσι δεν μπορώ ν΄ αμφιβάλλω. Τίποτα δεν μένει αναλλοίωτο. Αλλαγές θα γίνονται πάντα. Μπορεί προς το χειρότερο αλλά μπορεί και προς το καλύτερο.

Πάντα η ζωή και η ιστορία βρίσκονται σε μια ισορροπία ανάμεσα στο τί θά ΄πρεπε να γίνει και σ΄ αυτό που θα μπορούσε να γίνει -αν κάποιος είναι λογικός- και ανάμεσα σ΄ αυτό που γίνεται και σ΄ αυτό που θα γίνει -αν κάποιος είναι παράλογος. Οι άνθρωποι μπορούν να είναι λογικοί. Γυρνώντας πίσω στο 1955, θα πίστευα ότι όλα είναι ανέλπιδα, αν έμενα μόνο σ΄ ότι έβλεπα.

Όταν ο Αϊζενχάουερ έγινε πρόεδρος, και οι Αμερικανοί άρχισαν να πλουτίζουν και να χοντραίνουν και να γίνονται πιο ανόητοι, τα παιδιά ασχολούνταν μόνο με την καρριέρα που θα έκαναν, και φαινόταν ότι κανένας δεν θα άλλαζε μυαλά. Κανένας δεν περίμενε ότι θα ερχόταν το ΄60. Και ξαφνικά ήρθε η έκρηξη. Κανείς δεν περίμενε όλη αυτή την αναστάτωση και την πολιτικοποίηση. Ειδικά το ΄68 που ήμουν στο Παρίσι, είδα την ελπίδα, την ενεργητικότητα και τ΄ όνειρο. Κι έτσι έμαθα να κάνω υπομονή όταν τα πράγματα δεν πάνε καλά. Να περιμένω να δω τί θα γίνει. Ξέρω ότι θ΄ αλλάξουν. Όχι πάντα προς το καλύτερο, μπορεί και προς το χειρότερο. Αλλά υπάρχει μια πιθανότητα. Κι όσο υπάρχει, όλοι θα πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για ένα καλύτερο κόσμο. Και κάτι τελευταίο, πολύ σημαντικό. Άσχετα αν υπάρχει αυτή η πιθανότητα ή όχι, εγώ θέλω να ζήσω με τις ιδέες μου. Αλλιώς, αν τις εγκαταλείψω, θα χαθώ. Θα γίνω σαν κι αυτούς, δηλαδή τις κυρίαρχες τάξεις. Και δεν το θέλω!

Vermont 19-7-91

Μετάφραση: Θρασύβουλος Τζίκας

Ζητείστε περισσότερες πληροφορίες για συμμετοχή και υποτροφίες από το "Αρνούμαι" ή από το Ινστιτούτο Κοινωνικής Οικολογίας:
INSTITUT FOR SOCIAL ECOLOGY
P.O. BOX 89, PLAINFIELD, VERMONT, 05667 USA

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΤΗΣ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Μάχη για το Θέμα της δομής του κόμματος

Ενώ οι "realos" των Γερμανών Πράσινων κατάφεραν να μετατρέψουν το κόμμα τους σ' ένα συμβατικό κόμμα την περασμένη άνοιξη στο Neumünster, οι ομόλογοί τους της Μ. Βρετανίας κέρδισαν μια σημαντική νίκη στο Wolverhampton.

Από τότε που οι Βρετανοί Πράσινοι κέρδισαν ένα ασυνήθιστο 15% των ψήφων στις εκλογές για το Ευρωκοινοβούλιο, άρχισε μια περίοδος κρίσης που σημαδεύτηκε από οικονομική κακοδιαχείριση αλλά και από μια επιθετική φράξια "realos", που εκφραζόμενη από τη Sara Parkin, πότε προειδοποιούσε για τους αριστεριστές που ελλοχεύουν "ανάμεσά μας", πότε απηύθυνε νουθεσίες προς το κόμμα να σταματήσει να "φοβάται" την εξουσία και να την καταλάβει, και πότε έκανε έκκληση στους Βρετανούς να φερθούν σαν καθώς πρέπει πολίτες, και να πληρώσουν τα χρήματα που αντιστοιχούν στο νέο (1987) σύστημα φορολογίας της ιδιοκτησίας που επιβλήθη από τη Θάτσερ και ονομάζεται Poll tax.

Όπως άλλοι "realos", σε άλλα Πράσινα κόμματα, ζητούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα μέσα για να σταλούν αντιπρόσωποι στο Κοινοβούλιο, ακόμα κι αν έτσι διακυβεύεται η "εναλλακτικότητα" του κόμματος και πλησιάζει όλο και περισσότερο το στυλ του Εργατικού ή του Φιλελεύθερου-Δημοκρατικού.

Αν και άλλοι Ευρωπαίοι Πράσινοι αγκάλιασαν τους επαγγελματίες πολιτικούς και την ηθική των "από τα πάνω προς τα κάτω" ρυθμίσεων, η τεχνο-επαγγελματική και διευθυντική τάση των Βρετανών Πρασίνων συνάντησε έντονη αντίσταση, από μια ριζοσπαστική αποκεντρωμένη τάση που συνοδεύει εκφράσεις της εναλλακτικής κουλτούρας και της άμεσης δράσης, αν και δεν διακρίνεται από ιδιαίτερη ιδεολογική σταθερότητα και ξεκάθαρη πολιτική κατεύθυνση.

Οι Βρετανοί "realos" έφτιαξαν μια ομάδα, ονομαζόμενη Green 2000 η οποία έθεσε στη συνδιάσκεψη του Σεπτεμβρίου στο Wolverhampton μια πρόταση για ψηφοφορία, που προέβλεπε ένα νέο, έντονα συγκεντρωτικό και με ιεραρχική δομή κόμμα: Δύο δημόσιοι εκπρόσωποι του κόμματος και ένα εννεα-μελές εκτελεστικό συμβούλιο θα ασκούσαν σχεδόν απόλυτη εξουσία, όντας τα ίδια εκτελεστές αποφάσεων, αλλά και υπεύθυνα για τη συνολική και καθημερινή κατεύθυνση του κόμματος. Ενδεικτικό των διαθέσεων των realos και του είδους των πολιτικών οργανισμών που επιδιώκουν, ήταν το γεγονός πως η πρόταση προέβλεπε εκκαθαρίσεις(!) ακόμη και μελών του εκτελεστικού, από τα υπόλοιπα μέλη του, αν αυτά έκριναν πως η διαγωγή τους ήταν ενάντια στα συμφέροντα του κόμματος(!!).

Η πολυέξοδη καμπάνια της ομάδας Green 2000 κατά τη διάρκεια του προηγούμενου καλοκαιριού, τόνιζε πως διακυβεύεται η ίδια η επιβίωση του κόμματος, λόγω χαμένων ευκαιριών, παράλυσης των διαδικασιών, επερχόμενης περιθωριοποίησης και αιμορραγίας ταλέντων, γνώσεων και αφοσίωσης. Η λύση βέβαια θα ήταν να υπερψηφισθεί η πρόταση της ομάδας Green 2000. Ένα από τα ηγετικά στελέχη των Πρασίνων ο Jonathan Porritt, έφτασε να εκφράσει καλυμμένα την απειλή πως θα εγκατέλειπε το κόμμα, αν δεν ψηφιζόταν η πρόταση.

Η ομάδα Green 2000 κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής καμπάνιας, ζητούσε από τα μέλη των Πράσινων να της δοθεί και το δικαίωμα να τα εκπροσωπεί με ένα σύστημα κατά το οποίο τα μέλη εκχωρούσαν το δικαίωμα σε αντιπρόσωπο να ψηφίζει αντ' αυτών (proxy vote). Έτσι τα πράγματα ήταν σαφώς εναντίον των μελών που δεν ήθελαν τη δραστική αυτή αλλαγή καταστατικού.

Οι μακροσκελείς συνεδριάσεις κούραζαν τους συνέδρους και έτσι κάποια σημαντικά ζητήματα, όπως ο αριθμός των ανθρώπων που θα εκπροσωπούν το κόμμα προς τα έξω και η διάταξη που περιόριζε τη θητεία των μελών του Συμβουλίου του κόμματος στα τρία χρόνια, δεν συζητήθηκαν επαρκώς.

Δεν έλειψαν οι "θερμές" στιγμές στη συνδιάσκεψη, όταν ο Jonathan Porritt επετέθη στους αντιτιθέμενους με την πρόταση της αλλαγής του καταστατικού, χαρακτηρίζοντάς τους "καταστροφείς", ενώ η Sara Parkin καλούσε τους συνέδρους να εξετάσουν την "προηγούμενη ιστορία"(!) των ίδιων ανθρώπων. Τέτοιου είδους παρατηρήσεις δείχνουν την παράνοια που βασιλεύει για την υποτιθέμενη συνωμοτική φύση αυτών που διαφωνούν.

Παρ' όλα αυτά, γενικά η συνδιάσκεψη ασχολήθηκε με το κατά πόσο η νέα δομή θα δίνει λόγο για αυτά που πράττει και με το πώς θα διασφαλιστεί αυτό. Επίσης με την καταστατική κατοχύρωση της ισορροπημένης εκπροσώπησης των δύο φύλων.

Ο αριθμός των αντιτιθεμένων στην καταστατική αλλαγή αλλά και τα επιχειρήματά τους εξέπληξαν την ομάδα Green 2000, που καταφεύγοντας στο σύστημα των αντιπροσώπων των ψηφοφόρων τους,

κατηγορήθηκε για διαφθορά και μη δημοκρατικές τακτικές.

Ευφυία, πάθος και λογικά επιχειρήματα ήταν με το μέρος της αντιπολίτευσης, και ενώ ο Porritt συνοψίζοντας φάνηκε ˝λίγος˝ η παλαιά ακτιβίστρια Gundula Dorey, μαυροντυμένη, θρήνησε την εγκατάλειψη των πράσινων αρχών λίγο πριν κάποιοι/ες σύνεδροι κλάψουν ανοιχτά, εκφράζοντας τη λύπη τους για το αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας.

Με τα λόγια του βετεράνου κομματικού Sid Raule, ˝όταν ξαφνικά βρίσκεσαι μέσα στα σκατά, το πρώτο πράγμα που κάνεις είναι να σκεφτείς πώς βρέθηκες εκεί, επειδή δεν έβλεπες πού πήγαινες. Το επόμενο πράγμα που κάνεις είναι να βγεις, να καθαριστείς και να αποφύγεις να ξαναπάθεις τα ίδια στο μέλλον˝.

Δεν έλειψε και το μαύρο χιούμορ από συνέδρους της αντιπολίτευσης, που ευφυολογούσαν αποκαλώντας εαυτούς, αντιπροσώπους του γκρι κόμματος -λογοπαίζοντας με το Green (πράσινο) και Grey (γκρι)- ή του κόμματος ˝Μετριότητα και Βαρεμάρα˝.

Εννοείται πως το αποτέλεσμα της συνδιάσκεψης δεν είναι τόσο εύκολο να ανατραπεί, και η ερώτηση για την πολυπληθή ομάδα -που ψάχνει αυτό τον καιρό να εκφράσει την αντίθεσή της, και το αποτέλεσμα της αναζήτησης αυτής, περιττό να τονισθεί, θα επηρεάσει την κατεύθυνση της πράσινης πολιτικής στην Ευρώπη και τη Β. Αμερική- αλλά και τα άλλα μέλη που μπήκαν στο κόμμα όταν ήταν κάτι διαφορετικό, παραμένει: Θα ξαναγίνει το Πράσινο Κόμμα ποτέ, όπως ήταν πριν;

*(Μετάφραση απ΄ το Green Perspectives Δεκ. 91: **Α.Γ.**)*

Οι Πράσινοι των ΗΠΑ οργανώνονται ...

του Brian Tokar

Μετά από επτά χρόνια ατέλειωτων συζητήσεων, οι Πράσινοι κατάφεραν να ενωθούν σε ένα κοινό οργανωτικό σκελετό, ένα εθνικό σχέδιο δράσης, ένα περιεκτικό πολιτικό πρόγραμμα και μια προσπάθεια συνδυασμού οργάνωσης της κοινότητας, εκλογικής πολιτικής και άμεσης δράσης σε τοπικό, εθνικό και κρατικό επίπεδο. Η συμμετοχή έγχρωμων ακτιβιστών σ' όλα τα επίπεδα θεωρείται σαν πολύ σημαντική εκπλήρωση ενός σκοπού που είχε τεθεί από παλαιότερα.

Οι τριβές μεταξύ αυτών που ήταν προσανατολισμένοι προς εκλογές και αυτών που ήθελαν την προβολή και προώθηση κοινωνικών ζητημάτων (που να συμπεριλαμβάνουν τις εκλογές αλλά να μην επιμένουν σ΄ αυτές) υπήρχαν εδώ και χρόνια. Στην πρώτη συνάντηση Πράσινων στον Άγ. Παύλο της Minnesota το 1984, πολλοί συμμετέχοντες ήταν της γνώμης να φτιαχτεί ένα κόμμα από τα πάνω. Η αποτυχία του ˝Κόμματος των Πολιτών˝ του Barry Kommoner, που ακολούθησε αυτή την τακτική και η επιτυχία των Πράσινων της Ν. Αγγλίας που εγκαθίδρυσαν συνομοσπονδία ομάδων που λειτουργούσαν στη βάση και όχι στην κορυφή της κοινωνίας, έπεισαν τους περισσότερους πως χρειαζόταν μια αυξημένη συμμετοχή της βάσης του κινήματος.

Στα προηγούμενα επτά χρόνια, οι Πράσινοι ακτιβιστές, πέτυχαν πολλά, αν και πέρασαν σχεδόν απαρατήρητα, για θέματα περιβαλλοντικά σε τοπικό επίπεδο. Την ίδια εποχή, αργά αλλά σταθερά οργάνωναν την υποστήριξη για μια πολιτική αντίληψη που να συνδέει τον οικολογικό και τον κοινωνικό ακτιβισμό, με ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχική δημοκρατία και την πολιτική και οικονομική αποκέντρωση. Ήταν μια ελπιδοφόρα εναλλακτική φωνή, σε μια περίοδο που χαρακτηριζόταν από τη διακεκριμένη έλλειψη ιδεαλισμού της Αριστεράς. Οι Πράσινοι σταμάτησαν το χτίσιμο εγκαταστάσεων καύσης σκουπιδιών στο Seattle και το Maine και καύσης τοξικών αποβλήτων στο Times Beach του Missouri, υποστήριξαν τα δικαιώματα των αυτοχθόνων του Midwest και προσπαθούν να εμποδίσουν τις πολυεθνικές εξορυκτικές εταιρείες από το να εισβάλλουν σε παρθένους εκτάσεις στην Minnesota και το Wisconsin. Στο Detroit και σε άλλες μεγάλες πόλεις βοηθούν τους κατοίκους να ξαναχτίσουν τις κοινότητές τους αντιμετωπίζοντας την κατάρρευση του κοινωνικού ιστού. Στην Καλιφόρνια, βοήθησαν ώστε να ξεκινήσουν αποτελεσματικές εκστρατείες ενάντια στις παράλιες πετρελαιοπηγές και υπέρ της προστασίας των δασών. Συμπράξεις ενάντια στον πόλεμο του Κόλπου, εκστρατείες για εκλογικές μεταρρυθμίσεις και προσπάθειες ανακύκλωσης, στελεχώθηκαν από μέλη των Πράσινων. Τονίζοντας τα θέματα των διαπροσωπικών σχέσεων και την οικοδόμηση του κοινοτικού τύπου ζωής βοηθούν να επιζήσει η ελπίδα του καλύτερου κόσμου.

Ακόμη και σήμερα, οι περισσότεροι άνθρωποι ούτε καν ξέρουν πως υπάρχει το Πράσινο Κίνημα, αλλά από το 1985 υπήρξαν εκλογικές επιτυχίες στο New Haven του Connecticut, στο Orange County της

North Carolina, και σε μια δεκάδα περίπου άλλων πόλεων και περιοχών. Πέρισυ στην Καλιφόρνια για πρώτη φορά ένα Πράσινο Κόμμα αγκάλιασε όλη την Πολιτεία. Αντέδρασαν έμπειροι ακτιβιστές της Αριστεράς και μια μερίδα Πρασίνων. Οι πρώτοι γιατί θεωρούσαν ότι οι Πράσινοι έβλεπαν τα πράγματα έντονα από τη σκοπιά της λευκής, μεσαίας τάξης και ήταν πολιτικά άπειροι. Οι δεύτεροι δεν ήθελαν να κηλιδωθούν από τους προσωπικούς συμβιβασμούς που είναι εγγενείς στην εκλογική πολιτική. Τελικά οι δυσκολίες ξεπεράστηκαν. Τώρα οι Πράσινοι πρέπει να πείσουν 80.000 ψηφοφόρους να εγγραφούν σαν Πράσινοι ώστε ν εξασφαλίσουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στις εκλογές σε επίπεδο πολιτείας. Είναι νωρίς ακόμα για να πούμε αν θα πετύχουν. Πάντως οι δεσμοί μεταξύ των Πράσινων και των εγχρώμων ακτιβιστών έγιναν στενότεροι. Απ΄ την άλλη μεριά όμως, οι ακτιβιστές που προσπαθούσαν να οικοδομήσουν Πράσινες προσβάσεις στις κοινότητές τους ένοιωσαν να εγκαταλείπονται μόνοι στην προσπάθειά τους αυτή, από τους με όλα τα μέσα επιδιώκοντες την εγγραφή των 80.000 ατόνων. Και ενώ η προσπάθεια αυτή βοήθησε ώστε να συνδεθούν οι οικολόγοι με τους ακτιβιστές που εναντιώνονταν στον πόλεμο, στη Νότια Καλιφόρνια και παρά τα αισιόδοξα μηνύματα των οργανωτών της εκστρατείας για εγγραφή μελών, πολλοί Πράσινοι εκδηλώνουν έντονο σκεπτικισμό όσον αφορά την προσπάθεια οικοδόμησης κόμματος.

Στην Αλάσκα, ένας εξωκινηματικός υποψήφιος κατόρθωσε να κερδίσει το 3% των ψήφων και να κατοχυρώσει το δικαίωμά του για συμμετοχή στις εκλογές σε επίπεδο Πολιτείας. Οι Πράσινοι ακτιβιστές στο Anchorage αρκετά απρόθυμοι μεν να υποστηρίξουν έναν υποψήφιο έξω από τις γραμμές τους, αντιμέτωποι όμως με μια κατάσταση όπου το Πράσινο Κόμμα της Αλάσκας μπορεί να έχει ισχυρότατο αντίκτυπο στο σχετικά αδύναμο δικομματικό σύστημα.

Στο μεταξύ, το δέλεαρ της εκλογικής επιτυχίας έβαλε τους ακτιβιστές της Αριστεράς που συμμετέχουν στους Πράσινους μπροστά σε ένα δίλημμα: Ενώ συμφωνούν ως προς την ενδυνάμωση της δράσης από τη βάση του κινήματος και έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στη συγγραφή του εθνικού προγράμματος, διαφωνούν με τη φενάκη πολλών Πρασίνων για δυνατότητα αλλαγής του συστήματος από τα μέσα. Αυτό το δίλημμα έγινε εντονότερο από τη στιγμή που τα Ευρωπαϊκά Πράσινα Κόμματα εγκατέλειψαν την κινηματική τους βάση για να γίνουν περισσότερο συμβατικά εκλογικά εργαλεία. Ακόμα και στη Γερμανία όπου οι Πράσινοι εμφανίστηκαν σαν ένα "αντι-κόμμα", τα θέματα που κυνηγούσαν οι ακτιβιστές θεωρήθηκαν δεύτερης διαλογής από τους Πράσινους πολιτικούς που προσπαθούσαν να ικανοποιήσουν τη μεσαία τάξη. Στις ΗΠΑ, η αντίστοιχη άποψη εμπόδισε οποιεσδήποτε προσπάθειες έγιναν για να τεθούν οι Πράσινοι υποψήφιοι υπό τον έλεγχο της βάσης του κινήματος.

Στο διήμερο πριν την έναρξη του συνεδρίου, η ατμόσφαιρα ήταν πολύ ηλεκτρισμένη, με αντεγκλήσεις, αλληλοκατηγορίες, προσωπικές επιθέσεις μεταξύ "αριστερών" και "εκλογικών".

Παρ΄ όλα αυτά το συνέδριο άρχισε καλά. Μου είχε ζητηθεί να μιλήσω κάνοντας μια επισκόπηση της Ιστορίας των Πράσινων στις ΗΠΑ. Η Beth Ising εκμέρους της "Φοιτητικής Σύμπραξης για Περιβαλλοντική Δράση" κατέθεσε την εμπειρία της. Ο Suleiman Mahdi ένας Αφρικανός εθνικιστής ακτιβιστής από την Ατλάντα, μίλησε για την προσπάθειά του να συνδέσει το αίτημα για μια Μαύρη Πατρίδα στον Αμερικάνικο Νότο με μια βιοπεριφερειακή (bioregional) ηθική του τύπου "πίσω στη γη". Ο Margo Adair αντιρατσιστής και εκδότης του "Green Letter" μίλησε μετά. Ο John Whitmore εξέθεσε την κατάσταση στην Αλάσκα. Η Mindy Lorenz από τη Santa Barbara ανέφερε πως η εκστρατεία εγγραφής μελών στην Καλιφόρνια έφερε Πράσινους στο δρόμο ξανά. Προσπάθησα να βάλω για συζήτηση το θέμα των εναλλακτικών προσεγγίσεων στην κοινωνική αλλαγή, δηλ. αυτήν που βασίζεται σε εκκλήσεις προς τις πολιτικές και οικονομικές ελίτ. Ο Ron Daniels πρώην εκτελεστικός διευθυντής της σύμπραξης "Εθνικό Ουράνιο Τόξο" άσκησε μια ενωτική επιρροή στο συνέδριο. Συμμερίζεται με τους Πράσινους την άποψη για σύνδεση εκλογικής πολιτικής με ακτιβισμό στο επίπεδο της κοινότητας.

Πρέπει να υπερβούμε τις παλιές συζητήσεις για μεταρρύθμιση ή επανάσταση, εκμεταλλευόμενοι την εκλογική διαδικασία για να εισάγουμε τη συμμετοχική δημοκρατία της βάσης.

Τέλος ο Howard Hawkins από τους "Αριστερούς Πράσινους", ανέπτυξε την άποψή του για το πώς πρέπει να στηριχτούμε σε μια Ομοσπονδία θεσμών δήμων και κοινοτήτων, τους οποίους οι Πράσινοι δουλεύοντας σε τοπικό επίπεδο θάπρεπε να ισχυροποιήσουν, ενάντια στο κράτος. Μια συνομοσπονδία "απελευθερωμένων" δήμων και κοινοτήτων θα μπορούσε να αποτελέσει το πρόπλασμα μιας πλήρως συμμετοχικής δημοκρατίας. Ήταν η ομιλία που προκάλεσε τον μεγαλύτερο ενθουσιασμό στους συνέδρους.

Για πρώτη φορά, μετά από επτά χρόνια, οι Πράσινοι συμφώνησαν σε ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης. Το 1992 σε όλη τη χώρα, οι ακτιβιστές θα συντονίζουν τη δράση τους πάνω σε δυο θέματα, "Ηλιακή ενέργεια, μέσα από τη δύναμη της Κοινότητας", και "500 χρόνια αντίστασης και αξιοπρέπειας". Το τελευταίο είναι ένα όνομα που δόθηκε από αυτόχθονες ακτιβιστές σε ένα είδος δράσης που θάχει σκοπό να εκθέσει τις συνέπειες της Ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας για τους λαούς και τα οικοσυστήματα αυτού του ημισφαιρίου. Το πρώτο στοχεύει τα θέματα ενέργειας και το θέμα ελέγχου της από την Κοινότητα. Η επανοικοδόμηση της ρημαγμένης γειτονιάς και το σπάσιμο του κύκλου της βίας σε διάφορες συνοικίες του Detroit ήταν μια πρόταση του γηγενούς ακτιβιστή Roberto Mendoza. Το προσεχές καλοκαίρι, Πράσινοι ακτιβιστές θα μαζευτούν στο Detroit, για να φτιάξουν κήπους, να ανακαινίσουν μισο-γκρεμισμένα σπίτια, να εγκαταστήσουν εναλλακτικές πηγές ενέργειας και κοινωνικές υπηρεσίες, να χτίσουν στέκια για την κοινότητα αλλά και για τους νέους ειδικότερα.

Στο τέλος, η υπερψήφιση ενός εθνικού εκλογικού οργάνου, που θα παρέμενε όμως κάτω από τον έλεγχο των Πράσινων ακτιβιστών (αν και πολλοί από την αριστερά απείχαν) έστειλε κύματα ανακούφισης στους συνέδρους.

Στο επόμενο τεύχος το "Αρνούμαι" θα δημοσιεύσει συνέντευξη με τον Howard Hawkins, βασικό στέλεχος των "Left Green".

ο Κομμουνισμός κλαίει αλλά ... ο ήλιος δε γελάει

του Alexander Langer

Τα ευέλικτα φίδια, τα αγνά περιστέρια και οι γκαφατζήδες.

Η ακόλουθη αυτοκριτική, καθώς και η αναφορά στις προοπτικές των Πράσινων της Ιταλίας γίνεται σε μια χρονική περίοδο που αυτό που χαρακτηρίζει του Οικολόγους της Ευρώπης, δεν είναι ακριβώς το γέλιο. Πολλές όψεις της σημερινής κρίσης είναι κοινές (στην Ευρώπη) και μερικές όχι. Αξίζει τον κόπο να προσέξουμε τον ευρωπαϊκό ορίζοντα σκεφτόμενοι τις συνθήκες ύπαρξης και τις προοπτικές των Πράσινων, οι οποίοι τουλάχιστον στην Ιταλία, εμφανίζονται ˝βαθειά νυχτωμένοι˝ και ελάχιστα ικανοί να δράσουν ανοιχτά στο χωράφι της πολιτικής, με δράση ενάντια στα ζιζάνια, στις καταιγίδες, την ξηρασία κ.λπ.

Πρέπει να αναρωτηθούμε λοιπόν, αν θα εκσυγχρονίσουμε περαιτέρω αυτή τη λογική της ˝εσωστρέφειας˝, ή θα βγούμε σε ανοιχτούς χώρους, παίρνοντας βέβαια και τις απαραίτητες αποφάσεις. Δεν χρειάζεται να εξηγήσω ποιά επιλογή θα πρότεινα, αφού και παλαιότερα προσπάθησα να προωθήσω την ιδέα της ˝ανάμιξης˝ των Πράσινων με την κοινωνία.

Το 1989 αντί της δημιουργίας μιας μοναδικής πράσινης, ευρωπαϊκής και ανανεωτικής λίστας με σωστές επιλογές (και ˝ουσιαστικά δυνατή˝ τέταρτη πολιτική δύναμη) εμφανίστηκαν χωρισμένες και ανταγωνιστικές, δύο εκλογικές ομάδες Πράσινων, μέσα στις οποίες κυριαρχούσαν διαφορετικές λογικές (οι οποίες αναπαράγονταν και μετά από τη συνένωσή τους).

Ας αρχίσουμε τη συζήτηση έστω κι αν δεν διαθέτουν πολύ πειθώ τα επιχειρήματά μου :

1. Τί κατόρθωσαν να επιτύχουν οι Πράσινοι από τότε που εμφανίστηκαν στην πολιτική;

Ουσιαστικά κατάφεραν να διαδόσουν μια αρχική οικολογική ευαισθητοποίηση, αλλά δεν πέτυχαν μια πραγματική αναστροφή των επικρατούντων τάσεων της πολιτικής. Ναι μεν συζητείται περισσότερο η οικολογία, έχει γίνει γνωστό ότι αυτός ο τομέας είναι κρίσιμος, αλλά ελάχιστα πραγματοποιούνται. Πολιτικά, όλοι εμφανίζονται λίγο ή πολύ Πράσινοι. Δεν είναι όμως σίγουρο πως οι Πράσινοι θα σταθεροποιηθούν σαν πολιτική οικογένεια, όπως φαινότανε λίγα χρόνια πριν.

Το οικολογικό ζήτημα θεωρήθηκε σαν η ˝νέα πρόταση του αιώνα˝ και μπήκε όχι μόνο στη συνείδηση του κόσμου, αλλά και στην πολιτική και την οικονομία. Η πρόταση αυτή έχει ως εξής: Η κατάσταση κορεσμού στην οποία περιέρχεται η επεκτατική και καταστροφική ανάπτυξη σηματοδοτεί το τέλος αυτού του ˝ανταγωνιστικού παιχνιδιού χωρίς όρια˝, και μας ωθεί σε πιο ισορροπημένες λύσεις αυτοπεριορισμού της κατανάλωσης, και οικολογικού μετασχηματισμού που έχουν σκοπό να μας προσγειώσουν ομαλά μετά από την τρελή πτήση του αιώνα μας.

Παρ΄ όλα αυτά, πέραν της κάποιας συνειδητοποίησης, οι επικρατούσες αντίθετες τάσεις δεν ανατράππηκαν ακόμα, και οι σωστές αντιδράσεις παραμένουν λιγοστές. Ήρθε η ώρα να κάνουμε ένα σοβαρό απολογισμό των προϊόντων της ιδεολογίας ˝λιγότερα αλλά καλύτερα˝. Όχι μόνο με τη γενικότερη έννοια, αλλά και ως προς τις επιλογές αυτοπεριορισμού, στα πλαίσια ενός περιβαλλοντικού απολογισμού που είναι αρνητικός (σε όλες τις μορφές του, συμπεριλαμβανομένων και των ισολογισμών των Δημοσίων Οργανισμών που μειώνονται αντί να αυξάνονται).

Ίσως οι Πράσινοι έχουν παράγει περισσότερο Πολιτισμό, παρά Πολιτική και αξίζει τον κόπο να το υπογραμμίσουμε αυτό, (παρ΄ όλες τις συνέπειες), ώστε να αποφύγουμε να απομονωθεί η Πράσινη Ιδέα στη μικρή αυλή της Πράσινης Πολιτικής.

2. Μερικές νέες προκλήσεις

Η δουλειά των Πράσινων έγινε ακόμα δυσκολότερη, καθώς ο νέος μετακομμουνιστικός κόσμος δεν διακρίνει ακόμα τον ˝ένδοξο δρόμο˝ των νέων πράσινων ιδεών (όπως ίσως θα περίμενε κανένας,

αφού οι Οικολόγοι απέφυγαν τις αντιπαραθέσεις μεταξύ των ιδεολογικά διαφορετικών καθεστώτων, αντιμετωπίζοντας κυρίως τις ουσιαστικές προκλήσεις των καιρών μας). Υπάρχει άλλωστε ο κίνδυνος, μεταξύ άλλων, ένας αυταρχικός τρόπος διαχείρισης της "νέας παγκόσμιας τάξης".

Με το "τέλος του κομμουνισμού", γίνεται δυνατή όχι μόνο η Πανευρωπαϊκή Ένωση, θετικό και σπουδαίο γεγονός, αλλά και ο παγκόσμιος θρίαμβος του ελεύθερου εμπορίου και της λογικής του κέρδους. Η ιστορική προσπάθεια υποταγής της ελεύθερης αγοράς και του ανταγωνισμού διά μέσου μιας συγκεντρωτικής πολιτικής διοίκησης απέτυχε αλλά η ανάγκη υποταγής του δαίμονα της εμπορευματοποίησης των πάντων, εξακολουθεί να υπάρχει. Αντιμέτωποι με μια όλο και πιο έντονη και επεκτατική ολοκλήρωση των μηχανισμών του παγκοσμίου εμπορίου, οι Πράσινοι θα πρέπει να διερευνήσουν με ρεαλισμό και ιστορική συνέπεια, το πώς θα τεθεί η Οικονομία στην υπηρεσία της Κοινωνίας των Πολιτών και των κοινοτικών δομών και όχι στην υπηρεσία της δικτατορίας του κέρδους.

3. Η "νέα παγκόσμια τάξη" που προωθείται κυρίως από τις ΗΠΑ, αντιπροσωπεύει μια προσπάθεια υποταγής του δαίμονα του πολέμου (και της βίας), αλλά ουσιαστικά δεν αποκλείει πολλές ανισορροπίες που προκαλούν τη βία (διαφορές μεταξύ Βορρά και Νότου, εθνικιστικές συγκρούσεις, κοινωνικοοικονομικές ανισότητες και δημογραφικές ή περιβαλλοντικές ανισορροπίες).

Και βέβαια, η κατάπνιξη των συμπτωμάτων αυτών των ανισοτήτων με πειθαναγκασμό δεν μπορεί πραγματικά να μειώσει τις συγκρούσεις και να φέρει δικαιοσύνη. Αλλά υπάρχει και μια νέα άποψη: Η περιβαλλοντική κατάσταση του πλανήτη φτάνοντας στα όρια συναγερμού δημιουργεί μια ώθηση για μια "νέα παγκόσμια περιβαλλοντική τάξη". Κυβερνήσεις και προσωπικότητες προσβλέπουν προς μια διαχείριση των πηγών ενέργειας και πρώτων υλών του πλανήτη (μέσω ενός παγκόσμιου οργάνου), πράγμα που θα αποτελέσει μια σημαντική πλευρά της νέας παγκόσμιας τάξης. Το 1992 διεξάγεται στο Ρίο ντε Τζανέιρο μια διεθνής συνάντηση πάνω στο θέμα "περιβάλλον και ανάπτυξη". Εμφανίζονται νέοι κανόνες και νέες εμπειρίες που διαγράφουν τα όρια του πλανήτη όσον αφορά τη ρύπανση, τον πληθυσμό, τα σκουπίδια, τη θέρμανση της ατμόσφαιρας κ.λπ. Ήδη ένας παγκόσμιος οικολογικός σχεδιασμός, έστω και αυταρχικός, θεωρείται από μερικούς προτιμότερος από τη σημερινή υποβάθμιση και αταξία του περιβάλλοντος. Προχωρούμε λοιπόν προς μια νέα γραφειοκρατικού τύπου διαχείριση της οικολογίας; Υπάρχουν άλλοι δρόμοι ώστε να προωθηθούν οι απαραίτητες τοπικές και παγκόσμιες αλλαγές; Και βέβαια οι Πράσινοι δεν γεννήθηκαν για να εμπιστευτούν στους νέους "λογιστές" της υφηλίου την κρίσιμη διαχείριση των οικολογικών βιβλίων, και αυτή η προοπτική πρέπει να αντιμετωπιστεί αμέσως με ξεκάθαρο και κριτικό πνεύμα.

4. Φαίνεται πως αυξάνονται οι λόγοι αποχής των Πράσινων από την πολιτική

Ο κίνδυνος να "μολυνθούμε" από την πολιτική, στην προσπάθειά μας να την "ξεβρωμίσουμε", καθώς και η συναίνεση που αφορά τον "Οικολογικό μετασχηματισμό" χάνει έδαφος, και εμείς εμπιστευόμαστε βραχυπρόθεσμα σε μια εφήμερη πολιτική τις ευθύνες της οικολογικής κάθαρσης, είναι κάτι ιδιαίτερα εμφανές σήμερα, σε μια εποχή που ομόφωνα η πολιτική προκρίνει μέτρα άμεσης είσπραξης πολιτικού οφέλους. Βέβαια δεν μπορούμε να προχωρήσουμε με σκυμμένο το κεφάλι. Τουλάχιστον όμως, τίθεται σοβαρά το ερώτημα, αν χρειάζεται πραγματικά να ενεργούμε σαν "πολιτικά οργανωμένοι Πράσινοι".

Δεν χρειάζεται να αναφερθούν πολλά παραδείγματα, για να αποδειχτεί πως έχουμε μολυνθεί με όλα τα μικρόβια της πολιτικής. Ασχολούμαστε με τη λεπτομέρεια και όχι με την ουσία. **Σπαταλάμε τεράστια ενέργεια λόγω της ενασχόλησης με την πολιτική. (Αυτή η ενασχόληση βέβαια θα μπορούσε να δράσει και σαν ενισχυτής, αφού καταγραφούν λεπτομερώς κέρδη και ζημίες).** Έχουμε ήδη δυσκολία να στηριχτούμε σε μια σταθερή εκλογική βάση (όπως άλλωστε οι Πράσινοι γενικά και όχι μόνο εμείς στην Ιταλία). Άλλωστε, με αιτία την ίδια τη φύση του "Οικολογικού μετασχηματισμού", στην οποία υπερέχει η λογική του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού έναντι της άμεσης κατανάλωσης, και η αποδοχή του αυτοπεριορισμού, έναντι της λογικής της οικονομικής αύξησης, βαδίζουμε ενάντια στο ρεύμα της καταναλωτικής κοινωνίας μας δίχως επιπλέον, να μπορούμε να βασιστούμε σε ιδιαίτερες τάξεις, κοινωνικά στρώματα, εθνικές ομάδες κ.λπ. Το να κάνουμε πολιτική, δεν είναι βέβαια ο μοναδικός τρόπος εργασίας που θα βοηθούσε ουσιαστικά τον Οικολογικό μετασχηματισμό.

5. Αν αποφασίσουμε να επιμείνουμε στην πολιτική μας παρουσία, θα πρέπει να υπάρξουν πολλοί και σοβαροί λόγοι γι΄ αυτό και να υπάρξει μια ισχυρή αναζήτηση προς αυτή την κατεύθυνση στην οποία να βασιστούμε. Μπορεί κάποιο νέο εκλογικό σύστημα (π.χ. ενισχυμένης αναλογικής) να μας απομακρύνει σύντονα από το δίλημμα συμμετοχής των Πράσινων, με την ίδια μορφή, στις προσε-

Οι εμπειρίες των Ιταλών Πράσινων έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και για το ελληνικό οικολογικό κίνημα. Είναι φανερό ότι το κείμενο του ευρωβουλευτή των "Πράσινων Λιστών" Alex Langer, που είναι η παρέμβαση του στο Συμβούλιο της Ρώμης, έχει να προσφέρει και στον εγχώριο προβληματισμό.

Ο Alexander Langer

χείς εκλογές. Ή μπορεί, κάποιες άλλες απογοητευτικές απαντήσεις που πήραμε δίχως κριτική θέση για κάποιες εκλογικές περιπέτειες, να μας ελευθερώσουν από παρόμοια διλήμματα. Αλλά, αν δεν κατεβαίνουμε στις εκλογές μόνο και μόνο για να διαλύσουμε τις απορίες μας σε σχέση με τα ποσοστά που θα κερδίσουμε, τότε καλά θα κάνουμε να παίρνουμε την απόφαση για κάθε νέα εκλογική συμμετοχή, μετά από πολύ ώριμη σκέψη.

Αν προχωρήσουμε, αυτό πρέπει να γίνει, όχι όντας υπνωτισμένοι από την πολιτική, την εκλογολογία, την προοπτική κάποιας μικρής καριέρας, αλλά μόνο αν είμαστε ικανοί ν΄ ακούσουμε την κοινωνία των πολιτών (η οποία και θα μας υποδείξει αν χρειάζεται τη συμμετοχή μας στην πολιτική) και εφ΄ όσον αποδειχθούμε ικανοί να αναγεννηθούμε. Όχι στα ξεπερασμένα σύμβολα που παρουσιάζονται αυτόματα στα πλαίσια της "ενιαίας εθνικής παρουσίας" οπωσδήποτε και οπουδήποτε, **όχι σε "αποδοτικές" θέσεις, αλλά ναι, σε μια σοβαρή προληπτική εξέταση των υποψηφίων. Γιατί να μην εφαρμόζουμε μεταξύ μας το νόμο με τον οποίο εξετάζει το ιταλικό κράτος τους καινούργιους υποψηφίους σε μια προληπτική εξέταση της καταλληλότητάς τους.**

Αν εννοούμε να εφαρμόσουμε την πολιτική, πραγματικά σαν υπηρεσία προς το σύνολο, δεν θα ήταν άτοπο, να αναζητήσουμε ανάμεσα σ΄ αυτούς που μας εκπροσωπούν, τους πιο κατάλληλους να το πράξουν, κάτω από συνθήκες ορθολογικές, χωρίς προνόμια, εμποδίζοντας θλιβερές αυτοπροτάσεις και σχετικές συμφωνίες αλληλοστήριξης φατριών.

6. Αν είναι να κάνουμε πολιτική, ας την κάνουμε σοβαρά και όχι με γκάφες σαν τον Φαντότσι.

Παλιότερα λέγαμε στους εκλεγμένους συμβούλους μας της τοπικής αυτοδιοίκησης πως έπρεπε να μάθουν να συμπεριφέρονται σαν φίδια και σαν περιστέρια. Να είναι δηλ. τόσο ευέλικτοι, όσο και αγνοί. Φανήκαμε ελάχιστα καλοί, τόσο όσο αφορά την ευελιξία όσο και την αγνότητα. Ανεπαρκείς και γκαφατζήδες όταν "το παίζαμε" φίδια, αιθεροβάμονες όταν "το παίζαμε" περιστερές. Αν είναι να κάνουμε πολιτική, μας χρειάζονται θέσεις, δοκιμασμένες και πραγματικά ανταγωνιστικές, δεδομένου πως το πολιτικό γίγνεσθαι λαμβάνει χώρα σε πολύ "τραχύ" έδαφος. Ιδιαίτερα αν θέλουμε να επιμείνουμε στη σωστή αντικομματικοκρατική επιλογή μας (που πολλές φορές μονάχα στα λόγια προωθήσαμε και δεν γίναμε πιστευτοί) έχουμε ανάγκη σήμερα, κάποιων ριζικών διορθώσεων.

- Χρειαζόμαστε πολιτικό κύρος, που πρέπει να αποκτηθεί μέσω σταθερής πορείας, και όχι μέσα από εύκολες αρνήσεις που προβάλλουμε σε κάθε ευκαιρία. Ας αρχίσουμε από τα πρόσωπα στα οποία εμπιστευόμαστε τα μηνύματά μας.

- Έχουμε ανάγκη μιας σταθερότερης κοινωνικής παρέμβασης, σταθερότερων συμμαχιών, "έργων", πρωτοβουλιών, ευκαιριών συμμετοχής. (Σκέπτομαι τη συνεργασία Βορρά-Νότου, τα δίκτυα της εναλλακτικής ζωής, τις εναλλακτικές μεταφορές, τα οικολογικά ινστιτούτα μόρφωσης, τους συνεταιρισμούς, τις οικοτράπεζες κ.λπ.). Σήμερα επικρατεί μια αυτάρεστη στάση μεταξύ των "πολιτικών πρασίνων" οι οποίοι κορδακίζονται για οργανισμούς που λίγο-πολύ είναι φτιαγμένοι στα μέτρα τους, αναιμικοί και παραμένουν ελάχιστα συνδεδεμένοι με το πλούσιο κόσμο των πρωτοβουλιών και έργων που συνεπάγονται σταθερότητα γνωριμιών, ουσιαστικές αρμοδιότητες και ανάπτυξη αλληλεγγύης (δεν αρκούν οι"στημένες" συγκεντρώσεις και εξορμήσεις).

- Στο θέμα του μετασχηματισμού της εργασίας και της παραγωγής, της φτώχειας, της περιθωριοποίησης, του καταναλωτισμού, χρειάζεται να εμβαθύνουμε περισσότερο με τη βοήθεια πραγματικών συνομιλητών και όχι με μονομερή αποφθέγματα δογματικού χαρακτήρα.

- Χρειαζόμαστε μια σταθερή επένδυση ενέργειας και κόπων για την επεξεργασία ενός "πράσινου πολιτισμού" (σκέφτομαι την έκδοση ενός εβδομαδιαίου εντύπου και γενικότερα την ανάγκη να μη χαρακτηριζόμαστε μόνο από κάποιες μεμονωμένες πρωτοβουλίες και συμπαθητικά "χάπενινγκ").

7. Η νοοτροπία της διακυβέρνησης δεν ισοδυναμεί αυτόματα με θέσεις εξουσίας.

Βλέποντας πως ανάμεσά μας εξετάζεται -δίκαια- η δυνατότητα τη συγκυβέρνησης ή της αντιπολίτευσης, θέλω να σημειώσω κάτι: Η "νοοτροπία της διακυβέρνησης" (η οποία εύχομαι να υπάρχει και την οποία θεωρώ αναγκαία, εφ΄ όσον εργαζόμαστε πολιτικά) σημαίνει ότι πρέπει να περιορίσουμε τα ξεφωνητά και να αντιμετωπίσουμε με μετριοπάθεια και ρεαλισμό τα διάφορα ζητήματα και τους ουσιαστικούς περιορισμούς, αποφεύγοντας εύκολους διαχωρισμούς σε καλούς και κακούς, στη λογική της σύμπλευσης ή των διαμαρτυριών εντυπωσιασμού. Βέβαια "νοοτροπία διακυβέρνησης" δεν σημαίνει ότι οπωσδήποτε πρέπει να αναλάβουμε θέσεις κυβερνητικές (με συμμαχίες άλλωστε διόλου επιθυμητές συχνά), ούτε να παραδοθούμε σε μια πραγματική πολιτική (realpolitic) για ότι θεωρείται "ρεαλιστικό" από την πλειοψηφία. Δεν σκέφτομαι βέβαια κάποιες "καλές" λύσεις που θα ικανοποιήσουν όλους (διαφωνώ με το "ή θα διοικούν όλοι μαζί, ή δεν θα διοικεί κανένας") αλλά αν χρησιμοποιήσουμε σαν μέτρο επιτυχίας την ουσιαστική και αναγνωρισμένη υπηρεσία που θα μπορέσουμε να προσφέρουμε στο στόχο του οικολογικού μετασχηματισμού της κοινωνίας μας, θα μπορέσουμε να αποφασίσουμε τελικά αν θα ταχθούμε με την πλειοψηφία, την κυβέρνηση ή την αντιπολίτευση.

Μετάφραση απ΄ το "Azione Nonviolenta" (Νοέμ. 91):

Πέτρος Καζίας

Αούνγκ Σαν Σούου Κίι

ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΝΕΥΜΑ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ ΣΤΗ ΒΙΡΜΑΝΙΑ

*του **René Wadlow***

Η απονομή του Νόμπελ Ειρήνης στην Αούνγκ Σαν Σούου Κίι στρέφει την προσοχή του κόσμου στο μη βίαιο αγώνα για τη δημοκρατία και τη δημιουργία μιας λαϊκής κυβέρνησης στη Βιρμανία. Η Αούνγκ Σαν Σούου Κίι είναι περισσότερο ένα σύμβολο παρά η πρωταγωνίστρια, καθώς βρίσκεται σε κατ΄ οίκον περιορισμό για την υπόλοιπη ζωή της στη Βιρμανία.

Η διεθνής κατακραυγή μετά τις εκτελέσεις άοπλων διαδηλωτών, συμπεριλαμβανομένων σεβάσμιων Βουδιστών μοναχών, οδήγησε στην πολιτική αποδυνάμωση του Ne Win και στην αντικατάστασή του από τους στρατιωτικούς φίλους του, του "Συμβουλίου για την αναδόμηση του κράτους τάξης και Νόμου". Οι περισσότεροι πολιτικοί αναλυτές πιστεύουν ότι ο Νε Βιν κινεί ακόμα τα νήματα στην πολιτική σκηνή της Βιρμανίας από το σπίτι του στην πρωτεύουσα Ρανγκούν, η οποία μετονομάστηκε από το "Συμβούλιο για την αναδόμηση του κράτους τάξης και Νόμου" (SLORC) σε Γιανγκόν, όνομα που δεν αναγνώρισε κανένα κόμμα της αντιπολίτευσης (το ίδιο άλλωστε έγινε και με τη μετονομασία της χώρας σε Μιγιανμάρ).

Από το 1962, όταν ο Νε Βιν πήρε την εξουσία με πραξικόπημα, υπάρχει μονοκομματικό καθεστώς κάτω από την ηγεσία του Κόμματος Σοσιαλιστικού Προγράμματος της Βιρμανίας (BSPP). Σε αντίθεση με το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας -από το οποίο επηρεάστηκε ο Νε Βιν- το κόμμα του δεν είχε μέλη, κομματική δομή, ούτε έκανε συνδιασκέψεις. Η Κυβέρνηση του BSPP έμοιαζε με πολλές μονοκομματικές κυβερνήσεις κρατών της Αφρικής, όπου το μοναδικό κόμμα είναι μόνο μια ανάμνηση ενός παλιότερου διοικητικού μοντέλου και η εξουσία ασκείται από τη στρατιωτική ιεραρχία.

Το SLORC έλπιζε να κρατήσει το στρατιωτικό μονοπώλιο της εξουσίας αφήνοντας σε εκκρεμότητα το θέμα των εκλογών, μέσα από τη δοκιμασμένη πολιτική του "διαίρει και βασίλευε". Το σχέδιο ήταν να δημιουργήσει ένα πλήθος προσωποκεντρικών πολιτικών κομμάτων: συνολικά δημιουργήθηκαν για τις εκλογές 93 κόμματα. Ο στόχος ήταν να παραμείνει το SLORC στην εξουσία μέσα σ΄ ένα κοινοβούλιο λεπτών ισορροπιών, με τη δημιουργία ευαίσθητων κυβερνητικών συνασπισμών.

Για να διευκολυνθεί το σχέδιο αυτό, το εκλογικό σύστημα έδωσε βάση στην αποτροπή της δημιουργίας ενός μαζικού κόμματος. Δεν επιτρέπονταν προεκλογικές συγκεντρώσεις άνω των πέντε ατόμων. Οι ανακοινώσεις των κομμάτων ήταν περιορισμένες, γιατί δεν δινόταν η ευκαιρία για πρόσβαση στο ραδιόφωνο. Επίσης υπάρχει μόνο μια εφημερίδα σ΄ όλη τη χώρα και ανήκει στην κυβέρνηση. Οι αρχηγοί των πιο δυναμικών πολιτικών κομμάτων μπήκαν στη φυλακή ή τέθηκαν σε κατ΄ οίκον περιορισμό.

Παρά την ύπαρξη όλων αυτών των τεράστιων εμποδίων για ελεύθερη προεκλογική εκστρατεία, οι εκλογές διεξήχθησαν ομαλά, και ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ψήφισε χωρίς σημαντικές δυσκολίες. Ανατρέποντας τα σχέδια του SLORC, ένα κόμμα -ο Εθνικός Σύνδεσμος για τη Δημοκρατία (NLD) με γενικό γραμματέα την Αούνγκ Σαν Σούου Κίι- κέρδισε 392 από τι 485 έδρες στο Κοινοβούλιο. Μια ομάδα κομμάτων ονομαζόμενη "Σύνδεσμος ενωμένων εθνοτήτων για τη Δημοκρατία", και που είχε συμμαχήσει με το NLD, πήρε 47 έδρες, ενώ τα πολιτικά κόμματα που ήταν φιλικά προς το SLORC πήραν μόνο 10 έδρες. Τα στελέχη του SLORC ήταν τόσο απομακρυσμένα από το λαό, ώστε τα αποτελέσματα των εκλογών τα κατέπληξαν. Αν είχαν εκτιμήσει σωστά τις προτιμήσεις των ψηφοφόρων πριν από τις εκλογές, είναι σίγουρο ότι δεν θα προχωρούσαν σ΄ αυτές.

Σαν αποτέλεσμα λοιπόν, έπρεπε να δώσουν την εικόνα ότι οι εκλογές δεν μπορούσαν να οδηγήσουν στη σύγκληση κοινοβουλίου, και στη μεταφορά της εξουσίας στους εκλεγμένους αντιπρόσωπους του λαού. Δυο μήνες μετά τις εκλογές οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι συναντήθηκαν και έβγαλαν μια διακήρυξη ζητώντας τη δημιουργία κοινοβουλίου, την απόλυση των στρατιωτικών κομματικών αρχηγών, την άμεση αποκατάσταση των

δημοκρατικών δικαιωμάτων και την επίσπευση της μεταφοράς της εξουσίας σ΄ αυτούς, σύμφωνα με το αποτέλεσμα των εκλογών. Οι περισσότερες από τις τεχνικές του SLORC για να καθυστερήσει κάτι τέτοιο είναι πολύ ευφυείς, αλλά αρκετά αποτελεσματικές μέχρι τώρα. Μια αποτελεσματική τακτική του είναι να φυλακίζει τους εκλεγμένους αντιπροσώπους, και, αφού τους δολοφονεί να μιλά για "αυτοκτονίες" ή για "θανάτους από αρρώστιες". Μια άλλη, είναι να αναλαμβάνει δράση εναντίον των πιο δραστήριων βουδιστών μοναχών που εκπροσωπούν τη θρησκευτική ηγεσία της αντιπολίτευσης.

Απέναντι σ΄ αυτή τη βάρβαρη καταστολή και την κυνική διαφθορά, οι δημοκρατικές δυνάμεις δεν μπορούν να κάνουν πολλά. Η Αούνγκ Κίι αντιπροσωπεύει ένα νέο πνεύμα, εν μέρει λόγω του ότι είχε ζήσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της στο εξωτερικό, και συνεπώς δεν είχε επηρεαστεί από την υπάρχουσα πολιτική κατάσταση. Ο πατέρας της, ο Αούνγκ Σαν, ο οποίος πέθανε όταν εκείνη ήταν 2 χρονών, ήταν ένας από τους "Τριάντα Συντρόφους": αυτοί ήταν εθνικιστές φοιτητές, στους οποίους ήταν και ο Νε Βιν, που είχαν επηρεαστεί από την προπαγάνδα των Γιαπωνέζων στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο για έναν κοινό Ασιατικό αγώνα εναντίον του Δυτικού Ιμπεριαλισμού. Ο Αούνγκ Σαν πήγε στο Τόκυο για να βοηθήσει την κατάληψη της Βιρμανίας από τους Γιαπωνέζους. Ωστόσο, το 1944, οι τριάντα κατάλαβαν ότι οι Γιαπωνέζοι δεν ήταν απελευθερωτές, ότι η κατοχή της Βιρμανίας δεν εξυπηρετούσε τους σκοπούς των Βιρμανέζων αλλά των Γιαπωνέζων, και ότι και οι Ιάπωνες θα μπορούσαν να χάσουν τον πόλεμο.

Κατά το τέλος του πολέμου, όταν ο Αούνγκ Σαν αρνήθηκε να υποστηρίξει τους κομμουνιστές αντιστασιακούς της Βιρμανίας, που είχαν την υποστήριξη των τριάντα, η Βρετανική κυβέρνηση άρχισε να διαπραγματεύεται μαζί του, θεωρώντας τον ως τον περισσότερο αποδεκτό ηγέτη της Βιρμανίας. Στις 27 Ιανουαρίου 1947 ο Clement Attlee και ο Αούνγκ Σαν υπέγραψαν συμφωνία για την πλήρη ανεξαρτησία της Βιρμανίας μέσα στον επόμενο χρόνο. Στις 19 Ιουλίου 1947 ο Αούνγκ Σαν δολοφονήθηκε από έναν πολιτικό του αντίπαλο. Έτσι έγινε ο θρύλος της ανεξαρτησίας της Βιρμανίας.

Η Αούνγκ Κίι μορφώθηκε στην Ινδία (όπου η μητέρα της ήταν πρέσβυς) και στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Παντρεύτηκε τον Άγγλο ακαδημαϊκό Μάικλ Άρις το 1972 και επέστρεψε στη Βιρμανία μόλις το 1988 για να φροντίσει για την ταφή της μητέρας της. Ο δυναμισμός της, σε συνδυασμό με το θρύλο του πατέρα της, την οδήγησε στο να γίνει Γενική Γραμματέας του NLD. Γύρισε όλη τη χώρα και παντού την καλωσόρισαν με ενθουσιασμό. Πάντα τόνιζε τη σημασία της μη βίας στη διεκδίκηση της δημοκρατίας ενάντια στο μιλιταριστικό καθεστώς.

Το SLORC δεν ενδιαφέρεται για σύμβολα που δεν ελέγχει. Από τον Ιούλιο του 1988 η Αούνγκ Κίι είναι σε κατ΄ οίκον περιορισμό, αποκομμένη απ΄ οποιαδήποτε επικοινωνία με τον έξω κόσμο, ακόμη και με την οικογένειά της. Το SLORC θέλει να τη διώξει από τη Βιρμανία και επιμένει ότι ο γάμος της με έναν ξένο την εμποδίζει να πάρει την ηγεσία στη χώρα. Είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς το τί θα συμβεί στη συνέχεια, αλλά το Νόμπελ Ειρήνης έστρεψε την προσοχή του κόσμου στη Βιρμανία και στον αγώνα για τη Δημοκρατία σ΄ ολόκληρη την Ασία.

(Μετάφραση από το "Peace News", Νοεμ. 91: Άννα Κουτσοπούλου)

Αστείρευτο Κουράγιο

Η τέλεια επανάσταση είναι αυτή του πνεύματος που γεννιέται από μια διανοητική πεποίθηση της ανάγκης για αλλαγή σ΄ εκείνες τις νοητικές ικανότητες και αξίες, οι οποίες διαμορφώνουν την πορεία για τ ην ανάπτυξη του έθνους. Μια επανάσταση που στοχεύει απλά στην αλλαγή των πολιτικών καθεστώτων και των θεσμών επιδιώκοντας τη βελτίωση των συνθηκών ζωής, έχει μικρή πιθανότητα επιτυχίας. Χωρίς μια πνευματική επανάσταση οι δυνάμεις που είχαν παράγει αδικίες της παλιάς τάξης πραγμάτων θα συνεχίζουν να είναι ενεργές, διατηρώντας μια συνεχή απειλή για την πορεία της αναμόρφωσης και της αναγέννησης. Δεν είναι αρκετό απλώς να ζητούμε ελευθερία, δημοκρατία και ανθρώπινα δικαιώματα. Πρέπει να υπάρξει μια ενωμένη αποφασιστικότητα κι ένας συλλογικός καθορισμός για να συνεχίσουμε τον αγώνα, να κάνουμε θυσίες στο όνομα της αλήθειας, να αντισταθούμε στη διαφθορά της επιθυμίας, της άρρωστης θέλησης, της άγνοιας και του φόβου.

Σ΄ ένα σύστημα, το οποίο αρνείται ν΄ αποδεχτεί την ύπαρξη των βασικών ανθρώπινων δικαιωμάτων, ο φόβος τείνει να γίνει ο κανόνας της καθημερινότητας. Ο φόβος της φυλάκισης, ο φόβος των βασανιστηρίων, ο φόβος του θανάτου, ο φόβος της απώλειας των φίλων, της οικογένειας, της περιουσίας ή των πόρων ζωής, ο φόβος της φτώχειας, της απομόνωσης, της αποτυχίας. Η πιο ύπουλη μορφή φόβου είναι αυτή η οποία μεταμφιέζεται σε κοινή λογική ή ακόμη σε αυθεντία, που επικρίνει και περιθωριοποιεί τις μικρές καθημερινές πράξεις που συντηρούν τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του ατόμου. Δεν είναι εύκολο για ένα λαό που ζει στο φόβο δέσμιος ενός σιδερένιου νόμου να δει την ανάγκη να απελευθερωθεί από αυτό το μίασμα. Ακόμη όμως κι έτσι, κάτω από το πιο καταπιεστικό καθεστώς, οι μηχανισμοί που δίνουν κουράγιο επανεμφανίζονται ξανά και ξανά, γιατί ο φόβος δεν είναι η φυσική κατάσταση του πολιτισμένου ανθρώπου.

Το γεγονός ότι τα αποθέματα κουράγιου και αντοχής σε ένα βασανισμένο λαό είναι αστείρευτα, δείχνει τη βαθιά πίστη του ανθρώπου στην ιερότητα των ηθικών αρχών και επαληθεύει τον ιστορικό κανόνα ότι, πέρα από κάποιες οπισθοδρομικές περιόδους, ο άνθρωπος βρίσκεται μόνιμα στον αγώνα για πνευματική αλλά και υλική πρόοδο. Είναι ακριβώς αυτή η δυνατότητα του ανθρώπου να αυτοκαθορίζεται, που τον διακρίνει από ένα κτήνος. Στη βάση της ανθρώπινης προσπάθειας βρίσκεται η επιδίωξη της τελειότητας, η μάχη για να την κατακτήσεις, η φιλοσοφική αναζήτηση των δρόμων που οδηγούν σ΄ αυτή, και η επιθυμία να ξεπεράσεις τα ανθρώπινα όρια και τα φυσικά φράγματα. Και είναι ακριβώς αυτή η άποψη για τον κόσμο που απαιτεί πολιτισμό και ανθρωπιά, και που κάνει τον άνθρωπο να τολμήσει και να υποφέρει για να κτίσει μια κοινωνία ελεύθερη από το φόβο και την επιθυμία. Ζητήματα όπως η αλήθεια, η δικαιοσύνη και η συναδελφικότητα δεν μπορούν να ξεπεραστούν ως τετριμμένα, όταν συχνά αυτά είναι τα μόνα στοιχεία που αντιστέκονται στις βίαιες εξουσίες.

ΑούνγκΣαν Σούου Κίι

Τι είναι η Ένωση των Πολιτών του Ελσίνκι (ΕΠΕ)

Η ιδέα για τη δημιουργία της ΕΠΕ για την Ειρήνη και τη Δημοκρατία βγήκε από μια σειρά συζητήσεων βάσης, γνωστή ως "detente from below", μεταξύ της Οργάνωσης "Χάρτα 77" και δυτικών ειρηνιστικών ομάδων. Η Ένωση ανέλαβε να οργανώσει αυτό το διάλογο. Ο στόχος της είναι διπλός."

Πρώτον, δημιουργεί μια συνεχή πίεση για ένα πανευρωπαϊκό σύστημα ασφαλείας που θα υποκαταστήσει τα στρατιωτικά μπλοκ και θα έχει τη δυνατότητα να επιλύει τις διαμάχες στην Ευρώπη χωρίς την ανάμιξη στρατού. Η Ένωση προωθεί ιδέες, προτάσεις και εισηγήσεις για τον αφοπλισμό και την αποστρατιωτικοποίηση της Ευρώπης. Αλλά, παράλληλα παρεμβαίνει σε προβλήματα, παραβιάσεις δικαιωμάτων και εθνικές διαφορές στην Ευρώπη που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε βίαιες συγκρούσεις. Δεύτερον, η Ένωση προωθεί και ενθαρρύνει τη δημιουργία μιας πανευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών. Η Ευρώπη πρέπει να ενωθεί από τη βάση της. Η Ένωση έχει σκοπό να βοηθάει και να διευκολύνει αυτόνομες ομάδες, κινήσεις ή πρωτοβουλίες που μπορούν να έρθουν σε συνεργασία μεταξύ τους, να ασκήσουν πιέσεις στις κυβερνήσεις και να εγκαταστήσουν μια ευθεντική Ευρωπαϊκή κοινή γνώμη.

Η λέξη "Ελσίνκι" στο όνομα της Ένωσης αναφέρεται στη Συμφωνία του Ελσίνκι του 1975, τη γνωστή ΔΑΣΕ (Διάσκεψη για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη). Βέβαια, η χρησιμοποίηση της λέξης "Ελσίνκι" δεν εμποδίζει πολίτες από άλλες ηπείρους να συμμετέχουν στην Ένωση.

Η Ένωση είναι ένας οργανισμός με μόνιμη γραμματεία στην Πράγα και μόνιμες επιτροπές που δουλεύουν πάνω σε θέματα αφοπλισμού και αποστρατιωτικοποίησης, οικονομίας και οικολογίας, εθνικισμού και ομοσπονδιακής οργάνωσης του κράτους, γυναικείων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ένωση συνεδριάζει τακτικά με τη συμμετοχή εκπροσώπων διαφόρων κοινωνικών κινημάτων και ιδιωτών πολιτικών, καλλιτεχνών και επιστημόνων και έχει ως βασική ιδέα τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού κινήματος. Υπάρχουν βέβαια πολλές διαφορετικές απόψεις μεταξύ των ατόμων που συμμετέχουν στις εργασίες της Ένωσης. Συγκεκριμένα, ένα πρόβλημα που εμφανίστηκε πρόσφατα είναι ο ρόλος των μελών της Ένωσης από την Τσεχοσλοβακία. Όταν ιδρυόταν η Ένωση, η Χάρτα 77 ήταν μια ομάδα υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της οποίας τα μέλη ήταν είτε υπό παρακολούθηση ή περιορισμό είτε φυλακισμένα. Η συμμετοχή τους στην Ένωση ήταν μια γενναία πράξη. Σήμερα, οι πρωτεργάτες της Ένωσης -όπως ο Χάβελ- είναι μέλη της Τσεχοσλοβακικής κυβέρνησης, και πολλοί άλλοι είναι βουλευτές. Από τη μια μεριά, αυτό βοήθησε την Ένωση να λειτουργήσει. Από την άλλη, όμως, εμφανίζεται το ερώτημα κατά πόσο μπορεί μια κυβέρνηση να θεωρηθεί ως μέρος μιας κοινωνίας πολιτών. Το πρόβλημα αυτό δείχνει την ύπαρξη μιας αντιλογίας γύρω από το θέμα της κοινωνίας των πολιτών, μια αντιλογία που μπορεί -και πρέπει- να λειτουργήσει θετικά για την ενδυνάμωση της Ένωσης.

Γράμμα του VACLAV HAVEL προς την ανοιχτή διάσκεψη της ΕΠΕ

Αγαπητοί φίλοι, Είναι μεγάλη μου χαρά να σας καλωσορίζω στην Τσεχοσλοβακία ως Αρχηγός Κράτους πια και να σας εκφράζω την ευχαρίστησή μου για την πραγματοποίηση της συνάντησης της ΕΠΕ στη χώρα μου.

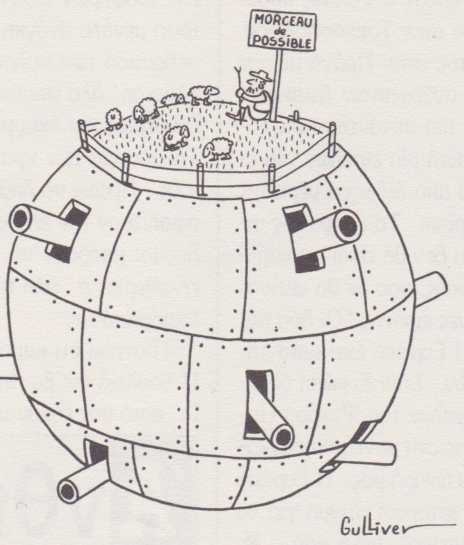
Θα εκμεταλλευτώ την ευκαιρία που μου δίνεται με το γράμμα μου για να θίξω συγκεκριμένα ένα θέμα. Από την πρώτη στιγμή των διαφωνιών και της αντιπολίτευσης των επονομαζόμενων "διαφωνούντων", από τη στιγμή που αρχίσαμε να πολεμάμε για τα ανθρώπινα δικαιώματα και κάναμε τις πρώτες μας φιλίες, επαφές, διασυνδέσεις και συνεργασίες με ανεξάρτητες, ειρηνιστικές και δημοκρατικές οργανώσεις στη Δ. Ευρώπη, είμασταν απόβλητοι από την ίδια την κοινωνία μας. Μας καταδίκασαν και μας φυλάκισαν. Ήμασταν, αν μπορούμε να το πούμε έτσι, οι κατώτεροι των κατώτερων. Τώρα, μια περίεργη στροφή της μοίρας, μας έφερε στην κορυφή, στην εξουσία. Από εκεί που περιφερόμασταν στα αστυνομικά τμήματα και τις φυλακές βρεθήκαμε στο κοινοβούλιο και τα υπουργικά γραφεία.

Όταν μας αποκαλούσαν αντιφρονούντες της αντιπολίτευσης προσπαθούσαμε να δείξουμε ότι ο αγώνας μας είχε πολύ λίγα κοινά στοιχεία με αυτό που αποκαλούμε "πολιτική". Κάναμε συζητήσεις με θέματα όπως "απολιτικοποιημένη πολιτική" και τονίζαμε ότι μας ενδιαφέρουν συγκεκριμένες αξίες και ηθικοί κανόνες και όχι η δύναμη και η εξουσία. Τονίζαμε την αξία του πνεύματος και της αλήθειας. Θυμάμαι που επί χρόνια με επισκέπτονταν δυτικοί δημοσιογράφοι και μου έλεγαν: Είσαστε μια μικρή ομάδα ψυχοπαθών που εκδίδετε κάποια έντυπα για εσωτερική κατανάλωση. Αντιμετωπίζετε μια γιγαντιαία πολιτική δύναμη, μια γιγαντιαία κρατική γραφειοκρατία ενός απολυταρχικού συστήματος. Ποιος είναι με το μέρος σας; Σίγουρα όχι οι εργάτες. Αυτοί παραμένουν απαθείς. Δεν τους ενδιαφέρει ο αγώνας σας. Γιατί συνεχίζετε να κάνετε αυτό που κάνετε;

Μας έκαναν τέτοιες ερωτήσεις καθημερινά και τους απαντούσαμε ότι κάτω από ένα τέτοιο απόλυτο καθεστώς η κοινωνική υποστήριξη δεν μετριέται με ψήφους, εκδηλωμένους υποστηρικτές ή με το μέγεθος της οργάνωσης. Η κοινωνική υποστήριξη φαίνεται στη

δύναμη των λόγων της αλήθειας, στο κουράγιο του κάθε ατόμου να λέει τα πράγματα όπως είναι αψηφώντας τις συνέπειες. Αλλά οι δημοσιογράφοι μας ανταπαντούσαν ότι το πνεύμα δεν μπορεί να ανταπεξέλθει απέναντι στην ωμή βία, ότι είμασταν αιθεροβάμωνες και ουτοπιστές. Κι όμως τότε συνέβη κάτι περίεργο. Το πνεύμα επιβλήθηκε της ωμής βίας και η αλήθεια νίκησε το ψέμα. Και δεν χρειάστηκαν γι΄ αυτό ούτε όπλα, ούτε άλλα όργανα πίεσης· ούτε καν το σπάσιμο κάποιας βιτρίνας. Και αυτή η παράξενη τροπή των γεγονότων, που εξέπληξε ακόμη και εμάς, μας δικαίωσε. Συνηθίζαμε να λέμε πως ό,τι κάναμε το κάναμε για να σωθούν οι αρχές που είχαμε. Δεν επιδιώκαμε κάποιο κέρδος. Αγωνιζόμασταν γιατί απλά αυτό μας επέβαλε η συνείδησή μας. Και ξαφνικά ο αγώνας είχε κάποιο κέρδος. Οι καταστάσεις άλλαξαν. Το απολυταρχικό σύστημα κατέρρευσε. Και ακόμη παραπέρα, συνέβη κάτι ακόμη πιο αναπάντεχο: αναρριχηθήκαμε εμείς στις ψηλότερες θέσεις του κράτους.

Από εκείνη τη στιγμή, οι ίδιοι άνθρωποι που αμφισβητούσαν τον αγώνα μας, άρχισαν να μας κάνουν άλλου τύπου ερωτήσεις: Είστε ακόμη πιστοί στο όραμα μιας αποπολιτικοποιημένης πολιτικής. Πιστεύετε ακόμη ότι η αλήθεια είναι αυτό που έλκει τους υποστηρικτές σας; Σας αφήνουν ακόμη αδιάφορους οι θέσεις εξουσίας; Δεν δέχεστε πιέσεις για να εγκαταλείψετε τις παλιότερές σας απόψεις και οράματα τώρα που αναλάβατε την εξουσία; Δεν είστε αναγκασμένοι τώρα να αποκρύψετε όλα τα ιδανικά σας και τις διακηρύξεις που κάνατε όταν αντιπολιτευόσασταν τους προκατόχους σας; Και, τέλος πάντων, δεν λειτουργείτε με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούσαν κι αυτοί;

Πιστεύω ότι πραγματικά αυτές οι ερωτήσεις είναι δικαιολογημένες. Μέρα με τη μέρα συνειδητοποιούμε ότι παρ΄ όλο που έχουμε αποκτήσει κάποιες δεξιοτεχνίες στο γκρέμισμα του παλιού συστήματος -αυτό άλλωστε αρχίσαμε να το μαθαίνουμε εδώ και χρόνιαδεν είμαστε ακόμη κατάλληλα προετοιμασμένοι και εφοδιασμένοι για τη δόμηση ενός νέου συστήματος. Τώρα που το παλιό καθεστώς κατέρρευσε, αντιμετωπίσαμε την ανάγκη δημιουργίας ενός νέου, διαφορετικού, πραγματικά δημοκρατικού συστήματος. Αποδείχθηκε ότι, όσο δύσκολο κι αν είναι να ανατρέψεις ένα απολυταρχικό σύστημα, είναι ακόμη πιο δύσκολο να δομήσεις ένα νέο, βελτιωμένο. Από τότε που μπήκαμε στον κόσμο της πολιτικής, συνειδητοποιήσαμε ότισ΄ αυτόν τον κόσμο πρέπει κανείς να υπολογίζει όλα τα αντικρουόμενα συμφέροντα και τις φιλοδοξίες και να κρατάει τις ισορροπίες μεταξύ μεγάλων ομάδων άσκησης πίεσης. Πρέπει επίσης να υπολογίζει τα διάφορα οράματα της κοινωνίας του και τις ιστορικές της επιδιώξεις. Σίγουρα, ένα άτομο που μπαίνει στον κόσμο της πολιτικής πρέπει να αποδεχτεί τους κανόνες της διπλωματίας. Σίγουρα, βρισκόμαστε τώρα σε ένα διαφορετικό κόσμο. Και κάτω απ΄ αυτές τις συνθήκες όλες οι ερωτήσεις που μας υποβάλλουν είναι λογικές.

Με λίγα λόγια, αναμφισβήτητα τώρα βρισκόμαστε σε ένα διαφορετικό περιβάλλον και έχουμε εντελώς διαφορετικές ευθύνες από τότε που ήμασταν στην αντιπολίτευση. Αλλά κατά τη γνώμη μου, αυτό το γεγονός δεν μπορεί να αλλάξει το περιεχόμενο των προσπαθειών και των ιδανικών μας παρ΄ όλο που οι τρόποι διεκδίκησης αυτών των ιδανικών μπορεί να έχουν μεταβληθεί. Πιστεύω ότι μπορούμε να παραμείνουμε συνεπείς στα ιδανικά μας. Η Τσεχοσλοβακία τονίζει συνέχεια σ΄όλες τις χώρες ότι η νέα κυβέρνηση δεν ακολουθεί κάποια συγκεκριμένη πολιτική ιδεολογία, και ότι μόνος στόχος της πολιτικής μας είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ελευθερίας. Θέλουμε ένα δημοκρατικό και κοινωνικά δίκαιο κράτος. Θέλουμε την Ευρώπη αλλά και όλο τον κόσμο να ζουν ειρηνικά και αδερφωμένα. Θέλουμε η Ευρώπη να καταστεί μια δημοκρατική κοινότητα δημοκρατικών κρατών και ελεύθερων εθνών. Και αυτά δεν είναι απλώς λόγια. Προσπαθούμε να διαδόσουμε αυτές τις απόψεις προς όλες τις κατευθύνσεις τόσο μέσα από την εσωτερική όσο και από την εξωτερική μας πολιτική. Βέβαια όλα αυτά είναι πολύ δύσκολα. Πολύ πιο δύσκολα από ότι φανταζόμασταν όταν βγαίναμε νικητές από την επανάσταση ενάντια στο παλιό καθεστώς. Πολύ δύσκολα, αλλά παρ΄ όλα αυτά όχι ακατόρθωτα. Είναι κατορθωτό να εφαρμοστεί μια αποπολιτικοποιημένη πολιτική. Για παράδειγμα, μια πολιτική βασισμένη στις υπαγορεύσεις της συνείδησης. Κάτι τέτοιο είναι κατορθωτό ακόμη και όταν κατέχεις εξουσία. Αυτό είναι κάτι που πιστεύω ακράδαντα και για αυτό αγωνίζομαι.

Θα μπορούσα ίσως να προχωρήσω σε μια ανάλυση των τρόπων με τους οποίους προσπαθούμε να εφαρμόσουμε τις ιδέες μας, τις σύμφωνες με την ιστορία μας, τις πολιτικές μας απόψεις και επιδιώξεις, και τα ιδανικά μας. Σίγουρα κάτι τέτοιο θα ήταν χρήσιμο για μια διεθνή οργάνωση όπως η ΕΠΕ, αλλά δεν το βρίσκω σκόπιμο να γίνει κάτι τέτοιο τώρα. Θα περιοριστώ σε μερικές μόνο φράσεις.

Βασικά, τόσο στη Δυτική όσο και στην Ανατολική Ευρώπη, υπάρχουν διάφοροι οργανισμοί: το ΝΑΤΟ, η ΕΟΚ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Σύμφωνο της Βαρσοβίας και αρκετοί άλλοι. Από ό,τι φαίνεται, η νέα κατάσταση που δημιουργήθηκε στην Ευρώπη μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού βάζει αυτούς τους οργανισμούς σε μία νέα θέση και τους αναγκάζει να σκεφτούνε το μέλλον τους. Πιστεύω ότι οι οργανισμοί αυτοί μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες. Αυτούς που έχουν κάποιο νόημα ύπαρξης -και συνεπώς έχουν και μέλλον- και που θα πρέπει τώρα να κάνουν νέα ανοίγματα προς τις απελευθερωμένες χώρες, ακόμη κι αν χρειαστεί

να αλλάξουν ως ένα βαθμό για να προσαρμοστούν με τους καιρούς, και αυτούς των οποίων ο κύκλος ύπαρξης έχει πια κλείσει. Αυτοί οι οργανισμοί δημιουργήθηκαν για να παίξουν ένα συγκεκριμένο ρόλο, τον οποίο έπαιξαν στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, και τώρα έχουν χάσει το λόγο ύπαρξής τους, τώρα που δεν υπάρχει ούτε το όραμα της κομμουνιστικής ενότητας, ούτε ο φόβος του κομμουνιστικού κινδύνου.

Αλλά πέρα από αυτούς τους θεσμούς που ήδη υπάρχουν, είναι ανάγκη να δημιουργηθούν εντελώς καινούργιοι θεσμοί και δεσμοί, γεννημένοι από τη νέα κατάσταση. Πολλοί άνθρωποι στην Ευρώπη είναι σύμφωνοι μ΄ αυτή την άποψη. Σίγουρα έχετε ακούσει την ιδέα μιας Ευρωπαϊκής ομοσπονδίας που ανέλυσε ο Γάλλος πρόεδρος Μιττεράν στη διάρκεια του ταξιδιού του στην Τσεχοσλοβακία. Η Μάργκαρετ Θάτσερ κατά την επίσκεψή της στην Πράγα μίλησε για την ιδέα μιας Ευρωπαϊκής Χάρτας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Φυσική, η δικιά σας προσπάθεια -ως μια συνάντηση διαφόρων κοινωνικών πρωτοβουλιών- είναι και αυτή μία εντελώς νέα εξέλιξη. Δείχνει ότι σε διάφορα επίπεδα και από διάφορα μέρη της Ευρώπης, οι άνθρωποι σκέπτονται το ίδιο όραμα. Το όραμα της οικοδόμησης μιας εντελώς νέας Ευρώπης, που δεν θα είναι χωρισμένη σε στρατόπεδα, μιας ενοποιημένης Ευρώπης, που δε θα ακτινοβολεί γύρω της ακτίνες πολέμου, αλλά ακτίνες ειρήνης. Οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι άρχισαν στην Ευρώπη. Η Ευρώπη έχει καταντήσει η μεγαλύτερη αποθήκη πολεμικών υλικών. Στην Ευρώπη υπήρχε η διαχωριστική γραμμή μεταξύ των δύο μπλοκ του Ψυχρού Πολέμου. Αυτός ο άσχημος ρόλος της Ευρώπης στη μοντέρνα παγκόσμια ιστορία, βάζει τώρα μια πρόκληση στην ήπειρό μας. Η Ευρώπη πρέπει να εκμεταλλευτεί αυτή τη μοναδική ιστορική στιγμή για να γίνει επιτέλους μια πραγματικά ειρηνική ήπειρος, αυτό που ο Μ. Γκορμπατσώφ ονομάζει Κοινή Ευρωπαϊκή Στέγη. Είναι ιστορικό καθήκον της Ευρώπης και ευθύνη της να μπει σ΄ αυτό το δρόμο και να αντιδράσει στην πρόκληση της αλλαγής της ιστορίας της. Αυτά τα θέματα στην Τσεχοσλοβακία τα μελετούμε μέσα από το διάλογο και προσπαθούμε να τα χρησιμοποιήσουμε στην πράξη σε διάφορες διεθνείς πρωτοβουλίες. Συνοψίζοντας θα έλεγα ότι στη διάρκεια των προσπαθειών μας για μια ελεύθερη Ευρώπη, δίνουμε μεγάλη σημασία στην πορεία των εργασιών της ΕΠΕ, η οποία άλλωστε έπαιξε σημαντικό ρόλο στην απελευθέρωση των πρώην ανατολικών χωρών αφού όλα τα αντιπολιτευτικά κινήματα που εμφανίστηκαν εκεί είχαν σαφείς αναφορές στις διακηρύξεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως αυτά καθιερώθηκαν από τα έγγραφα του Ελσίνκι. Πιστεύουμε ότι ήρθε η ώρα η ΕΠΕ να αναλάβει ξανά την ακτιβιστική της δράση. Η ΕΠΕ μπορεί να αποκτήσει ένα νέο περιεχόμενο. Μπορεί για παράδειγμα να πιέσει να αλλάξει το υπάρχον σύστημα των διεθνών συνασπισμών, που μέχρι σήμερα είχε μόνο το δικαίωμα των συστάσεων στις κυβερνήσεις, σε μία ένωση πραγματικά δεσμευτικών συμφωνιών. Η ΕΠΕ θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα τέτοιο υπέδαφος που θα εξασφάλιζε την ισορροπία σε μια ενοποιημένη Ευρώπη. Κάτι τέτοιο το θεωρούμε πολύ σημαντικό και γι΄ αυτό έχουμε ξεκινήσει συγκεκριμένες Τσεχοσλοβακικές πρωτοβουλίες μέσα από τις εργασίες της ΕΠΕ.

Τέλος, πιστεύουμε ότι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να γίνει στόχος μας είναι η ιδέα του σεβασμού των πολιτειακών δικαιωμάτων. Αυτή η ιδέα απασχολεί πολύ την εναλλακτική σκέψη και τις σχετικές πρωτοβουλίες. Φαίνεται ότι η μελλοντική ενωμένη Ευρώπη θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές μιας ανοιχτής αστικής κοινωνίας. Είναι φυσικό μετά από τόσα χρόνια καταπίεσης στην Α. Ευρώπη, οι ανατολικοί λαοί με ανεξάρτητη οντότητα να αναζητούν την εθνική τους ταυτότητα και να ζητούν τη διεθνή διπλωματική αναγνώριση. Θέλουν να γίνουν αναγνωρισμένα κράτη στη σκηνή της Ευρώπης. Φυσικά, αυτή η κατάσταση που είναι ιστορικά αναπόφευκτη, κρύβει τον κίνδυνο της εμφάνισης του εθνικισμού και των διαφόρων ειδών εθνικιστικών συγκρούσεων. Για αυτό είναι τόσο μεγάλη ανάγκη κατά τη γνώμη μας να τονίσουμε την ιδέα του σεβασμού των πολιτειακών δικαιωμάτων. Πρέπει να δείξουμε ότι πάνω απ΄ όλα είμαστε πολίτες που απλαμβάνουμε συγκεκριμένες ελευθερίες και έχουμε συγκεκριμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Τα σύνορα των κρατών πρέπει σταδιακά να χάσουν τη σημασία τους. Πρέπει να δημιουργήσουμε ένα πλέγμα δεσμών που θα εξασφαλίζουν την ελευθερία, τη δημοκρατία και την ειρήνη. Αυτοί οι δεσμοί μπορούν να συνεισφέρουν στην επικράτηση της πολιτικής ελευθερίας σ΄ όλη την Ευρώπη και παράλληλα να εξασφαλίζουν τη διατήρησή της.

Πιστεύω ότι και η ΕΠΕ ήδη κινείται προς αυτή την κατεύθυνση. Η δουλειά της βασίζεται σε όλα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως. Γι΄ αυτό σας εύχομαι καλή επιτυχία.

Ένωση για τα δικαιώματα των φαντάρων δημιουργήθηκε στη Θεσσαλονίκη

Λίγες μέρες πριν το τέλος του 1991, 30 πολίτες από τη Θεσσαλονίκη, μετά από αρκετές συζητήσεις αποφασίσαμε να πάρουμε την πρωτοβουλία για τη δημιουργία της "Ένωσης για τα δικαιώματα των στρατιωτών". Στις σχετικές συζητήσεις μετείχαν στρατιώτες, φοιτητές, δημοσιογράφοι, πανεπιστημιακοί, επαγγελματίες κ.λπ. Αποφασίσαμε να αναλάβουμε αυτή την πρωτοβουλία κατανοώντας την ανάγκη να ξανασυνδεθεί το σπασμένο νήμα για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των στρατιωτών, την ανάγκη να υπάρξει μια νέα προσπάθεια και δραστηριότητα για την αλλαγή της κατάστασης στις Ένοπλες Δυνάμεις. Παρά το γεγονός πως βρισκόμαστε σε μια εποχή κοινωνικής αφασίας, η ανάγκη να εκφρασθούν οι -έστω μικρές- ευαισθησίες για τα προβλήματα των στρατευμένων νέων καθόρισε τη σκέψη μας... Ή καλύτερα αυτό ήταν η έγνοια μας... Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει μέχρι τώρα από ομάδες ή άτομα, από νεολαίες κ.λπ., η κατάσταση στο στρατό παραμένει αναλλοίωτη...

Το μαρτυρούν αυτό, οι αυξανόμενες αυτοκτονίες νέων παιδιών στο στρατό, η απαράδεκτα μακροχρόνια θητεία που παρά τις εξαγγελίες παραμένει στους 17 μήνες κατά μέσο όρο...

Το μαρτυρούν, η καταπάτηση των συνταγματικών δικαιωμάτων των στρατιωτών, η ποινή φυλάκισης, τα πειθαρχεία, τα στρατοδικεία, οι 980 δραχμές μισθός της ντροπής για τους φαντάρους, η επαναφορά της στολής εξόδου, η κατάργηση της δωρεάν μετακίνησης, τα ρουσφέτια, η ανεξέλεγκτη εξουσία των ανώτερων προς τους κατώτερους... Εν ολίγοις, το όλο πλέγμα των σχέσεων που αποβλέπει στη δημιουργία άβουλων και υποταγμένων ανθρώπων παρά στο αξιόμαχον του στρατού...

Από τη μεταπολίτευση μέχρις σήμερα οι κυβερνήσεις δεν προχώρησαν σε καμιά ουσιαστική αλλαγή στο στράτευμα. Παρά την πίεση για ριζικές αλλαγές προσπάθησαν περισσότερο να εξωραΐσουν τα πράγματα με ασήμαντες μειώσεις της θητείας και μεταγλωτίσεις των κανονισμών. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό από αυτή την άποψη πως ακόμη ισχύει το καθεστώς Γενικής Επιστράτευσης και ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας του 1945. Η δεκαετία που πέρασε απέδειξε πως μια ριζική αλλαγή στο στρατό αφορά κυρίως τις επιλογές της πολιτικής ηγεσίας... Άλλωστε και προτάσεις και ιδέες και δυνατότητες υπήρξαν... Έτσι βλέπουμε σήμερα τη στιγμή που η πατρίδα μας έχει φθάσει στα όρια της φτώχειας με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον των παιδιών της, να διατηρείται μια μεγάλη στρατιά και να είμαστε η πρώτη χώρα στον κόσμο στις αμυντικές δαπάνες. Μπροστά σε αυτές τις πραγματικότητες ενώνουμε τις ευαισθησίες μας, τη δράση μας, για να διαμορφωθούν όροι και προϋποθέσεις για την αλλαγή της κατάστασης. Η Ένωσή μας δεν έρχεται σε αντιπαράθεση με τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες για τους στρατευμένους νέους... Ίσα-ίσα θεωρεί πως η ύπαρξη κινήσεων, ποικίλων πρωτοβουλιών και ευαισθησιών μπορεί να προάγει την κοινή μας υπόθεση. Από την "Πιτσιλιά στο χακί" έως τις νεολαίες για το στρατό, από τα αντιμιλιταριστικά έντυπα έως τις φανταρίστικες σελίδες της "Ελευθεροτυπίας" και της "Εποχής", από τις ατομικές στάσεις μέσα και έξω από το στρατό έως τις επερωτήσεις στη Βουλή κ.λπ. υπάρχει ένα κοινό νήμα που μας διαπερνά...

Η Ένωσή μας είναι ένωση φυσικών προσώπων και θα αναλάβει πρωτοβουλίες μέσα και έξω από το στρατό για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των στρατιωτών, για συντονισμό με άλλους ενδιαφερόμενους πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς, ομάδες και πρόσωπα με κοινή δράση...

* Για 12 μήνες θητεία όπως περίπου σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες...
* Για την κατάργηση της ποινής φυλάκισης, του καθεστώτος Γενικής Επιστράτευσης και αλλαγής του στρατιωτικού ποινικού κώδικα...
* Για τη μείωση της στρατιάς και των αμυντικών δαπανών...
* Για τη Δωρεάν μετακίνηση των στρατιωτών, την κατάργηση της στολής εξόδου...
* Για την καθιέρωση εναλλακτικής κοινωνικής θητείας...
* Για να μην πάρει ούτε ένας έλληνας στρατιώτης μέρος στη δύναμη ταχείας επέμβασης του ΝΑΤΟ... και για να μην προχωρήσουν τα σχέδια για επαγγελματικό στρατό...
* Δεν τρέφουμε αυταπάτες... Όρος για να μπορέσει να προχωρήσει το οτιδήποτε, είναι η ενεργοποίηση των ανθρώπων και ειδικότερα των νέων μέσα από την ανάπτυξη ενός μαζικού αυτόνομου κινήματος για το στρατό...

Κάθε Τετάρτη 7-10 μ.μ. λειτουργεί ανοικτή γραμμή για κάθε ενδιαφερόμενο, στο τηλέφωνο 031/233-730.

Η διεύθυνσή μας είναι: Τσιμισκή 97, 546 21 Θεσ/νίκη.

Για την ΕΝΩΣΗ: ***Σταύρος Μπούρπουλας, Χαρίλαος Αρχοντής***

Η απόφαση του δικαστηρίου για τον Παύλο Ναθαναήλ επιβεβαιώνει αυτούς που μιλούσαν για μια συγκεκριμένη γραμμή -αυτή της τριετούς ομηρίας (ή αλλιώς "βλέπουμε και κάνουμε")- απέναντι στους αρνητές στράτευσης για λόγους συνείδησης. Το κράτος μπορεί να έχει στο χέρι του τον κάθε νέο που αρνείται να εγκλωβιστεί στο στρατιωτικό μηχανισμό, έχοντας και το σκύλο χορτάτο και την πίτα ολόκληρη. Από τη μια προβάλλει ένα δημοκρατικό και φιλελεύθερο προφίλ στο εξωτερικό και δεν οξύνει τη διαμάχη του με το αντιμιλιταριστικό κίνημα, και από την άλλη δεν αναγνωρίζει ούτε έμμεσα το δικαίωμα στην άρνηση στράτευσης.

Είναι καιρός λοιπόν η αντιμιλιταριστική δράση να επικεντρωθεί σε αιτήματα και διεκδικήσεις όπως η άμεση νομοθετική ρύθμιση του ζητήματος της άρνησης στράτευσης, η κατοχύρωση και αυτοθέσμιση της κοινωνικής θητείας, η αποστρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, και σε πρωτοβουλίες όπως η επέμβαση στην εξωτερική πολιτική και η σύνδεση με τους γειτονικούς λαούς. Αλλιώς ο Μαζιώτης, ο Ναθαναήλ, ο κάθε Μαζιώτης και ο κάθε Ναθαναήλ αλλά και ολόκληρο το αντιμιλιταριστικό κίνημα θα είναι όμηροι της κρατικής εξουσίας, δέσμιοι των κρατικών επιδιώξεων.

Β.Μ.

ΔΙΚΗ ΝΑΘΑΝΑΗΛ

ΤΕΛΟΣ... ΚΑΛΟ ΟΛΑ ΚΑΛΑ;

Η απόφαση του στρατοδικείου (ένας χρόνος με τριετή αναστολή) είχε σαν αποτέλεσμα την άμεση αποφυλάκιση του Παύλου και γι΄ αυτό ήταν θετική. Όμως, τόσο το ιδιότυπο καθεστώς ομηρίας του Παύλου Ναθαναήλ και του Νίκου Μαζιώτη (στον πρώτο έχει ήδη αναγγελθεί κατηγορία για λιποταξία) όσο και όσα συνέβησαν από τη σύλληψη του Παύλου μέχρι τη δίκη του καθιστούν απαραίτητο έναν απολογισμό.

Η δίκη εξελίχθηκε θετικά από πολλές απόψεις. Για δεύτερη φορά μέσα σε μερικούς μήνες ένας ολικός αρνητής στράτευσης, θεωρητικά ˝αδύνατος κρίκος της αλυσίδας˝, αφήνεται ελεύθερος μετά από μερικούς μήνες κράτησης με τη μέθοδο της επιβολής ποινής με αναστολή. Είναι προφανές ότι το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μολονότι δεν έχει καμιά ευθύνη ν΄ αναγνωρίσει το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης αισθάνεται πως χάνει έδαφος.

Το δεύτερο θετικό σημείο της δίκης ήταν οι καταθέσεις των μαρτύρων. Οι Έλληνες μάρτυρες (Σπύρος Ψύχας, Γιώργος Κοσμάς, Μιχάλης Μαραγκάκης, Θύμιος Καλογιάννης και Μιχάλης Καραπάνος) κατέστησαν σαφές ότι οι αντιρρησίες συνείδησης, είτε είναι ολικοί αρνητές είτε αποδέχονται την κοινωνική θητεία, είναι αλληλέγγυοι. Ακόμα πιο δυναμική ήταν η παρουσία των Μωρίς Μοντέ, εκπροσώπου της WRI και της UNION PACIFISTE (Γαλλία), Αντρέα Ραμπλ, Αυστριακού ολικού αρνητή στράτευσης, Γιαν Στουρμ, Δανού αντιρρησία εκπροσώπου της MNF, και Αχμέτ Ναζίμ, Τούρκου ολικού αρνητή στράτευσης. Ιδιαίτερη αίσθηση προκάλεσαν οι καταθέσεις των Μωρίς Μοντέ και Αχμέτ Ναζίμ. Ο πρώτος αναφέρθηκε εκτενώς στο αντιμιλιταριστικό κίνημα κατά τον πόλεμο της Αλγερίας, ενώ ο δεύτερος μίλησε για τους χιλιάδες Τούρκους ανυπότακτους για διαφόρους λόγους, τα ελληνοτουρκικά και το κουρδικό ζήτημα.

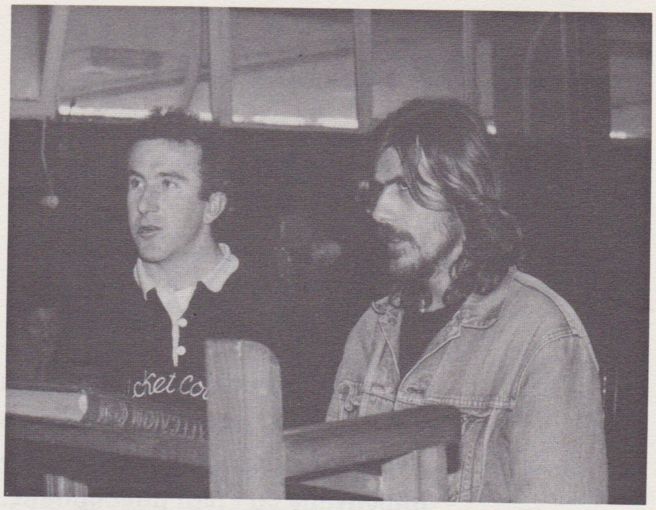
Κοινό σημείο των καταθέσεων όλων των μαρτύρων ήταν, πως είναι αδιανόητο να φυλακίζεται κάποιος για λόγους συνείδησης. Επίσης οι ξένοι τόνισαν πως είναι σπάνιο να διωχθεί κάποιος στη χώρα του επειδή αρνήθηκε να κάνει κοινωνική θητεία. Οι καταθέσεις αλληλοσυμπληρώνονταν, εκνευρίζοντας τους στρατοδίκες, που δεν μπορούσαν να κρύψουν τη δυσαρέσκειά τους. Η παρουσία τεσσάρων μαρτύρων από το εξωτερικό, είναι αποτέλεσμα της πολύχρονης και συστηματικής δουλειάς των αντιρρησιών συνείδησης προς την κατεύθυνση της δημιουργίας μιας ισχυρής διεθνούς πίεσης προς την Ελληνική κυβέρνηση, αλλά και της συγκίνησης που προκάλεσε ο βασανισμός του Παύλου τη νύχτα της σύλληψής του.

Αντίθετα η κινητοποίηση των αντιρρησιών συνείδησης κατά τη διάρκεια της κράτησης του Παύλου Ναθαναήλ περιορίσθηκε σε μερικές συνεντεύξεις Τύπου. Υπήρξε ένας απαράδεκτος εφησυχασμός και μια πεποίθηση, ότι μετά τη δίκη ο Παύλος θα αφεθεί ελεύθερος. Πρόκειται για ένα ανησυχητικό δείγμα ενός γενικότερου φαινομένου στο χώρο των αρνητών στράτευσης. Όλοι πιστεύουν πως το δικαίωμα

στην άρνηση στράτευσης θα αναγνωριστεί σύντομα, γιατί η κυβέρνηση θα υποκύψει σε Κοινοτικές πιέσεις. Είναι γεγονός ότι οι τελευταίες αποφάσεις στρατοδικείων είναι αποτέλεσμα αυτών των πιέσεων. Όμως η διεθνής πίεση για να έχει αντικείμενο πρέπει να υπάρχουν κι αντιρρησίες που διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Η υποχώρηση της κυβέρνησης και η μετατροπή των ποινών που επιβάλλονται στους αντιρρησίες σε ένα χρόνο με αναστολή μετά από ολιγοήμερη κράτηση, εισάγει ένα ιδιότυπο καθεστώς ομηρίας, στερεί από τον αντιρρησία συνείδησης όλα του τα δικαιώματα και τον περιθωριοποιεί. Είναι συμπεριφορά το ίδιο κτηνώδης με τις εξοντωτικές ποινές που επιβάλλονται στους Μάρτυρες του Ιεχωβά.

Είναι καιρός πια όσοι αρνούνται το στρατό να πάψουν να παίρνουν τρελόχαρτα και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Ν΄ αποφασίσουν ότι θέλουν να ζήσουν κι όχι να επιβιώνουν στο περιθώριο της κοινωνίας.

Γιάννης Χρυσοβέργης

Οι Τούρκοι αντιμιλιταριστές από τη Σμύρνη

Η δήλωση άρνησης του Παύλου Ναθαναήλ

ΑΡΝΟΥΜΑΙ να υπηρετήσω στρατιωτική θητεία επειδή θεωρώ το στρατό έναν ένοπλο μηχανισμό βίας, επιφορτισμένο να διατηρεί στο εσωτερικό της χώρας του την ισχύουσα κοινωνική οργάνωση και να φροντίζει για την επέκταση των συμφερόντων της κυρίαρχης τάξης στο εξωτερικό της. Η ιστορία του ελληνικού στρατού δεν ξεφεύγει απ΄ τον κανόνα: εμφύλιος, Κορέα, χούντα, Πολυτεχνείο το βεβαιώνουν.

Αν ο πόλεμος δεν είναι παρά μια πράξη βίας, προορισμένη να εξαναγκάσει τον αντίπαλο να εκτελέσει τη θέλησή μας, μου είναι αδύνατο να συμμετέχω σε άλλου είδους πόλεμο εκτός από εκείνον που διεξάγεται αδιάκοπα ανάμεσα: σε εκείνους ου διατηρούν ψεύτικους διαχωρισμούς ανάμεσα στους ανθρώπους και τους λαούς και σ΄ αυτούς που θέλουν να τους εξαλείψουν, σ΄ όσους θέλουν να διαιωνίσουν την κυριαρχία τους πάνω στην κοινωνία κι όσους αγωνίζονται να την καταργήσουν μαζί με κάθε μορφή κυριαρχίας, σ΄ αυτούς που εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τη βία και τον καταναγκασμό σαν κανόνα που ρυθμίζει τις ανθρώπινες σχέσεις και στους άλλους που επιθυμούν να οικοδομούν στο εξής σχέσεις μεταξύ ελεύθερων και ελεύθερα συνεργαζόμενων ατόμων.

Ο ρόλος του στρατού σαν ιεραρχικού μηχανισμού βρίσκεται σταθερά με το μέρος των πρώτων, ενώ η θέση μου και οι κοινωνικές μου πεποιθήσεις με τοποθετούν στο χώρο των δεύτερων. Ο σημερινός κόσμος που διαδέχεται την εποχή της κούρσας εξοπλισμών των ΗΠΑ-ΕΣΣΔ, δημιούργησε ένα υπερεθνικό σχηματισμό στην Ευρώπη που φαίνεται ότι θα αποτελέσει έναν ανταγωνιστικό πόλο κυριαρχίας απέναντι στην προσωρινή μονοκρατία των ΗΠΑ. Έτσι ώστε σήμερα ξεπερνώντας το όραμα της ΕΟΚ, μιλάνε για "Κοινό Ευρωπαϊκό Σπίτι", υπογράφουν τη ΔΑΣΕ και προχωράνε ακόμα και στη συγκρότηση ενός ευρωπαϊκού στρατιωτικού σχεδιασμού, καταργώντας στην πράξη τα σύνορα με ρυθμό γρηγορότερο απ΄ αυτόν που καταργούνται στα κεφάλια ορισμένων αριστερών. Και είναι το λιγότερο αστείο, οι ντόπιοι διαχειριστές της εξουσίας που στις κοινοβουλευτικές τους αγορεύσεις αποκαλούν ήδη "πατρίδα" τους την Ευρώπη -έτσι όπως αποκαλούσαν πριν λίγα χρόνια την Αμερική- αυτού που γνωρίζουν καλύτερα από τον καθένα πόσο σε λίγο καιρό το σύνολο της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής δραστηριότητας της χώρας θα εξαρτάται από τις αποφάσεις των Ευρωπαίων "συνεταίρων" τους, να μας κατηγορούν για τη στάση μας ενάντια στο ψέμα των συνόρων και των πατρίδων.

Αγωνίζομαι ώστε να καταστεί κοινωνικά αποδεκτό, οριστικό, το δικαίωμά μου να αρνούμαι να σκοτώνω ΚΑΤΑ ΔΙΑΤΑΓΗΝ. Επιθυμώ την κατάργηση κάθε δεσμού που διαμορφώνει συνειδήσεις πρόθυμες για το σκοπό αυτό, να σκοτώνουν δηλ. κατά διαταγήν.

Η ύπαρξη τέτοιων θεσμών εξαρτάται και από τη διατήρηση κάθε άλλου που καλλιεργεί τον κοινωνικό καταναγκασμό, την ιεραρχία και την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο -η πάλη για την εξαφάνισή τους είναι όρος απαραίτητος για την εξαφάνιση του μιλιταρισμού και του πολέμου.

Δεν ζητάω να αλλάξω τη στρατιωτική με κάποια άλλου είδους θητεία. Θεωρώ ότι κάθε υπηρεσία ενταγμένη στον κρατικό σχεδιασμό, ακόμα κι αν είναι ξένη και συμπληρωματική της στρατιωτικής, γίνεται -κι αυτό εκδηλώνεται πιο φανερά ειδικά σε μια περίοδο πολέμου- ουσιαστικά στρατιωτική υπηρεσία. Η αποτροπή του πολέμου βασίζεται στην ανάπτυξη πνεύματος διεθνιστικής αλληλεγγύης και στο ξερίζωμα των ιεραρχικών δομών που μετατρέπουν τους πολίτες σε πειθήνια όργανα εκτέλεσης αποφάσεων που επιβάλλονται στην κοινωνία από τα πάνω.

Σήμερα που οι άνθρωποι μετατρέπονται ολοένα περισσότερο σε πράγματα και τα πράγματα αποκτούν ουσιαστικά ανθρώπινες ιδιότητες, δεν είναι παράξενο που τόσο συχνά, κατά την κοινή έκφραση "μιλάει το χρήμα", "μιλάει η εξουσία", αλλά σιωπούν πλέον οι άνθρωποι.

Εμείς, θέτουμε στην κοινωνία -και αυτό είναι το δικαστήριο του οποίου την κρίση θα ζητήσουμε- τη στάση μας και τον αγώνα μας ενάντια στο κράτος, το κεφάλαιο, το μιλιταρισμό και τον πόλεμο, τους μόνους πραγματικούς εχθρούς της ανθρωπότητας. Καιρός πια να μιλήσουν ξανά οι άνθρωποι.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ !

Τα ατομικά δικαιώματα και ακόμη περισσότερο τα δικαιώματα των μειονοτήτων αδυνατούν να είναι μονόδρομος. Ο καθηγητής Μάνεσης τονίζει ότι δημοκρατία είναι η δημοκρατία της μειοψηφίας. Και η δημοκρατική λειτουργία ενός κράτους φαίνεται από τον τρόπο που αντιμετωπίζει τις μειονότητες εντός των δικών του ορίων. Για την ελληνική μειονότητα στην Αλβανία, πολλοί κόπτονται. Δεν υπάρχει λόγος να χρεωθεί εργολαβικά η υποστήριξή της στην εκκλησία και στους επαγγελματίες "πατριώτες". Η απαγόρευση της καθόδου στις εκλογές της "ΟΜΟΝΟΙΑΣ" είναι ένα πλήγμα στη δυνατότητα της μειονότητας για ελεύθερη έκφραση. Η έκθεση που ακολουθεί, του Minorities' Rights Group είναι αποκαλυπτική για την πραγματική κατάσταση της μειονότητας χωρίς φανατισμούς, χωρίς κραυγές και χωρίς πρόθεση για "νταβατζιλίκι", είτε εθνικό είτε πολιτικό. Πρόκειται για απόσπασμα από το βιβλίο "Παγκόσμιος Οδηγός των Μειονοτήτων". Τον πρόλογο έγραψε ο Alan Phillips διευθυντής του M.R.G. της Μεγάλης Βρετανίας, ενώ βασικός συγγραφέας των αναφερομένων στην Ανατολική Ευρώπη ήταν ο Hugh Poulton. Το βιβλίο εκδόθηκε το 1990 αλλά τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται φτάνουν μάχρι τα μέσα του 1989. Έτσι, πρόσφατες εξελίξεις σε διάφορες χώρες δεν συμπεριλαμβάνονται.

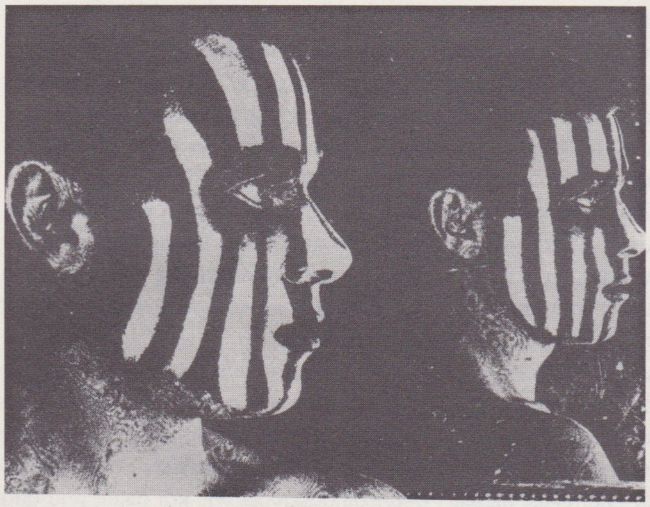
Έλληνες της Αλβανίας

Τοποθεσία:	Νότια στις περιοχές της Κορυτσάς (Korce) και Αργυροκάστρου (Gjirokaster)
Πληθυσμός:	Επισήμως 50.000· πιθανόν 200.000
Ποσοστό επί του πληθυσμού της χώρας:	2% - 7,5%
Θρησκεία :	Ανατολικοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί
Γλώσσα :	Ελληνικά

Οι Έλληνες είναι η μεγαλύτερη μειονότητα στην Αλβανία και ζουν κυρίως στις νότιες περιοχές της χώρας. Η ταυτότητα της μειονότητας πηγάζει βασικά από την εμμονή της στην Ελληνορθόδοξη Εκκλησία καθώς και από τη χρήση της ελληνικής γλώσσας και των ελληνικών ονομάτων. Η μεταπολεμική κομμουνιστική κυβέρνηση προσπάθησε να ξεριζώσει τη θρησκεία· απαγορεύτηκε η χρήση "ξένων" και θρησκευτικών ονομάτων· και αναφέρεται ότι αποθάρρυνε τη χρήση της ελληνικής γλώσσας στους δημόσιους χώρους. Υπάρχουν επίσης ισχυρισμοί ότι οι αρχές έχουν μετακινήσει Αλβανούς στις περιοχές όπου πλειοψηφούν οι Έλληνες και μετακίνησαν Έλληνες μακριά έτσι ώστε να διασπείρουν την ελληνική κοινότητα. Η Αλβανία είναι ένα πολύ συγκεντρωτικό κράτος και το Αλβανικό Κόμμα Εργασίας (το Κομμουνιστικό Κόμμα) είναι το μοναδικό νόμιμο πολιτικό κόμμα και ελέγχει αυστηρά την πολιτική, πολιτιστική και οικονομική ζωή. Πολλά από τα παραπάνω μέτρα εφαρμόζονται επίσης σε ολόκληρο τον υπόλοιπο αλβανικό πληθυσμό και ως τέτοια δεν στοχεύουν συγκεκριμένα στην ελληνική ή άλλες μειονότητες.

Αν και δεν έχουν δημοσιευτεί πρόσφατες στατιστικές για τις εθνικές μειονότητες στην Αλβανία, η ελληνική μειονότητα είναι επίσημα αναγνωρισμένη από τις αρχές. Ελληνόγλωσσα σχολεία υπάρχουν στην Αλβανία από τον 16ο αιώνα. Το 1992 η αλβανική κυβέρνηση ανέφερε ότι υπήρχαν 36 ελληνικά σχολεία στη νότια Αλβανία. Ο αριθμός τέτοιων σχολείων σήμερα είναι άγνωστος. Εάν ένα χωριό κατοικείται από μέλη της ελληνικής μειονότητας τότε μπορεί να αποκτήσει ένα ελληνόγλωσσο σχολείο καθώς και άλλα προνόμια. Εντούτοις το καθεστώς της μειονότητας παρέχεται μόνο σε εξ ολοκλήρου ελληνικά χωριά και εάν εγκατασταθούν εκεί δύο ή τρεις αλβανικές οικογένειες το χωριό χάνει αυτό το καθεστώς και κάποιες αναφορές δείχνουν ότι υπάρχει μείωση του αριθμού των ελληνικών σχολείων τα τελευταία χρόνια. Τα παιδιά των Ελλήνων που πηγαίνουν σε ελληνόγλωσσα σχολεία διδάσκονται τα ελληνικά κατά τη διάρκεια των τεσσάρων πρώτων χρόνων, ενώ κατόπιν τα ελληνικά διδάσκονται μόνο σαν ξένη γλώσσα.

Η θρησκεία δέχθηκε επίσημες επιθέσεις μετά το 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο όταν οι κομμουνιστές πήραν την εξουσία και το 1967 η Αλβανία διακήρυξε επίσημα ότι είναι "το πρώτο αθεϊστικό κράτος στον κόσμο". Περίπου 630 μεγάλες ορθόδοξες εκκλησίες ισοπεδώθηκαν και ένας εξ ίσου μεγάλος αριθμός μετατράπηκε για άλλες χρήσεις.

Το 1975 η κυβέρνηση διέταξε αλλαγές ονομάτων για "πολίτες που έχουν ακατάλληλα ονόματα και προσβλητικά επίθετα από πολιτική, ιδεολογική και ηθική άποψη". Σύμφωνα με πρόσφυγες αυτή η διαταγή δεν επηρέασε τα μουσουλμανικά ονόματα αν και οι Έλληνες με θρησκευτικά ονόματα υποχρεώθηκαν να τα αλλάξουν. Το Διάταγμα Νο 225, επίσης του 1975, επέβαλλε αλλαγή των γεωγραφικών ονομάτων που είχαν θρησκευτική σημασία, και καθώς φαίνεται αυτό το διάταγμα εφαρμόστηκε και σε μερικά μη θρησκευτικά ονόματα ελληνικών πόλεων επίσης.

Αν και δεν υπάρχουν αποδείξεις άμεσων νομικών απαγορεύσεων της χρήσης των ελληνικών δημοσίως πολλοί πρόσφυγες έχουν αναφέρει de facto απαγορεύσεις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Ένας μη Έλληνας πρόσφυγας είπε ότι στο χωριό του σε κανένα μειονοτικό, Μακεδόνα, Ιταλό ή Έλληνα, δεν επιτρεπόταν να μιλήσει τη γλώσσα του έξω από το σπίτι του. Λέγεται ότι σε μερικά σχολεία απαγορεύεται στα παιδιά να μιλούν ελληνικά μεταξύ τους και για τους Έλληνες που βρίσκονται σε εσωτερική εξορία, μια ευρέως χρησιμοποιούμενη τιμωρία, αναφέρεται ότι απαγορεύεται να μιλούν ελληνικά έξω από τα σπίτια τους. Περαιτέρω απαγορεύσεις της χρήσης των ελληνικών αναφέρονται στα επισκεπτήρια κρατουμένων στις αλβανικές φυλακές και κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας.

Ο Εμβέρ Χότζα που ουσιαστικά κυριαρχούσε στη χώρα από τα τέλη του 1944, πέθανε τον Απρίλη του 1985. Ο διάδοχός του, Ραμίζ Αλία, μπορεί να χαλαρώσει τη σκληρή κυβερνητική πολιτική. Για παράδειγμα επισκέπτες το 1988 ανέφεραν εκτεταμένες επισκευές σε εκκλησίες και τζαμιά ως πολιτιστικά μνημεία και τουριστικά αξιοθέατα. Επίσης η Αλβανία άνοιξε τα σύνορά της επιτρέποντας σε Έλληνες πολίτες να επισκεφθούν συγγενείς τους στην Αλβανία και σε μερικούς Αλβανούς επιτρέπεται τώρα να ταξιδέψουν στην Ελλάδα. Οι αριθμοί αυξάνονται σταθερά: το 1984, 87 Αλβανοί ταξίδεψαν στην Ελλάδα· το 1985, 301· και το 1986, 535. Το 1985, 1.265 Έλληνες ταξίδεψαν στην Αλβανία και το 1987 ο αριθμός αυτός ήταν πάνω από 6.000. Επίσης γίνονται και πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των δύο χωρών. *(Μετάφραση: Γ. Γκλαρνέτατζης)*

Σ Ε Β Α Σ Τ Ι Α Ν Ο Σ :

Στην Ελλάδα η Βόρειος Ήπειρος !

Εμείς οι Έλληνες δεν ζητάμε για τη Βόρειο Ήπειρο τίποτε περισσότερο απ΄ ό,τι ζητάει η ίδια η Αλβανία για το Κοσσυφοπέδιο, την ένωσή της δηλαδή με την Ελλάδα", δήλωσε σε συνέντευξη Τύπου που έδωσε στις Βρυξέλλες ο μητροπολίτης Κονίτσης Σεβαστιανός με θέμα το Βορειοηπειρωτικό ζήτημα σε σχέση με τις τελευταίες εξελίξεις στα Βαλκάνια.

Ο κ. Σεβαστιανός έκανε μια ευρεία ανασκόπηση της Ιστορίας της Β. Ηπείρου, αποδεικνύοντας με διάφορα επιχειρήματα την ελληνικότητα των κατοίκων της. Ο ίδιος τόνισε στο ακροατήριό του, μεταξύ του οποίου υπήρχαν πολλοί ξένοι -Τούρκοι, Γιουγκοσλάβοι, Βέλγοι- δημοσιογράφοι ότι η ένωση της Β. Ηπείρου με τους 400-500 χιλιάδες Έλληνες κατοίκους της με την Ελλάδα είναι μια διεκδίκηση που νομιμοποιείτι από τη σημερινή διεθνή συγκυρία.

Δυστυχώς όμως, συνέχισε ο κ. Σεβαστιανός, το σημερινό αλβανικό καθεστώς εξακολουθεί όπως και στο παρελθόν, να διάκειται εχθρικά έναντι της ελληνικής μειονότητας. Η Αλβανία δεν επιτρέπει τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και λογοτεχνίας στα σχολεία της Δροπόλεως ενώ αρνείται την ίδρυση σχολείων στις περιοχές του Αργυρόκαστρου, της Κορυτσάς, των Αγίων Σαράντα και της Χειμάρρας.

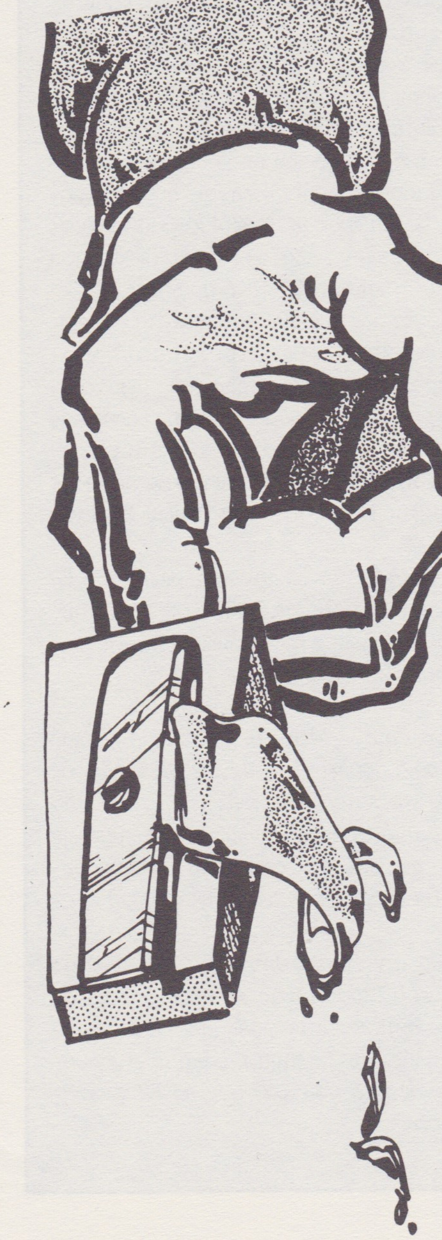
Τέλος, αρνείται την είσοδο Ελλήνων ιερέων στη Β. Ήπειρο, ενώ επιτρέπει την είσοδο σε 2.000 Τούρκους μουφτήδες και επιπλέον επιβάλλει την αλβανική γλώσσα στη λατρεία. (Ελευθεροτυπία 28/1/92)

Και δεν είναι μόνο αυτός. Μέσα σε ένα κλίμα εθνικιστικού πλειστηριασμού ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Θόδωρος Πάγκαλος πλειοδοτεί ζητώντας (σύμφωνα με πρωτοσέλιδο της ΑΥΡΙΑΝΗΣ) την αποστολή ελληνικών στρατευμάτων στην πρώην Γιουγκοσλαβική Μακεδονία για να δημιουργηθεί μια ζώνη που θα σταματήσει ενδεχόμενο κύμα προσφύγων.

Όσον αφορά τώρα την είσοδο Ελλήνων ιερέων στην Αλβανία, που αναφέρει ο Σεβαστιανός, να σημειώσουμε ότι η Αλβανική Εκκλησία ήταν αυτοκέφαλη και τώρα ανασυγκροτείται με επικεφαλής τον Έλληνα Επίσκοπο Ανδρούσης Αναστάσιο Γιαννουλάτο που έχει οριστεί Πατριαρχικός Έξαρχος στη χώρα. ***Γ.Γ.***

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΑ

*του Γιώργου Τσιάκαλου **

Δεν είναι κάτι το άγνωστο ότι η ελληνική επιχειρηματολογία στα μειονοτικά θέματα συνίσταται κυρίως στην προβολή :

α) μαρτυριών για ιστορικά δεδομένα, από τα οποία δεδομένα, κατά αυτονόητο τρόπο, προκύπτουν για τη χώρα μας ιστορικά δικαιώματα, και

β) κειμένων διεθνών συμφωνιών, από τα οποία προκύπτει ότι μειονότητες που τείνουν σήμερα να χαρακτηριστούν "εθνότητες", δεν είναι εθνότητες αλλά απλώς ελληνικές κοινότητες με γλωσσική ή θρησκευτική ιδιαιτερότητα. Κοινότητες, οι οποίες αποτελούν κατάλοιπα βίαιων ξένων επεμβάσεων επί του ελληνικού πληθυσμού σε παλαιότερες εποχές -εξ ου το διαφορετικό θρήσκευμα ή/και η διαφορετική γλώσσα- και οι οποίες διατήρησαν και διατηρούν ελληνική συνείδηση.

Αυτά είναι τα επιχειρήματα που προβάλλονται σε όλες τις ελληνικές τοποθετήσεις σε όλες τις χώρες του κόσμου και σε αυτά περιορίζεται η ελληνική επιχειρηματολογία. (Έχω μαζέψει επιστολές προς εφημερίδες επίσημων, ημιεπίσημων και ανεπίσημων "προσωπικοτήτων" που υπερασπίζονται τις ελληνικές θέσεις -συμπεριλαμβανομένης και δικής μου από το έτος 1983, όταν πρωτοπαρουσιάστηκε σε μεγάλη έγκυρη εβδομαδιαία εφημερίδα της Γερμανίας θέμα μακεδονικής μειονότητας. Όλες κινούνται στον ίδιο άξονα).

Η διαπίστωση στην οποία τείνουν να συμφωνήσουν οι περισσότεροι τον τελευταίο καιρό είναι: οι ελληνικές παρεμβάσεις αυτού του είδους δεν έχουν εκείνη την επιτυχία που επιδιώκει και χρειάζεται η χώρα. Εξ ου και τα προβλήματα.

Και δεν έχουν την επιτυχία όχι επειδή δεν γίνονται αποδεκτές οι αλήθειες οι οποίες διατυπώνονται σε αυτές τις παρεμβάσεις -κι αυτό υπάρχει, αλλά δεν είναι το σημαντικό- αλλά επειδή αυτές δεν θεωρούνται σχετικά επιχειρήματα στη διένεξη κατά πόσον υπάρχουν εθνότητες σήμερα στην ελληνική επικράτεια (και σε μια περίπτωση, σε διπλανή χώρα), που δεν αναγνωρίζονται από την Ελλάδα.

Το γεγονός ότι όσοι υπερασπίζονται τις ελληνικές θέσεις δεν αντιλαμβάνονται αυτό το πρόβλημα, οδηγεί σε ένα φαύλο κύκλο διαρκούς επανάληψης των ίδιων επιχειρημάτων και διαρκούς απορίας για τις επιτυχίες των εκάστοτε αντιπάλων -απορίας που οδηγεί στην αναζήτηση σκοτεινών συνομωτικών κέντρων επιβούλευσης του ελληνισμού. Μόνο που η ερμηνεία αυτή είναι, ίσως, "βολική", δεν οδηγεί όμως σε πολιτική ικανή να προστατεύσει από κινδύνους που ήδη έχουν εμφανιστεί στον ορίζοντα.

Η λογική των επιχειρημάτων.

Επιχειρήματα γίνονται αποδεκτά, μόνον όταν εντάσσονται στο αποδεκτό εννοιολογικό πλαίσιο και δεν συγκρούονται με βασικά "αυτονόητα" των ανθρώπων στους οποίους απευθύνονται.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι λίγοι οι άνθρωποι στο εξωτερικό οι οποίοι διαβλέπουν στην ελληνική επιχειρηματολογία μια επικίνδυνη για τις δικές τους χώρες θέση, η οποία επιπλέον εδώ και δεκαετίες θεωρείται παρωχημένη στον επιστημονικό χώρο.

Διαβλέπουν συγκεκριμένα μια θέση, σύμφωνα με την οποία :

α) εθνότητες δημιουργήθηκαν πριν από πολλούς αιώνες και δεν είναι δυνατόν να έχουν δημιουργηθεί νέες στο πρόσφατο παρελθόν ή και να δημιουργούνται στο παρόν (χρησιμοποιώ τη λέξη "δημιουργούνται", αναφερόμενος τόσο σε αυτές που γεννιούνται και εξελίσσονται από μόνες τους όσο και σε εκείνες που είναι αποτέλεσμα συνειδητής δραστηριότητας ομάδων) και

β) εθνότητες έχουν ανάγκη αναγνώρισης των χαρακτηριστικών τους -χαρακτηριστικών με τα οποία αυτοπροσδιορίζονται- από άλλες εθνότητες. Δηλαδή, οι εθνότητες με συγκεκριμένο αυτοπροσδιορισμό μπορούν να υπάρχουν μόνο όταν τα χαρακτηριστικά τους ανταποκρίνονται σε κοινά αποδεκτές ιστορικές αλήθειες.

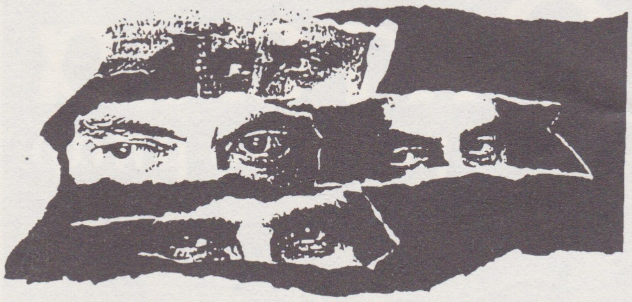
Όμως, όσο κι αν φαίνεται περίεργο, ούτε το ένα ούτε το άλλο είναι αποδεκτά στη διεθνή κοινότητα.

Πρώτον, διαδικασίες, μέσα από τις οποίες γεννιούνται και εξαφανίζονται εθνότητες, βρίσκονται σε εξέλιξη ακόμη και σήμερα σε πολλά μέρη του κόσμου (τα ισχυρότερα σύγχρονα έθνη είναι προϊόντα πρόσφατων διαδικασιών).

Δεύτερον, η χρήση μύθων στον αυτοπροσδιορισμό των εθνοτήτων αποτελούν συχνότερα τον κανόνα και σπανιότερα την εξαίρεση. Πολύ συχνά οι μύθοι είναι προφανείς σε όλους τους άλλους και δεν είναι μόνο στα μέλη της συγκεκριμένης εθνότητας, τα οποία θεωρούν όλους τους άλλους απληροφόρητους (χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των Ισραηλιτών της Αιθιοπίας, οι οποίοι ˝αποτελούν καρπό της σχέσης του Σολομώντα με τη βασίλισσα του Σαβά˝).

Η διεθνής κοινότητα ζει με αυτά και όποιος θεωρεί ˝αυτονόητο˝ το αντίθετο βρίσκεται έξω από το αποδεκτό στην εποχή μας πλαίσιο επιχειρηματολογίας.

Όποιος επιπλέον επικαλείται τη βιολογική καταγωγή για να επιτρέψει ή να αρνηθεί τον αυτοπροσδιορισμό μιας εθνότητας κινδυνεύει να τοποθετηθεί, ανεξάρτητα από τη θέλησή του, στο χώρο εκείνων των επικίνδυνων πολιτικά θεωριών περί εθνοτήτων, που πολλά δεινά έφεραν στην Ευρώπη: εννοώ τις ναζιστικές θεωρίες.

Επιχειρήματα και ιδεολογία

Αυτά είναι τα δεδομένα και εξηγούν γιαί έχει περιέλθει η χώρα μας σε αμυντική θέση -ενώ είναι αυτή η οποία με αφορμή διενέξεις περί μειονοτήτων και εθνοτήτων απειλείται από γειτονικές χώρες χωρίς να απειλεί καμία.

Θεωρώ ότι πιθανή εμμονή στην ίδια φύση επιχειρημάτων θα εντείνει τα προβλήματα. Αντίθετα, στροφή προς μια επιχειρηματολογία συμβατή με τις αξίες και το εννοιολογικό σύστημα των ανθρώπων στους οποίους απευθύνεται, μπορεί να αναπτερώσει την ελληνική εξωτερική πολιτική.

Όμως, η στροφή αυτή δεν αποτελεί τεχνικό πρόβλημα, επειδή η επιλογή συγκεκριμένης επιχειρηματολογίας μέχρι σήμερα δεν είναι τυχαία αλλά αποτέλεσμα συγκεκριμένης ιδεολογίας.

Η άποψη περί ομοιογένειας του λαού που κατοικεί αυτή τη χώρα αδιαλείπτως από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα δεν αποτελεί απλώς περιγραφική άποψη. Για ορισμένους αποτελεί και βάση συμπεριφοράς απέναντι σε όσους παρουσιάζουν αποκλίνοντα χαρακτηριστικά και επιμένουν στην απόκλισή τους.

Όμως τέτοια συμπεριφορά, όπου υπάρχει, προκαλεί περιθωριοποίηση ομάδων, οι οποίες (ομάδες) με τη σειρά τους, σε μια κοινωνία όπου η έννοια ˝εθνος˝ παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του κοσμοειδώλου και του ανθρωποειδώλου, αναπτύσσουν χαρακτηριστικά εθνότητας ή αναζητούν παρόμοια χαρακτηριστικά σε άλλες εθνότητες -έξω από τα όρια της επικράτειας.

Πολύ απλά: ο ισχυρότερος παράγοντας που οδηγεί στη μετατροπή μειονοτήτων -γλωσσικών, θρησκευτικών κ.λπ.- σε εθνικές μειονότητες είναι η εμμονή της πλειοψηφίας να αυτοπροσδιορίζεται εθνικά με χαρακτηριστικά στα οποία διαφοροποιούνται ορισμένες ομάδες ανθρώπων. Με αποτέλεσμα την κοινωνική περιθωριοποίηση των τελευταίων.

Για τους παραπάνω λόγους, στροφή σε μια επιχειρηματολογία συμβατή με τις αξίες και το εννοιολογικό σύστημα των ανθρώπων στους οποίους απευθύνεται προϋποθέτει:

α) απαλλαγή από ξεπερασμένα ιδεολογήματα, που σημαίνει σεβασμός στις ιδιαιτερότητες, και

β) έμφαση στην παροχή ισονομίας και ίσων ευκαιριών στην κοινωνική και στην οικονομική ζωή στα μέλη μειονοτήτων, με οποιοδήποτε τρόπο προσδιορίζονται αυτές.

Ως προς το πρώτο :

Είναι χαρακτηριστικό ότι η ύπαρξη ιδεολογημάτων, όπως αυτό της ομοιογένειας, υπονομεύει τις ελληνικές θέσεις και όταν η πραγματικότητα από μόνη της τις ενισχύει.

Ας δούμε ένα παράδειγμα, εκείνο των λιγότερο ομιλουμένων γλωσσών, στων οποίων την προστασία και καλλιέργεια επιμένει πολύ η διεθνής κοινότητα.

Είναι έντονη -και ας μου επιτραπεί η φράση: και αστεία- η ελληνική προσπάθειανα αποκρύψει ότι στη χώρα μας ομιλούνται άλλες γλώσσες πέραν της ελληνικής, ενώ η ύπαρξή τους από μόνη της βοηθάει τη χώρα να αποδείξει ότι δεν καταπιέζει μειονότητες και η καλλιέργειά τους θα βοηθούσε επιπλέον να δείξει ότι συμβαδίζει με τη θέληση της διεθνούς κοινότητας.

Ως προς το δεύτερο :

Ισονομία, ίσες ευκαιρίες στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα και αναγνώριση του δικαιώματος της ιδιαιτερότητας στη γλώσσα, στη θρησκεία και σε πολιτιστικά γνωρίσματα αποτελούν μοναδική δυνατότητα

α) αποφυγής παρεμβάσεων απ΄το εξωτερικό

β) ταύτιση των μειονοτήτων με αυτή τη χώρα και

γ) δημιουργία στο εξωτερικό θετικού κλίματος για την Ελλάδα απέναντι σε απειλές της εδαφικής της ακεραιότητας.

Ας γίνει κατανοητό ότι μειονότητες δεν εκδηλώνουν αποσχιστικές τάσεις, παρά μόνο όταν δεν βλέπουν άλλη διέξοδο για να επιτύχουν αξιοπρεπή διαβίωση (δεν αποκλείω, φυσικά, απομονωμένες περιπτώσεις ανθρώπων ή μικρών ομάδων, οι οποίες όμως παραμένουν χωρίς επιρροή εάν δεν συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι), και η διεθνής κοινότητα, ως κοινή γνώμη, δεν ενισχύει αναμόρφωση συνόρων προς όφελος μειονοτήτων εάν δεν έχει την εντύπωση ότι αυτή η ενέργεια αποτελεί μοναδική δυνατότητα προστασίας της συγκεκριμένης μειονότητας.

Θεωρώ ότι τα παραπάνω πρέπει να αποτελούν γνώμονα της ελληνικής πολιτικής σχετικά με προβλήματα μειονοτήτων.

Ορθολογισμός για διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας

Ας μου επιτραπεί, στο τέλος, να υπογραμμίσω μια σημαντική πλευρά του θέματός μας. Αφορά τις συνθήκες, μέσα στις οποίες διαμορφώνεται η πολιτική σχετικά με τα μειονοτικά.

Όσοι καταγόμαστε από εδώ, εννοώ τη Βόρεια Ελλάδα, ζούμε εδώ και σχεδιάζουμε -εμείς και τα παιδιά μας- να ζούμε εδώ και στο μέλλον- όχι από ηρωικούς συναισθηματισμούς κατευθυνόμενοι, αλλά έτσι, απλά, επειδή αυτός είναι ο τόπος μας, ανησυχούμε για όσα συμβαίνουν γύρω μας και ανησυχούμε όταν οι τύχες του τόπου αυτού και των παιδιών του δεν σχεδιάζονται με τον απαραίτητο ορθολογισμό.

Επιτρέψτε μου να σας πω ότι ανησυχώ για τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται, ασκείται και προπαγανδίζεται η πολιτική στον τομέα των "εθνικών θεμάτων".

Και ιδιαίτερα ανησυχώ από το γεγονός ότι η ενασχόληση με τα εθνικά θέματα έγινε ξανά επικερδής απασχόληση και ότι η προβολή των εθνικών θεμάτων πολλές φορές σημαίνει προαγωγή ιδιοτελών συμφερόντων.

Στα εθνικά θέματα, έτσι, έχει διαμορφωθεί η κατάσταση, δεν υπάρχει δυνατότητα καταγγελίας της ιδιοτέλειας και δεν υπάρχει δυνατότητα επίκλησης του ορθού λόγου.

Σε άλλες χώρες, τα μειονοτικά και τα εθνικά θέματα χρησιμοποιούνται με έντονη συναισθηματική φόρτιση ενάντια στον απαραίτητο πολιτικό ορθολογισμό. Ανησυχώ για το γεγονός ότι σε εμάς δεν είναι διαφορετικά.

** Ο Γιώργος Τσιάκαλος είναι καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*
Το κείμενο είναι από εισήγηση σε σύνοδο του ΣΥΝ για τα εθνικά θέματα.

Περί Μακεδονίας

Μέσα στις σελίδες του τελευταίου "Αρνούμαι" ανακάλυψα έναν νομίζω κατάμαυρο ρατσισμό του οποίου το πρόσωπο ειλικρινά είχα πάρα πολλά χρόνια να αντικρύσω. Βλέπω όμως ΦΕΥ μάλλον ζει ακμαιότατος και κάνει την εμφάνισή του στα κείμενα μιας άλλης μειονότητας της Σλαβόφωνης ή και ελληνόφωνης! -όσο κι αν οι ελληνόφωνοι δεν είναι μειονότητα- της Μακεδονίας.

Για να γίνω λίγο περισσότερο σαφής αναφέρομαι στο άρθρο των Θανάση Παρίση και Δημήτρη Ταξιαρόπουλου "Εμείς οι Μακεδόνες", το οποίο με άφησε κυριολεκτικά με το στόμα ανοιχτό. Κι όχι μόνο εξαιτίας της καταγωγής μου και των κληρονομημένων γνώσεών μου, αλλά και γιατί ένοιωσα να διασαλεύεται η ισορροπία μου σε σχέση με την ιδιότητά μου εκείνη που με θέλει ιστορικό. Δεν είμαι ιστορικός της νεώτερης Ελλάδας, αλλά το προσφυγικό θέμα το έχω εξετάσει μέσα από διαβάσματα ετών αλλά κι από καταγραφές υλικού και συνεντεύξεις.

Έμεινα λοιπόν άναυδη διαβάζοντας: σελίδα 29 "Έτσι η διανομή των χωραφιών, μετά τη μεροληψία του Ελληνικού κράτους υπέρ των προσφύγων, ρίχνει στη φτώχεια το γηγενή πληθυσμό. Δεν φτάνει όμως μόνο η φτώχεια· το ανθρωποκυνηγητό από κράτος και εποίκους εναντίον των γηγενών, είναι μεγάλο. Ο αριθμός των δολοφονιών μόνον ανατριχίλα θα μπορούσε να προξενήσει στον αναγνώστη, κι έτσι τον παραλείπουμε. "Παλιοβούλγαροι θα φύγετε στη Βουλγαρία ή θα πεθάνετε". Αυτές ήταν οι μνήμες των γερόντων για τις σχέσεις τους με τα ...αδέλφια τους πρόσφυγες".

Ομολογώ πρώτη φορά στη ζωή μου ακούω πως οι Μικρασιάτες παράστησαν τους κατακτητές και πως συνεργάστηκαν με το Κράτος σε διωγμούς.

Αλλά ας τα πάρουμε από την αρχή.

α Τόσο η επιστημονική δεοντολογία όσο και η αρχή, αν όχι της αλήθειας, τουλάχιστον της αληθοφάνειας υπαγορεύουν την ύπαρξη πειστικών επιχειρημάτων, βιβλιογραφίας ή έστω επώνυμων μαρτυριών που θα συνοδεύουν κάθε νέα ιστορική άποψη. Θα ήμουν έτοιμη να συμπονέσω την εν λόγω μειονότητα, -ευαισθησία έχω στο θέμα- αν οι συγγραφείς του άρθρου μας έκαναν τη χάρη να ονοματίσουν την περιοχή, χωριό ή χωριά, οικισμό ή οικισμούς όπου όλα αυτά συνέβαιναν ή και τα ονόματα των θυμάτων ή και των μαρτύρων· και φυσικά δεν είμαι διατεθειμένη να πιστέψω πως αυτό συνέβαινε γενικά, γιατί τότε θα είχε αποτελέσει ισχυρό επιχείρημα στα χέρια όλων εκείνων που δεν συμπαθούν τους πρόσφυγες -και σε βεβαιώ είναι πάρα πολλοί όλοι αυτοί.

β Το πόσο ευνοϊκή φάνηκε η ελληνική κυβέρνηση στους πρόσφυγες αυτό πια το ξέρουν όλοι. Πρόχειρα μπορώ να σας πω ότι κάμποσοι από αυτούς έμεναν καθώς έρχονταν αβοήθητοι και άρρωστοι καραντίνα στα καράβια μέχρι να πεθάνουν όσοι ήταν πολύ άρρωστοι (στοιχεία Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών), επίσης εκείνους που έμειναν στα ξερονήσια Γυάρο και Άη Στράτη μέχρι ή να τους περάσουν οι αρρώστιες ή να πεθάνουν. Κι ακόμα αυτούς που τελικά έμειναν στην Ήπειρο, ενώ αρχικά τους είχαν επιβιβάσει σε ένα ακόμα ολέθριο μέρος της Θεσπρωτίας που λέγεται Καταβόθρα για τους παραπάνω λόγους. Λόγω της παραπάνω εύνοιας επίσης, υπάρχουν πρόσφυγες που ακόμα πληρώνουν τα σπίτια που σύμφωνα με τις αρχές της ανταλλαγής πληθυσμών έπρεπε να έχουν πάρει δωρεάν (σας παραπέμπω πρόχειρα στους περσινούς νόμους περί προσφυγικών χρεών και στον Τομέα εποικισμού του Υπουργείου Γεωργίας της Νομαρχίας Ιωαννίνων). Όσο για τις αναλογίες τις σχετικές με το τί άφησαν, τί δικαιούνταν και τί πήραν... άστα να πάνε... Κάποιος ιστορικός της νεώτερης Ελλάδας θα μπορούσε να σας βεβαιώσει πως η Ελλαδίτσα διέθεσε πολύ λίγα στους Εποίκους της, ιδίως σ΄ αυτούς που ήρθαν μετά το 1923 με την επίσημη ανταλλαγή πληθυσμών κι οι οποίοι αν κι έμοιαζαν με ζητιάνοι ήταν στην ουσία δικαιούχοι στα πλαίσια μιας συνθήκης (της Λωζάνης) την οποία ούτε υπέγραψαν ούτε ενέκριναν. Τώρα αν ο γηγενής πληθυσμός έμεινε στη μιζέρια του, ή έστω αδικήθηκε από το κράτος αυτό είναι μια άλλη υπόθεση, την οποία καθόλου δεν αμφισβητώ μια και δόξα το Θεό το Κράτος μας υπήρξε ανέκαθεν Οικτρό· εντούτοις ο μύθος της κατάληψης προνομιακών περιοχών από τους προσφυγικούς πληθυσμούς έχει πλέον καταρριφθεί. Οι άνθρωποι πήρα: α. Ό,τι άφησαν οι Τούρκοι μια και μ΄ αυτούς ανταλλάχθηκαν. β. Παράλιες περιοχές ως τότε αναξιοποίητες -ως γνωστόν οι ντόπιοι πληθυσμοί ήταν ορεσίβιοι και καμπίσιοι κι ουδεμίαν σχέσιν με το υγρό στοιχείο είχαν- τώρα το αν οι περιοχές αυτές ευδοκίμησαν στα χέρια των προσφύγων αυτό είναι ένα άλλο θέμα, που εντάσσεται στα πλαίσια της κοινωνικής ιστορίας.

γ. Ένας αριθμός δολοφονιών που μπορεί να προκαλέσει ανατριχίλα, είναι ένας αριθμός που, εφόσον δεν προκύπτει από το ράδιο αρβύλα ή από εμπαθείς, φανατικούς παππούδες αλλά από στοιχεία θα έπρεπε να αναφερθεί κι όχι να αποσιωπηθεί νομίζω. Μια και πρώτη φορά οι Μικρασιάτες εμφανίζονται ως έθνος δολοφόνων-χαφιέδων. Δεν μπορώ να υποστηρίξω ότι πας πρόσφυξ τέλειος αλλά κι αυτή η ομαδική κατηγορία κατά όλων των προσφύγων που κατάλυσαν στη Μακεδονία, μου μοιάζει πολύ βαριά. Τουναντίον, τολμώ να πω πως συγγενικές και φιλικές μου οικογένειες αλλά και άλλοι -επώνυμοι- πρόσφυγες (προερχόμενοι από τη Νότια και Δυτική Ελλάδα κυρίως) από τους οποίους έχω πάρει συνεντεύξεις μόνο περιπτώσεις κακομεταχείρισης δικής τους από τα εντόπια αδέλφια τους μπορούν να θυμηθούν. Έχουν όλοι τόσο ασθενές μνημονικό ή είναι τέτοια η διαφθορά τους ώστε να αποκρύπτουν τα εγκλήματά τους, ή άραγες όλα τα καθάρματα της προσφυγιάς μαζεύτηκαν στη Μακεδονία, ενώ αντίστοιχα όλοι οι δύστροποι παλιοελλαδίτες μαζεύτηκαν στη λοιπή Ελλάδα κι όλοι οι κακόμοιροι στη Μακεδονία; Μα ας σοβαρευτούμε. Κι αληθινά, όπως γνωρίζετε, μετά από ένα ξεριζωμό η μοναδική διάθεση που έχει ο πρόσφυγας είναι να κατακτήσει, να σφάξει κ.ο.κ. Μια για όνομα Θεού, έχω συναντήσει περιπτώσεις αντιπροσφυγικού μένους, αλλά τέτοιες κατηγορίες δεν έχω ακούσει, διαβάσει, αντιληφθεί ούτε από κείνους που μας θεωρούν Τούρκους. Αυτές οι κατηγορίες μου θυμίζουν όλες εκείνες τις φρικαλεότητες περί παστρικών γυναικών (=κοινών γυναικών) που εξακόντιζαν οι μάλλον ολίγην σχέσιν έχοντες με το ύδωρ εντόπιοι στις γυναίκες των προσφύγων που πλένονταν συχνά. Αλλά διάολε εβδομήντα χρόνια έχουν περάσει, νόμισα πως αυτά

αραίωσαν, έσβυσαν και πέθαναν.

δ. Όσο για το "παλιοβούλγαροι" που χρησιμοποιούσαν οι πρόσφυγες για τους ντόπιους το συζητάμε. Να αποτελούσε από μόνο του την "προσφιλή προσφώνηση" των προσφύγων δεν το θεωρώ πολύ πιθανόν, πρώτα από όλα γιατί οι Μικρασιάτες παραδοσιακά από το 1453 και δώθε αλλά και πιο πριν ήταν μαθημένοι να συναναστρέφονται (επιτυχώς τολμώ να πω) και με άλλους λαούς (Εβραίους, Αρμεναίους, Κούρδους) με τους οποίους ιστορικά αποδεδειγμένα είχαν καλές σχέσεις. Μου είναι δύσκολο να πιστέψω ότι ήρθαν στη Μακεδονία για να βγάλουν το κτήνος από μέσα τους. Η δε αλλογλωσσία (η χρήση Βουλγάρικης γλώσσας ή Σλάβικης) δεν νομίζω ότι αποτελούσε για τους Μικρασιάτες πρόβλημα, μια και κάμποσοι από αυτούς αν και χριστιανοί και Έλληνες τη συνειδήσει, ήταν Τουρκόφωνοι... Όμως υπάρχει μια άλλη διάσταση στο θέμα: Μήπως το "παλιοβούλγαροι" ήταν απάντηση στο "παλιότουρκοι"; Μήπως δηλαδή οι παππούδες θυμούνται βεντέτες εθνικοσωβινιστικού περιεχομένου, που είχαν σχέση με τη λαμπρή υποδοχή που οι ντόπιοι έκαναν στους "εποίκους"; (Τί λέξη κι αυτή "έποικοι", μόνο και μόνο η επιλογή της δηλώνει πολλά). Δηλαδή μήπως οι μη Ελληνικές μειονότητες ή οι αλλόγλωσσες Ελληνικές μειονότητες αντιμετώπιζαν ως αλλόφυλους και συγκεκριμένα ως Τούρκους τους Έλληνες της Μικράς Ασίας; Γιατί κάτι παρόμοιο έχω ακούσει, κι οι δέκτες αυτής της προσφώνησης (οι Μικρασιάτες) ήταν πάντα πολύ ευαίσθητοι σ' αυτήν μια και κόπιασαν ιδιαίτερα να διατηρήσουν τη φυλετική τους ταυτότητα κάτω από ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες. Ένα μικρό παραδειγματάκι, τα παιδιά των Ελλήνων προσφύγων του συνοικισμού Κουντουριώτη στην Αθήνα (στην περιοχή γηπέδου Παναθηναϊκού) άκουγαν στο σχολείο στο όνομα Τούρκοι ακόμα και στο ύστερο τριάντα. Για να μη μακρυγορώ ελπίζω οι συγγραφείς να μην αναφέρονται σε τέτοιες περιπτώσεις που έφτασαν ως το επίπεδο της αιματηρής συμπλοκής, γιατί τέτοιες περιπτώσεις εντάσσονται νομίζω, σε μια τελείως άλλη κατηγορία.

Επίσης αναρωτιέμαι γιατί στο άρθρο αναφέρονται οι φονιάδες πρόσφυγες κι όχι οι Πελοποννήσιοι και Κρητικοί χωροφυλάκοι που λίγο παλαιότερα υποχρέωναν τους Μακεδόνες των μειονοτήτων ν' αλλάζουν τα ονόματά τους, οπότε ως σήμερα να έχουμε -ακηδες που δεν είναι Κρητικοί και -όπουλους που δεν είναι Πελοποννήσιοι ή Πόντιοι στην περιοχή της Μακεδονίας.

Κι άλλη μια απορία που έχω είναι το γιατί στο ίδιο άρθρο αναφέρεται πως οι πρόσφυγες είναι δεξιοί κι οι ντόπιοι δημοκρατικοί (δηλαδή ΠΑΣΟΚ, χα!). Τί διάολο σ' αυτή τη Μακεδονία πιστοποιητικά εθνικών φρονημάτων τους πήρανε πριν τους εγκαταστήσουνε κι είναι όλοι οι δεξιοί πρόσφυγες εκεί μαζωμένοι; Γιατί στην υπόλοιπη Ελλάδα οι περισσότεροι κόκκινοι δήμοι παραδοσιακά από το τριάντα και μετά, είναι οι λεγόμενοι προσφυγικοί, πρόχειρα θυμάμαι: Νέα Ιωνία Βόλου, Κοκκινιά, Κερατσίνι, Νέα Ιωνία Αττικής, Περιστέρι, Νέο Ηράκλειο, Νέα Μάκρη, Μεγάλο Πεύκο... Τί διάολο. Εγώ ήξερα πως όλη ή σχεδόν όλη η προσφυγιά ψήφιζε μονοκούκι Βενιζέλο και μετά ότι πιο κόκκινο, ψέμα είναι κι αυτό; Και μη μου πεις ότι στη Νότια Ελλάδα εγκαταστήσανε τους πιο αδύναμους γιατί οργάνωση στο θέμα της διεκπεραίωσης των προσφύγων δεν υπήρξε ιδιαίτερη.

Γιασμίνα Μωυσίδου

Η Απάντηση

Θέσαμε υπόψη το κείμενο της κ. Γιασμίνας Μωυσίδου στους συνεργάτες του "Αρνούμαι" Θ. Παρίση και Δ. Ταξιαρόπουλου, οι οποίοι σημείωσαν τα εξής :

"Η κατηγορική συμφωνία με το είναι έχει σαν αισθητικό ιδεώδες στον κόσμο όπου υπάρχει η άρνηση των σκατών και όπου ο καθένας συμπεριφέρεται σαν να μην υπήρχαν. Αυτό το αισθητικό ιδεώδες ονομάζεται κιτς"... λέει ο Milan Kundera στο βιβλίο του "η αβάσταχτη ελαφρότητα του είναι".

Στον μικρόκοσμο του Αθηναϊκού κράτους, "είτε με τις αρχαιότητες, είτε με Ορθοδοξία, των Ελλήνων οι κοινότητες φτιάχνουν άλλον γαλαξία". Είναι αδύνατον να υπάρξει στιγμή στην ιστορία, κατά την οποία η Ελλάς και τα τέκνα της να φερθούν κακώς και αδίκως σε άλλα έθνη και λαούς.

Ο λόγος για την οργή της ιστορικού κ. Μωυσίδου σχετικά με το σημείωμά μας στο τεύχος 5 του "Αρνούμαι" με τίτλο "Εμείς οι Μακεδόνες" τί περισσότερο από απόρροια του παραπάνω κιτς μπορεί να είναι η οργή της (αναμφισβήτητα καλοπροαίρετης) κ. Μωυσίδου. Πώς είναι δυνατόν μέσα από ένα ολόκληρο κείμενο, να απομονωθεί ένα ελάχιστο τμήμα του και να παρερμηνευθεί τόσο πολύ που να καταλήγει να μας ονομάζει ρατσιστές και μαύρους μάλιστα.

Τιμή και δόξα σ' όλους αυτούς τους αριστερούς πρόσφυγες που έπεσαν στην αντίσταση. Ακόμη περισσότερη τιμή στο υπέροχο έργο των ρεμπετών.

Ας αναλογιστούμε όμως την τακτική του Ελληνικού κράτους την εποχή της ανταλλαγής των πληθυσμών. Έριξε στη φτώχεια όλο το αστικό στοιχείο του προσφυγικού πληθυσμού (Κοκκινιά κ.λπ.) ενισχύοντας (στη Μακεδονία) αυτούς που η προέλευσή τους δεν είναι από τα αστικά κέντρα της Μ. Ασίας, ακριβώς γιατί αυτοί μπορούσαν -έτσι τυραννισμένοι που ήταν- να είναι υποχείριά του, αδιαφορώντας για το ενδεχόμενο εξαφάνισης όχι ενός, αλλά πολλών πολιτισμών.

Περισσότερες θεωρίες δεν χωρούν, ούτε στη λογική του "Αρνούμαι", ούτε και αφορούν τα δικά μας ενδιαφέροντα.

Ο ΒΙΑΣΜΟΣ ΣΑΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

Μάθαμε από τις εφημερίδες για την "παρέα" των βιαστών και για μια άλλη φορά θυμώσαμε, αγανακτήσαμε και είπαμε ότι αυτό πρέπει να σταματήσει.

Μόνο που αυτό δεν πρόκειται να σταματήσει. Γιατί οι ρίζες του κοινωνικού φαινομένου βιασμός έχει τις ρίζες του από πολύ παλιά, από τότε που τη "μητριαρχία" διαδέχτηκε η πατριαρχία και η πατριαρχία έφερε τη μονογαμία και τους πολέμους. Από τότε άρχισαν να εξουσιάζουν και έφτιαξαν ένα κόσμο, ψεύτικο, κυριαρχικό, γεμάτο βία και φτώχεια. Από τότε που κατάλαβαν ότι η καταστολή πρέπει να αρχίσει από τον έλεγχο της ζωής του ανθρώπου.

Εξαφανίσαν τις ισορροπίες αγάπης μεταξύ των δύο φύλων. Η πατριαρχική ηθική και δίκαιο υποβιβάζει τις γυναίκες που λατρευόντουσαν μέχρι τότε σα θεές γιατί γεννάγαν τη ζωή και αντιπροσώπευαν τον έρωτα, σεξουαλικά αντικείμενα και στοιχεία της οικογενειακής περιουσίας.

Γιατί έγινε αυτό; Φόβος; Αν μελετήσει κάποιος την ανθρώπινη ιστορία θα δει ότι οι γυναίκες γίναν τα μέσα για τη γέννηση παιδιών και μάλιστα αρσενικών-πολεμιστών, λάφυρα σε πόλεμους, πόρνες, μάγισσες που καιγόντουσαν στην πυρά και καθημερινές γυναίκες που συνέχεια παρενοχλούνται σεξουαλικά ή βιάζονται. Οι άντρες από τότε βρίσκονται σε μια διαρκή αντίθεση με τη γνώση του κορμιού τους και της σεξουαλικότητάς τους απέναντί μας.

Μια γυναίκα μου είπε "Δεν αφήνουν το συναίσθημα να χαράζει τη λογική, και το συναίσθημα την κίνηση".

Οι βιασμοί θα συνεχιστούν γιατί δεν είναι πράξη του ασυγκράτητα σεξουαλικά αρσενικού, που εκεί βρίσκει διέξοδο. Είναι πράξη συνειδητής ταπείνωσης και καθυπόταξης της γυναίκας.

Οι βιαστές δεν είναι "τέρατα" είναι καθημερινοί άνθρωποι με οικογένεια, δουλειά, φίλους. Και δεν είναι οι κακοί της νύχτας αυτοί είναι ελάχιστοι εν συγκρίσει με τους βιαστές που δρουν μέσα στην οικογένεια και στο στενό φιλικό κύκλο.

Είναι αυτοί που καμία γυναίκα δεν θα τολμήσει -ή έστω πολύ λίγες- να τους καταγγείλλει και οι εφημερίδες θα το περάσουν στα ψιλά άρθρα τους. Είναι αυτοί, όπως έλεγε μια Αμερικανίδα δικηγόρος "που ποτέ δεν είπαν «Μετάνοιωσα» μόνο «λυπάμαι» για να μειώσουν την ποινή τους".

Οι γυναίκες το ΄60 και για τα επόμενα δέκα χρόνια αγωνίστηκαν δυναμικά για τέτοια θέματα, με αξιοσημείωτα αποτελέσματα, αλλά κάποια στιγμή οι κινητοποιήσεις κόπασαν, οι γυναίκες στις ομάδες δεν ανανεώθηκαν από νέες κοπέλες και ήρθε το πισωγύρισμα και η αδυναμία μας να αντιδράσουμε δυνατά σε τέτοια σοβαρά γεγονότα.

Αυτό το θέμα θέλει πολύ κουβέντα και είναι ένα ιδιαίτερο κεφάλαιο, αλλά εγώ αυτά που θέλω να κάνω όταν ακούω για ένα βιασμό είναι μια ερώτηση σε όλες τις γυναίκες που δεν είχαν και έχουν σχέση με γυναικείες ομάδες.

Τί θα κάνουν αν τους τύχει ο κακός "λύκος", πού θα απευθυνθούν, σε ποιόν θα μιλήσουν χωρίς να τις εξευτελίσουν για ακόμη μια φορά, από πού θα ζητήσουν δικαίωση;

Η νοοτροπία του καιρού μας ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε η κάθε μια μόνη της ή ότι αυτά είναι λίγο έξω από τη ζωή μας έχει αποδειχθεί και αποδείχνεται λάθος σε κάθε βιασμό ή κακοποίηση που γίνεται.

Άσχετα αν οι βιαστές πιαστούν, άσχετα αν και όποτε δικαστούν, ο βιασμός πάνω σ΄ αυτές τις γυναίκες έχει γίνει. Καμιά ποινή δεν μπορεί να εξαλείψει το φόβο, τον πόνο, τον εξευτελισμό, το αίσθημα του ότι δεν είσαι τίποτα.

Λοιπόν εμείς τί θα κάνουμε;

Άντα Τσαρέα

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

Για να μή γίνει νόμος η σιωπή...

Τα εναλλακτικά ραδιόφωνα της Θεσσαλονίκης "Ράδιο Ουτοπία" και "Ράδιο Κιβωτός", κινδυνεύουν να φιμωθούν από μια εξουσία που – υποτίθεται – είχε αγωνιστεί για την καθιέρωση της "Ελεύθερης Ραδιοφωνίας", δηλαδή της ασυδοσίας των επιχειρηματιών και των πολιτικών σκοπιμοτήτων.

Όταν μερικά χρόνια πριν, οι πηγήτορες των μεγάλων πόλεων γνώριζαν την κρατική καταστολή και τη βία των ΜΑΤ είχαν στο μυαλό τους μια εικόνα της "ελεύθερης ραδιοφωνίας, που υπαγορευόταν από τα μικροπολιτικά παιχνίδια και τους κομματικούς ανταγωνισμούς. Διεκδίκησαν μέσα από έντονες ενέργειες και βαρύγδουπες δηλώσεις την απόκτηση ευσήμων αγωνιστών της δημοκρατίας, επιδιώκοντας να δημιουργήσουν μια συγκεκριμένη συνείδηση, σε σχέση με τη Ραδιοφωνία. Ο χώρος αυτός, όμως, μπορεί να ήταν εμπορικά ακαλλιέργητος, αλλά κοινωνικά χαρακτηριζόταν από μια έντονη δραστηριότητα. Οι ραδιοπειρατές, εκπέμποντας από χρόνια είχαν ήδη ανιχνεύσει τα κύματα των FM, σε πείσμα κάποιων μεγαλόσχημων, και είχαν δώσει στο κοινό κάποια σημάδια για το τί σημαίνει ελευθερία στο μικρόφωνο. Άνθρωποι που δούλευαν με μεράκι και που αγνοώντας το ρόλο του κέρδους κατάφερναν να ικανοποιήσουν κάποιες ανάγκες με γνώμονα την προσωπική τους σκέψη και πρακτική. Πρωτοπόροι δεν ήταν οι δήμαρχοι, αλλά οι πειρατές, που καταλαμβάνοντας μια θέση στη μπάντα και με μικρό οικονομικό κόστος, προσπάθησαν να ικανοποιήσουν μια υπάρχουσα κοινωνική ανάγκη.

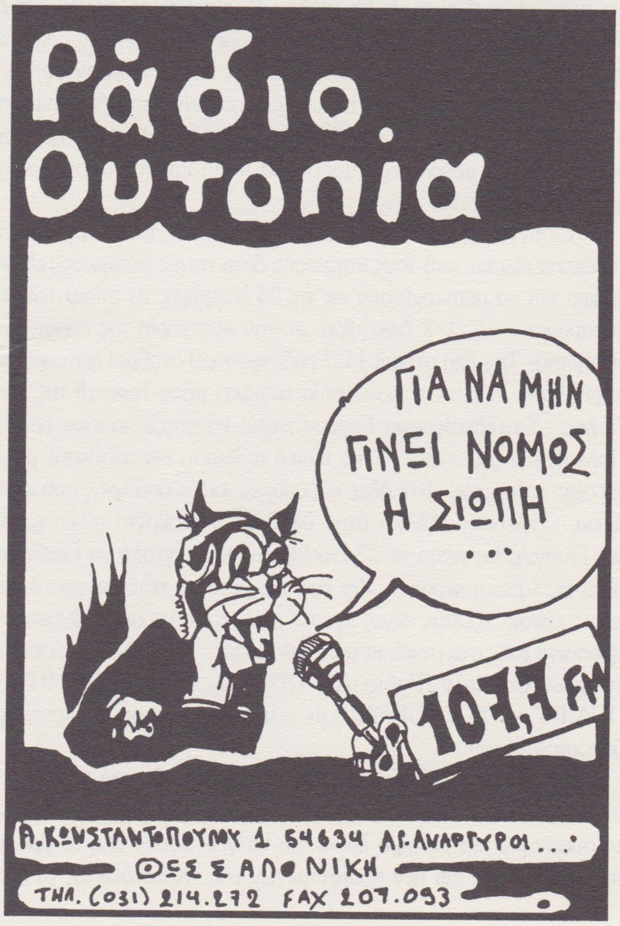
Οι ενέργειες των δήμων έδωσαν, πάντως, ένα γερό χτύπημα στην τότε κυβέρνηση, η οποία τρέχοντας να προλάβει τις εξελίξεις, ψηφίζει το 1986 το νόμο 1730 για τη μη κρατική ραδιοφωνία. Από τα άρθρα του νόμου αυτού, ξεχωρίζουν και ορισμένα με κάποια κοινωνική χροιά, αφού κατοχυρώνεται η τοπικότητα (κάθε ραδιοφωνικός σταθμός εκπέμπει στα όρια του νομού, με ανώτατη ισχύ 500 Watt, απαγορεύεται η τεχνική δικτύωση με άλλους σταθμούς), η ερασιτεχνικότητα με ασφυκτικούς όρους (εκπομπή με 60 Watt, ελάχιστες ώρες ημερησίως, χωρίς οικονομικές λειτουργίες) και η δημοτική ραδιοφωνία (σταθμός των δημοτών, με ελεύθερη πρόσβαση στο μικρόφωνο για όλους). Ο νόμος 1730 θεσπίζει και το Ε.Ρ.Σ. (Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο), όργανο ανεξάρτητο και ακομμάτιστο, όπως διαφημιζόταν, που θα όριζε τα κριτήρια λειτουργίας και θα παραχωρούσε τις άδειες. Στα 6 χρόνια της ζωής του, το Ε.Ρ.Σ. δεν έχει συγκροτηθεί ούτε μια φορά. Οι πρώτες άδειες δόθηκαν το 1987 με προεδρικό διάταγμα και διάρκεια 2 χρόνων. Το Ε.Ρ.Σ. στη συνέχεια, έπρεπε να συνεδριάσει για να δώσει νέες άδειες, αλλά από τότε τα μόνα σημάδια ύπαρξής του είναι οι συνεχείς εξαγγελίες ότι σε λίγο καιρό θα συγκροτηθεί. Το αποτέλεσμα είναι να εγκαταλειφθούν και τα όποια προσχήματα, χάριν νομιμότητος, και να δημιουργηθεί ραδιοφωνικό χάος. Σήμερα, οι περισσότεροι ραδιοφωνικοί σταθμοί (έχουν μετρηθεί 1437) εκπέμπουν με ισχύ μεγαλύτερη του 1 KWatt φτάνοντας κάποιες φορές ακόμη και τα 70 KW(!), καταλύοντας κάθε έννοια τοπικότητας. Οι θυγατρικοί σταθμοί και η δικτύωση πανελληνίως είναι πλέον κοινός τόπος. Οι δημοτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί έχουν κα-

ταντήσει γραφειοκρατικές υπηρεσίες, απρόσιτες για το δημότη. Και φυσικά, τα πρώτα θύματα του πολέμου ανάμεσα στους εμπόρους της πληροφόρησης και τα κομματικά φερέφωνα, ήταν οι παλιοί πειρατές, οι "ερασιτέχνες", που δεν άντεξαν τον οικονομικό ανταγωνισμό.

Η επιχείρηση "ελεύθερη ραδιοφωνία", φαίνεται πως δεν άφησε στο διάβα της τίποτε όρθιο. Η ζούγκλα της κερδοσκοπίαςκαι των κομματικών ανταγωνισμών στη μπάντα των FM, δεν επιτρέπει τη διαμόρφωση ενός διαφορετικού λόγου. Κι όμως, όχι. Οι εστίες αντίστασης σ΄ αυτή τη ραδιοφωνική ισοπέδωση, υπάρχουν. Τα Ραδιο-ΟΥΤΟΠΙΑ και Ράδιο ΚΙΒΩΤΟΣ, εκπέμποντας ήδη 4 χρόνια, πειραματίζονται πάνω στην άρθρωση ενός συλλογικού, ριζοσπαστικού, ελευθεριακού και εναλλακτικού λόγου. Λειτουργώντας με γνώμονα το αμεσοδημοκρατικό μοντέλο οργάνωσης, κατακτούν την αυτοδιαχείρηση, στην πράξη και σπάζουν τις ιεραρχικές δομές και τις κυριαρχικές πρακτικές. Η Γενική Συνέλευση κάθε σταθμού είναι το μοναδικό και κυρίαρχο όργανο, με όρους λειτουργίας την υπευθυνότητα, την ισοτιμία και τον αλληλοσεβασμό. Χωρίς διαφημίσεις και σπόνσορες, χωρίς μυστικές επιχορηγήσεις, χωρίς διευθυντές και διευθυνόμενους, επιμελητές προγράμματος και απλούς εκφωνητές, δημοσιογράφους και παθητικούς ακροατές, προσπαθούν να θεσπίσουν την ελεύθερη πρόσβαση για τον καθένα που έχει ανάγκη μιας διαφορετικής χρήσης του ραδιοφώνου. Τα δυο ραδιόφωνα, αρνούμενα να μπουν στη λογική της κερδοσκοπίας, του θεάματος, της εμπορευματοποίησης της πληροφορίας και της μαζοποίησης των ακροατών, στηρίζονται αποκλειστικώς στην προσωπική εργασία και στις προσφορές μελών και φίλων. Οι δύο ραδιοφωνικοί σταθμοί αποτελώντας βασικά κύτταρα της τοπικής τους κοινωνίας και όχι μόνο, στηρίζουν κάθε αγώνα που αναπτύσσεται με άξονα τα παραπάνω, αλλά και παίρνουν μέρος σ΄ αυτούς, χωρίς όμως να διεκδικούν ρόλο καθοδηγητή και χωρίς να αποτελούν απλό βήμα ανακοινώσεων, αλλά συμμετέχοντας συλλογικά, μαζί με όλα τα ριζοσπαστικά κομμάτια της κοινωνίας, στη διαμόρφωση των γεγονότων.

Η ουσία της ύπαρξης του Ραδιο-ΟΥΤΟΠΙΑ και του Ραδιο-ΚΙΒΩΤΟΣ είναι ότι βρίσκονται πραγματικά αντιπαρατιθέμενα στα εξουσιαστικά Μ.Μ.Ε. Είναι ότι δεν αρκούνται στα TOP-TEN, στις κατασκευασμένες ειδήσεις, στην άσκοπη φλυαρία ή στην ένοχη σιωπή. Απόδειξη όμων αυτών τα ίδια τα γεγονότα. Οι δυο σταθμοί είναι που σπάζουν τη σιωπή των Μ.Μ.Ε. και βγάζουν στον αέρα τον αγώνα της Αραβησσού και τις κινητοποιήσεις στο Μαντούδι. Προσφέρουν τα μικρόφωνά τους στους καταληψίες μαθητές και παρέχουν τεχνική βοήθεια για στήσιμο δικού τους σταθμού, την εκπομπή του οποίου μάλιστα, αναμεταδίδουν. Στέκονται αλληλέγγυοι στους "συνήθεις υπόπτους" και καλούν σε συγκεντρώσεις συμπαράστασης για τους αντιρρησίες συνείδησης, στους οποίους προσφέρουν και μόνιμη εκπομπή, ενώ συνδιοργανώνουν αντιπολεμικό διήμερο αντίστασης στο "κόλπο" του Κόλπου, εκδίδοντας αφίσες και κείμενα. Υποστηρίζουν εμπράκτως τους συλληφθέντες αφισοκολλητές, οργανώνοντας μαζί με άλλους φορείς πορεία συμπαράστασης (ενώ 6 άτομα, μέλη των σταθμών, έχουν γευτεί τις "νέες ιδέες" περί αφισοκόλλησης, με κρατήσεις στο τμήμα και αυτόφωρες διαδικασίες, ακόμη και καταδικαστικές για μερικούς). Επιπλέον αρχίζουν συζητήσεις για θέματα, που όταν πριν καιρό τα ανέλυαν οι δυο σταθμοί, θεωρούνταν περιθωριακοί, όπως η αποποινικοποίηση των ναρκωτικών, το δικαίωμα στη διαφορά για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, το "γκρέμισμα" των διαφόρων ασύλων, το δικαίωμα στην άρνηση στράτευσης.

Το Ε.Ρ.Σ. όμως (ας μη το ξεχνάμε, υπάρχε!), καραδοκεί. Για πρώτη φορά στην ιστορία θα συνεδριάσει, ως λέγεται τουλάχιστον, μέσα στο 1992, για να δώσει άδειες. Φαίνεται, όμως, πως ο αριθμός των 1437 ραδιοφωνικών σταθμών είναι υπερβολικός και πρέπει δραστικώς να μειωθεί. Αλλά το Ε.Ρ.Σ. δεν μπορεί να γίνει Ηρώδης, "σφάζοντας" σταθμούς και αναλαμβάνοντας όλη την πολιτική ευθύνη, αφού θέλει να διαμορφώσει την εικόνα του ανεξάρτητου και υπερκομματικού φορέα. Η μπάντα, λοιπόν, πρέπει να ξεκαθαρίσει πριν συνεδριάσει το Ε.Ρ.Σ. Η οδός που διαλέχτηκε γιαυτό το ξεκαθάρισμα και προβλήθηκε ως "λύση", ήταν η μετεγκατάσταση όλων των σταθμών στο Χορτιάτη. Μετεγκατάσταση, όμως, που σημαίνει ένα κόστος 3-4 εκατομμυρίων δραχμών για κάθε σταθμό και υπερδεκαπλασιασμό των λειτουργικών εξόδων, στοιχεία απαγορευτικά για τους δυο ραδιοσταθμούς που στηρίζονται αποκλειστικά στις εισφορές μελών και φίλων. Επιπλέον, ένας ραδιοφωνικός σταθμός για να ακούγεται αξιοπρεπώς από το Χορτιάτη πρέπει να εκπέμπει με ισχύ περίπου 5 KWatt, που ανεβάζει αυτομάτως τη ραδιομόλυνση σε μεγάλα ύψη και απ΄ την άλλη καταργεί κάθε έννοια τοπικότητας, αφού οι σταθμοί θ΄ ακούγονται σ΄ ολόκληρη την Κεντροδυτική Μακεδονία. Ο Χορτιά-

της θα φέρει το τέλος της μη-κερδοσκοπικής ραδιοφωνίας, αφού κάποιοι ραδιοφωνικοί σταθμοί που λειτουργούν χωρίς ή με ελάχιστες διαφημίσεις θα αναγκαστούν να κλείσουν ή να υποκύψουν στο marketing και τη σκυλάδικη "ψυχαγωγία". Όσοι είναι οικονομικώς ανίσχυροι και επιδιώκουν την εναλλακτικότητα, δεν έχουν χώρο στ FM, που προορίζονται μόνο για όσους είναι θιασώτες της κοινωνίας του θεάματος, που προβάλλουν τις διαφορετικές όψεις, του ίδιου όμως νομίσματος.

Στην περίπτωση των Ραδιο-ΟΥΤΟΠΙΑ και Ραδιο-ΚΙΒΩΤΟΣ επιλέχθηκε ο δρόμος της Πολεοδομίας. Έτσι, με μια απόφασή της, η Πολεοδομία κηρύσσει τις κεραίες των δυο σταθμών καθώς και 16 άλλων της Άνω Πόλης (απ΄ όπου και εκπέμπουν), "αυθαίρετα κτίσματα". Οι σταθμοί ασκούν ένσταση και καταφέρουν να αποδείξουν ότι οι κεραίες δεν χρειάζονται ειδική άδεια. Η υπόθεση φαίνεται να βαλτώνει, αφού παίρνει τρεις αναβολές. Στη συνέχεια επιτροπή κατοίκων της Άνω Πόλης καταθέτει μήνυση εναντίον των 18 ραδιοφωνικών σταθμών με την κατηγορία της ραδιομόλυνσης από τις εκπομπές (βλάβες στην υγεία και παρεμβολές στις οικιακές συσκευές. Ούτε εκεί όμως μπορούσε να στηριχθεί δίωξη, γιατί όσον αφορά την ΟΥΤΟΠΙΑ και την ΚΙΒΩΤΟ, η μικρή ισχύς εκπομπής τους (200-300 Watt) δεν προκαλεί προβλήματα. Συγκεκριμένα η ισχύς αυτή είναι 1300 φορές χαμηλότερη από τα όρια προστασίας που έχουν θεσπιστεί στις ΗΠΑ. Αντίθετα, οι οικονομικώς εύρωστοι ραδιοφωνικοί σταθμοί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, εμφανίζουν υψηλότατα επίπεδα ραδιομόλυνσης ακόμη και 500 φορές πάνω από τα όρια των ΗΠΑ. Χαρακτηριστικά η ραδιομόλυνση που προκαλούν οι δυο σταθμοί σε ακτίνα 30 m από τις κεραίες τους, είναι της ίδιας έντασης μ΄ αυτή που προκαλούν δύο (2) τηλεοράσεις σε λειτουργία σε κλειστό χώρο. Σε μεγαλύτερη απόσταση η ένταση της ακτινοβολίας πρακτικά μηδενίζεται.

Η Εισαγγελία, μπαίνοντας και αυτή στο χορό, προφασιζόμενη ότι δέχεται πιέσεις από τους κατοίκους δίνει στους σταθμούς τελεσίγραφο για να μετακομίσουν ως τις 26 Νοέμβρη, το οποίο τελικώς παρατείνεται ως τις 2 Δεκέμβρη, με την κατηγορία της παράνομης εκπομπής! Την ίδια στιγμή 1437 ραδιοφωνικοί σταθμοί λειτουργούν χωρίς άδεια κι όμως η εισαγγελία εκδιώκει μόνο τους 18 της Άνω Πόλης. Τα τελεσίγραφα λήγουν χωρίς να συμβεί τίποτε, αλλά η Πολεοδομία ξαναχτυπά. Στην τελική εκδίκαση της υπόθεσης με τις κεραίες, κρίνει πως είναι όλες παράνομες, εκτός από τρεις που είχαν άδεια. Τελευταία εξέλιξη στην υπόθεση καινούργιο τελεσίγραφο της Εισαγγελίας μέχρι τις 23 Δεκέμβρη και με εντολή να έχουν κατέβει ως τότε οι κεραίες. Και ενώ και αυτό το τελεσίγραφο λήγει, χωρίς κάποια εξέλιξη, λίγες ημέρες μετά, τρεις γερανοί κάνουν την εμφάνισή τους στα σοκάκια της Άνω Πόλης. Θύματά τους οι κεραίες τριών σταθμών (Ραδιο-ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ, Ράδιο-"ΓΝΩΜΗ του ΠΟΛΙΤΗ" και ΚΟΣΜΟΡΑΔΙΟ) με τελική αιτιολόγηση την κατάληψη δημόσιου χώρου.

Το Ραδιο-ΟΥΤΟΠΙΑ και το Ραδιο-ΚΙΒΩΤΟΣ κατά τη διάρκεια ολόκληρης αυτής της ιστορίας, που δεν έχει τελειώσει ακόμη, αναζητούσαν μια πιο βιώσιμη λύση, για να γλυτώσουν από το βραχνά της Εισαγγελίας και των προϊσταμένων της. Κατανοώντας τα προβλήματα των κατοίκων που ως ένα βαθμό είναι υπαρκτά (αφού κάποια μεγαθήρια εκπέμποντας και με μεγάλη ισχύ βρήκαν την εύκολη λύση στην Άνω Πόλη), προχώρησαν σε συγκεκριμένες προτάσεις. Έτσι, σε συνεργασία με το Δήμο Συκεών, προτείνεται η λύση του Καρά-Τεπέ, περιοχή μακριά από κατοικίες και από την οποία ήδη εκπέμπουν οι δημοτικοί ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί της πόλης καθώς και το ΚΑΝΑΛΙ-29 και το Ραδιο-ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ. Η πρόταση αυτή προβλέπει τη δημιουργία ραδιοφωνικού πάρκου με τρεις πυλώνες στους οποίους θα εγκατασταθούν 30 ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές κεραίες, λύση ιδιαίτερα ριζοσπαστική για την Ελλάδα. Τα έξοδα δημιουργίας και λειτουργίας του πάρκου, θα βαραίνουν συλλογικά το Δήμο και τους σταθμούς, ενώ βασικοί όροι λειτουργίας του θα είναι η μικρή ισχύς εκπομπής (μέχρι 500 Watt) και η δυνατότητα ελέγχου ανά πάσα στιγμή. Την ευθύνη και τον έλεγχο του πάρκου θα έχει επιτροπή, συγκροτημένη από το Δήμο Συκεών, τους κατοίκους του Δήμου και τους σταθμούς. Η λύση αυτή είναι ιδιαίτερα αξιόπιστη και αποτελεί εγγύηση για τους οικονομικά αδύνατους, αφού δεν απαιτεί υπερβολικά έξοδα. Η λύση του Καρα-Τεπέ όμως συνάντησε ανυπέρβλητα εμπόδια, εμπλεκόμενη στα γρανάζια ενός παιχνιδιού ανάμεσα στον αντιπολιτευόμενο Δήμο Συκεών και τον συμπολιτευόμενο Δήμο Θεσσαλονίκης και τη Νομαρχία για το ποιος θα αποκτήσει τα μεγαλύτερα ερείσματα ελέγχου των ραδιοφωνικών σταθμών. Αρχικά ο νομάρχης αρνείται να δώσει άδεια μετεγκατάστασης για το Καρε-Τεπέ. Μετά από τις πιέσεις που δέχεται από τους σταθμούς παραπέμπει το θέμα στο Δασάρχη κι αυτός με τη σειρά του στο Διευθυντή Δασών. Όλοι αρνούνται πεισματικά να δώσουν έγκριση δηλώνοντας ότι η περιοχή προορίζεται για δασικό πάρκο, κλείνοντας τα μάτια σε όσα συμβαίνουν στο Χορτιάτη, όπου περιοχή 40 στρεμμάτων αποψιλώθηκε για να εγκατασταθούν 60 κεραίες, χωρίς κανέναν συνολικό σχεδιασμό.

Και μετά απ΄ όλα αυτά, η κρατική αυθαιρεσία και παράνοια αποκαλύπτεται σε όλο της το φάσμα, όταν οι ίδιοι που είχαν προτείνει τη λύση Χορτιάτη, την αναιρούν, δηλώνοντας ότι όσοι μέχρι τώρα, με τα λεφτά και τον "τσαμπουκά" τους, πήγαν στο Χορτιάτη θα εκπέμψουν ανενόχλητοι, αλλά σε άλλους δε δίνεται άδεια.

Στο στόχαστρο, λοιπόν, το δικαίωμα στην έκφραση μιας εναλλακτικής κουλτούρας, το δικαίωμα των οικονομικώς αδυνάτων για μια θέση στη μπάντα των FM, το δικαίωμα της άρνησης του ρόλου του παθητικού ακροατή, το δικαίωμα της δυνατότητας για άμεση πρόσβαση στα μικρόφωνα. Είναι δεδομένο πως η ΟΥΤΟΠΙΑ καιη ΚΙΒΩΤΟΣ, θα αντισταθούν στην καταστολή. Απαιτώντας ρυθμίσεις δίκαιες και όχι απαγορευτικές, λύσεις ρεαλιστικές και βιώσιμες, που θα επιτρέπουν και στα μικρά ψάρια να κολυμπούν.

Ενάντια στην κοινωνία του θεάματος, στα Μ.Μ.Ε. της σιωπής και του τρόμου, οι δυο σταθμοί θα συνεχίσουν να υπάρχουν, όχι από κάποια προσωπική ιδιοτροπία, αλλά γιατί η ύπαρξη αυτή είναι κοινωνική ανάγκη, σ΄ αυτούς τους στείρους και δίσεκτους καιρούς, ώσπου κάποια μέρα η "ελεύθερη ραδιοφωνία" να απαλλαχτεί των εισαγωγικών της.

Μιχάλης Γαρουφαλιάς

ράδιο ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Σε πείσμα πολλών και στις ΗΠΑ, οι ραδιοπειρατές εκφράζουν στον αέρα εναλλακτικές απόψεις.

της Elizabeth Larsen

Αν βρεθείτε στις ΗΠΑ και αν παίζετε με το ράδιό σας, ίσως κατά τύχη πιάσετε ένα σταθμό που αυτοαποκαλείται "η Φωνή των επιληπτικών γατόψαρων" και ίσως ενδιαφερθείτε και καθήσετε ν΄ ακούσετε. Μικροί σταθμοί με ονόματα όπως "Ράδιο κοιλόπονος" ή "Φωνή του ελεύθερου Long Island" δημιουργούν μια ζώνη στα ΑΜ, στα FM και σε μικρότερες συχνότητες. Σύμφωνα με την "Whole Earth Review" η ελεύθερη ραδιοφωνία φτάχτηκε από ανθρώπους που πιστεύουν σε ένα ραδιόφωνο που δε χρειάζεται ειδικούς και κανόνες για να λειτουργήσει.

Χρησιμοποιώντας απλό εξοπλισμό, οι ραδιοπειρατές βγαίνουν στον αέρα και ασχολούνται με μια σωρεία θεμάτων από τους Νεο-Ναζί ως την απελευθέρωση της Νότιας Αφρικής και ως τις βιαιότητες της αστυνομίας στις πόλεις. Οι έδρες αυτών των σταθμών κρατούνται μυστικές για να αποφευχθούν προβλήματα με την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Επικοινωνιών (FCC). Μερικοί σταθμοί αλλάζουν καθημερινά διεύθυνση για να την κρατήσουν μυστική.

Στην ΕΣΣΔ (όπου υπάρχουν περίπου 3000 πειρατικοί ραδιοσταθμοί) στη Ν. Αφρική και σ΄ όλη τη Λατινική Αμερική, η ελεύθερη ραδιοφωνία έχει εκφράσει διαφορετικές πολιτικές απόψεις και έχει "παίξει" μουσική που κατά καιρούς είχε λογοκριθεί για τους επίσημους ραδιοσταθμούς. Το περιοδικό "Ear Magazine" αναφέρει: "Δε ρισκάρει μόνο το "Ράδιο Ελευθερία" με το να ασχολείται με τη Ν. Αφρική, αλλά και όποιος συλληφθεί να το ακούει, αφού μπορεί να φυλακιστεί, γι΄ αυτό το λόγο, μέχρι και για 10 χρόνια.

Σύμφωνα με τη "Whole Earth Review" η μόνη χώρα που δεν απαγορεύει την ελεύθερη ραδιοφωνία είναι η Ιταλία. Στη δεκαετία του ΄70, το ιταλικό Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε ότι ο κανονισμός της τοπικής ραδιοφωνίας που ίσχυε στη χώρα ήταν αντισυνταγματικός. Ο καθένας μπορεί να αγοράσει ένα πομπό και να εκπέμψει· ένας ραδιοσταθμός οπαδών του Κρίσνα στη Ρώμη κάνει τώρα πρόγραμμα 24 ώρες το εικοσιτετράωρο. Ίσως η πιο γνωστή απόπειρα ελεύθερης ραδιοφωνίας στις ΗΠΑ είναι το Zoom Black Magic Radio, ένα δίκτυο που ενώνει, με χαλαρούς δεσμούς περίπου μισή ντουζίνα μικρούς ραδιοσταθμούς χωρίς άδεια που ανταλλάσσουν πληροφορίες, κασέτες και νομικές συμβουλές στο πώς να επιβιώσουν.

Στην καρδιά του Zoom Black Magic Radio βρίσκεται ο Dewayne Readus, ένας τυφλός νέγρος 31 ετών που εκπέμπει από το Springfield του Illinois μ΄ έναν πομπό τεσσάρων Bar. Ο σταθμός (που επίσημα λέγεται WTRA) ξεκίνησε το 1986 με στόχο να ενώσει τους κατοίκους του οικισμού John Hay (ένα συγκρότημα 500 κατοικιών για τη στέγαση των ανέργων) τώρα από τις 8 ως τις 11 το πρωί εθελοντές νεαρής ηλικίας εκπέμπουν μουσική και στη συνέχεια, σύμφωνα με τη Δημοσιογραφική Επιθεώρηση της Κολούμπια, βγαίνει στον αέρα ο Readus μέχρι τις 4 μ.μ. με ειδήσεις, ομιλίες και αναφορές για τα δικαιώματα του ενοικιαστή. Στην εβδομαδιαία εναλλακτική εφημερίδα του Ντιτρόιτ "Metro Times" ο Thom Jurek αναφέρει ότι το περιεχόμενο των ζωντανών μεταδόσεων του WTRA ελέγχεται μόνο από τρεις κανόνες: όχι στην υποστήριξη της χρήσης ναρκωτικών, όχι στο σεξισμό και όχι στην εξύμνηση των υλικών αξιών, είτε στα τραγούδια που ακούγονται ή στις εκπομπές λόγου.

Είναι ειρωνικό το γεγονός ότι η αστυνομία του Springfield έκανε αναφορά στην FCC για τον Readus εξαιτίας της γλώσσας που χρησιμοποιούσε στον αέρα. (Ξέχασαν όμως να αναφέρουν ότι μετέδιδε καταγγελίες για τη συμπεριφορά της αστυνομίας σε διάφορα περιστατικά της περιοχής). Στον Readus επιβλήθηκε πρόστιμο 750 δολλαρίων και του ζητήθηκε να σταματήσει τις εκπομπές. Περισσότερο από ένα χρόνο μετά, συνεχίζει να εκπέμπει και δεν τον ενοχλεί αν ξανασυλληφθεί γιατί πιστεύει ότι το ραδιόφωνο είναι ένας από τους καλύτερους τρόπους για να ενωθεί η μαύρη κοινότητα. Όπως ο ίδιος λέει: "Οι μελέτες δείχνουν ότι το 40% των μαύρων είναι αγράμματοι. Άλλωστε με δεδομένη την τεχνολογική εξέλιξη, το να χρησιμοποιείς έντυπα μέσα είναι σα να χρησιμοποιείς άλογο αντί για αεροπλάνο. Γι΄ αυτό λοιπόν αποφάσισα να βγω στον αέρα, να δώσω στον κόσμο την ευκαιρία ν΄ ακούσει τη δική του μουσική, να τον πληροφορήσω τί πραγματικά γίνεται με την αστυνομία και τους πολιτικούς, και να τους διδάξω στοιχεία της ιστορίας και της κουλτούρας των μαύρων".

Για όσους διατηρούν κάποιον πειρατικό σταθμό, υπάρχει ο "Συνεταιρισμός των Λαθραίων Ραδιο-Ενθουσιαστών" (ACE), με τον οποίον μπορούν να δικτυωθούν και η μηνιαία έκδοσή του "Ο Άσσος" (The Ace), που είναι η πιο έγκυρη πηγή πληροφοριών για το τί γίνεται σήμερα με την πειρατική ραδιοφωνία.

(Απ΄ το Utner Reader, Αύγ. 91)

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ

Οι Πράσινοι και οι οικολόγοι απ' τις βαλκανικές χώρες, που συναντήθηκαν στις 1 και 2 Φλεβάρη στην Οχρίδα, κατέληξαν σ' ένα αρκετά ριζοσπαστικό κείμενο για την κατάσταση στα Βαλκάνια, θεμελιώνοντας σωστά το μέλλον των σχέσεων μεταξύ τους.

Το κείμενο, που παρατίθεται στη συνέχεια, αποτελεί ένα σημαντικό ιστορικό ντοκουμέντο. Την υπογραφή τους κάτω από την κοινή διακήρυξη των Βαλκάνιων Πράσινων έβαλαν οι: Ντράγκαν Γιοβάνοβιτς απ' το Πράσινο Κόμμα της Σερβίας, Μιχάλης Τρεμόπουλος και Τάσος Φιλανιώτης από τους Οικολόγους Εναλλακτικούς της Ελλάδας, Λόζαν Τεμέλκοφ από το Πράσινο Κόμμα της Βουλγαρίας, Ιλίρ Χότζα από το Πράσινο Κόμμα του Κοσσυφοπέδιου, Ρομπέρτο Μαλιόκου απ' το Αλβανικό Πράσινο Κόμμα του Κόσοβου, ο Γιοβάν Μανασιζέσκι απ' τους Μακεδόνες Πράσινους και ο Ζόραν Όστριτς απ' την Πράσινη Δράση της Κροατίας.

Παραφωνία στη στάση των άλλων Βαλκάνιων Πράσινων να μην αναπαράγουν το λόγο του υπουργείου εξωτερικών της χώρας τους, αποτέλεσε η επιχειρηματολογία των Ελλήνων αντιπροσώπων που προέρχονται από τη "Ρήξη"-"Πράξη". Αφού πρώτα προσπάθησαν ανεπιτυχώς να πείσουν έστω και έναν βαλκάνιο, απαίτησαν να μπει σχετική προσθήκη στη Διακήρυξη ως διαφωνία.

Πρόκειται -φυσικά- μόνο για την πρώτη συνάντηση. Η επόμενη θα γίνει στη Θεσσαλονίκη, όπου και αναμένονται και όσοι Βαλκάνιοι απουσίαζαν, εκτός απ' τους Σλοβένους -αυτοί ειδοποίησαν ότι δεν θα συμμετέχουν, γιατί "δεν ανήκουν στα Βαλκάνια"!

Η 15η εκεχειρία στον εμφύλιο πόλεμο στο χώρο της Γιουγκοσλαβίας προς το παρόν διαρκεί ακόμη. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι έχει τελειώσει ο γιουγκοσλαβικός εμφύλιος πόλεμος. Πολύ πιθανόν αυτός ο πόλεμος να μην περιοριστεί στην Κροατία, αλλά να επεκταθεί και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Μακεδονία, τη Σερβία και πιο πέρα. Το πιο επικίνδυνο για την ειρήνη στα Βαλκάνια δεν είναι τόσο η δημιουργία νέων εθνικών κρατών, αλλά η δημιουργία νέων εθνικών στρατών. Μόνο με τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας στο χώρο αυτό θα δημιουργηθούν τουλάχιστον 8 στρατοί, οι οποίοι θα βρίσκονται σε αντιπαράθεση μεταξύ τους, εξαιτίας των εθνικών τους πολιτικών οι οποίες αναζωπυρώνουν τον σωβινισμό, τα εθνικά μίση και τον μιλιταρισμό. Προς αυτή την κατεύθυνση βοηθάει και η δημιουργία ζωνών επιρροής από ξένες δυνάμεις.

Όλη αυτή η κατάσταση, εμάς τους Βαλκανίους Πράσινους και Οικολόγους, μας οδηγεί να διακηρύξουμε την **πλήρη αποστρατιωτικοποίηση και αποπυρηνικοποίηση των Βαλκανίων.** Η αποστρατιωτικοποίηση είναι η τελική φάση μιας διαδικασίας.

Σε πρώτη φάση είναι απαραίτητο **να κατοχυρωθεί η εναλλακτική κοινωνική θητεία** σ' όλους τους στρατούς των Βαλκανίων. Η εναλλακτική κοινωνική θητεία θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από κάθε στρατιωτικό σχεδιασμό και να μην διαρκεί περισσότερο από τη στρατιωτική θητεία. Πρέπει ακόμη να δοθεί η δυνατότητα σε κάθε πολίτη των Βαλκανίων να υπηρετεί την κοινωνική του θητεία και έξω από τα σύνορα της χώρας του, σ' οποιαδήποτε χώρα των Βαλκανίων και του κόσμου ολόκληρου, σε μια κατεύθυνση ανθρωπιστική.

Πρέπει ακόμη, να επιτραπεί σ' όλους του στρατούς των Βαλκανίων η **δημιουργία συνδικάτων στρατιωτών** με στόχο τη βελτίωση της ζωής μέσα στο στρατό, και τον έλεγχο της στρατιωτικής ελίτ. Ένα τέτοιο συνδικάτο πρέπει πρώτα απ' όλα να ασχολείται με την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των στρατιωτών, την άρνηση χρήσης όπλων που έχουν απαγορευτεί από την συνθήκη της Γενεύης, την άρνηση χρήσης βίας ενάντια σε άμαχο πληθυσμό, την αποφυγή εκτέλεσης αιχμαλώτων κατά τη διάρκεια του πολέμου, την εναντίωσή του σ' όλα τα καταστροφικά πολεμικά σχέδια.

Οι Πράσινοι και οι οικολόγοι των Βαλκανίων είναι **αντίθετοι στον επαγγελματικό μισθοφορικό στρατό** και υπέρ της **μείωσης των εξοπλισμών άμεσα.** Είναι αντίθετοι στην παραιτέρω παραγωγή όπλων και της εξαγωγής τους. Υποστηρίζουν ακόμη ότι όλες οι βαλκανικές χώρες πρέπει να αφοπλίσουν τους **ένοπλους πολίτες.**

Οι Πράσινοι και οι οικολόγοι των Βαλκανίων υποστηρίζουν την έναρξη μιας διαδικασίας ανακύκλωσης των άχρηστων πολεμικών υλικών για να σταματήσει και η πιθανή εμπορία αυτών των όπλων. Ο μετασχηματισμός των στρατών προς αυτήν την κατεύθυνση, θα είναι και το πρώτο απαραίτητο βήμα για την αποστρατιωτικοποίηση των Βαλκανίων. Οι Πράσινοι και οι οικολόγοι των Βαλκανίων είναι **υπέρ του διαλόγου και της ειρηνικής επίλυσης των διαφορών χωρίς χρήση βίας.**

Η αποστρατιωτικοποίηση των Βαλκανίων πρέπει ν' αρχίσει **πρώτα από τις εστίες έντασης.** Γι' αυτό πρέπει να καταγράψουμε όλα τα κρίσιμα σημεία των Βαλκανίων και από πολιτική και από οικολογική άποψη, γι' αυτό και πρέπει ν' αναφερθούν με ειλικρίνεια απ' όλες τις πλευρές αυτές οι εστίες έντασης. Η πλήρης και παγκόσμια αποστρατιωτικοποίηση προϋποθέτει την αποστρατιωτικοποίηση των Βαλκανίων. Εξαιτίας των υπέρογκων ποσών που δαπανούνται για τις στρατιωτικές δαπάνες, έχουν στρατιωτικοποιηθεί και ολόκληρες οι οικονομίες των χωρών. Όλες οι οικονομίες των βαλκανικών χωρών είναι εξαρτημένες από τις δαπάνες για τους εξοπλισμούς. Γι' αυτό είναι απαραίτητο, το αργότερο μέχρι το 2000, αυτές οι **στρατιωτικοποιημένες οικονομίες να μετασχηματισθούν σε κοινωνική και οικολογική κατεύθυνση.**

Αυτοί μας οι στόχοι και οι επιθυμίες δεν είναι ουτοπικοί αλλά ρεαλιστικοί. Πρέπει τα Βαλκάνια από πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης να γίνουν ζώνη ειρήνης και **κοινότητα οικολογικά προσανατολισμένων κοινωνιών.** Πρέπει οι χώρες των Βαλκανίων να αποτελέσουν μια ιδιαίτερη περιοχή **μέσα στο χώρο της ενωμένης Ευρώπης,** με τα γεωγραφικά, εθνικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά χαρακτηριστικά τους.

Για την πλήρη αποστρατιωτικοποίηση των Βαλκανίων πρέπει οπωσδήποτε **να σταματήσει κάθε πρόγραμμα πυρηνικής ενέργειας και να κλείσουν όλοι οι πυρηνικές αντιδραστήρες** γιατί και οι λεγόμενες "πυρηνικές εγκαταστάσεις για ειρηνικούς σκοπούς" είναι στην άμεση χρήση του στρατού και διευκολύνουν τη διάδοση των πυρηνικών όπλων. Αυτό είναι το νόημα της πρότασης για αποπυρηνικοποιημένη ζώνη στα Βαλκάνια.

Ταυτόχρονα θα πρέπει να προωθηθούν οι δυνατότητες μετατροπής της πυρηνικής ενέργειας σε ήπιες και εναλλακτικές μορφές ενέργειας καθώς και τα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας.

Οι Πράσινοι και οικολόγοι των Βαλκανίων αναζητούν τρόπους για τη δημιουργία μιας **Βαλκανικής Συνδιάσκεψης για την ειρήνη και τη συνεργασία.** Σ' αυτή τη Συνδιάσκεψη θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν και κρατικές και μη κρατικές εκπροσωπήσεις, κινήματα και δυνάμεις της παραγωγής, που θα θεμελιώσει την εποχή της συνεργασίας στα Βαλκάνια σαν αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη, όπου τα σύνορα πρέπει να είναι σταθερά και οι διαφορές να λύνονται μόνο με τη συνεννόηση και με ειρηνικό τρόπο και υπό την αιγίδα του ΟΗΕ και της ΔΑΣΕ.

Σ' όλες τις Βαλκανικές χώρες θα πρέπει να γίνονται **σεβαστά τα δικαιώματα των μειονοτήτων,** όπως και το **δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού σε ατομικό και εθνικό επίπεδο.**

Διαφωνία: Το ένα από τα δύο μέλη της ελληνικής αντιπροσωπείας επέμεινε στο γεγονός πως πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα η στρατιωτική ενίσχυση της γειτονικής Τουρκίας που αποτελεί απειλή για την περιοχή και καθιστά προβληματική την αποστρατιωτικοποίηση των Βαλκανίων καθώς είναι λογικό τα κράτη να θέλουν να διατηρήσουν την ισορροπία δυνάμεων.